

64005

[Andrej Albrecht]

KERŠHANŠKI KATOLJŠKI

N A U K,

od nar

potrebnih refniz svete vere.

V' natif téh bukev so milostljivi Firšht,
Gospod Gospod
ANTON ALOJS,
Ljubljanski škof, 8. dan velikga travna 1830,
dovolili.

TRETJIGA NATIŠA.

V' LJUBLJANI 1839.

Natifnil Joshef Blasnik.

Na prodaj per

ADAMU HENR. HONU,

kupzhevavzu f' popirjem in poglavarškim bukvovesu.

64005

*En Gospod je, ena vera, en kerst. En Bog
in Ozha je vsih, kateri je zhes vse, in po
vsem, in v' nas vsih. Efesh. 4, 5. 6.*

1N=030005282

KASALO.

„Stran.

O d kerhanfkiga nauka sploh	1
Od vere	2
Pervi zhlen vere, od Boga stvarnika vsih rezhi.	19
Od angelov	25
Od zhloveka	28
Od boshjih lastnost	33
Drugi zhlen vere	51
Tretji zhlen vere	54
Zheterti zhlen vere.	69
Peti zhlen vere	77
„Shefti zhlen vere	83
„Sedmi zhlen vere	86
„Ofmi zhlen vere	88
Deveti zhlen vere	92
Od gmajne svetnikov	100
Defeti zhlen vere	102
Enajfti zhlen vere	104
Dvanajfti zhlen vere	110
Od upanja	111
Od molitve	116
Od Ozhenafha	126
Od Angeloviga zheshenja.	131
Od ljubesni	134
Od defet boshjih sapoved	139

	Stran.
Od zerkvenih sapoved	208
Od svetih sakramentov	235
Od kerfhanfke pravize	311
Drugi del kerfhanfke pravize	339
Od dobrih del in njih saflushenja	366
Od fhtirih poflednjih rezhi	381

Od keršhanskiga nauka sploh.

Kaj naš uzhí keršhanski nauk?

Keršhanski nauk naš uzhí Boga sposnati, in mu tako flushiti, de se l' pomozhjo gnade boshje svelizhamo.

Ali nam je slo potrebno vediti keršhanski nauk?

Slo nam je potrebno vediti keršhanski nauk, ker je Bog sato stvaril zhloveka, de bi ga sposnal, mu flushil, in se svelizhal; kar mu pa ni mogozhe, zhe ne vé Jesusovih naukov.

Kako pa svemo, kaj je Jesus uzhl?

Svemo, zhe v' zerkvi poslušhamo boshje nameštnike, ki nam Jesusove nauke osnanujejo, in zhe verno beremo bukve, ki so Jesuovi nauki v' njih spisani. „Vera je is poslušanja.“ Riml. 10, 17. „Namešti Kristusa smo poslani, kakor bi Bog skosi naš opominjal.“ 2 Kor. 5, 20.

Koliko poglavitnih delov ima keršhanski nauk?

Keršhanski nauk ima pet poglavitnih delov: vero, upanje, ljubesen, svete sakramente in keršhansko pravizo.

Pervi del.

Od kerfhanfke katolfhke vere.

Kaj je vera katolfhkiga kristjana?

Vera katolfhkiga kristjana je dar boshji, zhesnatorna luzh, od Boga mu vlita zhednost, skosi ktero vse sa ref ima in terdi, kar je Bog rasodel, in kar katolfhka zerkev sapove verovati, naj bo v' svetim pismu sapifano ali ne.

Sakaj pravimo, de vera je dar boshji?

Sato, ker noben zhlovek ni bil vreden darú vere, in bi je f' svojimi deli nikoli ne bil saflushil, ako bi mu je Bog is svoje milosti ne bil dal. To naf uzhi Jesuf rekozh: „Nihzhe ne more k' meni priti, ako ga Ozhe ne vlezhe, kteri me je poslal.“ Jan. 6, 44. „Sakaj is milosti ste svelizhani postali skosi vero, in to ne is sebe, sakaj boshji dar je to.“ Efesh. 2, 8.

Sakaj pravimo, de je vera zhesnatorna luzh?

Sato, ker skosi njo sposnamo k' svelizhanju potrebne resnize, kterih bi f' svojo pame-tjo ne bili nikoli sposnali.

Nasha pamet po svoji natori ni vfigavedo-
zha, to je le sam Bog, in skosi poverbani greh
je tako otemnéla, de le nekte re snize, in she
teh prav ne sposna. Skosi sveto vero she le
prav sposnamo Boga in njegove popolnamasti,
dolshnosti do njega, dolshnosti do sebe, do
blishnjiga in do drugih stvari; skosi njo sposna-
mo boshjo previdnost, ktera zéli svet, in per-
godbe ljudi vlada, (visha), re snizo od vezhniga
svelizhanja pravizhnih v' nebesih, in vezhniga
pogubljenja gresnikov v' peklu, neumerjzoh-
nost zhloveshke dufhe, in skosi njo svemo po-
trebne perpomozhke k' svelizhanju i. t. d. Teh
re sniz bi ne bili nikoli sposnali, ako bi jih Bog
nam ne bil rasodel, nashiga uma ne bil ras-
svetlil, in nashih serz f' svojo gnado k' vero-
vanju perpravnih storil. Torej pravi prerok
Isajia. „Ljudstvo, ktero je v' temi hodilo, je
veliko svetlobo vidilo, prebivajozhim v' desheli
smertne senze je luzh safjala.“ Isa. 9, 2. To
je, ljudem, ki so bili v' nevednosti, v' neveri,
se je Jesus nebeshka luzh perkasal, in jim sko-
si osnanovanje svete vere pamet rasvetlil, de
sposnajo, kaj jim je verovati in storiti, de vezh-
no shivljenje dofeshejo.

*Sakaj pravimo, de vera je od Boga kristja-
nu vlito zhednost?*

Sato, ker posvezhujozha gnada boshja, ki
jo je kristjan she per s. kerstu sadobil, zhlo-
veshko voljo perpravno stori, de vse to sa re
ima in terdi, kar je Bog rasodel in obljubil;
de veselje do teh re sniz sadobi, in s' njeno po-
moghjo po re snizah svete vere shivi, in se vezh-
niga shivljenja vredniga stori.

Kaj je po keršhansko katolshko verovati?

Je vse sa ref imeti in terditi, kar je Bog rasodel, in kar zerkev verovati ukasuje, naj bo v' svetim pismu sapifano ali ne.

Sakaj moremo vse terdno verovati, kar je Bog rasodel?

Sato, ker je Bog vezhna resniza in modroft, ki ne more golufati, ne golufán biti. Torej ne dajmo se v' veri nizh premotiti, in raji martre in smert terpímo, kakor de bi kako resnizo svete vere savergli. Š. Pavel pravi: „Nekteri so, kteri vas motjo, in hozhejo preverniti evangelj Kristusov. Ali desiravno bi mi, ali angel is nebes vam kaj osnanoval rasun tega, kar smo vam osnanovali, naj bo preklet.“ Galazh. 1, 8. „Naj ne bomo vezh (ko) otrozi omahljivi, de nas ne bo gonil sem ter tje vsak veter uka po zhloveshki hudobii, po svitosti, f' ktero nas hozhejo v' smoto saplesti.“ Efesh. 4, 14.

Aposteljni in marterniki nam dajo nar lepshi sgléde terdnosti v' veri. Šovrashniki vere so jih nar gershi in hujshi, ko so mogli, martrali, jih na kole raspenjali, po shivinško gajshlali, f' skirami sekali, s' rasbeljenim shelesam shgali, na sherjavzi pekli, s' gorezhimi rezhmi namasali in take sashgali, f' shagami shagali, v' vrelim olji kuhali, s' kamni pobijali, s' kolmi do smerti topli, streljali, divjim sverinam sa jed metali i. t. d. pa vender se niso dali v' veri premotiti, velíko bolj so se veselili, in sa slo frezhne shteli, de so imeli perloshnost sa Jesusa terpeti. Heb. 11.

Sakaj smo dolshni vse verovati, kar nam katolshka zerkev verovati ukasuje?

Sato, ker se ona nikoli ne smoti v' resnizah svete vere, ko je šteber in terdnost resnize, in ko je Jesul pred vso smoto varuje. „Pole jest fim s' vami vse dni do konzhanja sveta.“ Mat. 28, 20.

Ali je katolshka vera k' svelizhanju potrebna?

Katolshka vera je vsakimu zhloveku k' svelizhanju potrebna, ker bres vere ne more nobeden Bogu dopasti, torej tudi ne svelizhan biti. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efesh. 4, 5. „Kadar se bo pokasal Gospod Jesul od neba s' angeli svoje mozhi, v' plemenu ognja, kateri se mashuje nad njimi, kateri Boga ne poznajo, in kateri niso pokorni evangeliu Gospoda nashiga Jesusa Kristusa, ti bodo v' pogubljenji vezhno terpljenje prejeli od oblizhja Gospodoviga.“ II. Tefalonizh. 1, 7 — 9.

Je k' svelizhanju sadošti, de katolshki kristjan le v' serzu veruje, kar je Bog rasodel?

To she ni sadošti, on more tudi:

1) Švojo vero v' delih kasati:

„Kaj pomaga moji bratji, ako kdo pravi, de ima vero, zhe pa del nima, ga bo mar samogla vera svelizhati.“ Jak. 2, 14. „Kakor je telo bres dushe mertvo, tako je tudi vera bres del mertva.“ Jak. 2, 26.

2) Kar v' serzu veruje, kadar je savoljo zhašti boshje in svelizhanja blishnjiga treba, tudi s' ustmi ozhitno prizhati.

„Kterikoli me bo sposnal pred ljudmi, ga bom tudi ješt sposnal pred svojim Ozhetam, kteri je v' nebesih.“ Mat. 10, 32. „Ako bosh f' svojimi ustmi skasal vero na Gospoda Jesusa in v' svojim serzu veroval, de je Bog njega od mertvih obudil, bosh svelizhan. Sakaj f' serzam se veruje k' pravizhnosti, s' ustmi pa se vera kashe k' svelizhanju.“ Rim. 10, 9. 10.

Ko je Š. Pavl v' jezhi sapert bil, se mu je po nozhi Gospod perkasal, in mu je rekel: Štanoviten bodi, kakor si od mene v' Jerusalemu prizheval, tako moresh tudi v' Rimu prizhevati.“ Apost. djan. 23, 11.

*Kdaj more kristjan od vere s' ustmi spri-
zhevati?*

1) Kadar je od oblastnikov savoljo vere vprashan. 2) Kadar slishi soper vero govoriti, in she sosebno takrat, zhe previdi, de bo kdo s' njegovim molzhanjem v' smoti poterjen.

Smemo kterikrat vero satajiti?

Nobenkrat je ne smemo satajiti, temuzh raji moremo umreti, kakor pa vero satajiti.

Jesuf pravi: „Kdor me bo pred ljudmi satajil, tega bom tudi ješt satajil pred Ozhetam, kteri je v' nebesih.“ Mat. 10, 33. Kdor se bo mene in mojih besedi framoval, tega se bo Šin zhlovekov framoval, kadar bo prishel v' svoji, Ozhetovi in svetih angelov zhafti. Luk. 9, 26.

*Je dolshnost v' veri rasti, in jo v' sebi u-
terjevati?*

Dolshnost je, sakaj vera je velik dar boshji,

in njo sgubiti, ali v' nji oslabeti je velik greh. Zhe fi pa zhlovek ne persadeva svoje vere smirej bolj sposnovati, se vedno v' nji uterjevati, bo v' njem oslabela, in szhasama jo bo zlo sgubil, in vezhno svelizhanje sapravil.

Kaj more kristjan storiti, de bo v' ver mozhnejshi perhajal?

1) More svoje serze od grehov ozhistiti, in se Bogu in resnizi is serza vdati: „Moj uk ni moj, ampak tega, kateri me je poslal. Kdor bo hotel njegovo voljo storiti, bo uk sposnal, zhe je is Boga.“ Jan. 7, 17. „Evangelj je boshja mozh v' svelizhanje vsakimu, kateri veruje.“ Riml. 1, 16.

2) Škerbno in verno boshjo besedo poslušhati in brati.

3) Nagnenja, ki so verovanju nasprotne, lastno ljubesen in samoglavnost ukrotiti, in pognishen biti.

4) Jesufovim naukam pokoren biti, in svoje misli, shelje, besede in dela po njih ravnati in obrazhati.

Kako greshti kristjan soper vero?

Greshti: 1) zhe se resniz svete vere ne u-zhi, in boshje besede ne premishljeje. 2) Zhe kake resnize ne veruje, ko je sanikern v' poslušhanji boshje besede. 3) Kadar ne mara ali je v' pravi veri, ali pa ne. 4) Kadar vsega ne veruje, kar katolska zerkev verovati ukasuje. 5) Ako se vere framuje. 6) S' nevero. 7) Zhe v' tako drushino hodi, kjer njegova vera slabí. 8) S' molzhanjem, kadar slishti druge veri ali

postavam f. evangelja nasproti govoriti, in previdi, de bi njegovo svarjenje pomagalo; ali pa, de bi jim dopadel, zlo s' njimi potegne in refnizo sanizhuje.

Kaj je kristjanu storiti, kader ga skušnjava ve soper vero nadleshvajo?

1) Ši more persadevati takih skušnjav, prej ko more, se snebiti. 2) Vero v' to refnizo obuditi, savoljo ktere je skušan. 3) Še pred Bogam ponishati, in ga sa gnado profiti, de bi ga v' tej refnizi poterdil, in ne prevezh nepokojin savoljo tega biti; temuzh v' Boga saupati.

Ali samoremo po katolshki veri shiveti?

Is svoje lastne mozhi ne samoremo, ker je nasha natora popazhena, f' pomozhjo gnade boshje pa samoremo shiveti po veri; tode moremo Boga sa njo profiti.

Od kod vemo she dan danashni, kar je Bog rasodel?

Kar je Bog rasodel, vemo is *sapifane* in *nesapifane* boshje besede.

Kaj je sapifana boshja beseda?

Sapifana boshja beseda, ktero tudi sveto pismo imenujemo, so vse tiste bukve stariga in noviga testameta, ktere so sveti moshje od svetiga Duha navdihnjeni spisali, in jih je katolshka zerkev sa take sposnala in poterdila.

Kaj sapopadejo sploh v' sebi bukke stariga testamenta?

Vse, kar je Bog od stvarjenja sveta do Jezusoviga prihoda na svet ljudem rasodel, in storil, de bi svelizhani bili. Is teh bukev se uzhimmo, de so vse rezhi od Boga vstvarjene, de zhlovek je pervo pravizhnost in svetost s' nepokorshino do svojiga stvarnika sgubil, de sam od sebe je popazhen in hudoben, de nemore v' nebesa priti; de usmiljeni Bog je popazhenimu zhlovenu odreshenika obljubil, v' kteriga so she pravizhni stariga testamenta verovali in upali i. t. d.

Kaj sploh v' sebi sapopadejo bukke noviga testamenta?

Kar je Jezus sa nashe svelizhanje storil in uzhil. Popisujejo njegovo rojstvo, njegovo shivljenje, prezhudno spozhetje in zhudeshe, prerokovanje, sgledde, ki nam jih je dajal, terpljenje in smert, od smerti vstajenje, vnebohod, rasshirjenje katolske zerkve po aposteljih.

Is kterih bukev je s. pismo stariga testamenta?

Je is bukev, ki so sgodbe, nauki in prerokevanja v' njih. Ki so sgodbe v' njih, so petere bukke Mojsesove, perve povedo od stvarjenja sveta, od rastenja in rasshirjenja zhlovesh-kiga rodu po svetu, v' drugih je odhod Israelskiga ljudstva is Egipta popisano; v' tretih, kako morejo Israelzi ozhitno in unajno slushbo boshjo opravljati; v' zhetertih je popisano Israelsko ljudstvo in njegovo rasdeljenje; v' petih so vse sapovedi, ktere je jim Bog dal. Potim

so Josuetove bukve, bukve sodnikov, zhetvere bukve kraljev, dvoje bukve kronike, Esdrove bukve, Nehemijeve bukve, dvoje bukve Makabejev, Jobove bukve, Rutine bukve, Juditine bukve, Esterne bukve, Tobijeve bukve.

Ki so nauki v' njih, so: psalmi, pripovisti, pridgar, visoka pesem, modrostne bukve, Jesus Sirahov.

Ki je prerokovanje v' njih, so: Isaija, Jeremija, Ezehiel in Daniel. Potlej Jona, Hagej, Osej, Joel, Amos, Abdija, Mihej, Nahum, Habab, Sofanija, Zaharija, in Malahija. Pervim shtirim se pravi veliki, dvanajstim poslednjim mali preroki, ker so nam prvi vezh, ti pa manj sapisanja prerokovanja sapustili.

Is kterih bukev je s. pismo noviga testamenta?

Je is shtirih evangeljev: is evangelia s. Matvsha, s. Marka, s. Lukesha in s. Janesa, is apostolskiga djanja, is shtirnajst listov s. Pavla; eden do Rimljanov, dva do Korinzhanov, eden do Galazhanov, eden do Efeshanov, eden do Filipljanov, eden do Kolosanav, dva do Tefalonizhanov, dva do Timoteja, eden do Tita, eden do Filemona, eden do Hebrejev; list s. Jakopa, dva lista s. Petra, trije listi s. Janesa aposteljna, en list s. Juda, in skrivno rasodenje s. Janesa.

S zhim so bogabojezhi moshje, ki so pisali sveto pismo sploh sprizhali, de jih je Bog poslal?

1) S' zhudesi, ki so jih delali, ki jih nobeden drug delati ne more, kakor le Bog sam, ali komur Bog mozh da.

2) Š' prerokovanjem, ker so take prihodne rezhi napovedovali, kakor so se potlej godile, ki jih le Bog sam vé, ali komur jih Bog rasodene.

3. S' resnizami, ktere so uzhili, kterih pa is svoje lastne pameti niso mogli vediti, ampak le is rasodenja boshjiga.

Kako se sprizha, de je sgoli resniza, kar je v' s. pismu noviga testamenta?

Še sprizha, ko so aposteljni vse pisali, ki so bili sveti bogabozhi moshje, svešči tovaršhi Jesufovi, od njega v' vřim poduzheni, prizhe vřih njegovih del, so vse dobro vedili, kar je uzhil, torej so lahko resnizo povedali. Sato se smemo terdno sanesti, de je vse ref, kar je v' svetim pismu.

Jesuf sam, ki jih je nar bolj posnal, jim pravi, de bodo od njega prizhali, ker so od sazhetka per njem bili. Jan. 15, 27.

Š. Janes sam od sebe in od tega, kar pišhe pravi: „In ta, ki je vidil, prizhuje, in njegovo prizhevanje je resnizhno, in on vé, de resnizo govori, de tudi vi verujete.“ Jan. 19, 35. In s. Lukesh pove od sebe in svetiga evangelja tako. „Kakor so nam isrozhili ti, kteri so od sazhetka sami vidili, in so bili flushabniki Gospodove besede, se je tudi meni prav sdelo, kteri fim vse škerbno od sazhetka isprashal, po verřti tebi popisati, preljubi Teofil.“ Luk. 1, 2. 3.

De je vse ref, kar so aposteljni pisali in uzhili, in tako uzhili, kakor so is Jesufovih uřlišhali, se šhe bolj terdno preprizhamo, ker vemo, de so s' pomozhjo in navdihovanjem s.

Duha pisali, in torej se smotiti niso mogli. Jesus pravi: „Jest bom Ozheta profil, in vam bo dal drusiga Troshtarja, de per vas ostane na vekomaj, Duha resnize, kteriga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi, in tudi ne posna, vi pa ga boste posnali, ker bo per vas ostal, in bo v' vas.“ Jan. 14, 16. 17.

Kadar vas bodo pa isdali, ne skerbite, kako ali kaj imate govoriti, sakaj tisto uro vam bo dano, kaj imate govoriti. Sakaj vi niste tisti, kteri bote govorili, ampak Duh vashiga Ozheta je, kteri bo skosi vas govoril.“ Mat. 10, 19. 20.

„Troshtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imenu poslal, tisi vas bo vse uzhil, in vam bo vse povedal, karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 26.

Š. Pavel ni s' Jesusam shivel, in sam od sebe tako govori: „Evangelii, kteriga sim jest osnanil, ni od zhloveka; jest namrezh ga nisim od zhloveka prejel, ali se nauznil, ampak skosi rasodenje Jesusa Kristusa.“ Galazh. 1, 11. 12.

Ker Jesus do konzhanja sveta per svojih ostane, in je aposteljniam svetiga Duha k' pomozi poslal, in ozhitno njih nauk sa svojiga sposna rekozh: („*Kdor vas poslussha mene poslussha.*“ Luk. 10, 16.) tako bi bila pregreshna oshabnost nad resnizami svetiga pisma zviblati, Jesusu in s. Duhu, kteri v' svetim pismu govori, ne verovati.

Sakaj se smemo tudi na sveto pismo stari-ga testamenta ravno tako terdno sanesti, kakor na tega noviga testamenta?

Sato, ko ga Jesus sam in njegovi aposteljni poterdiyo.

Jesuf in njegovi aposteljni per vsaki perloshnosti kashejo na sgodbe, prerokovanja, sapovedi in nauke svetiga pisma stariga testamenta, in poterdujejo svoje nauke s' tislimi resnizami, kar bi ne bili storili, zhe bi ne bilo od Boga rasodeto. Tako pravi Jesuf: „Vfi preroki in postava noter do Janesa so prerokovali.“ Mat. 11, 13. „Kakor je bil Jonas v' trebuhu morskega soma tri dni in tri nozhi, ravno tako bo fin zhlovekovi v' serzu semlje tri dni in tri nozhi.“ Mat. 12, 40. „Preishite pisma, ker vi menite, de imate v' njih vezhno shivljenje, in tiste so, ktere od mene prizhujejo.“ Jan. 5, 39.

„Vse more dopolnjeno biti, kar je pisano v' postavi Mojsefa in prerokih, in v' psalmih od mene. Tako je pisano, in moglo je biti, de je Kristuf tako terpel in na tretji dan od mertvih vstal.“ Luk. 25, 44. 46.

Ali smejo kristjani f. pismo brati?

Smejo ga brati. S. pismo je Bog ljudém dal, de bi se is njega uzhili, kar jim je verovati, in storiti, de v' nebesa pridejo. Bog pa hozhe ljudi svelizhati, tako tudi hozhe, de f. pismo berejo, v' katerim so besede vezhniga shivljenja.

To poterdijo tudi besede f. pisma. „Ne pusti bukev postave od svojih ust priti, ampak nozh in dan jih premishluj, de dershish in storish vse, kar je v' njih sapisano, takrat bosh prav in sastopno ravnal.“ Josue 1, 8. „Karkoli je pisano, (*pravi f. Pavel*) je k' nashimu poduzhenju pisano, de skosi poterpeshljivost in povseljenje pisem upanje imamo.“ Riml. 15, 14.

Tudi v' djanji aposteljnov je sapifano, de prvi kristjani so besedo prav sheljno poslušali, in vsak dan pisma pregledovali, ako bi tém tako bilo. 17, 11.

Aposteljni so sapovedovali kristjanam, de naj liste bero, in tudi drugim zerkvam (*gmajnam kristjanov*) brati dajo. Š. Pavel ukashe Kolofhanam rekozh: „Kadar bo per val prebran ta list, storite, de bo tudi v' Lavdizejski zerkvi bran; in tega, kateri je na Lavdizejze, vi berite.“ Kolofh. 1, 16. Aposteljni niso listov le shkofam in duhovnam, ampak gmajnam kristjanov pisali. Š. Pavl je pisal Rimljanam, Korinzhanam, Galazhanam, Efeshanam, Filiplanam i. t. d. kar skashe, de je hotel, de bi jih brali, in se is njih uzhili, kako naj shivé; kar je bilo pa tém perpusheno, je tudi sedanjim kristjanam.

Kako se more s. pismo brati?

1) Š. Duha sa gnado profiti, de bi, kar beremo, v' serzu ohranili, in po tem storili.

2) S' ponishnim in zhistim serzam, in s' posebno zhaftjo, kakor de bi flishali samiga Boga s' nami govoriti, ker nauki s. pisma so zhista boshja beseda.

3) S' gorezhimi sheljami se vernih resniz od Boga, od Jesusa in sa nashe sadershanje nauzhiti, in jih potlej v' djanji spolnovati.

4) Ne lohka sastopnih resniz po svoji glavi slagati, ampak duhovne vprashati.

5) Šosebno le take bukve brati, ki so bolj sastopne in potrebne: kakor psalme, bukve mo-

drosti, Širahove, pridgarjeve, pregovore, Tobijeve, Jobove, s. evangelj, i. t. d.

Ali je v' svetim pismu noviga testamenta vse sapifano, kar je Jesus uzhil?

Ni. Veliko refniz so aposteljni Jesufovi le s' besedo uzhili, pa ne sapifali, kar sami povedo. Š. Pavl Tefalonizhane opominja rekozh: „Bratje, bodite stanovitni, in dershite isrozhenje, kteriga ste se nauzhili ali skosi govorjenje, ali skosi nash list.“ Tefal. 1, 14.

Š. Janes pove, de je Jesus fizer she veliko drugih zhudeshev storil vprizho uzhenzov, kteri niso v' teh bukvah sapifani, ti pa so sapifani, sato de verujete, de Jesus je Kristuf, Šin boshji, in de vi, ker verujete, shivljenje v' njegovim imenu imate. Jan. 20, 30. 31. In she vezh pove: De je Jesus she veliko drusih rezhi storil, od kterih, ako bi fleherne posebej popifane bile, menim, de bi zel svet sadošti proštoren ne bil sa te bukve, ktere bi se popifale. Jan. 21, 25. „Kar si od mene slifhal (govori sveti Pavel) pred ozhmi veliko prizh, to perporozhi svetim ljudem, kteri bodo samogli tudi druge uzhiti.“ 2. Tim. 2, 2,

Od kod vemo, kar so aposteljni le s' besedo uzhili, pa ne sapifali?

To vemo is uftniga isrozhila. — Nastopniki aposteljnov so refnize, ki so jih od apostelnov slifhali, druge uzhili, tako, de so jih spet eden od drusiga svedili do danashniga dneva. Postavim verne refnize, de je s. kerst tudi otrokam k' svelizhanju potreben, de nedeljo na me-

ti sabote posvezhujemo, kako naj se ofer svete mashe opravlja, kako naj se sveti sakramenti dele, de svetnike zhaftiti je dobro in koristno i. t. d. so nam le is uſtniga isrozhila snane.

Kako ſe preprizhamo, de to uſtno isrozhilo, ki ga imamo, je reſnizhno Jeſusovo in njegovih apoſteljnov?

Še preprizhamo is tega, ker ga je katoliška zerkev ob vſih zhaſih ſa Jeſusov in njegovih apoſteljnov nauk verovala in osnanovala.

Kaj je tedaj nesapiſana boſhja beſeda ali uſtno isrozhilo?

Šo tiſti nauki vere, ki nam gre jih verovati, in po njih ſhiveti, ktere ſo apoſteljni ali is uſt ſamiga Jeſusa Kriſtusa ſliſhali, ali pa raſſvetljeni od ſ. Duha le osnanovali, pa ne ſapiſali.

Kje je uſtno isrozhilo hranjeno?

Šamo v' kerſhanski, katoliški Rimſki zerkvi je ſtanovitno, ſveſto in nepopazheno hranjeno. Ona ſama je od Jeſusovih in apoſtoljſkih zhaſov, in bo do konzhanja ſveſta; ona je vſelej po redu papeshe in ſhkofe iméla, kteri ſo pravi naſtopniki apoſteljnov, torej ji more kriſtjan vſe verovati, kar mu ſa boſhjo beſedo osnani, zhe tudi ni v' ſvetim piſmu, ker jo ſ. Duh vodi. „Troſhtar pa ſ. Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imeni poſlal, tiſti vaſ bo vſe uzhil, in vam bo vſe povedal, karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 26.

Poslušajmo našho mater katolsko cerkev, kakor pokorni otrozi, ona je prejela od Jesusa in njegovih apostolov svete izročila, ona jih hrani brez popazhenja, in hvalimo Jesusa, ki sa naše svelizhanje vedno skerbí.

Is koga tedaj vse svemo, kar nam je verovati?

Is s. pisma in ustniga izročila.

Kaj more vsak zhlovek, kadar se pameti save, potrebno vediti in verovati, de bo svelizhan?

1) De je en Bog.

2) De je Bog pravizhni sodnik, kateri vse dobro plazhuje, in vse hudo shtrafuje.

„Kdor hoze k' Bogu priti, more verovati, de je tem, kateri ga ishejo, plazhevavez.“ Heb. 11, 6.

3) De so tri boshje pershone eniga bitja, in ene nature: Ozhe, Sin, in Sveti Duh.

„Trije so, kateri v' nebi prizhujejo, Ozhe, Beseda in Sveti Duh, in ti trije so eno.“ 1. Jan. 5, 7.

4) De je druga boshja pershona zhlovek postal, naš s' svojo smertjo na krishu odreshiti in vezhno svelizhati.

5) De je zhloveshka dusha neumerjozha. „Ne bojte se tistih, kateri telo umore, dushe pa ne morejo umoriti, temuzh bojte se veliko bolj tistiga, kateri samore dusho in telo pogubiti v' pekel.“ Math. 10, 26. „Prah pride spet v'

semljo, is ktere je bil vset, duh pa se k' Bogu poverne, kateri ga je dal." Pridg. 12, 7.

6) De je gnada boshja k' svelizhanju potrebna, in de bres gnade boshje zhlovek nizh sa vezhno shivljenje saflushenja vredniga storiti ne more. „Bres mene ne morete nizh storiti.“ Jan. 15, 5. „Ne kakor de bi premogli is sebe kaj misliti, kakor is sebe, ampak nasha pre-moshnost je is Boga.“ II. Korin. 3, 5.

Kaj je vsakimu katolshkimu kristjanu snati sapovedano?

Vsakimu katolshkimu kristjanu je snati sapovedano:

- 1) Apostoljsko vero.
- 2) Gospodovo molitev ali ozhenash.
- 3) Deset sapoved boshjih, in pet zerkvenih sapoved.
- 4) Šedem svetih sakramentov.
- 5) Kershansko pravizo.

Kje je fosebno sapopadeno, kar katolshki kristjan verovati more?

Kar katolshki kristjan verovati more, je fosebno v' apostoljski véri sapopadeno, ktera se tako glafi:

Verujem v' Boga Ozheta, vfigamogozhniga stvarnika nebes in semlje. In v' Jesusa Kristusa, Šina njegoviga ediniga, Gospoda nashiga. Kteri je spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije devize. Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, umerl in v' grob poloshen. Šhel je pred pekel, tretji dan od smerti vstal. Šhel je v'

nebefa, sedi na desnizi Boga Ozheta vfigamogozhniga. Od ondod bo prishel sodit shive in mertve. Verujem v' svetiga Duha. Eno sveto, katolsko cerkev, gmajno svetnikov. Odpuščanje grehov. Vstajenje mesa. In vezhno shivljenje. Amen.

Sakaj pravimo, apostoljska vera?

Sato, ko so jo apostelnji sloshili.

Ali je nam kristjanam dobro in koristno apostoljsko vero vediti?

Dobro jo je vediti: 1) ker se ob kratkim na vse poglobitne resnize s. vere spomnimo, kadar jo molimo.

2) Šmo v' nashni veri možhno poterjeni, ker vemo, de ravno té resnize verujemo, ki so jih apostelni verovali in uzhili.

Koliko delov ali zhlenov ima apostoljska vera?

Apostoljska vera ima dvanajst delov ali zhlenov.

Od 12 delov ali zhlenov apostoljske vere.

Pervi zhlen vere.

Verujem v' Boga Ozheta, vfigamogozhniga stvarnika nebes in semlje.

Bog, stvarnik vseh stvari.

Kdo je vse stvaril?

Bog je nebo in semljo in vse, kar je stvaril. „V' sazhetku je Bog stvaril nebo in semljo.“ I. Mojs. 1, 1.

Kaj pomeni beseda stvariti?

Beseda stvariti pomeni, is nizeh kaj storiti.

Is koga je Bog vse stvaril?

Is nizeh je Bog vse stvaril, ker je pred, dokler Bog vfiga ni stvaril, le Bog sam bil.

Kako je Bog is nizeh vse stvaril?

Š' svojo vfigamogozhno voljo; kar hotel je, pa je bilo. „Bog je rekel: Naj bo, in bilo je.“ I. Mojs. 1.

Kaj nam pove sveto pismo od stvarjenja sveta?

De je v' sazhetku Bog stvaril, nebo in semljo; semlja je bila pa pušta in prasna, in tema je bila zhes shirjavo bresnov, in Duh boshji je bil sproštert zhes vodé, in potlej je v' shestih dnéh vse stvaril. Pervi dan svetlobo. Drugi dan je Bog rekel: Bodi firmament med vodami, in raslozhi vodé od voda. Tretji dan je Bog rekel: Naj se sbero vodé, ktere so pod nebam, na en kraj skupej, in suho se pokashi. In je rekel: Posheni semlja seljshe in rodovitne drevesa. Zheterti dan je Bog rekel: Naj postanejo luzhi na nebu, in naj lozhijo dan in

nozh, in naj bodo sa snamnja in zhase, in dneve in leta; in je stvaril sonze, luno in svesde. Peti dan je Bog rekel: Rodite vodé lasijozho shival, in kar leta nad semljo pod firmamentam nebés. In stvaril je ribe, vse shive in gibljive stvari v' vodi, ptize in vse, kar léta po svojim rodu. Šhesti dan je Bog rekel: Rodi semlja shivali po svojim rodu, shivino in lasijozhe shivali in sverine semlje po svojim rodu. In poslednjizh je zhloveka stvaril. I. Mojs. 1.

Kaj je Bog sedmi dan stvaril?

Bog sedmi dan ni nizh stvaril, ampak je pozhival (to je, je nahal od stvarjenja) in ga je posvetil, de bi tudi mi shešt dni v' tednu delali, sedmi dan pa pozhivali, ga s' dobrim delmi posvezhevali, in se vezhniga pozhitka v' nebesih vredne delali.

Ali Bog sdaj nizh ne dela, kar je svet stvaril?

Bog she vedno dela; f' svojo vfigamogozhnostjo, modrostjo in dobroto svet in vse stvari ohranjuje, obdershi in jim ostanik daje; on stori, de se na svetu vse na svojim mestu, vse v' svojim zhafu godi; vse obrazha in vlada ali visha.

„Moj Ozha do sdaj dela, in jest delam.“
Jan. 5, 17.

„Kako bi kaj ostanik imelo, ko bi Bog ne hotel! Vse je njegovo djanje od konza do konza.“ Modr. 7, 8. „Bog vse po sklepu svoje volje ravna.“ Efesh. 1, 11. „Gospod, kako velike in zhastitljive so tvoje dela; vse si modro storil, semlja je polna tvoje lastine. — Vse stvari zha-

kajo, de jim dajh jed v' pravim zhasu. Ako svojo roko odpresih, so vse s' tvojim blagam nasitene. Ako pa svoje oblizhje skrijesh, se prestrašijo, zhe jim sapo vsameh, poginjejo, in spét prah postanejo." Psalm. 103.

Sa koga Bog she sosesbno skerbi?

Sa zhloveka, ker on sam je po boshji podobu vstvarjen, sam samore Boga prav zhasiti, hvaliti, moliti in s' svestim spolnjenjem boshjih sapoved v' nebesa priti, in k' temu mu Bog gnado daje; Bog obrazha, kje, kdaj, in v' kakim zhasu naj kdo shivi, in kako naj se mu godi. „Bog je, kateri v' val daja, de hozhete in storite, kar je njegova sveta volja.“ Filiplan. 2, 13.

Sgodbe, ki so v' svetim pismu sapisane na od té resnize terdno preprizhajo. Adama je Bog v' lep vert (paradish) postavil, v' njim je bil s' vsm potrebnim preskerbljen. Ko je gresihl, se Bogu samirel, in gnado boshjo sgubil, ga fizer Bog po pravizi shtrafa, is raja isshene, pa ga vender she s' potrebnim shiveshem preskerbi, in mu she odreshenika poslati oblubi, kateri je tudi v' svojim zhasu na svet prishel. Noeta s' njegovo drushino je ohranil, ko je vel svet v' vodi potopil. Abrahamu je ukasal iti is deshele malikovavzov v' deshelo, ktero mu je odkasal. Kako zhudno je vodil Joshefa, de je v' Egipt prishel, in ga tam k' veliki zhasi povsdignil. Mojsefa v' pletenizi na vodi Nilu ohrani, in stori, de kraljeva hzhi k' vodi pride, de ji ga is vode dajo, in preskerbela ga je bolj, ko bi ga bila mati samogla. Israelfko ljudstvo

nam kashe, de tako Bog sa zelo ljudstvo skerbi, kakor sa ljudi po samim, spelje ga is Egiptovske sushnosti, in ohrani ga prezhudno shtirdeset let v' pusti pushavi. Davida pastirja isvoli sa kralja namésti Savla. Elija po orlu s' kruham in me-sam vsak dan preskerbi. Zhisto Šusano pred nezhistimi sodniki obvaruje, in krive sodbe soper njo sklenjene po mladenzhu Danielu overshe. Daniela v' jami med levi ohrani i. t. d.

Ali nam je sa svoje ohranjenje skerbeti, ker Bog sa nas skerbi?

Vse si moremo persadevati, sebe ohraniti; sato nam je Bog um, pamet in telesno mozh dal; pa nesmerno ne smemo skerbeti, ker Bog po ozhetovo sa nas skerbi. „Ne skerbite tedaj rekozh: Kaj bomo jedli ali pili, ali s' zhém se bomo oblekli? saj vash nebeshki Ozhe vé, de vřiga tega potrebujete.“ Mat. 6, 32.

Ker Bog po ozhetovo sa nas skerbi, sakaj je pa tolikanj hudiga na svetu?

Sato, ker Bog hozhe, de bi vsi ljudje svelizhani bili, nadloge jim pa veliko k' svelizhanju pomagajo, ker

1) vést zhloveka obudé, de svoje grehe sposna, ki bi jih ne bil sposnal, zhe bi mu smirej dobro bilo.

Sgubljeniga fina je lakota k' ozhetu gnala, fizer bi bil s'he le pregres'no shivel.

2) Štiske in sopernoſti uzhé zhloveka Boga sposnovati. V' obilnosti dobriga zhlovek Boga posabi, mu ni mar moliti, v' zerkev hoditi in svete rezhi premishljevat.

Kralj Manase ne bil pokore storil, zhe bi ga Bog ne bil dal sovrashnikom v' roké, kateri so ga v' Babilon odpeljali in v' jezho vergli, kjer se je spokoril.

3) Nadloge zhloveka ponishajo, in upanje v' Boga v' njegovim serzu budé, ker zhlovek sposna, de mu Bog pomagati samore.

4) S' nadlogami in britkostmi Bog pravi-zhne zhisti in greslhniké pokori.

5) Štoré, de radi molimo.

6) Štoré zhloveka usmiljeniga, ker is last-ne skušhnje vé, kaj de je terpljenje, in ga ishe tudi drugim manjšhati.

Kako se more zhlovek sadershati, ko vé de Bog vse po svoji previdnosti obrazha?

1) More v' Boga saupati, in s' vřim sado-voljin biti, kar mu Bog da, ko vé, de mu bo vse v' dobro saleglo, desiravno sdaj ne vé, sa-kaj se mu tako godí.

2) Verno moliti, Boga gnade profiti, in se ne dati motiti, ko vidi, de se tolikanj naro-be godí; temuzh misliti, enkrat bo vse srav-nano.

3) Vse dobro in slabo, kar mu Bog da, Bogu isrozhiti, v' boljřhanje svojiga shivljenja in v' svelizhanje svoje dushe oberiniti, in sa vse Boga sahvaliti.

Sakaj je Bog nebo in semljo řivaril?

Bog je nebo in semljo k' svoji zhařti řva-ril, de je svojo vřigamogozhnořt in dobroto ras-odel, in de bi ga ljudje sa svojiga vřigamogozh-

niga Boga sposnali in molili. „Vse je Gospod savolj samiga sebe storil.“ Prip. 16, 4.

Kako samorejo stvarjene rezhi k' vezhni frezhi flushiti?

1) Zhe po dolshnosti vse stvarjene rezhi k' boshjimu sposnanju in zhasi obrazhamo.

2) Zhe rezhi, ktere je Bog stvaril, smer-no vshivamo.

3) Zhe smo dobrotljivimu stvarniku resni-zhno hvaleshni, in ga ljubimo, ker nam je toliko dober.

Ktere so nar imenitnishi stvari boshje.

Nar imenitnishi stvari boshje so angeli in ljudje.

Od angelov.

Kaj so angeli?

Angeli so sgoli duhovi, ki imajo um in vo-ljo, pa ne telefa. „Ti storish svoje angele hitre ko vetrove, in svoje flushabnike mozhne, ko ognjen plemen.“ Psalm. 103, 4.

Kakshne je Bog angele stvaril?

Bog je angele v' svoji gnadi in s' velikimi popolnamašmi stvaril.

Zhimu je Bog angele stvaril?

Bog je angele stvaril, de ga zhasé, molijo, ljubijo; mu flushijo, svelizhanje vshivajo in

ljudi varujejo. „Hvalite Gospoda vi vsi njegovi angeli, vi, kateri ste tako mozhni, kateri njegovo povelje izpolnite, kakor hitro glaf njegove besede slišhite.“ Psalm. 102, 20.

Od kod vemo, de imamo angele varhe?

Is boshjiga rasodenja to vemo, kar so praveri tudi vselej verovali. „Savolj tebe je svojim angelam sapovedal, de te na vsih tvojih potih varujejo.“ Psalm. 90, 11.

„Kaj ne, (*pravi f. Pavel*) vsi angeli so slushabni duhovi sa streshbo poslani savoljo njih, kateri bodo delesh svelizhanja prejeli.“ Heb. 1, 14. In Jesus pravi: „Glejte, de ne sanizhujete eniga tih majhnih, sakaj vam povem, de njih angeli v' nebesih vselej gledajo oblzhje mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 18, 10.

Kadar je angel f. Petra is jezhe ispeljal, je prishel f. Peter k' hishi, kjer so bili verni skupej, je na dur terkal, in verni niso verjeli, de bi on bil, rekli so: Petrov angel je. To prizha véro vernih v' angele varhe. — Lota so angeli otéli is Sodome, de ni sgorel. — Angel je rekel Filipu, de naj gre na zesto, po kateri se od Jerusalema v' Gazo gre, tam bo Etjopza mogozhniga kraljize Kandaze kerstil i. t. d.

Kaj dobriga nam angeli varhi storé?

1. Sa naf Boga profijo, in nafhe molitve Bogu srozhujejo. „Kadar si; (*pravi angel Tobiju*) f' solsami molil, fim tvoje molitve Bogu srozheval.“ Tob. 12, 12.

2) Na boshje povelje vezhkrat ljudém boshjo voljo osnanujejo.

Kadar je Agari v' pulhavi vode smanjkalo, je bilo otroku (*Ismaelu*) od shéje umreti. Agar ga poloshi pod drevo, gre en strelaj delezh od otroka, sakaj djala je: Ne morem gledati otroka umirati, in je milo jokala. Bog pa je uflifhal jok otrokov, in angel boshji je Agaro is nebes klizal rekozh: Kaj delash Agar? ne boj se, Bog je uflifhal glas otrokov. I. Mojs. 21, 15 — 17.

Angel je Marii osnanil uzhlovezhenje Šinu boshjiga. Joshefu se je v' spanji perkasal. Angel je pastirjem osnanil rojstvo Jesusa Kristusa i. t. d.

3) Varujejo nas mnogih skufhnjav in nevarnost.

4) Obudujejo v' nas dobre misli in fklepe, in nas teh spomnujejo.

5) Odvrazhujejo nas od fhkodljivih savés, ktere bi nas lahko pogubile, in nas k' pokori nagibljejo.

Kakshne dolshnosti imamo do angelov?

Ker angeli sa nashe svelizhanje fkerbé, smo dolshni,

1) jih zhaftiti, ljubiti, in jim hvaleshni biti.

2) Njih svarjenje poslushati, in nizeh ne storiti, kar bi jih shalilo, ker so vselej prizhe nasbih del.

3) Jih profiti, posebno sjutrej in svezher, de naj Boga sa nas profijo, de bi nas pred graham varoval.

Ali so vsi angeli v' gnadi boshji ostali?

Veliko angelov je gnado boshjo s' greham prevsetnosti sgubilo.

Kako je Bog prevsetne angele shtrafal?

Bog je prevsetne angele, ktere hudizhe imenujemo, vezhno savergel, in v' pekel pahnil. „Bog tudi angelam, kateri so gresili, ni sanefil, ampak jih je s' peklenfskimi ketnami v' pekel potegnil, in v' terpljenje isdal, de bojo k' sodbi perhranjeni.“ 2. Pet. 2, 4.

Kakshni so hudobni angeli do ljudi?

Ljudi is nevoshljivofti skufhajo, de bi jih v' greh sapeljali in pogubili.

Ali samorejo hudobni angeli nam shkodovati?

Ne samorejo, zhe v' Boga terdno saupamo, se f' pomozhjo gnade boshje skufhnjavam vstavimo, in v' greh ne dovolimo. „Ako je Bog sa naf (*pravi f. Pavel*) kdo bo soper naf?“

Od zhloveka.

Ktere so sa angeli nar imenitnifhi ftvari boshje?

Sa angeli so ljudje nar imenitnifhi ftvari boshje.

Is koga je zhlovek?

Zhlovek je is telefa in neumerjозhe dufhe ktera je po boshji podobi stvarjena.

Po zhigavi podobi je dufha zhlovekova vstvarjena?

Dufha zhlovekova je po boshji podobi vstvarjena.

V' zhim je dufha zhloveshka Bogu podobna?

Dufha zhloveshka je Bogu podobna v' tim: ona je duh, je neumerjозha, ima um, prosto voljo, spomin in samore sveto shiveti in svelizhana biti.

Zhimu je Bog ljudi stvaril?

Bog je ljudi stvaril, de bi ga sposnali, zhaftili, ljubili, molili, mu flushili, mu pokorni in svelizhani bili.

Ktera sta bila prva zhloveka na svetu?

Prva zhloveka na svetu sta bila Adam in Eva.

Kdaj je Bog prvega ozheta Adama stvaril?

Bog je prvega ozheta, Adama stvaril shesti dan. Bog je nebo, semljo, shivali in vse stvaril; kadar je bilo to lepo stanovanje dodelano, je zhloveka stvaril, de bi zhes vse rezhi gosposodoval, in de bi svojiga usmiljeniga stvarnika hvalil.

Bog je Adamovo telo is persti storil, in je va-nj dihnil, mu je dal pametno in neumerjозho dufho.

Kako je Bog Evo stvaril?

Bog je Evo is Adamoviga rebra stvaril.

Kadar je Bog Adama stvaril, kam ga je bil postavil?

Bog je Adama v' lep vert postavil.

Kakshen je bil vert, v' klerim so prvi starishi bili?

Vert je bil filno lep; s. pisimo pravi tako: Gospod Bog je od sazhetka vert veselja sašadil, in tje je zhloveka postavil. V' njem so bile mnoge drevesa, lepe viditi, in prijetne jesti, tudi drevo shivljenja v' sredi paradisha, in drevo snanja dobriga in hudiga.“ 1. Mos. 2, 8. 9. Vse je bilo lepo in prijetno v' raji, de bi bil zhlovek dobriga Štvarnika hvalil.

Sakaj je Bog Adama v' vert veselja postavil?

Sato, de bi ga obdeloval in varoval. I. Mos. 2, 15. Adam in njegovi otrozi bi bili semljo obdelovali, pa ne s' terpljenjem, kakor sdaj.

V' kakshnim stanu so bili nashhi prvi starishi stvarjeni?

V' stanu gnade boshje in nedolshnosti, in tudi po telesu neumerjzhi so bili stvarjeni; popolnoma so is rok boshjih prishli, njih um je bil rasvetljen, volja je bila mozna, od hudiga nagnenja prosta. Telo je bilo dushi pokorno, dusha pa Bogu.

Is koga sposna zhlovek Boga in njegovo sveto voljo?

1. Is stvarjenih rezhi, 2) is samiga sebe po vesti, in 3) po veri.

Kako sposna zhlovek Boga is stvarjenih rezhi?

Zhe premishljuje kako lepe, dobre in v' kakim lepim redu so vse stvarjene rezhi, ktere stvarnika in ohranika svojiga osnanujejo, more rezhi: to ni samo od sebe, Bog je vse stvaril; in on je vsigamogozhen, neskonzhno moder in dobrotljiv, ki je vse tako stvaril in ohrani.

„Sakaj kar je nevidno na njem, se od stvarjenja sveta is stvari sastopi in vidi.“ Rim. 1, 20. „Vprashaj shivino in te bo uzhila, ptize pod nebam, in ti bodo povedale, ogovori semljo, in ti bo odgovorila, in ribe v' morji bodo povedale. Kdo ne vé, de je vse to Gospodova ròka naredila?“ Job. 12, 7 — 9.

„Nebesa pravijo boshjo zhašt, in firma-ment osnanuje dela boshjih rok, en dan dopoveduje drugimu, in ena nozh drugo uzhí; ni jesika, ne besedí, kjer bi se njih glas ne flišhal.“ Pfalm. 18, 1 — 4.

„Vsi ljudje pa so nezhimerni, kateri nima-jo snanja boshjiga, in is vidnih dobrot niso mogli sposnati, kdo je njih stvarnik.“ Buk. Mod. 13, 1.

Kako sposnamo Boga in njegovo voljo po vesti?

Vest zhloveka k' dobrimu opominja in ga hudiga varuje, glasi se, kadar zhlovek hozhe

hudo storiti, in, kadar je hudo storil, ga svari, mu ne da miru, vedno mu govori, de je gnado in dopadajenje boshje sgubil, in shtrafingo saflushil. Kadar je pa dobro storil, mu vešt govori, de je Bogu prijeten, in mu serzé pokojno in veselo stori.

Ta notrajni glas, to je vešt, sprizhuje, de Bog je, ki je vešt stvaril, in de je svet, ker ljubi dobro, in sovrashi hudo, in pravizhen, ko dobro s' dobrim in hudo s' hudim plazhuje.

Šveti Pavel pravi: „Neverniki, kteri postavé nimajo sami od sebe to délajo, kar je v' postavi sapopadeno, oni so, ker postavo nimajo, sami sebi postava, in kashejo, de so déla postavé v' njih serzih sapisane, ker jim njih vešt prizhuje, in njih misli se med seboj ali toshijo ali sgovarjajo.“ Rim. 2, 14. 15.

Samoremo Boga po stvarjenih rezhéh, po vesti in paméti prav sposnati?

Ne samoremo. Nasha pamet je preflaba, je popazhena, in sato ne more Boga in njegove svete volje prav sposnati. Ona nas fizer uzhi, de stvarjene rezhi stvarnika imajo, in de je vsigamogozhen, moder, svet, dober in pravizhen; ali bres vere od Boga rasodete ne samoremo praviga in zhistiga sposnanja imeti, le ona nas uzhi Boga prav sposnati.

Od boshjih lastnosti.

Kaj je Bog?

Bog je sam is sebe nar bolj popolnoma bitje, stvarnik vseh rezi. „Sakaj is njega, in po njem in v' njem je vse.“ Rim. 11, 36.

Sakaj pravimo, Bog je nar bolj popolnoma bitje?

Sato, ker so vse dobre lastnosti v' njem popolnoma, v' njem je vse dobro, in vse dobro je le od njega.

Ktere so lastnosti boshje?

So leté:

1) Bog je vezhen; je vselej bil, je, in bo vselej.

Po zhim vémo, de je Bog vezhen?

Po tem, ker on stvarnik vseh stvari je biti mogel, pred ko je kaj drusiga bilo; torej ni mogel od nikogar stvarjen biti, in ker ima shivljenje sam od sebe, mu ga tudi nihzhe vseti ne more, sato, kakor ni nikoli sazhel biti, tudi nikoli nehal ne bo.

„Preden so gore postale, in preden je semlja in svet stvarjen bil, si ti Bog od vekomaj do vekomaj.“ Psalm. 89, 2.

Kaj naf uzhi ta réfniza, de je Bog vezhen?

Ta rezniza naf uzhi, de se nam ni tréba bati, de bi svojiga tolikanj dobriga Ozheta sguibili; de moremo Bogu svešto flushiti, in nik-

dar od njegove flushbe odstopiti, ker Bog vekomaj ostane, naš bo vekomaj frezhne storil, ako mu bomo svesto flushili; varujmo se pa tudi greha, ki ga bo vezhni Bog vezhno shtrafoval.

2) Bog je sgoli duh; sam od sebe nar bolj popolnoma bitje, ktero ima neskonzhno popolnoma um in voljo, telefa pa ne.

„Bog je duh.“ Jan. 4, 24. „Kralju pa vezhnimu, neumerjzohimu, nevidnimu, famimu Bogu bodi zhašt in hvala od vekomaj. Amen.“ I. Tim. 1, 17.

Zhe je Bog sgoli duh, sakaj svéto písmo od njega pravi, de govori, vidi, slisli, ima roke, noge?

Šveto písmo tako od Boga govori savoljo našhe slabosti, de loshej saštopimo, ker druga zhi od Boga ne moremo govoriti, in vsak vé, de se po duhovno saštopiti more, ko Bog telefa nima. Še rezhe, de Bog govori, ker f' svojo vfigamogozhnoštjo stori, de zhlovek besede slisli. Še rezhe, de Bog vidi in slisli, ker vse vé, je vfigavedozh, in vfigaprizhjozh; de ima roke, ker je vfigamogozhen, vse lahko stori; de sedi na sedeshu, ker ima vso oblast do vfiga v' nebesih in na semlji.

Kaj naš to uzhi, de Bog je sgoli duh?

To naš uzhi, de moremo Boga v' duhu in v' resnizi moliti, to je, misliti in storiti, kar Bogu dopade. — Kdor po mesenih sheljah shivi, bo vekomaj umerl, ker to Bogu ne more dopasti, kdor sheljé mesa s' mozhjo duha premaguje, bo vekomaj shivel, ker to Bogu dopade.

Ker je Bog sgoli duh, je mar napak, de pisane podobe od njega imamo?

To ni napak, podobe naf she le vezhkrat opomnijo na Boga, in naf budé k' zheshenju boshjimu; le misliti ne smemo, de podobe kako mozh v' sebi imajo, ali de bi od njih kaj dobili ali sprofili.

3) Bog je vfigavedozh; vé, kar je bilo, kar je, in kar bo, vé nafhe nar skrivnihi misli, ne more tedaj golufan biti.

„Nobena stvar pred njegovimi ozhmi ni ne vidna, ampak vse je golo in odgernjeno ozhém tige, od kteriga govorimo.“ Hebr. 4, 13. „Gospod ti vesh moje djanje in moje nehanje; ti sastopish od delezhe moje misli. Ti vse vesh prihodno in pretezhen.“ Psalm. 138, 1 — 5. „Ali ta, kteri je uho stvaril, ne slisli? Ali ta, kteri je oko naredil, ne vidi?“ Psalm. 93, 3.

Kaj naf uzhi' boshja vfigavedozhnost?

Uzhi naf, de se nam ni treba bati, zhe ljudje hudo od naf mislijo, in govoré; nafha nedolshnost je Bogu snana.

Hvala ljudi ne pomaga hudodelniku, tudi obdolshenje ne shkodje pravizhnimu, ker Bog bo vsakiga po pravizi sodil; pred njim je vsaka stvar in vsako serze raskrito.

Sato tudi radi na skrivnim dobro storimo, desiravno ljudje ne vidijo in ne svedo. Vse hudo naj se nam gnusi, zhe tudi nobeden ne vidi, in zhe se nikogar ne bojimo.

Shiva vera v' vfigavedozhnost boshjo je nedolshniga Joshefa in zhislo Susano obvarovala,

de se ništa dala sapeljati. Kako bozhem, odgovori Joshef sapeljivi sheni, pred ozhmi svojiga Boga tako velik greh storiti! In Šusana rezhe: Boljšhi je sa-me, de bres greha po krivizi umerjem, kakor pred ozhmi Gospodovimi greh storiti. Voljno je Tobija terpel slepoto in uboshnost, Job svojo revshino, strashne bolezhine in spezhenine, ker šta vedila, de Bog dobro sa nje vé.

4) Bog je nar modrejshi; ima nar boljshi voljo, in de se vse po njegovi volji sgodi, isvoli tudi nar boljshi pomozhi.“ Gospod, kako velike in zhaštltjive so tvoje dela. Vse si dobro storil.“ Psalm. 103, 24.

„Gospod je po modrošti semljo uterdil, in po rasumnosti nebésa naredil. Po njegovi modrošti vode is bresnov hahlajo, in napojeni oblaki rosé.“ Pripov. 3, 14. in 8, 22 — 32.

„O visokost bogastva boshje modrošti in snanja. Kako nesapopadljive so njegove sodbe, in neisvedljive njegove pota!“ Rim. 11, 33.

Sakaj Bog toliko hudiga na svetu perpušti?

Bog perpušti toliko hudiga, de greshnika od greha odvrazhe, in ga sa štorjene grehe pokori; pravizhnimu pa perloshnost daje, došti dobriga si sa nebésa perdobiti, in se v' dobrim smirej bolj uterditi; in de bi zhlovek sraven hudiga, kar ga sadene, dobro, kar mu da, bolj sposnal.“ Kteri Boga ljubijo, jim vse k' dobri mu tekne.“ Rim. 8, 28.

Kako se moremo sadershati, ko je Bog moder?

V' terpljenji moremo v' Boga upati, de

ga bo k' nashimu svelizhanju obernel, smirej bolj brumno shiveti, in modri biti si persadevati.

Kako Bog po svoji modrosti vse terpljenje k' pridu pravizhnih obrazha, se preprizhamo is sgleda Egiptovskega Joshefa, Tobija, Joba i. t. d.

5) Bog je vfigamogozhen; je stvaril nebo in semljo, in vse, kar je, njemu ni nizh nemogozhe storiti. „Gospod je vse, kar je hotel, v' nebesih in na semlji, v' morji in v'fih globozhinah storil.“ Psalm. 134, 6,

„On je rekel, in vse je bilo stvarjeno.“ Psalm. 32, 9.

„Per Bogu ne bo nobena rezh nemogozha.“ Luk. 1, 37.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog vfigamogozhen?

Ker je Bog vfigamogozhen, terdno v' nje-ga upajmo, de bo nam vso potrebno pomozh dodelil, iu greha se varujmo. „Štrahno je pa-ti v' roke shiviga Boga.“ Hebr. 10, 31.

„Ako je Bog sa nas, kdo bo soper nas.“ Rim. 8, 31.

6) Bog je povsod prizhijozh, je povsod, v' nebesih in na semlji. „Menish li, rezhe Gospod, de sim jest Bog od blis, in de nisim Bog od delezh? Še bo li kdo v' skrivaljish storil, de bi ga jest ne vidil, ne napolnujem li jest neba in semlje? rezhe Gospod.“ Jerem. 23, 23. 24. „Kam hozhem jest iti pred tvojim duham? in kam hozhem pred tvojim oblizhjem beshati? Ako gori v' nebesa grem, si ti tamkaj, ako doli v' pekel grem, si tudi ti

tukaj. Ako bom s' danizhnimi perutami sletel, in na kraji morja prebival, me bo tudi tjekej tvoja roka peljala, in me bo tvoja desniza der-shala.“ Pfalm. 138, 7 — 10.

Kaj se uzhimò is té refnize: Bog je povsod prizhijozh?

Ker je Bog povsod prizhijozh, moremo v' njega upati, njega na pomozh klizati, ker nam povsod lahko pomaga, in povsod se greha varovati, zke tudi nobeden ne vidi, in povsod dobro storiti, zhe tudi nikomur snano ne bo; Bog je per nas, vidi nashe dobre in hude dela.

„Sakaj v' njem shivimò, in se gibljemo, in fmo.“ Apost. Djan. 17, 28.

7) Bog je nar svetejšhi; hozhe in ljubi vse dobro, in sovrashi vse hudo. „Jest fim Gospod vash Bog, sveti bodite, kakor fim jest svet.“ 3. Mos. 11, 44. „Ti fi Bog, kateri nozhe krivize, hudobni ne bo sraven tebe prebival, in krivizhni ne bodo pred tvojimi ozhmi obstali. Ti sovrashish vse, kateri hudo delajo, ti bofh pogubil vse kateri lashnjivo govore.“ Pfalm. 5, 5 — 7.

Kakshni morémo biti, ker je Bog, nash Ozhe, svet?

Vse dobro moremo ljubiti in storiti, vse hudo pa sovrashiti, kakor Bog, kateri nas je k' svetosti poklizal. „Bodite popolnoma, kakor je vash Ozhe v' nebesih popolnoma.“ Mat. 5, 48.

Ali gleda Bog na veljanje ljudi?

Bog ne gleda na veljanje ljudi; kateri dobro stori, per njem velja. Savergel je prevsetniga

Šavla in ljubil je ponishniga pastirja Davida; savergel je bogatiga mosha, desiravno ga je veliko perlisovavzov hvalilo, in vsel je v' svoje narozhje revniga poterpeshljiviga Lazarusa, na kteriga se ni nobeden oserl, ko je pred durmi bogatina vbogajme profil.

8) Bog je nar refnizhnishhi in nar svestejshi; ne more ne legati ne golfati. "Bog je refnizhen, vsak zhlovek pa je lashnjiv. Rim, 3, 4. „Bog ni kakor zhlovek, de bi legal, tudi ne, kakor sin zhloveka, de bi se premenil. Ker je tedaj on rekel, ali ne bo storil; ker je govoril, ali ne bo spolnil?“ 3. Mos. 23, 19. Vse tvoje sapovedi so refniza.“ Psalm. 118, 151.

K' kakshnimu pridu nam slushi vediti, de je Bog refnizhen in svest?

De stanovitno verovati moremo vse, kar je Bog rasodel, in s' svestjo perzhakovati, kar je Bog obljubil. Gotovo bo brumne svelizhal; in hudobne savergel.

9) Bog je nespremenljiv; je od vekomaj do vekomaj smirej tisti. „Jest sim Gospod in se ne spremenim.“ Malah. 3, 6. „Ti, o Gospod! si semljo v' sazhetku uterdil, in nebo je delo tvojih rok. Ono bo minulo, ti pa ostanesi; vse se bo kakor oblazhilo postaralo, ti pa ostanesi ravno tisti, in tvoje léta ne bodo nikoli preshle. Psalm. 101, 26. 27.

Kaj se nam je uzhiti is té refsnize: Bog je nespremenljiv?

Na boshje obljube se moremo vselej sanesti, in njegoviga shuganja vselej se bati, on ne

bo nehal vfiga spolniti, kar je obljubil, in tudi grešnikam, zhe se is zeliga serza k' njemu ne bodo spreobrnili, bo vse hudo po saflushejni povernil. 2. Petr. 2, 4 — 7. Zhe se pa spokoré, naj se pa tudi terdno saneso, de jim bo milost dodelil kakor Adamu, Evi, Davidu, Magdalení i. t. d.

10) Bog je nar dobrotljivshi; ni le sam na sebi nar bolj popolnoma, in nar boljshi bitje, ampak je tudi nar boljshi ali dobrotljivshi do svojih stvari, vse dobro imamo od njega. „Hvalite Gospoda, sakaj Gospod je dobrotljiv.“ Psalm. 103, 3. „Bog je dober,“ govori Kristus. Mat. 19, 17. „Kaj se hvalish, kakor de bi ne prejel?“ I. Korin. 4, 7.

Kako more zhlovek to boshjo lastnost posnemati?

On si more persadevati, sam smirej boljshi, in tudi do svojiga blishnjiga dobrotljiv biti, kolikor samore.

11) Bog je nar milostljivshi, nam odpushta nashe grehe. „Ti nar vikshi oblastnik Gospod in Bog, usmiljen in milostjiv, veliziga usmilenja in resnizhen, kateri svojo milost noter do tavshent perhranish, kateri krivizo, hudobi je in grehe odjemljesh.“ 2. Mos. 34, 6. 7. „Bodite usmiljeni, kakor je tudi nash ozhe usmiljen.“ Luk. 6, 56. V' vezh perglihah svetiga pisma nam Jesus milost boshjo ozbitno pokashe. V' perglihi dobriga pastirja, ki svoje sgubljene ovze ishe, in kadar jo je najdel, jo na svojih ramah nasaj pernese. V' perglihi od kralja, kateri je svojimu hlapzu dolg, deset tavshent ta-

lentov odpustil. Od sgubljeniga fina, ki ga je ozha tako milostljivo sprejel. Magdalenin in rasbojniku je grehe odpustil. Nar lepsi pa se boshja milost kashe, ker je Jesus Šin boshji sa greslnike umerl. Torej veselimo se, ker vemo, de je Bog usmiljen, in de sgrevanim greslnikom grehe odpusti.

Kako se moremo do tistih sadershati, ki so nas rasshalili, ker je Bog usmiljen?

Moremo tudi do njih milostljivi biti, in jim is serza odpustiti. „Tisti bo sodbo bres usmiljena imel, kateri ni usmiljenja skasal.“ Jakop. 2, 13.

12) Bog je nar pravizhnishi; plazhuje dobro, in shtrafuje hudo. „Po tvoji terdovratnosti pa, in po tvojim nespokorjenim serzu sebi jeso nakopavash na dan jese in rasodenja pravizhne sodbe boshje, kateri bo vsakimu po njegovih delih povernil.“ Rim. 2, 5 — 11. „Kdor koli bo piti dal enimu is tih nar manjshih le en kosarz mersle vode v' imenu eniga uzhenza, resnizhno vam povem, ne bo sgubil svojiga plazhila.“ Mat. 10, 42. „Jest vam povem, de sa vsako prasno besedo, ktero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na sodni dan.“ Mat. 12, 36.

Isgledov boshje pravize najdemo obilno. Hudobne angele je is nébes v' pekel savergel, Adama in Evo is paradisha, svét potopil, Noeta pravizhniga in njegovo drushino ohranil. Sodomo, Gomoro, Adama in Šeboim so bile s' vsemi prebivavzi vred poshgane, in pravizhni Lot po angelu otét. Jerusalem je bil rasdjan, in

kristjani so bili od vfiga slega, ki so ga ljudje v' mesti preterpeli, refheni. Nar bolj ozhiten sgled svete boshje pravize imamo nad Jesufam, ki je nafhe grehe na-se vsel, kako ojstro ga je boshja praviza savoljo njih fhtrafovala.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog pravizhen?

Ker je Bog pravizhen, moremo le dobro s' veseljem delati, in hudiga se bati, nikoli nizh zhes voljo boshjo storiti, in tudi svojimu blishnjimu nikoli nobene krivize narediti. Tudi se moremo veseliti, ker vemo, de bo Bog vse poplazhal, karkoli bomo dobriga savoljo njega storili, ali hudiga voljno preterpeli. „On bo vsakimu po njegovih delih povernil; tem, ki s' stanovitnostjo dobriga djanja zhasť in hvalo in nestrohljivosti ishejo, vezhno shivljenje; tem pa, kateri so prepirljivi, in se refnizi ne vdajo, krivizi pa verjamejo, jeso in serd. Nadloga in britkost zhaka dushe vsaziga zhloveka, kateri hudo dela; zhasť pa, in hvala, in mir vsakiga, kateri dobro dela.“ Rim. 2, 6 — 10.

Od Boga ediniga v' natori, trojniga v' pershonah.

Koliko je Bogov?

En sam Bog je. „Poslusťhaj Israel, Gospod nash Bog je le en sam Gospod.“ 5. Mojs. 6, 4. „Jest sim Gospod, in ni drusiga Boga rasun mene.“ Isa. 45, 5. „Mi vender eniga samiga Boga imamo, Ozheta, od kteriga je vse.“ I. Kor. 8, 6.

Koliko je boshjih perfhon?

Tri boshje perfhone so. Mat. 28, 19. „Ker-
stite jih v' imenu Ozheta, Šinu in svetiga Du-
ha.“ 1. Janes. 5, 7. „Trije so, kateri v' nebu
prizhujejo: Ozhe, Beseda, in sveti Duh: in ti
trije so eno.“ Kadar je f. Janes Jesufa v' vodi
Jordan kersheval, so se tudi vse tri boshje per-
fhone rasodele. Bog Ozhe je govoril: Ta je
moj ljubi Šin, nad katerim vse dopadajenje
imam; Bog Šin je na semlji stal, in f. Duh je
bil v' podobi goloba nad glavo Jesufovo.

Od kod vemo, de so tri boshje perfhone?

Is svetiga pisma vemo, de so tri boshje
perfhone, katerih sledni se perlastuje, 1) boshja
natora in bitje, 2) boshje lastnosti, 3) boshje
ime, 4) boshje déla in 5) boshja zhaft.

Kako se imenujejo tri boshje perfhone?

Perva boshja perfhona se imenuje Ozha,
druga Šin, tretja sveti Duh.

Kako so tri boshje perfhone ena od druge raslozhene?

Tri boshje perfhone so ena od druge tako
raslozhene: Bog Ozhe je sam od sebe od veko-
maj, Šin je rojen od Ozheta od vekomaj, in
f. Duh se is-haja od Ozheta in Šina od veko-
maj. „Gospod mi je djāl: Ti si moj Šin, danf
fim te rodil.“ Psalm. 2, 7. „Kadar bo pa
Troshtar prishel, kteriga vam bom od Ozheta
poslal, Duh refnize, kateri se od Ozheta is-haja,
ta bo od mene prizheval.“ Jan. 15, 26.

Sakaj se pravi prvi boshji peršhoni Bog Ozha?

1) Ker je svojiga ediniga Šina od vekomaj rodil.

2) Ker je vse stvaril, vse ohrani, torej je Ozha vseh ljudi, angelov i. t. d. „Eden je vaš Ozha, kateri je v' nebesih.“ Mat. 23, 9. Savoljo tega perpogujemo svoje kolena pred Ozhetam Gospoda našhiga, Jesusa Kristusa, kateri je pravi Ozha vfiga, kar je v' nebesih in na semlji. Efesh. 3, 14. 13.

Ktere déla se sošebno sleherni boshji peršhoni posebej perlastujejo?

Leté déla se sleherni boshji peršhoni posebej perlastujejo: Ozhetu stvarjenje, Šinu odrešjenje, svetimu Duhu posvezhenje.

Koliko nator ima Bog Ozha?

Bog Ozha ima eno samo boshjo natoro.

Koliko nator ima Bog Šin?

Dve natori, boshjo in zhloveshko.

Koliko nator ima sveti Duh?

Šamo boshjo natoro.

Koliko volj ima Jesus Kristus?

Kakor ima Jesus dve natori, tako ima tudi dve volje, boshjo in zhloveshko.

Ali je Jesus Kristus nebeshkimu Ozhetu enak?

Ko Bog je Jesus svojimu nebeshkimu Ozhetu v' vsem enak, ker ima vse boshje popolna-

maſti, je vezhen, vſigamogozhen, vſigavedozh i. t. d. kakor Bog Ozhe; ko zhlovek mu pa ni enak, ampak je manj. „Jeſt in Ozha ſva eno.“ Jan. 10, 50. „De vſi Šina zhaſté, kakor Ozhe-ta zhaſté.“ Jan. 5, 23. „Ozha je vikſhi, kakor jeſt.“ Jan. 14, 28.

So tedaj trije Bogovi, ker je vſaka perſhona Bog?

Niſo, le en ſami Bog je, ker te tri perſhone imajo le eno ſamo boshjo natoro.

Nihzhe ne more tega umeti, ker je ſkrivnoſt, verovati pa je vſak dolshan, ſato ko je Bog ſam rasodel.

Ker pravimo: Verujem v' Boga Ozheta vſigamogozhniga, ali je le Bog Ozhe vſigamogozhen?

Ne le Bog Ozhe, temuzh tudi Bog Šin in ſ. Duh je vſigamogozhen. Kakor prizhamo: Ozha je Bog, Šin je Bog, in ſ. Duh je Bog, in vender niſo trije Bogovi, temuzh le en ſam Bog; tako tudi prizhamo, de Ozhe, Šin in ſ. Duh ſo vſigamogozhni, in de niſo trije; temuzh le en ſam vſigamogozhni Bog.

Kako ſe tri boshje perſhone ſkupej imenujejo?

Škupej ſe tri boshje perſhone ſ. Trojiza imenujejo.

S' zhem ſposna katoljſhki kriſtjan ſveto Trojizo?

Katoljſhki kriſtjan ſposna ſ' ſnamnjem ſvetiga krisha preſveto Trojizo; ker takrat, kadar krish déla, vſako boshjo perſhono poſebej imenuje.

Kaj drusiga she sposna katoljshki kristjan f' snamnjem f. krisha?

Katoljshki kristjan f' snamnjem svetiga krisha tudi sposna, de naf je Jesus Kristuf na krishu f' svojo smertjo odreshil.

Kako se krish dela?

Krish se déla, zhe fi s' desno roko zhelo, ufta in perfi prekrishama rekozh: „V' imenu Boga Ozheta †, in Šina †, in svetiga Duha †. Amen.

Ali je dobro vezhkrat krish storiti?

Dobro je vezhkrat krish storiti; fosebno pa berfh, ko se kristjan sbudi, preden ko spat gre, pred in po molitvi, pred in po jedi, pred delam in po storjenim delu, v' nevarnosti in skufhnjavah i. t. d.

Koga naj se spomni kristjan, kadar krish dela?

Naj se spomni, de je v' imenu Boga Ozheta, Šina in f. Duha kerfhen, de ga je Jesus na krishu odreshil, in se sa-nj daroval; de naj tudi on Bogu svesto flushi, in naj bo perpravljén, tudi raji umreti, kakor s' greham Boga rasshaliti.

Od greha pervih ftarifhev.

Sta Adam in Eva v' nedolshnosti in v' gna-di boshji oftala?

Nista, ker Eva, od hudizha sapeljana, je v' raji sad drevesa sposnanja dobriga in hudiga,

kteriga jesti jima je bil Bog prepovedal, sama jedla, in tudi Adamu jesti dala, tako sta greh storila.

Kako nam s. pismo od tega pove?

Sveto pismo nam tako pove: „Gospod Bog je zhloveka v' paradish veselja postavil, de bi ga obdeloval, in varoval, in mu je sapovedal rekozh: Od vsakiga drevesa verta jej, od drevesa snanja hudiga in dobriga ne smesh jesti, sakaj kateri dan bosh od njega jedel, bosh smer-ti umerl. Kazha pa je bila bolj prekanjena od vsih shival semlje, ktere je Gospod stvaril. Rekla je sheni: Sakaj vama je Bog sapovedal, de bi ne jedla od vsaziga drevesa tega verta? Shena ji je odgovorila: Od sadu dreves, ktere so v' vertu, jeva, od sadu tega drevesa pa, ktero je na sredi verta, nama je Bog sapovedal, de bi ne jedla, in se ga ne dotaknila, de bi ne umerla. Kazha pa je sheni rekla: Ne bota kratko nikar umerla, sakaj Bog vé, de kateri dan koli bosta od njega jedla, se bodo vayne ozhi odperle, in bosta kakor bogovi, in bosta vedila dobro in hudo. Shena je tedaj vidila, de je to drevo dobro in lepo viditi, in je vsela od njegoviga sada in je jedla, in je dala svojimu moshu, kateri je tudi jedel.“ I. Mos. 2. in 3. p.

Kaj je greh nepokorshine pervima zhlovekama shkodoval?

Greh nepokorshine je na dushi in na tele-fu pervima zhlovekama shkodoval:

- 1) Gnado boshjo in nedolshnost sta sgubila.
- 2) Bila sta ob pravizo do nebeshkiga kra-

ljeſtva, in ſafluſhila ſi vezhno pogubljenje in vezhne ſhtrafenge.

3) Priſhla ſta pod oblaſt hudizha.

4) Njih um je otamnil, in njih volja je bila popaſzhena in k' hudimu nagnjena.

5) Is raja ſta bila iſgnana.

6) Teshko ſta mogla delati, mnogim nadlogam, teleſnim ſlaboſtim in bolesnim ſta bila podverſhena, in umreti ſta mogla.

Adamu je Bog rekel: „Ker ſi poſluſhal glaſ ſvoje ſhene, ſi od dreveſa jedel, od kteriga ſim ti ſapovedal, de ne ſmeſh jeſti, bodi ſemlja prekleta v' tvojim delu, v' trudi ſe boſh od nje ſhivel vſe dni ſvojiga ſhivljenja. Ter nje in oſat ti bo rodila, in ti boſh ſélje ſemlje jedel, dokler ſe ne poverneſh v' ſemljo, is ktere ſi' vſet, ſakaj ti ſi prah, in v' prah naſaj pojdeſh.“ I. Mos. 5, 17 — 19.

Sheni pa je rekel: „Jeſt bom pomnoſhil nadloge tvojiga noſhezhiga ſtanu, v' teshavi boſh ti ſvoje otroke rodila, in boſh pod oblaſtjo moſha, in on bo zheſ te goſpodoval.“ I. Mos. 3, 16.

„Bog je zhloveka neumerjozhiga ſtvaril, in ga je k' ſvoji podobi ſtoril. Po nevoſhljivoſti hudizha pa je ſmert na ſvét priſhla.“ Buk. mod. 2, 23. 24.

Kako ſta Adam in Eva po ſtorjenim grehu ſhivela?

V' pokori ſta ſhivela. Njima je bilo filo britko, ker ſta bila pred greham zheſ vſe ſrezhna, potlej pa neſrezhna, in ſta groſovitno veliko terpela.

Ali je ta greh le Adamu in Evi shkodoval?

Ni le njima shkodoval, ampak tudi nam vfin., ki smo njih rodu. Vfi smo v' poverbanim grehu rojeni, torej tudi shtrafeng tega greha vredni; zhasno in vezhno smert in she vezh drusih slegov na dushi in telesu nam je pernefil.

Kaj prizhuje, de smo greh, in shtrafenga greha pervih starshhev poverbali?

Boshja beseda, mati katoljshka zerkev in nasha popazhena natora.

Kako prizhuje boshja beseda, de smo po pervih starshih greh in shtrafenge greha poverbali?

Tako, ker v' vezh krajih svetiga pisma od tega govori. „V' hudobii fim spozhet, in v' grehu me je moja mati spozhela.“ Psalm. 50, 7.

„Bili smo od nature otrozi jese, kakor tudi drugi.“ Efesh. 2, 3.

„Kakor je po enimu zhloveku greh na svet prishel, in po grehu smert, tako je tudi smert na vse ljudi prishla po tem, v' kterim so vfi greshili.“ Rim. 5, 12.

„Sakaj vemo, de je postava duhovna, jest pa fim mesen, pod greh prodan.“ Rim. 7, 14.
„Kteri je nas otel od oblasti teme, in postavil v' kraljestvo svojiga preljubiga Šina.“ Kolosh. 1, 13.

„Zhlovek od shene rojen malo zhasa shivi, in je s' mnogimi nadlogami obdan, on se kakor zvet perkashe in usahne, beshi kakor senza,

in nikoli stanoviten ne ošlane. In se vredniga storish zhes taziga svoje ozhi odpreti, in s' seboj v' sodbo vseti? Kdo samore ozhistiti, spozhetiga is nezhistiga rodu? Kaj ne, ti sam si tisti?" Job. 4, 1 — 4.

Kako mati katoljshka zerkev prizha, de smo greh in greha shtrafenge poverbali?

Ker je vselej verovala in uzhila, de vfi smo v' grehu spozheti in rojeni. „Kdor pravi, de Adam je le sebi, ne pa vfm sgubil pravizhnosti, ali pravi, de njegova nepokorshina je le smert in zhasne shtrafenge, ne pa smerti dushe nam saflushila, ta naj bo is gmajne kristjanov isbrisan (naj bo preklet,) govori mati katoljshka zerkov v' svetim Tridentinskim sboru. Šej. 5.

Kako popazhena natora od poverbaniga greha prizhuje?

Prizhuje, ker take, kakorshna je sdaj, ni mogel Bog stvariti, kateri je svet, in le dobro ljubi. Zhlovek pa je poln slabosti in meseniga poshelenja, oslepljen na um, vezhkrat sposna dobro, pa hudo stori, sheli frezhen biti, pa si radovoljno sam nesrezho nakopava.

Je presveta deviza Marija tudi Adamovi greh poverbala?

Nauk, de je bila Marija mati boshja bres madesha spozheta, zerkev sa dobriga sposna, in zhe ga ravno ni sa verno resnizo sposnala, je vender prepovedala drugazhi uzhiti. Trident. sbor. sej. 5.

Ali je Bog ljudi, kakor napuhnjene angele vekomaj savergel?

Ljudi ni Bog vekomej savergel, kakor napuhnjene angele.

Koga je Bog k' odrefshenju savoljo greha pogubljenja vredniga zhloveka obljudil?

Bog je obljudil Odrefshenika poslati, kterimu se tudi Mesija pravi.

Kaj tedaj samore popazhenimu zhloveku pomagati, de po volji boshji shivi?

Le gnada, milost boshja, ki nam jo je Jesus Kristuf saflushil.

Drugi zhlen vere.

In v' Jesufa Kristufa, Šinu njegoviga ediniga, Gospoda nashiga.

Ali je bil Odrefshenik potreben?

Odrefshenik je bil potreben, sakaj vfi smo v' Adamu greshili, boshjo gnado in pravizhnost sgubili, in pogubljenja vredni postali.

Bi bili tedaj vfi pogubljeni bres Odrefshenika?

Vfi bi bili pogubljeni, ko smo vfi greshniki, ako bi ne bil usmiljen Bog is ljubesni Odrefshenika dal.

Ali je obljudljen Odrefshenik prezej po grehu pervih starishev na svet prishel?

Obljudljen Odrefshenik je she le shtir tav-

shent let po grehu perviga zhloveka na svet prishel.

Kako se imenuje Odrefhenik, kteriga je Bog zhloveku obljubil in tudi dal?

Imenuje se Jesus Kristus.

Kako sposnamo, de je Jesus Kristus pravi obljubljeni Mesija ali Odrefhenik?

Nad snamnji, ktere je Bog po prerokih osnoval, ki so se nad Jesusam Kristusam spolnile.

Kakshne snamnja so preroki napovedovali, de se bodo nad Jesusam Kristusam spolnile?

Preroki so lete snamnje napovedovali: de bo is Judoviga rodu, is hishe Davidove, od devize in v' Betlehemu rojen, v' Nazaretu srenjen, de bo zhudeshe delal, de ga bodo ljudje sovrashili, preganjali, martrali, umorili, de bo od smerti vstal, de se bo njegovi nauk po vsm svetu rasshiril, in de bo do konzhanja sveta.

Kdo je tedaj Jesus Kristus?

1) Edinorojen Sin Boga Ozheta. „Tako je Bog svet ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sinu.“ Š. Jan. 3, 16.

2) Bog in zhlovek skupej. „Dete bo nam rojeno, Sin nam bo dan, in njemu bo ime: Prezhuden, Svetovavez, Bog.“ Isa. 9, 6.

„En sam Bog je, tudi en sam sodnik med Bogam in med zhloveki, zhlovek Kristus Jesus.“ I. Tim. 2. 5.

3) Nafh Gospod, sapovednik, uzhenik in sodnik. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji.“ Mat. 28, 18.

Mojštra in Gospoda me imenujete: in pravimate, sakaj ješ fim.“ Jan. 13, 15.

„Duh Gospoda je nad mano, sato me je pomasal, in me je poslal evangeli osnanovat ubogim.“ Luk. 4, 18.

Kaj se pravi Jesus?

Jesus se toliko pravi, ko Svelizhar.

Sakaj se Jesusu Svelizhar pravi?

Jesusu se Svelizhar pravi, ker smo po njem svelizhanje dosegli, ker naš je od dolga in shtrafenge greha, od vezhne smerti odrefhil, in gnado boshjo saflushil. „Ona (Marija) pa bo rodila Šina, in tega imé Jesus imenuj: sakaj on bo svoje ljudstvo od njih grehov odrefhil.“ Mat. 1, 21.

Kako she je Jesus imenovan?

Jesus je tudi Kristuf, to je pomasani (*po-shavban*) imenovan. „Kako je Bog pomasal s' svetim Duham in s' mozhjo Jesusa is Nazareta.“ Djan. apost. 10, 38.

Sakaj je Jesus Kristuf edinorojen Šin boshji imenovan?

Jesus Kristuf je edinorojen Šin boshji imenovan, ker je on sam od svojiga nebeshkiga Ozheta od vekomaj rojen.

Sakaj pravimo, Jesus Kristuf je Bog in zhlovek skupej?

Sato, ko je Jesus Kristuf od vekomaj, in ker je zhloveshko natoro ob zhasu na-se vsel, in pravi zhlovek postal.

Sakaj se Jesufu Kristufu nash Gospod pravi?

Jesufu Kristufu se pravi nash Gospod, sato, ko je Bog in nash Odrefhenik.

Sakaj je Sin boshji zhlovek postal?

Šin boshji je zhlovek postal, de je naf l' svojo smertjo na krishu odrefhil in svelizhal. „Ker so tedaj otrozi mešo in kri s' njim imeli, je tudi on ravno tako s' njimi deleshen postal, de bi l' smertjo poterl tega kateri je oblašt zhes smert imel, to jo hudizha. Di bi té odrefhil, kateri so smertnimu strahu vse svoje dni kakor fushni podversheni bili.“ Hebr. 2, 14. 15.

Kako naf je Jesuf odrefhil?

On je dolg in shtrafinge nashih grehov nase vsel, in sa-nje na svetim krishu umerl, boshji pravizi sadošti storil, s' Bogam naf spravil, in nam gnado boshjo saflushil, de samoremo pravizhno shiveti in svelizhani biti.

Ali je Bog Sin s' zhloveshko natoro tudi hudo posheljenje na-se vsel?

Šin boshji je slabost zhloveshke nature nase vsel, hudiga posheljenja pa ne; on je imel podobo greslniga zhloveka, greha pa ni imel.

Tretji zhlen vere.

Špozhet od svetiga Duha, rojen is Marije devize.

Ima Jesuf Ozheta?

Jesuf kakor Bog ima nebeshkiga Ozheta; kakor zhlovek nima ozheta. Š. Joshef je bil

le rednik Jesufa Kristufa. „Gospod je meni rekel: ti si moj Sin, danš sim te rodil.“ Pfalm. 2, 7. „Deviza bo spozhela in finu rodila, kateri bo Emanuel imenovan.“ Isa. 7, 14.

Ali je imel Jesus mater?

Jesuf, kakor Bog ni imel matere; kakor zhlovek je imel Marijo, presveto devizo, mater.

Sakaj je Marija mati boshja imenovana?

Marija je mati boshja imenovana sato, ker je Jesufa Kristufa, kateri je Bog in zhlovek skupej, rodila.

Od koga je Marija Jesufa spozhela?

Marija je Jesufa od svetiga Duha spozhela.

Kdo je Marii to veliko skrivnost vzhlovezhenja Jesufa Kristufa osnanil?

Angel Gabrijel je bil od Boga k' Marii v' Nazaret poslan, in ji je veliko skrivnost vzhlovezhenja Jesufa Kristufa osnanil.

Kako je Angel Gabrijel Marii govoril?

Angel Gabrijel je Marii tako govoril: „Zhehena si Marija, gnade polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami. Ti bosh spozhela v' svojim telesu; in finu rodila, in ga bosh Jesus imenovala. Ta bo velik in Sin Narvishiga imenovan.“ Luk. 1, 28 — 32.

Kaj je Marija angela odgovorila?

Marija se je prestrashila nad govorjenjem angela Gabrijela, in je mislila, kakshno po-

sdravljenje bi to bilo, in je angelu odgovorila: Kako se bo to sgodilo, ker mosha ne sposnam.

Kaj je angel Gabrijel na ta odgovor Marii rasodel?

Angel Gabrijel ji pove: Šveti Duh bo v' te prishel, in mozh Narvisihiga te bo obsenzhila, in sa voljo tega bo to sveto, ktero bo is tebe rojeno, Šin boshji imenovano.

Kaj je na to Marija angelu rekla?

Marija je angelu odgovorila: Glej jest fim dekla Gospodova, sгоди se meni po tvoji besedi. Takrat je Šin boshji zhlovek postal.

Kje je Marija Jesusa rodila?

Marija je Jesusa v' Betlehemu v' hlevu rodila.

Kako je, de je Marija Jesusa v' Betlehemu rodila, ker je v' Nazaretu stanovala?

Marija je Jesusa v' Betlehemu rodila, ker je savoljo napovedaniga popisa v' Betlehem shla. Zesar Avgust je sapovedal vse ljudi popisati. Marija pokorna zesarjevi sapovdi je shla s' Joshesam v' mesto Betlehem, ko sta bila Davidoviga rodu, kateri je bil v' tistim mestu rojen. Ravno takrat so bili dnevi dopolnjeni, in tamkej je Jesusa rodila. To se je sgodilo, de se je dopolnilo, kar je prerokoval Mihea 5, 2. „Ti Betlehem nifi nar manjšhi med vojvodi Juda, sakaj is tebe bo prishel, kateri bo v' Israelu gospodoval.“

Kako se je pergodilo, de je Marija Jesusa v' hlevu rodila?

Mesto Betlehem je bilo polno ljudi savoljo popisvanja. Marija in Joshef sta bila uboga, in nista od ljudi pod streho bila vseta. Šta bila permorana is mesta iti, sta nashla ravno hlev, v' kteriga sta shla, in tam je bil Jesus rojen, in Marija ga je v' pelnize povila, in v' jasli poloshila.

Sakaj je hotel Jesus v' revnim hlevu rojen biti?

Sato, de je on nam dal sgled poterpeshljivosti, ponishnosti, in ljubeshni do uboshstva.

Ali je Marija vedno deviza ostala?

Marija je ko deviza spozhela, rodila in vedno deviza ostala. — To je verna resniza, in tistiga, ki bi drugazh veroval ali uzhil, bi zerkev sa krivoverza imela.

Kdaj zerkev hvaleshno obhaja vesel spomin rojstva Jesusa Kristusa?

Zerkev hvaleshno obhaja vesel spomin rojstva Jesusa Kristusa na svet boshizhni prasn timer.

Sakaj je zerkev ta prasn timer postavila?

Sato, de bi se kristjani spomnili neisrezhe ne gnade nashiga odreshenja, ktero je Jesus ta dan ozhitno delati sazhel, de bi ga sato molili, hvalili, in posnemali njegov sgled, ki ga je nam v' rojstvu dal: torej nas zerkev v' adventu k' posvezhvanju tega prasn timer perpravlja.

Kaj sosebno premisluje zerkev v' adventnim zhasu?

Zerkev premisluje: 1) gorézhe shelje in sdihovanje svetih ozhakov po prihodu obljubljeniga Mesija.

2) Pridgvanje f. Janesa Kerstnika od pokore, s' ktero je Jesusu Kristusu pot perpravljaj.

3) Drugi prihod Jesusa Kristusa, ker bo prishel sodit shive in mertve.

Kako moremo zhas adventa posvezhevati?

1) Moremo si persadevati sposnati, in shivo obzhutiti, de je nam Jesus in njegova gnada potreben.

2) Se moremo s' pokoro vfiga ozhifiti, kar bi vtegnilo na poti biti, de bi Kristus k' nam ne prishel, in v' nas ne prebival.

3) Profiti Jesusa Kristusa, de bi se hotel s' nami skleniti skosi gnado, ktero je per prvimu prihodu pernefil, de bi se nam ne bilo treba bati njegoviga drusiga prihoda, kadar nas bo po svoji sveti praviza sodil, zhe si ne bomo perviga njegoviga prihoda k' svojimu pridu obernili.

Kaj se je po rojstvu Jesusovim sosebniga sgodilo?

Rojstvo Jesusa Kristusa je bilo osnanjeno. Namrezh:

1) Ga je osnanil Angel pastirjem, ki so bili na ponozhnih strashah per svoji zhedi.

Kader je Marija Jesusa rodila, se je angel pastirjem perkasal, in svitloba boshja jih je ob-

svetila, in so se bali, in angel jim je djal: Ne bojte se, sakaj osnanujem vam veliko veselje, ktero bo vřimu ljudřtvu; danas vam je rojen Svelizhar, kateri je Kristuf Gospod, v' mesti Davidovim. In to vam bo snaminje: Neshli bote dete v' pelnize povito, in v' jaslih leshati. In s' angelam je bila mnoshza nebeshke vojske, kateri so Boga hvalili rekozh: Zhasť Bogu na visokosti, in mir na semlji ljudem, ki so dobre volje. In kadar so angeli od njih v' nebefa odřhli, so pastirji med seboj rekli: Pojdimo do Betlehema, in poglejmo to rezh, ktera se je sgodila, ktero je nam Gospod osnanil. In oni so hitro prishli, in so najdli Marijo in Joshefa, in v' jasle polosheno dete. Ker so pa vidili, so sposnali, de je beseda tako, kakor se jim je bila povedala, od tega deteta. In vsi, ki so slisnali, so se zhudili nad tem, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je vse te rezhi ohranila, in jih v' svojim serzu premishljevala. In pastirji so se vernili, in Boga zhasťili in hvalili sa vse to, kar so slisnali in vidili, kakor je njim bilo povedano. Luk. 2.

2) Svesda modrim v' jutrovi desheli, in modri Herodeshu kralju in pismauzhenim.

Kader je bil Jesus rojen v' Betlehemu, so modri (*ktere sploh tri kralje imenujemo*) prishli od jutrove deshele v' Jerusalem rekozh: Kje je rojen kralj Judov? Sakaj vidili smo svesdo v' jutrovi desheli, in smo prishli njega molit. Kadar je pa Herodesh, kralj to slisnal, se je prestrashil in vesť Jerusalem s' njim. In je sklizal vse vikshi duhovne in pismarje ljudřva, in jih je sprasheval, kje bi imel Kristuf rojen biti.

Oni so mu rekli. V' Betlehemu na Judej-

skim, sakaj tako je pisano od preroka: In ti Betlehem, semlja Juda, nisi nikakor nar majnsi med vojvodi Judovimi, sakaj is tebe bo prishel vojvoda, kateri bo vishal moje ljudstvo Israel. Tedaj je Herodesh modre skrivaj poklizal, in je skerbno is njih isprasheval, kateri zhas se jim je svesda perkasala. In jih poshlje v' Betlehem rekozh: Pojdite, in skerbno oprashujte po Dêtetu, in kadar ga bote nashli, pridite nasaj mi povedat, de tudi jest pridem, in ga molim. Oni pa, ko so bili kralja salsishali, so prozh shli, in lej svesda, ktero so vidili v' jutrovi desheli, je pred njim shla, dokler ni prishla, in sgoraj obstala, kjer je Dête bilo. Kader so pa svesdo sagledali, so se filno obveselili, in ker so v' hisho prishli, so nashli Dete s' Marijo, njegovo materjo, in so pred-nj padli in ga molili, in mu darovali slato, kadilo in mire. Mat. 2.

3) Šimeon in Ana ljudem v' tempelnu.

Kadar so bili dnevi nje ozhishevanja po sapovdi Mojsefovi dopolnjeni, so Jesusa pernesli v' Jerusalem, de bi ga pred Gospoda postavili, kakor je bilo v' postavi Gospodovi sapovedano. Vsaki pervirojen otrok moshkiga spola naj bo Gospodu posvezhen. In de bi dali ofer, kakor je rezhen v' postavi Gospodovi, dve garliz ali dva mlada golobza. In Šimeon pravizhen in bogabojezh zhlovek v' Jerusalemu je zhakal na oveselenje Israela, in svet Duh je bil v' njemu, in mu je bilo od svetiga Duha rasodeto, de ne bo umerl, preden bo vidil Gospodoviga Kristusa. On je prishel v' tempelj, in kadar so otroka Jesusa starshi noter pernesli, de bi po shegi postave sa-nj storili, ga je tudi na svoje narozhje vsel, Boga hvalil rekozh: Gospod sdaj

ispuštilh svojiga hlapza po svoji besedi v' miru, ker so moje ozhi vidile tvoje svelizhanje, ktero si perpravil pred oblizhjem vsih narodov, sa luzh v' rasvetlenje nevernikam, in k' zhaſti svojiga ljudstva Israel. Luk. 2.

Kaj se je osmi dan po rojstvu Kristusovim sgodilo?

Kristuf je bil obresan, in ime J̄esuf mu je bilo dano, ktero mu je bilo ad angela prej dano, ko je bil spozhet.

Ali so modri shli k' Herodeshu nasaj?

Niso; v' spanji so odgovor prejeli, de se ne smejo k' Herodeshu verniti, in so shli po drugi poti nasaj v' svojo deshelo.

Kaj je Herodesh pozhel, kader je svedil, de so modri po drugi poti v' svojo deshelo shli?

Herodesh se je rasferdil, in je sapovedal vse otroke pomoriti, kar jih je bilo v' Betlehemu in po vsih tistih straneh, ki so bili spod dvejih let stari, ker je mislil, de bo tudi J̄esuf s' drugim vred umorjen.

Kako je J̄esuf smerti odsheľ?

J̄esuf je smerti tako odsheľ: Angel Ḡospodovi se je Joshefu v' spanji perkasal, rekozh: Vstani, vsemi D̄ete in njegovo mater, in bejshi v' Egiptovsko deshelo, in ostani tamkej, dokler ti porezhem. Joshef je tedaj vstal, je vsel D̄ete, in njegovo mater po nozhi, in se je vganil v' Egiptovsko deshelo.

Koliko zhasa je bil Jesus v' Egiptu?

Toliko zhasa, de je Herodesh umerl, po tim je bil na Israelsko semljo nasaj perneshen in v' Nazaretu isrejen.

Kader je bil pa Herodesh umerl, lej angelj Gospodov se je Joshefu v' spanji perkasal v' Egiptovski desheli rekozh: Vstani, in vsemi Déte in njegovo mater, in pojdi na Israelsko semljo, sakaj tisti so pomerli, kateri so iskali Détetu shivljenje vseti. On je tedaj vstal, je vsel Déte in njegovo mater, in je prishel na Israelsko semljo. Kadar je pa slishal, de Arhelaj na mesti svojiga ozbeta kraljuje, se je bal kjekej iti; ker je pa v' spanji odgovor prejel, se je vganil v' kraje Galilejske deshele. In je prishel, in prebival v' mestu, kterimu je ime Nazaret, de bi se dopolnilo, kar je govoreno po preroku, de bo Nazarejan imenovan.“ Mat. 2, 19 — 23.

Kaj vemo sosebniga od Jesusove mladosti?

1) De je Jesus, ko je bil dvanajst let star, na prasniki v' Jerusalemi s' svojimi starshi prishel.

2) De je v' Jerusalemi ostal, zhes tri dni pa so ga starshi v' tempelnu nashli sedet med pismauzhenimi, ki jih je posluschal in poprašoval, de so se vsi njegovimu umu in njegovim odgovoram zhudili.

3) De se je spet v' Nazaret vernil, in ondi ostal.

4) De je svojim starshem pokoren bil.

5) De je rastel v' starosti, modrosti in gnadi pred Bogom in pred ljudmi.

Kaj nar imenitnišhiga od Jesusa vemo, preden je uzhiti sazhel?

1) Janes je prizhal, de je Jesus jagnje boshje, ki grehe sveta odjemlje.

2) Jesus se je dal Janesu v' reki Jordan kerstiti.

3) Nebesa so se odperle, in sveti Duh je v' golobji podobi vidno dolj na-nj prishel.

4) Bog Ozhe se je oglasil: Ta je moj ljubesnivi Šin, nad katerim dopadejenje imam. — Per te sgodbi so se vse tri boshje pershone ozhitno rasodele.

5) Duh je peljal Jesusa v' pufhavo, in ko se je shtirdefet dni in nozhi pošil, ga je hudizh skufhal, in po tem so mu angeli šregli.

Kaj se je sgodilo, kader je bil Jesus trideset lét star?

Š. Janes je she v' mladosti ozhetovo hišho sapuštil, je shel v' pufhavo, tam je molil, in spokorjeno shivel, in kadar je trideset let star bil, je na povelje boshje v' pufhavi per reki Jordanu ozhitno uzhiti sazhel, ljudi k' pokori opominjal, in jih keršil.

So ljudje skosi kerst f. Janesa sadobili od-pušhenje grehov?

Niso sadobili odpušhenja grehov, f. Janesa kerst je bil le kerst pokore, kakor je sam rekel: „Jest keršhujem v' vodi, Jesus val bo keršil v' svetim Duhu.“ Luk. 3, 16.

Sakaj se je Jesus Janesu kerstiti dal?

Jesus se ni dal kerstiti, kakor de bi bil

kersta pokore potreben; sakaj on je bil nedolshen, bres vfiga greha, in tudi bres nagnenja k' grehu, temuzh sato, de je:

1) Svetiga Janesa pridigovanje in kerst kakor snaminje pokore poterdil.

2) De je dal sgled ponishnosti, ker se je greslnikam enakiga storil.

3) De ga je Ozhe nebeshki ozhitno pred veliko ludstva sa svojiga boshjiga Šina osnanil. Mat. 3, 15.

4) De je spolnil vse, kar je od Boga sa-povedaniga.

Kam je Jesus po prejetim kerstu shel?

Jesus je bil po prejetim kerstu od svetiga Duha v' pufhavo peljan, de je tam odlozhen od ljudi molil, se postil, in skushan bil.

Kaj naf uzhi Jesus s' tem, de je shel v' pufhavo?

Uzhi naf, de zhe hozhemo gnado svetiga kersta in nedolshnosti ohraniti, moremo tudi

1) v' samoto iti, to je, se lozhiti od slabih, sapeljivih ljudi, in shkodljivih skerbi.

2) De zhlovek v' odlozhenji od slabih ljudi Boga najde, ker ima zhas svete rezhi premishljevati.

3) Naf uzhi s' molitvijo vse svoje dela sazheti.

Kako je bil Jesus v' pufhavi skushan?

Jesus, kader se je shtirdeset dni in nozhi postil, je bil v' pufhavi trikrat od hudizha skuhan:

1) Škufhnjavez je k' njemu stopil rekozh: Ako fi ti Šin boshji, rezi de to kamenje kruh postane. Jesus mu odgovori: Je pisano: zhlovek ne shivi od samiga kruha, temuzh od vsake besede, ktera is boshjih ust pride.

2) Škufhnjavez je vidil, de Jesus ne spreoberne kamenja v' kruh, ga je vsel v' sveto mesto, in ga postavi verh tempeljna, in mu rezhe: Ako fi ti Šin boshji, spusti se doli, sakaj stoji pisano: Švojim angelam je savoljo tebe sapovedal, in na rokah te bodo nofili, de svoje noge kje ob kak kamen ne sadenesih. Jesus mu odgovori: Sapisano je: Ne skushaj Gospoda svojiga Boga.

3) Škufhnjavez Jesusa vsame na visoko goro: in pokashe mu vse kraljestva sveta in njih zhašt, in mu rezhe: Vse to ti bom dal, ako pred-me padesh in me molish. Jesus mu je odgovoril: Poberi se prozh satan, sakaj pisano je: Gospoda svojiga Boga moli, in njemu samimu slushi. Tedaj ga je hudizh pustil, in angeli so perštopili, in mu stregli. Mat. 4, 1 — 11.

Sakaj se je pustil Jesus skushati?

Pustil se je Jesus skushati:

1) De bi nam pokasal, de je pravi, resnizhen zhlovek, samo s' tem raslozhkam, de greha nima nad seboj, kakor vsaki drugi zhlovek.

2) De je nam gnado saflushil sovrashnika premagovati.

3) De nam je dal sgled, de naj tudi mi s' molitvijo, postam in s' besedo boshjo sovrashnike svoje dushe premagujmo.

4) De naf je poduzhil de tudi sveti nilo bres fkufhnjav.

*Koliko je bil Jesusf ftar, ko je ozhitno uzhi-
ti sazhel?*

Jesuf je bil v' tridesetim letu svoje starosti, ko je uzhiti sazhel.

Kaj nar imenitnisha od Jesusa vemo, ko je uzhiti sazhel?

1) To le: Jesuf je po svoji domazhi desheli hodil od kraja do kraja.

2) Ši je uzhenzov vsel, in smed njih isvolil dvanajst aposteljnov.

3) Je osnanoval sapovedi gnade, rasodeval refnize, ki nam jih je verovati, in uzhil zhednosti, ki nam jih je v' djanji spolnovati.

4) Je svaril nevéro in pregréhe, je ovražhal smote Judov, pismauzhenih in farisejev.

5) Je poterdoval svoje nauke s' prizhleji svetiga pisma, f' zhudeshi in f' svojimi sgledi.

6) Je prerokoval prihodne rezhi.

7) Je povsod dobro delal.

„Kako je Bog pomasal s' svetim Duham, in s' mozhjo Jesusa is Nazareta, kteri je okoli hodil, dobrotljiv bil, in osdravljaj vse od hudiža obsédene, ker je Bog s' njim bil.“ Djanje apoft. 10, 38.

Kaj je Jesusf osnanoval?

Jesuf je svet evangeli osnanoval.

Kaj pomeni beseda evangeli?

Evangeli pomeni veselo osnanilo.

Sakaj se nauki Jesufovi imenujejo evangeli ali vefelo osnanilo?

Sato, ker nam spravo s' Bogam osnanujejo, in ker le s' njih spolnenjem bomo resheni od vezhne smerti, sadobimo odpushtenje grehov, mir in veselje serza in vezhno shivljenje v' nebesih.

Kakshine zhudeshe je Jesusf delal?

Jesuf je v' Kani v' Galileji na shenitnini vodo v' vino spremenil, slepe je osdravil, de so vidili, gluhe, de so slisnali, hromove, de so hodili, mutaste, de so govorili, hudobne duhove je isganjal is obsedenih, in mnoge bolesni je osdravil. Enkrat je pet taushent ljudi s' petimi kruhi in dvema ribama, drugikrat s' sedmimi kruhi in malo rib per shtir taushent ljudi nahranil, in vsakikrat je vezh jerbasov ostankov ostalo. Mertve je v' shivljenje obudil, ediniga fina vdove is mesta Najm, ki so ga k' pogrebu nesli. Luk. 7. Lazara, ki je she shtir dni v' grobu leshal. Jesuf pride k' grobu, sapove kamen od groba odvaliti, poklizhe Lazara, in Lazar pride shiv is groba. Jan. 11, 1 — 45. Ko so se imeli na morji potopiti, je vetram in morju sapovedal, in velika tihota je postala, in ohranjeni so bili. Mat. 8, 24. — Po morji je kakor po suhim hodil. Mat. 14, 25. Na gori se je spremenil v' prizho Petra, Janesa in Jakopa. Mat. 17. i. t. d.

Kakshine prihodne rezhi je Jesusf prerokoval?

Jesuf je take prihodne rezhi prerokoval, ki jih nihzher drugi, kakor Bog sam, véditi ne

more, ktere vse so se tako na tanko sgodile, kakor je poprej povedal. Jezus je prerokoval svoje terpljenje, smert, in od smerti vstajenje na tretji dan. Svojim apostelnjam in uzhenzam je prerokoval, kako hudo se jim bo godilo, Judeshu pové, de ga bo isdal, Petru, de ga bo satajil, pove jim, de jim bo svetiga Duha poslal, kaj de se bo godilo s' Jerusalemam in tempelnjam, in od svojiga uka, de bo smiram, in se po vřim svetu rasshiril.

So verovali vsi v' Jesusa in v' njegovi nauki?

Veliko jih je verovalo, ker so se preprižhali, de Jezus ne mogel takih rezhi storiti in vediti, zhe Bog ne bil s' njim; pa viřhi duhovni, pismauzheni in fariseji so ga sovrašhili savoljo njegoviga uka, ko jih je svaril, in so sheléli ga umoriti. „Rabi mi vemo (*pravi Nikodemus Jesusu,*) de fi kakor uzhenik od Boga priřhel, sakaj te zhudeshe ne more nobeden delati, ktere ti délašh, ako bi Bog ne bil s' njim.“ Jan. 3, 2.

„Vender pa je tudi veliko is viřhih v' njegga verovalo, pa savoljo farisejev se niso rasodeli, de bi ne bili is řhol versheni. Sakaj oni so zhařt ljudi vezh ljubili, kakor zhařt boshjo.“ Jan. 12, 42. 43.

Ali smo dolshni po Jesusovim nauki shiveti?

Dolshni smo po njim shiveti, sakaj beseda Jesusova ořtane vekomaj, in po ti besedi bo vsak sořen, naj bo bogat ali ubog, mlad ali řtar, flabe ali dobre nature. Ni ga isgovora, ni je navade soper evangeli. Jezus je djal. „Bese-

da, ktero sim govoril, bo zhloveka sodila posledni dan.“ Jan. 12, 48.

Koliko zhasa je Jesus uzhil?

Tri leta je Jesus uzhil, in vselej vsem k sgledu sveto shivel.

Zheterti zhlen vere.

Terpel pod Ponzijam Pilatusham, krishan bil, umerl in v' grob poloshen.

Je samogel Jesus terpeti?

Kakor zhlovek, ne pa kakor Bog, je Jesus samogel terpeti; in je na dushi in na telesu tudi filno veliko terpel.

Kaj je Jesus na svoji dushi terpel?

Jesus je na svoji dushi veliko britkost in shalost terpel. Bil je per svojim Ozhetu nash porok, in je vse nash grehe na-se vsel; previdil je, kaj bo vse na svojim telesu terpel; sraven tega je pa tudi vidil nasho pregreshno nehvaleshnost, in je previdel, de njegova presveta kri bo sa-njih veliko sastonj prelita. Vse to ga je tako filno shaloftniga storilo, de je ker-vav pot potil, in svojim apostelnjam rekel: Moja dusha je shaloftna, de mi je umreti.

Kaj je Jesus na svojim telesu terpel?

Jesus je na svojim telesu veliko rev in nad-log terpel. Judesh njegov apostelj ga je prodal in ujel. Judje in neverniki so ga svesali, topli, suvali, va-nj pljuvali, ga gajshljali, s' ternjami

kronali in krishali. Njegovo sveto telo je bilo vse ranjeno, kakor je shé Isaia prej pravil rekozh: „Vidili smo ga, ali ni ga bilo posnati, ker je bil ves smesarjen in poln kervi in sateklin.“ Isai. 53.

Kaj je Jesus she terpel?

Jesuf je terpel veliko ozhitniga sanizhevanja, hudiga obdolshenja, preklinjevanja, obrekovanja, lakote in sheje; krishan je bil med dvema hudodelnikama, kakor de bi bil on nar vezhi hudodelnik. Isa. 53, 12.

Pod kom je Jesus terpel?

Jesuf je terpel pod Ponzijam Pilatusham, deshelnim oblastnikom rimskega zesarja Tiberja na Judejskim.

Kdo je toshil Jesusa per Pilatushu?

Veliki duhovni, pismauzheni in ljudski starashini so toshili Jesusa per Pilatushu.

Sakaj je bil Jesus per Pilatushu toshen?

Jesuf je bil per Pilatushu is sgoli sovrash-tva in is nevoshljivosti toshen, kakor ko bi bil sapeljivez in podpihovavez ljudstva. „Sakaj on je vedil, de so ga veliki duhovni is nevoshljivosti isdali,“ Mark. 15, 10.

Kaj se je po toshbi velikih duhovnov, pismauzhenih in ljudskih starashin sgodilo?

Jesuf Kristuf je bil krishan, v' kar so Jude filili, in v' kar je Pilatush dovolil.

Kje je bil Jezus Kristus krishan, in kje je umerl?

Jezus Kristus je bil na gori Kalvarii, bliso Jerusalema krishan, in je na krishi umerl.

Sakaj si je Jezus takshno shtrafengo isvolil?

1) De je nam pokasal, kako mozhno na ljubi, de bi ga tudi mi ljubili.

2) De bi sposnali hudobo greha, sa kteriga neisrezheno veliko terpi; in kakoshne shtrafenge na zhakajo, zhe se is ljubesni do Boga ne bomo greha varovali, in se zhes storjene grehe ne bomo spokorili.

3) De je na lesu hudizha premagal, kateri je na lesu nashe perve starsh sapeljal, in de je shivljenje tam sazhetek sadobilo, kjer je smert sazhela.

Kakshina shtrafenga je bilo krishan biti?

Krishan biti je bila nar bolj saframvana smertna shtrafenga.

Ali je bil Jezus perfiljen vse to terpeti in na krishi umreti?

Jezus je radovoljno in ne perfiljen terpel, in na krishi umerl; on je umerl, kader in kjer je sam hotel. „Darovan je bil, ko je sam hotel.“ Isa. 53, 7.

Kaj so pozheli Jezusovi sovrashniki, kader je bil on krishan?

Sovrashniki Jezusovi so bili veseli, ker so dosegli, kar so nar bolj sheleli; pod krisham so se sprehajali, ga sanizhevali in kleli rekozh:

Drugim je pomagal, in sebi ne more pomagati, sdaj naj fi pomaga, ako je Kristuf, Šin boshji.

Kako se je Jesus do svojih sovrashnikov sadershal?

Jesuf je sa-nje ljubesnjivo molil rekozh: Ozhe odpusti jim, sakaj ne vedo, kaj delajo. Desiravno niso bili isgovora vredni, vender jih je sgovarjal; po usmiljenji je delal, in nam sgled sapustil, kako se do svojih sovrashnikov sader-shati.

Kako sta se sraven Jesusa krishana rasboj-nika sadershala?

Eden smed njih je Jesusa klel rekozh: Zhe fi Kristuf, pomagaj sebi in nama. Drugi je Jesusa sposnal, ga je profil, de bi ga v' svoje kraljestvo vsel. In Jesuf mu je milost dodelil rekozh: She danf bosh s' menoj v' raji. Luk. 23, 43.

Kdo je bil she pod Jesusovim krisham?

Bila je tudi Marija, f. Janes, vezh drusih brumnih shén in drugi priyatli, kateri so Jesusa obshalovali.

Komu je Jesus svojo mater srozhil?

Srozhil jo je svetimu Janesu, de bi sa-njo fkerbel.

Srozhil je devizo devizi, in zhaft, imenit-nost in saflushenje nedolshniga devishtva na kri-shi umirajozh zelimu svetu perporozhil. Dal je lep sgled vsm otrokam, ker v' svojih velikih bolezhinah ne posabi svoje matere, de bi tudi

otrozi nikoli ne posabili svojih staršev, in jim vselej pomagali.

Kdaj je Jesus umerl?

Jesus je umerl v' petik ob treh popoldan.

Spomni se torej vsakdan svojiga shivljenja s' hvaleshnim serzam na terpljenje in smert Jesusa Kristusa, posebno v' petek ob treh popoldan, ker takrat je Jesus sa-te umerl, de bi ti shivel, in obshaljui svoje grehe, savoljo katerih je terpel in umerl.

Kaj se je godilo ob Jesusovi smerti?

Zhudeshi so se godili, sonze je otemnelo, in tema je bila tri ure, (to je od poldan do treh po našim shitevilu) sagrajalo pred nar svetejšim v' tempeljnu se je rastergalo na dvoje, semlja se je trefla, skale so pokale, grobje so se odpirali, in veliko telef svetnikov, kateri so spali, so se obudili. Rimski stotnik in vsi, ki so s' njim bili, ko so petref zhutili in vidili, kar se je godilo, so trepetali in rekli: Sares, ta je bil Šin boshji! In mnofhize, ki so vse to vidile, so se vernile, in na perfi terkale.

Sakaj so se zhudeshi per smerti Jesusovi godili?

Sato, de je Jesus svojo vsigamogozhnost in boshjo natora skasal, de bi vsi v' njega verovali, in svelizhani bili.

Sakaj je Jesus terpel in umerl?

1) De je naf od poverbaniga greha, naših djanskih grehov in pogubljenja odreshil,

kakor f. Janes govori: „On naf je ljubil in opral od nashih grehov.“ Škriv. rasod. 1, 5. „Bog je svet tako ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Šina, de vsakteri, ki v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima.“ Jan. 3, 16.

2) De je naf od oblasti hudizha in pekla odreshil. Jesuf sam rezhe: „Sdaj je sodba zhes svet, sdaj bo vojvoda tega sveta vun vershen, in jest, kader bom od semlje povikshan, bom vse k' sebi vlekel.“ Jan. 12, 31. 32.

3) De je naf, kakor frednik med Bogam in zhlovekam skosi svoje terpljenje in smert s' Bogam spravil, nam gnado boshjo saflushil in vrata nebesheke odperl. Heb. 10, 19. in v' 2. Kor. 5, 18. 19.

Po kateri natori naf je Jesuf odreshil?

Po boshji in zhloveshki natori: po zhloveshki je terpel in umerl, in boshjo natora je terpljenju neskonzhno saflushenje dala, ki je bila f' zhloveshko v' Jesufu sdrushena.

H' zhimu nam she slushi Jesusovo terpljenje?

Nam slushi v' sgled nar lepshih zhednost. Jesusovo shivljenje je fizer od njegove mladosti popolnoma sgled vsih zhednost, pa sadnje dni je Jesuf posebno s' svojim sadershanjem v' terpljenji in v' smerti vse spolnil, karkoli je naf uzhil. Mi vidimo:

1) Sgled ponishnosti, ker svojim aposteljam noge umiva, in se da svojimu isdajavzu kushniti.

2) Sgled nar vezhi ljubeshni, ker svoje te-

lo in svojo kri †' podobah kruha in vina nam vshivati sapuſti.

3) Sgled prave molitve; s' otrozhjim sau-panjem je molil, in mozhnejſhi ko ſo ſkuſhnjave in britkoſti perhajale, s' vezhi gorezhofſtjo je molil, in ſe je v' ſvoji molitvi volji boſhji podvergel.

4) Sgled krotkoſti, ker molzhi k' vſim krivim toſhbam in perklinvanju.

5) Sgled poterpeſhljivoſti. On filne bolezhine terpi, je med dvema rasbojnikama, kakor nar vezhi med njima, obejſhen, ſvet ga ima ſa hudodelnika, in Jeſuf molzhi, kakor jagnje, ne ſagovarja ſvoje nedolſhnoſti, ampak vſe ſrozhi ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu.

6) Sgled popolnoma pokorſhine; pokoren je bil do ſmerti, in ſmerti na krishi.

7) Sgled nar vezhiga uboſhtva, ker ni imel ob ſvoji ſmerti kam glave poloſhiti.

8) Sgled ljubesni do ſvojih ſovraſhnikov, na krishi viſejozh ſa-nje proſi.

9) Sgled ljubesni do ſvoje matere.

10) Sgled, kako moremo ſvoje ſpazheni meſo krishati, kako more ſvet nam, in mi ſvetu krishani biti.

11) Tudi vidimo, kako velika je hudobija greha, in kako oſtra praviza boſhja, ker nji ni moglo drugazhi ſadoſti ſtorjeno biti, kakor s' terpljenjem in ſmertijo ſina boſhjiga.

12) V' terpljenji in ſmerti Jeſuſovi najde greſhnik nar mozhnejſhi terdnobo upanja, ko vidi Jeſuſa iſ ljubesni do njega toliko terpeti, in ſa njega umreti, de bi greſhnik ne bil pogubljen, temuzh de bi ſhivel.

Po kom samoremo svelizhani biti?

Po Jesusu Kristusu. „In ni v' nobenim drugim svelizhanja. Sakaj ni dano nobeno drugo ime pod nebam ljudém, po katerim bi mogli svelizhani biti.“ Djanje apost. 4, 12.

Jesuf Kristus je sa vse ljudji terpel in umerl, ali bodo tudi vsi svelizhani?

Ne vsi, ampak le tisti, kateri se bodo Jesufovinga odrefhenja deleshne storili. Efes. 5, 1. I. Pet. 1, 18. 19.

Kaj pa morejo ljudje storiti, de bodo Jesufovinga odrefhenja deleshni?

1) Morejo verovati in upati v' Jesusa Kristusa, Šina boshjiga, ga moliti, ljubiti in sa veliko dobroto odrefhenja hvaliti.

2) Švete sakramente po vrednim prejemati.

3) Po svetim evangeliu pravizhno shiveti, Jesufove sglede posnemati, is ljubeshni do njega vse svoje teshave in nadloge voljno terpeti.

4) Sa gnado pravizhnosti in stanovitnosti v' dobrim Boga ponishno profiti.

Kdaj je bilo Jesufovo telo is krisha sneto?

Šhe tisti dan svezher je bilo s' krisha sneto in pokopano. Ker je bila drugi dan velikanozh, so Judje profili Pilatusha, de bi se krishanim kosti polomile, in njih trupla pokopale, de bi ob velikanozhnim prasniku na krishi ne vifile.

Ali so bile tudi Jesusu kosti fterte?

Jesuf je bil she mertev, sato mu niso kosti

sterli, ampak en soldat je prebodel njegovo svesto desno stran s' sulzo, in kri in voda je is nje tekla. — Jesus je pravo velikanozhno jagnje 1. Kor. 5, 7. Judovsko jagnje je bilo le tega podobna, tistimu niso smeli nobene kosti slomiti, tako se je prerokovanje spolnilo: Nobene kosti mu ne slomite.“ 2. Mos. 12, 46. Sraven se je pa tudi spolnilo, kar prerok Zaharija 12, 10. govori rekozh: „Vidili bodo, koga so prehodili.“

Kdo je telo Jesufa Kristusa pokopal?

Joshef Arimatejz in Nikodem sta telo Jesufa Kristusa pokopala.

Kam je bilo telo Jesufa Kristusa pokopano?

Telo Jesufa Kristusa je bilo v' nov v' skalo isfekan grob djano, kjer ni she nobeden pokopan bil.

Ali je boshja natora po smerti Jesusovi s' telefam in s' njegovo dusho sklenjena ostala?

Boshja natora je s' telefam in dusho sklenjena ostala, desiravno se je per smerti Jesusovi dusha od telefa lozhila.

Peti zhlen vere.

Shel je v' predpekel, tretji dan od smerti vstal.

Kam je shla Jesusova dusha po smerti?

V' predpekel je shla stare ozhake troshtat in reshit.

Kaj pomeni beseda pekel?

Beseda pekel pomeni tiste skrivne kraje, kjer so bile dushe mertvih hranjene, ktere nebeskiga svelizhanja she niso dosegle.

Ali je vezh takih krajev, ki se pekel imenujejo?

Vezh jih je, in 1) kraj, kjer bodo pogubljeni vezhno terpel: „Bogatin je umerl, in je bil v' pekel pokopan.“ Luk. 16, 22.

2) Kraj, kjer dushe zhasne shtrafenge terpe sa grehe, ki se jih v' shivljenji niso sadosi spokorili. *Zerkev per mafhi sa mertve tako moli:* Gospod Jesus Kristus, kralj zhasi, odreshi dushe vsih svojih mertvih vernih od peklenških shtrafeng. — Timu kraju se pravi vize.

3) Kraj, v' katerim so bile dushe pravizhnih mertvih ohranjene, kjer so v' veselim upanji odreshenja mirno in bres bolezhin perzhakovale, dokler ni bil Jesus k' njim prishel; temu kraju se pravi predpekel: „Sakaj tudi Kristus je enkrat sa nashe grehe umerl, pravizhen sa krivizhne, de bi nas Bogu ofral, po mesi fizer umorjen, po dushi pa oshivljen: v' katerim je tudi k' duhovam, kateri so v' jezhi bili, prishel in pridigoval, kateri so nekdej maloverni bili, ki so se v' dnevih Noeta na boshjo poterpeshljivo stanasnali, kadar se je barka delala. I. Pet. 3, 18 — 20.

Kdo so bili stari ozhaki?

Bili so: patriarhi, preroki in drugi pravizhni, ki so v' Jesusa verovali in upali, pa pred umerli, kakor je Jesus Kristus terpel in umerl.

Sakaj pravizhni niso mogli v' nebesa priti?

Sato, ker Jesus s'he ni bil sveta odreshil in nebes odperl, ktere so savolj greha saperte bile.

Kdaj je Jesus od smerti vstal?

Jesus Kristuf je tretji dan is lastne mozhi neumerjosh in zhashtiljiv, premagovaviz smerti in hudizha od mertvih vstal: „Sato me Ozhe ljubi, ker svoje shivljenje dam, de ga spet vsamem; sakaj nihzhe mi ga ne vsame, ampak jest ga sam od sebe dam, in imam oblast ga dati, in imam oblast ga spet vseti.“ Jan. 10, 17, 18. De bi skosi smert poterl njega, ki je imel oblast zhes smert, to je hudizha. Heb. 2, 14.

Kaj se je godilo takrat, ko je Jesus od mertvih vstal?

Per vstajenji Jesufovim, ktero se je v' nedeljo sjutraj ob soru godilo, je bil velik potref, angelj je odvalil veliki kamen od pokopalisha, in varhi so ostermeli in sbejshali.

Kdo je varhe postavil k' Jesufovimu grobu?

Judje so varhe postavili k' Jesufovimu grobu savoljo strahu, ker so se bali, de bi aposteljni in uzhenzi Jesufoviga telefa ne ukradili, in potlej ne govorili, de je Jesus od smerti vstal.

So varhi prizhevali, de je Jesus od smerti vstal?

Varhi so prizhevali, de je Jesus od smerti vstal, kakor se bere per s. Math. 2, 11 — 15. Eni smed varhov so v' Jerusalem pershli, in povedali vishim ljudstva vse, kar se je sgodilo.

Višhi ljudstva so varham veliko dnarjev dali rekozh: Rezite, njegovi aposteljni so po nozhi perfhli, in ga ukradili, kader smo mi spali. Varhi so dnar vseli, in so govorili, kakor so bili nauzheni.

Kako je Jesus preprizhal ljudi od svojiga od smerti vstajenja?

Jesus se je vezhkrat in vezhim perkasal po svojim od smerti vstajenji, namrezh:

- 1) Še je perkasal Marii Magdaleni na vertu.
- 2) Drugim shenam, ki so k'pokopalishu fhle.
- 3) Šimonu Petru.
- 4) Dvema uzhenzama, ki sta v' Emaus fhla.
- 5) Aposteljnam, ki so per misi bili, ker je k' njim perfhel skosi saperte duri.
- 6) Aposteljnam, ki je tudi Tomash per njih bil, kateri ni pred verovali hotel, de je sam videl Jesusa, in poloshil svoje roke v' njegove rane.
- 7) Per morji Tiberja Petru, Jakopu, Janesu, Tomashu, Jerneju in dvema drugima uzhenzama.
- 8) Enkrat se je perkasal vezh ko pet sto bratam. I. Kor. 15, 6.
- 9) Sadnizh vsm svojim aposteljnam in uzhenzam na dan svojiga v' nebohoda.

Ali so tudi aposteljni prizhevali, de je Jesus od smerti vstal?

Aposteljni so po vsm svetu osnаноvali, de je Jesus od smerti vstal, in so sa-to resnizo tudi svoje shivljenje dali.

Zhimu je Jesus Kristuf od smerti vstal?

Jesus Kristuf je od smerti vstal :

1) De se je s. pismo dopolnilo, ktero je od njegove smerti, in od njegoviga vstajenja govorilo. Tudi de se je dopolnilo, kar je sam govoril.

„Moje meso bo v' upanji pozhivalo, sakaj ti ne bošh moje dushe v' peklu pustil, tudi ne bošh perpuštil, de bi tvoj svetnik strohljivost vidil.“ Psalm. 15, 9, 10. „Ti si me is jame islekel, ti si me ismed teh, kateri v' grob gredo, per shivljenji ohranil.“ Psalm. 29, 4.

Jesus je velikrat od tega pravil, de bo tretji dan od smerti vstal. To je bilo zlo njegovim sovrashnikam snano: sato so pred Pilatusham rekli: Sapeljivez, dokler je she shiv bil, je rekel: zhes tri dni bom od smerti vstal. Mat. 27, 63. Jesus je djal: Poderite ta tempel, in jest ga bom v' treh dneih spet vsdignil, in je od svojiga telefa govoril. Jan. 2, 19 — 21.

2) De je svet prizheval, de je vse ref, kar je uzhil, in de ga je ref Bog poslal; sakaj zhe bi ne bil od smerti vstal, kakor je velikrat govoril, bi mu ne bili verovali, kar je uzhil, ko je pa od smerti vstal, tako je Bog, in vse refniza, kar je govoril.

„Zhe Kristuf ni od smerti vstal, je prasen nash nauk, prasna vasha vera.“ 1. Kor. 15, 14. „Nekteri fariseji in pismauzheni so hotli zhudesh viditi, Jesus pa jim je odgovoril: hudobni in preshehtni rod ishe zhudesh, in mu ne bo zhudesh dan, kakor zhudesh Jona preroka. Kakor je bil Jona v' trebuhu morskiga soma tri

dni in tri nozhi, ravno tako bo Šin zhloveka v' serzu semlje tri dni in nozhi.“ Mat. 12, 39, 40. 1. Petra 1, 18.

Jesufovo vstajenje je bilo tako potrebno, kakor njegova smert, ker s' svojim od smerti vstajenjem je nashe odrefhenje konzhal. „Isdan je bil savoljo naslih grehov, in je vstal savoljo nasliga opravizhenja.“ Riml. 4, 25.

3) De je nashe upanje poterdil, de bomo tudi mi od smerti vstali. „Kristuf je od mertvih vstal, pervina spijozhlih, sakaj skosi zhloveka (*Adama*) je smert, in skosi zhloveka (*Kristusa*) vstajenje mertvih. In kakor v' Adamu vfi umerjejo, tako bodo tudi v' Kristusu vfi oshiveli.“ 1. Kor. 15, 20 — 22. 1. Pet. 1, 3, 4. Vfi bomo tedaj vstali, pa eni k' shivljenju, eni k' smerti. *Sato pravi f. Pavl*: „Glejte, vfi fizer bomo vstali, ali ne bomo se vfi spremenili.“ 1. Kor. 15, 51.

Kako moremo po sgledu Jesufa po duhovno vstati?

Pergreshno shivljenje moremo opustiti in sveto shiveti.

Kako se sposna nashe duhovno vstajenje?

Šposna se:

1) De se vezh v' perloshnosti greha ne najdemo. Kakor je Jesuf grob sapustil, ravno tako more tudi greshnik grehe in perloshnost greha sapustiti.

2) De je zhlovek stanoviten v' dobrim. Jesuf je vstal, in ni vezh umerl, tako more gresh-

nik s' pomozhjo gnade boshje od smerti greha vstati, in ne vezh greshti.

3) De ta, ki je od smerti greha vstal, le nebeshko sheli in ishe, *kakor f. Pavl govori:* „Ako ste s' Kristusam vstali, ishite, kar je tam gori, kjer je Kristus, in sedi na desnizi boshji, sastopite, kar je sgorej, ne pa, kar je na semlji.“ Kolof. 3, 1, 2.

Šhesti zhlen vere.

Shel je v' nebefa, sedi na desnizi Boga Ozheta, vfigamogozhniga.

Kdaj je Jesus v' nebefa shel?

Jesus je shtirdefeti dan po svojim vstajenji is lastne mozhi, ko Bog in zhlovek, v' nebefa shel.

Kako se je godil Jesusov vnebohod?

Jesufov vnebohod se je tako godil: Kakor je zhal pershel, de je imel Jesus v' nebefa iti, je svojim apostelnam rekel, de naj v' Galilejo, na oljsko goro gredo, in kadar do njih pride, jim rezhe: „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji. Pojdite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozheta, in Šina in svetiga Duha. Uzhite jih spolnovati vse, karkoli sim vam sapovedal. In lej, jest sim s' vami vse dni do konzhanja sveta.“ Mat. 28, 18 — 20.

Dal je apostelnam oblast zhudeshe delati, hudizhe isganjati, nove jesike govoriti, in bol-

nike osdravljati, sato de bi vfi verovali besede, k' jih bodo osnanoi v' Jesufovim imenu.“ Mark. 16, 17. 18. Obljubil jim je s. Duha poslati, kteriga naj zhakajo v' Jerusalemu. „Ne hodite is' Jerusalema, ampak zhakajte obljuje Ozhetove, ktero ste slis'hali is' mojih ust, ker bote kerfheni s' s. Duham.“ Djanj. apost. 1, 4. 5. Potem je Jesus svoje roke vsdvignil, in jih je shegnal, se je od njih lozhil, in je shel is' lastne mozhi v' nebesa. Luk. 24, 50. 51. In kader so v' nebo gledali sa njim, sta dva angela pers'hla, in jim rekla: „Moshje Galilejski, kaj stojete in gledate v' nebo. Ta Jesus, kteri je spred vas v' nebo vset' bil, bo tako prishel, kakor ste ga vidili v' nebo iti. Djan. apost. 1, 9 — 11. Potem so se v' Jerusalemu vernili, in so bili stanovitni v' molitvi, de hi svetiga Duha prejeli.

Ali Jesus, ko je v' nebesa shel, ni vezh na semlji?

Vidno ne, ampak nevidno je she na semlji:

1) V' sakramentu s. res'hnjiga Telefa, kakor Bog in zhlovek.

2) Š' svojim duham in s' svojo gnado in posebno pomozhjo per svoji zerkvi, in per pravovernih kristijanih.

Kje sedi Jesus v' nebesih?

Jesus sedi v' nebesih na desnizi Boga Ozhetata, v'figamogozhniga. „Zhe ste s' Kristusam vstali, is'hite, kar je sgorej, kjer Kristus na desni boshji sedi.“ Kolosih. 3, 1.

Kaj to pomeni: Jesus sedi na desnizi Boga Ozheta, vfigamogozhniga?

Jesuf sedi na desnizi boshji je toliko, kó: Jesuf ima nar vezhi oblast in zhaft zhes vse v' nebesih in na semlji, kakor Bog Ozhe. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji.“ Mat. 28, 18.

Sakaj je Jesus v' nebesa shel?

Jesuf je v' nebesa shel:

1) De je pokasal, de njegovo kraljestvo ni od tega sveta, kakor je Pilatushu povedal. Jan. 18, 36.

2) De je zhloveshko natoro povikshal, in jo na desnizo Ozheta postavil.

3) De je vsm nebesa odperl, ktere so bile savoljo greha vsm saperte.

4) De je nasho vero in upanje poterdil, de kamor je po premaganih sovrashnikih glava shla, tje tudi udje pojdejo, zhe bodo glavi pokorni, ker nam je sam povedal, de gre nam mesto perpraviti, de tudi mi sa njim pridemo. Jan. 14, 2. 3.

5) De je nash besednik in frednik per Ozhetu. „Moji otrozhizhi, to vam pishem, de ne bote greshili. Ampak zhe je tudi kdo greshil, imamo besednika per Ozhetu, Jesusa Kristusa, pravizhniga. In on je sprava sa nashe grehe, ne pa samo sa nashe, temuzh tudi sa zeliga sveta grehe.“ 1. Jan. 2, 1. 2.

6) De je s. Duha poslal.

7) De nas je poduzhil, de nashe misli in shelje, zhe smo ravno na semlji, morejo le v'

nebesih biti, kjer je nashe stanovanje; de se moremo tukaj le popotne, le ptujze misliti, kateri v' vezhnost gremo. Heb. 11, 13.

Šedmi zhlen vere.

Od ondod bo prishel sodit shive in mertve.

Ali bo Jesus spet prishel na svet?

Jesuf bo poslednji dan v' oblakih neba o-zhitno, s' veliko mogozhnostjo in zhasitjo spet prishel sodit shive in mertve, to je pravizhne in krivizhne. „Vidili bomo priti zhlovekoviga Šina v' oblakih na nebu s' veliko mozhjo in velizhastvam.“ Mat. 24, 30.

„Sapovedal nam je ljudstvu pridigovati in sprizhevat, de je on tisti, ki ga je Bog sodnika shivih in mertvih postavil.“ Djanje apost. 10, 42.

Kako bo Jesus poslednji dan ljudi sodil?

Jesuf bo ljudi po dobrim in hudim sodil, kolikor so kteriga storili. Šodil bo njih misli, shele, besede in dela. Pravizhne bo Jesuf plazhal s' vezhnim shivljenjem v' nebesih, in greslnike bo vezhno shtrafal v' peklu. „Vsi moremo rasodeti biti pred sodnim stolom Kristusovim, de sleherni prejme po tem, kar je v' svojim shivljenji dobriga ali hudiga storil.“ 2. Kor. 5, 10. „Potem bodo hudobni v' vezhno terpljenje, pravizhni v' vezhno shivljenje shli.“ Mat. 25, 46.

Kolikrat bo zhlovek sojen?

Zhlovek bo dvakrat sojen, prezej po smer-ti, in ta se imenuje *posebna* sodba, in posled-nji dan, in ta se imenuje *poslednja* sodba.

Sakaj prvo sodbo posebno sodbo imenujemo?

Sato, ker je vsak posebej sojen. Š. Pavl pravi: „Ljudem je postavljeno enkrat umreti, potem pa sodba.“ Hebr. 9, 27.

Kam pojde dusha po posebni sodbi?

Po posebni sodbi pojde dusha, kamor si bo saflushila, ali v' nebefa, ali v' vize, ali pa v' pekel.

Ktere dushe pridejo v' nebefa?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji bres vfiga greha od trupla lozhile.

Ktere pridejo v' vize?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji od telef lozhile, pa she kake majhne grehe nad seboj imajo, ali sa grehe she niso sadosi storile.

Ktere pridejo v' pekel?

Tiste, ki so se v' enim ali vezh smertnih grehah od telef lozhile.

Ktera se poslednja sodba imenuje?

Poslednja sodba se imenuje tista, ki jo bo Jesuf po konzhanji sveta imel, in bo sodil vse ljudi vsih zhasov in krajev. Poslednja se pa imenuje sato, ker sa njo vezh druge ne bo.

Osmi zhlen vere.

Verujen v' f. Duha.

Kaj so pozheli aposteljni po Jesufovim v' nebohodu?

Po Jesufovim v' nebohodu so se s' oljske gore vernili v' Jerusalemu, in tamkej skupej sbrani molili, se postili in zhakali prihoda f. Duha, kteriga jim je Jesus obljudil poslati.

Kdaj so aposteljni svetiga Duha prejeli?

Aposteljni so deset dni po Jesufovim v' nebohodu na binkushtni prasn timer svetiga Duha prejeli.

Kaj so sebnige se je ob prihodu f. Duha godilo?

Ko so bili aposteljni v' Jerusalemu sbrani in so molili, je na naglim sjutraj ob devetih is neba vstal shum, kakor prihajozhiga filniga pisha, in je vso hisho napolnil, v' kteri so bili. In perkasali so se jim rasdeljeni ognjeni jesiki verh njih. In vsi so bili s' svetim Duham napolnjeni. Djanje apost. 2, 2 — 41.

Kaj je storil sveti Duh v' apostelnih?

1) Um apostelnov je rasvetlil, de so Jesusov nauk, in njegove nar vikshi skrivnosti prav sahtopili, kakor jim je she pred Jesus obljudil rekozh: „Kadar bo pa prisshel Duh resnize, val bo on uzhl vso resnizo, sakaj on ne bo sam is sebe govoril, ampak bo govoril, karkoli bo slisshal, in vam bo prihodne rezhi osnoval.“ Jan. 16, 13.

2) Voljo aposteljnov je popolnoma spreobrnil, v' veri jih poterdil in serzhne storil Jesufov nauk po zelim svetu osnanovati.

3) Mozh jim je dal k' poterjenju vere zhudeshe delati, in mnoge jesike govoriti, in

4) de so serzhno Jesufov nauk pridigovali.

Kdo je sveti Duh?

Šveti Duh je tretja boshja perfhona v' sveti Trojizi, kateri ishaja od Boga Ozheta in Boga Šina od vekomaj, in je s' njima pravi vezhen Bog. V' svetiga Duha moremo tako verovati in upati, in ga ravno tako zhaštiti in moliti, kakor Boga Ozheta in Šina.

Kaj dobriga nam stori sveti Duh?

Šveti Duh nas posvezhuje.

Kje nas f. Duh posvezhuje?

Šveti Duh nas posvezhuje:

1) Per svetim kerstu. „Ni nas savoljo del pravize, temuzh po svojim usmiljenji svelizhal skosi kópvo prerojenja.“ Tit. 3, 5.

2) V' sakramentu svete pokore.

3) Kolikorkrat druge sakramente vredno prejmemo.

Kako nas posvezhuje sveti Duh?

Šveti Duh nas posvezhuje, ker v' nas gnado boshjo vlije in nas otroke boshje stori, ali pa gnado boshjo v' nas pomnoshi. Š. Duh nas stori s' svojo gnado is grešnikov pravizhne, ljubešen do Boga v' nashe serza vlije, in nas smoshne dela is ljubeshni do Boga pravizhno shiveti

in se svelizhati. „Po katerim nam je nar vezhi in drage obljubljene dari dal, de po njih postanete deleshni boshje natore, zhe se bošte sder-shali spazheniga posheljenja, ktero je na sveti.“ II. Petr. 1, 4.

Kaj s/he dela sveti Duh s' svojo gnado v' nas?

Šveti Duh rasvetljuje nas h um, nas uzhi in obuduje po volji boshji delati, nam daje svoje sosebne dari.

„Troshtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozhe v' mojim imenu poslal, on vas bo vse uzhil.“ Jan. 14, 26. „Bog je, kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite njegovo dobro voljo.“ Filip. 2, 13.

Kteri so darovi svetiga Duha?

Šo leti: 1) Dar modrosti. 2) Dar umnosti. 3) Dar sveta. 4) Dar mozhi. 5) Dar uzhenosti. 6) Dar brumnosti. 7) Dar strahu boshjiga.

Šo ti darovi kristjanam potrebni?

Šilno potrebni so, ker dus ho Bogu prijetno storé. „Vse to pa dela eden in ravno tisti Duh, kteri slednimu daje, kakor hozhe.“ 1. Kor. 12, 4 — 11.

1) Dar modrosti stori, de kristjan to ljubi, kar je boshjiga, in ne, kar je posvetniga ali ptujiga. „Vsa modrost je od Gospod Boga.“ Šir. 1, 1.

2) Dar sastopnosti ali umnosti rasvetli dus ho, de sastopi resnize in skrivnosti vere.

3) Dar sveta stori, de kristjan raslozhi in

svoli, kar je Bogu bolj dopadljiviga, in k' svelizhanju pomagljivšiga.

4) Dar mozhi daje kristjanu serzhnost, de dobro dela, zhe ima savolj dobriga she f' tem vezh terpeti, in de vse sovrashnike svojiga svelizhanja premaga.

5) Dar snanja ali umnosti rasvetli kristjana, de sposna Boga in njegove popolnamasti, pa tudi pot, po katerim je hoditi, de vezhno svelizhanje doseshe, in de vé nevarnosti svojiga svelizhanja odverniti.

6) Dar brumnosti stori, de kristjan Boga vredno moli, mu je pokoren, in njegovo voljo dopolni, ne kakor hinavzi, kateri se mu le s' besedo perlisujejo, tudi ne kakor sushni, kateri jo le is strahu dopolnujejo, ampak kakor dobri otrozi, kateri is ljubeshni radi boshjo voljo storé.

7) Dar strahu boshjiga dela v' kristjanu, de se Boga is ljubeshni boji. in vse odvrazhuje, kar bi utegnilo Boga shaliti. Modri pravi: „Šrezhna dusha tistiga, kateri se Gospoda is ljubeshni boji, sakaj Bog mu bo mozhen varh.“ Šir. 34, 17 — 19.

Kakoshni sad pernese sveti Duh v' kristjanu?

Takiga le, pravi s. Pavl: „Ljubeshen veselje, mir, poterpeshljivost, prijasnost, dobroto, dolgosanashanje, krotkost, vere, pohlevshino, sdershnost in zhirstost.“ Gal. 5, 22. 23. Is letih zhednost kristjan sposna, de s. Duh v' njem prebiva.

Deveti zhlen vere.

Eno, sveto, katolijsko cerkev, gmajno svetnikov.

Od Zerkve Jesufove.

Kaj je Jezus storil, de je ves njegov nauk zhist in nepopazhen she po njegovim v' nebohodu na svetu ohranjen?

Zerkev je postavil, in s. Duha ji je poslal, kateri per nje ostane do konza sveta, de se v' refnizah s. vere nikoli motiti ne more.

Kaj je sveta, katolijska kershanska cerkev?

Je vidni sbor (ali sdrushek) vsih pravovernih kristjanov pod oblastjo duhovnih pastirjev in posebno Rimskiga papesha, kateri vsi ravno tisti nauk verujejo, in vsi ravno tiste sakramente imajo in prejemajo.

Kako se je Jezusova cerkev sazhela in rashirila?

Jezus je sam uzhil, in si tudi svolil dvanajst aposteljnov, jih je poduzhil, in jim je sapovedal po vsem svetu vsem ljudem njegov nauk osnanovati. Mat. 28.

Jezus je sam tri leta uzhil, s' svetimi sgledi svoje nauke poterdoval, in zhudeshe delal, de so ljudje v' njega verovali. Svolil si je tudi dvanajst aposteljnov, kateri so bili njegovi stanovitni tovarshi in prizhe vsih njegovih del in besedi. On jih je v' vsem poduzhil, de so samogli ljudi uzhati, potem ko je Jezus k' svoji-

mu Ozhetu v' nebefa odshel. Rekel jim je: „Kakor je Ozhe mene poslal, tako tudi jest vas poshljem.“ Jan. 25, 21. „Pojdite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozhetu, Šina in s. Duha.“ Mat. 28, 19. Poslal jim je svetiga Duha, kateri jih je rasvetlil. mozhne storil, de so bili serzhni v' osnanovanji vere, dal jim je dar mnoge jesike govoriti, de so s' vsakim ljudstvom sastopno in lohka govorili; in k' poterjenji njih naukov tudi mozh zhudeshe delati.

Perva od Jesufa svoljena aposteljna sta bila s. Peter in s. Andrej. Kader je Jesus ob Galijskim morji hodil, je vidil dva brata, Šimona, ko je imenovan Peter, in Andreja njegoviga brata, ker sta mresho v' morje metala (ker sta bila ribzha). In jima je rekel: „Hodita sa menoj, in jest bom storil, de bota ribzha ljudi. Oba sta prezej svoje mreshe popuštala, in sta shla s' njim. In kader je on od tam naprej shel, je vidil dva druga brata Jakoba Zebedejviga in Janesa njegoviga brata v' zholnu s' njih ozhetam Zebedejam, kjer so svoje mreshe popravljali, in on jih je poklizal, in sta prezej mreshe in ozheta sapuštala, in sta shla sa njim. Mat. 4, 18 — 22. Š. Matevsha je vidil Jesus na zolu sedeti in mu je djal: Pojdi sa menoj, in on je vstal, in shel sa njim. Tako si je bil Jesus eniga sa drugim vsih dvanajst svolil. Imena aposteljnov po so: Pervi Šimon, imenovan Peter, in Andrej njegov brat. Jakob Zebedejev in Janes njegov brat, Filip in Jerni, Tomash in Matevsh, zolnar, Jakob Alfejev in Tadej, Šimon Kananejz, in Judesh Ishkarjot, kateri je tudi Jesufa isdal.“ Mat. 10, 2 — 4. in Luk. 6, 13.

Po Jesufovim v' nebohodu so aposteljni namešt Judesha Ishkarjota s. Matia aposteljna svolili. Djan. apost. 1, 12 — 26. Škosi sosebno velik zhudesh je bil s. Pavl apostelj od Boga svoljen. Djanje apost. 9, 1 — 19.

Jesuf je sraven dvanajst aposteljnov tudi she dva in sedemdeset uzhenzov svolil, ktere je, dokler je na svetu shivel, po desheli poshiljal njegov nauk osnanovat. Luk. 10, 1. Po Jesufovim v' nebohodu so tudi aposteljni uzhenike postavljali, kjer so vidili, de jih je bilo treba, tako de pravoverni kristjani niso nikoli bres duhovnih pastirjev in uzhenikov bili. Tak je bil sazhetik Jesusove zerkve.

Kaj se je sgodilo, ko so aposteljni po svetu shli, in nauk Jesufov osnanaovali?

Veliko Judov in nevernikov je verovalo v' Jesufov nauk, se je spokorilo, in se jih je dalo kerstiti. She na pervo pridigo s. Petra na bin-kufhtni prasniki se jih je per treh taushent kerstiti dalo. Djanj. apost. 2, 14. Per perloshnosti, ko je Peter od rojstva hromiga mosha per durih tempeljna v' imenu Jesusa Kristusa osdravil, in potlej boshjo besedo v' tempeljnu osnanaoval, je bilo pet taushent mosh pravovernih postalo. Djan. apost. 4, 4. Tako se je vera Jesusova hitro rashirila, od dne do dne je bilo vezh kristjanov, ker so aposteljni povsod evangeli osnanaovali, in Gospod Jesuf je bil s' njimi, ker je vero poterdoval s' zhudeshi kteri so se godili. Mark. 16, 20.

Kako so bili imenovani tisti, ki so v' Jesusa in njegov nauk verovali?

Kristjani so bili imenovani, in to lepo ime

so nar previzh vèrni v' Antiohii dobili. Djanj. apost. 11, 26. Tudi so se svetniki imenovali, ker so bili skosi posvezhujozho gnado boshjo posvezhevani, k' svetosti poklizani, in ker je tudi njih shivljenje sveto bilo. Djan. apost. 26, 18.

Kdo je nevidni poglavar zerkve?

Nevidni poglavar zerkve je Jesus Kristuf.

Koga je Jesus Kristuf vidniga poglavarja zerkve postavil?

Jesus Kristuf je s. Petra vidniga poglavarja svoje zerkve postavil she prej, ko je v' nebefa shel, rekozh: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovze.“ Jan. 21, 16. 17. „Ti si Peter, in na to skalo bom sidal svojo zerkev, in peklenške vrata je ne bodo premagale. In tebi bom dal kljuzhe nebeshkiga kraljestva, in karkoli bosh savesal na semlji, bo savesano tudi v' nebefih, in karkoli bosh rasvesal na semlji, to bo rasvesano tudi v' nebefih.“ Mat. 16, 18. 19.

Kdo je sa Petram vidni poglavar zerkve?

Vsi pravi Rimski papeshi saporedama so vidni poglavarji zerkve in namestniki Jesusa Kristufa. — Papes, ki je vidna glava zerkve, ima pervo zhasht in oblast v' Jesufovi zerkvi, kakor jo je Peter prvi med aposteljni imel.

Kdo so shkofje?

Shkofje so pravi namestniki aposteljnov.

Ali so shkofje tudi oblast aposteljnov sadobili?

Tudi oblast aposteljnov so sadobili; sakaj

zerkev bo do konza sveta, tako je Kristuf hotel, de tudi oblašt aposteljnov v' njih namestnikih, fhkofih do konza sveta ostane. „Resnizhno vam povem, karkoli bote savesali na semlji, bo tudi v' nebefih savesano, in karkoli bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebefih rasvesano.“ Mat. 18, 18. „Glejte na sebe in na vso zhedo, v' kateri val je sveti Duh sa fhkose postavil k' vishanju boshjo zerkve, ktero je s' svojo ker-vijo perdobil.“ Djan. apof. 20, 28.

Ali je vezh pravih zerkev?

Le ena je prava zerkev, sunaj ktere ni upati svelizhanja.

Kako se da sposnati prava zerkev?

Is fhtirih lastnost, namrezh 1) de je edina, 2) sveta, 3) katoljfhka, 4) in apoftojfhka.

Kako je prava zerkev edina?

Edina je 1) ker ima eno glavo. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efes. 4, 5.

„Tako naf je tudi veliko eno telo v' Kristufu, vsak posebej pa smo eden drugiga udje.“ Rim. 12, 5. „Imam she druge ovze, ktere niso is tega hleva, in morem tudi tiste perpeljati, in bodo moj glas flifhale, in bo en hlev in en pastir.“ Jan. 10, 16.

2) Ker ima en nauk in ene sakramente. „Škerbite ohraniti edinost duha v' savesi miru. Eno telo in en duh bodite, kakor ste poklizani k' enimu upanju svojiga pokliza.“ Efes. 4, 3. 4. „Profim val pa, bratje, v' imenu Gospoda nahiga Jesufa, de vsi eno govorite, in de med

vami ne bodo raspertja, ampak de bote popol-
nama eniga duha in ene misli.“ 1. Kor. 1, 10.

*Kako se preprizhamo, de mati katoljška
zerkev ravno tiſti nauk uzhi, ki ga je od Kri-
ſtufa po apoſteljnih prejela?*

Še preprizhamo, ko ji je Jeſuf ſ. Duha poſlal, kateri je od ſazhetka, in bo do konza ſveta per nje; on je varuje pred vſo smoto, jo vſo reſnizo uzhi, jo poſvezhuje in vlada; Jeſuf ji je obljubil, de vrata peklenſke (smote) jo ne bodo nikoli ſmagale, in de on oſtane ſ' njo do konza, tako ſe ne more smotiti v' reſnizah ſ. vere, torej vſelej ravno tiſti nauk uzhi, ki ga je Kriſtuf in njegovi apoſteljni uzhili, in ravno tiſte ſ. ſakramente deli, ki jih je Jeſuf poſtavlil.

Jeſuf pravi: Jeſt bom Ozheta profil, in vam bo drusiga Troſhtarja dal, de per vaſ oſtane vekomaj, Duh reſnize, kteriga ſvet ne more prejeti, ki ga ne vidi, in tudi ne poſna, vi pa ga boſte poſnali, ker bo per vaſ oſtal, in bo v' vaſ. Jan. 14, 16. 17. „Kadar pa on pride, Duh reſnize, vaſ bo uzhil vſo reſnizo.“ Jan. 16, 13. „Ti ſi Peter, in na to ſkalo bom ſidal ſvojo zerkev, in vrata peklenſke jo ne bodo ſmagale.“ Mat. 16, 18.

Kako je prava zerkev ſveta?

Šveta je 1) ker je nje ſazhetnik Jeſuf Kriſtuf ſvet, 2) ker je nje nauk ſvet, 3) ker ſvete ſakramente ima, 4) ker ſvoje ude v' ſvetoſti napeljuje, 5) ker ſo vedno ſvetniki v' nje. „De bi jo poſvetil, ker jo je ſ' beſedo ſhivljenja v' kopvi vodi ozhiſtil. De bi ſam ſebi na-
pravil zhaſtitljivo zerkev, ktera nima madesha,

ali gerbe, ali kaj drusiga taziga, ampak de je sveta in neomadeshana.“ Efes. 5, 26. 27.

Vsi nauki Jesusovi napeljujejo kristjana k' svetosti in jo sapovedujejo; in kar je Jesus Kristus storil, je le storil, de bi nas posvetil: tako tudi prava cerkev svoje ude ob vseh zhasih v' svetosti napeljuje, kar prizhajo toliko tavshent marternikov in marterniz, svetnikov in svetniz, ki so od nje poduzheni in napeljani bili sveto shiveti, lepe sgledde dajali in vezhno svelizhanje sadobili.

Kako je prava cerkev katoljska?

Katoljska je: 1) ker jo je Jesus Kristus sa vse ljudi, 2) sa vse zhase, 3) sa vse kraje postavil.

Jesus sam svojim uzhenzam pravi, de mu bojo prizhe v' Jerusalemu, in po vsi Judeji in Samarii, in do kraja sveta. Djan. apost. 1. 7. Ker je Jesus hotel, de bi bili ljudje frezhni in deleshni njegoviga odreshenja in neskonzhniga saflushenja, je svoje aposteljne in uzhenze po vsem sveti poslal njegov evangeli osnanovat, de sledni, kateri v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima. „Sakaj od sonzhniga is-hoda do sa-hoda bo moje ime veliko med narodi, in povsod se bo darovalo, in zhista daritev darovala mojemu imenu, sakaj moje ime bo veliko med narodi, pravi Gospod vojsknh trum.“ Malah. 1, 11.

Kako je prava cerkev apostoljska?

Apostoljska je: 1) ker veruje in uzhi, kar so aposteljni verovali in uzhili, 2) ker so apo-

šteljni na Jesuovo povelje njene nauke po vsem svetu rasširili, 3) ker so njeni škofje nastopniki apostelnov.

„Ste sidani na fundament apostelnov in prerokov, in sam Jesus Kristus je poglaviten vogalni kamen.“ Efes. 2, 20.

Sama ta cerkev je prava, ktera škashe, de je od apostelnov, leta uzhi zhisto rešnizo, ker le svoji cerkvi je Jesus obljubil, de ji bo poslal svetiga Duha, kateri jo bo pred smoto varoval, in de on sam bo per nji do konzhanja sveta; in ta je katoliška cerkev.

Ker je katoliška kershanska cerkev edina, sveta, apostolska in katoliška, kaj is tega sposnamo?

Is teh lastnosti sposnamo, de le ona je prava Jesuova cerkev, v' kateri samoremo svelizhaniti biti.

Kako se prava cerkev od prvih zhasov kershanstva she imenuje?

Prava cerkev se tudi rimska imenuje, ker je cerkev v' Rimu glava vseh drugih cerkva in freda edinosti. Torej se tišti, ki se od rimske cerkve odlozhi, od prave cerkve odlozhi.

Kaj nam je storiti, ker smo v' pravi Jesuovi cerkvi?

1) Boga sa ta dar milosti hvaliti, ki je naš po svoji veliki ljubesni v' svojo sveto cerkev vsel in ljudstvo boshje storil. 2) Cerkev, svojo mater, serzhno ljubiti. 3) Sa njeno rasširanje in povikshanje moliti. 4) S' njo sklenjeni in nji pokorni biti. 5) Vse njene ude

kakor brate in sestre ljubiti, in kar je mogo-
zhe storiti, de bi jim v' svelizhanje pomagali.

Od gmajne svetnikov.

V' zhim obstoji gmajna svetnikov?

V' tém, de so vsi pravoverni kristjani ka-
kor udje telefa med seboj svesani; in de so vsi
udje zerkve duhovnih darov in dobrot deleshni.

Kdo nas stori udje Jesufoviga telefa?

Š. Duh; on oshivi nashe dushe sa vezhno
shivljenje, vshge v' nashih serzah ljubesen do
Boga, in jo ohrani, po kateri smo svesani s' Je-
salam, kakor so udje telefa s' glavo.

*Kaj dobriga sadobimo is te savese s' Jesu-
sam?*

Veliko dobriga: 1) Šmo deleshni Jesufovi-
ga neskonzhniga saflushenja, ki ga je nam svo-
jim udam dal.

2) Kar dobriga sa svelizhanje storimo, Je-
suf s' nami in v' nas dela, in sato bodo nashe
dobre dela vezhniga shivljenja vredne. „Ostani-
te v' meni, in jest v' vas, kakor mladika ne
more sama od sebe sadu roditi, ako na terti
ne ostane, tako tudi vi ne, ako v' meni ne o-
stanete. Jest sim vinska terta, vi mladike, kdor
v' meni ostane in jest v' njem, ta veliko sadu
rodi, sakaj bres mene ne morete nizh storiti.“
Jan. 15, 4. 5.

3) Šmo deleshni eden drusiga dobrih del-
zhe v' ljubeshni boshji in blishniga shivimo, ker

fmo udje med seboj, sklenjeni s' Jesufam, glav-
vo nafho.

„In vse je njegovim nagam podvergel, in
njega glavo zele zerkve postavil, ktera je nje-
govo telo, in polnost njega, kateri vse v' vseh
dopolne.“ Efes. 1, 22. „Sakaj v' enim duhu
fmo vfi v' eno telo keršheni. — Vi pa ste Kri-
stusovo telo in udje med seboj.“ 1. Kor. 12,
12 — 27.

*Kteri fosebni duhovni darovi so, ki so jih
vfi udje zerkve deleshni?*

Šo: 1) Jesufov nauk, 2) gnada boshja, 3) sve-
ti sakramenti, v' kterih posebno gnado boshjo
sadobimo, 4) nar svetejšhi ofer svete mafhe,
5) molitev, in 6) saflushenje vernih in dobre
dela.

Kteri udje zerkve imajo med seboj gmajno?

Vfi pravoverni na semlji, svetniki v' nebe-
fih in dushe v' vizah.

*Kako se tedaj rasdeli Jesufova zerkev, ker
fmo kristjani na semlji tudi s' svetniki v' ne-
befih in s' dushami v' vizah v' saveši?*

Se rasdeli, 1) v' zerkev v' veselji, to so
svetniki v' nebefih, ki so frezhno svet prema-
gali, in se sdaj v' nebefih veselé.

2) V' zerkev v' terpljenji, to so dushe
v' vizah, ki se fhe pokoré, de bodo od vseh
madeshev ozhishene.

3) V' zerkev v' vojskvanji; to so vfi pra-
voverni na semlji, ki se fhe soper slabo poshe-
ljenje, svet in hudobniga duha vojskujejo.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji med seboj?

Verni na semlji imajo gmajno med seboj, de njih molitev, in saflushenje dobrih del eden drusimu pomaga.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji s' svetniki v' nebesih?

Verni na semlji imajo gmajno s' svetniki v' nebesih, de verni na semlji svetnike zhašté, in se v' njih prošnje perporozhajo, svetniki v' nebesih pa sa verne na semlji profijo. „Onija pa je odgovoril in djal: To je Jeremija, prerok boshji, ljubik bratov in Israeloviga ljudstva; ta je tisti mosh, kateri veliko sa ljudstvo moli in sa zelo sveto mesto.“ 2. Mak. 15, 14.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji s' dushami v' vizah?

Verni na semlji imajo gmajno s' dushami v' vizah, de verni na semlji sa dushe v' vizah Boga profijo, in jim s' molitvijo, s' dobrimi déli, in sosebno s' tem pomagajo, de sveto mafho sa-nje ofrujejo, dushe mertvih pa is hvaleshnosti sa verne na semlji Boga profijo.

„Sveta in dobra je tedaj misel sa mertve moliti, de bi bili od grehov refheni.“ 2. Mak. 12, 46.

Defeti zhlen vere.

Odpushtanje grehov.

Kaj naf ta zhlen vere uzhi?

Naf uzhi, de je Kristuf svoji zerkvi oblast

dal grehe odpušhati. „Prejmite svetiga Duha, kterim boste grehe odpuščili, so jim odpuščeni, in kterim jih boste sadershali, so jim sadershani.“ Jan. 20, 22. 23.

So vsi ljudje tega shaza (saklada) deleshni, kteriga je Jesus Kristus v' svoji zerkvi s' svojim terpljenjem in svojo smertjo perpravil, de bodo odpušhanje grehov in shtrafeng sadobili?

Deleshni so po gnadi, kteri v' Jesusa Kristusa verujejo in so kerščeni. s' Kristusovo zerkvijo sklenjeni, in v' pokorščni do nje ostanejo; kteri, zhe so po kerštu gresčili, pravo pokoro storé, in s. sakramente s' potrebno perpravo prejemajo.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast grehe odpušhati?

V' pravi zerkvi imajo škofje in maschniki oblast grehe odpušhati.

Imajo škofje in maschniki od Jesusa oblast odpušhati grehe, kader in komur hozhejo?

Škofje in maschniki imajo od Jesusa oblast le sgrevanim in spokorjenim gresčnikom grehe odpušhati. Jesus je sato svojim namestnikom oblast dal grehe odpušhati, ali pa perdershevati, de bi storili, kakor sposnajo, de so greschniki sgrevani in spreobrnjeni, ali ne. Bog grehov ne odpušči, zhe greschnik ni sgrevan, in nima terdne volje se poboljšhati.

„Kdor svoje grehe sposna in opušči, usmiljenje dofeshe. Prip. 28, 13.“

Kje se grehi odpuščajo?

Grehi se v' sakramentu s. kersta, in v' sakramentu s. pokore odpuščajo.

Kteri grehi se per s. kerstu, in kteri v' s. pokori odpusté?

Poverban greh, in vsi pred s. kerstam storjeni grehi se per s. kerstu odpusté, v' s. pokori pa tišči grehi, kteri so po s. kerstu storjeni.

*Ali samore grešnik odpuščenje grehov sa-
slushiti?*

Grešnik nikdar ne more odpuščenja grehov po vrednosti saślushiti. Zhe je sgrevan in poboljšhan, sadobi odpuščenje grehov po boshji milosti in skosi Jesufovo saślushenje, ne pa skosi dela, ktere bi on storil, ker zhe se poboljšha in dobro stori, stori le to, kar bi bil tudi pred mogel storiti. Sato pravi Isaija prerok 55, 7. „Zhe grešnik sapusti svojo hudobno pot, Gospod se bo zhes njega usmilil.“ Tedaj tudi resnizhno poboljšhanimu grešniku daje Bog odpuščenje grehov le is sgoliga usmiljenja. Torej vsak naj hvali in ljubi usmiljeniga Jesufa, kteri je svoji zerkvi to oblast dal, in vsak naj si veliko persadeva se te posebne milosti s' pravo pokoro deleshniga storiti.

Enajsti zhlen vere.

Vstajenje mesa.

Kaj verujemo od telef mertvih ljudi?

Verujemo, de bo Bog sodni dan vse mertve obudil, in de bodo telef mertvih s' svojimi

dushami sklenjene shive is groba vstale. „Ne zhudite se nad tém, sakaj ura pride, v' kateri bodo vsi, kateri so v' pokopalishih, glas šinu boshjiga slifhali, in kateri so dobro delali, bodo is njih fhli v' vstajenje shivljenja, kateri so pa hudo storili, v' vstajanje obsojenja.“ Jan. 5, 28. 29.

Od kod vemo, de bodo trupla mertvih ljudi spet shive vstale?

De bodo mertvi ljudje s' temi shivotmi, ki so jih v' shivljenji imeli, vstali vemo: 1) Is boshjiga rasodenja, kar so pravoverni ob vseh zhafih verovali. 2) Nar bolj pa nas preprizha od te refnize Jesufovo od smerti vstajenje.

„Vem, de moj Odreshenik shivi, in de bom poslednji dan is semlje vstal, in bom spet s' svojo kosho obdan, in v' svojim mesu bom svojiga Boga vidil. Ravno jest ga bom vidil, in moje ozhi ga bodo gledale, kateri ne bom drugi.“ Job. 19, 25 — 27.

„In pride zhaf, kakorshniga she ni bilo od takrat, kar so se ljudstva sazhele. — In veliko tih, (to je vfi) kateri v' prahu semlje spé, se bo sbudilo, eni k' vezhnimu shivljenju, in drugi k' osramotenju, ktero bo vselej pred njimi vezhno.“ Daniel 12, 1 — 2.

Drugi fin makabejske matere je v' martrah umirajozh tako govoril: „Ti nar hudobnishi nam fizer prizhijozhe shivljenje vsamefh, ali kralj sveta nas bo, ker savoljo njegove poslave umerjemo, per vstajenju k' vezhnimu shivljenju obudil.“ 2. Mak. 7.

„Sakaj oni ne bodo mogli vezh umreti, sa-

kaj oni so angeljem enaki, in so otrozi boshji, ker so otrozi vstajenja. De bodo pa mertvi vstali, je tudi Mojsef skasal per germu, ker Gospoda imenuje Boga Abrahamoviga, in Boga Isakoviga, in Boga Jakoboviga, Bog pa ni mertvih, ampak je Bog shivih, sakaj vfi v' njem shivé.“ Š. Luk. 20, 36 — 38. Jesuf je rekel Marti: „Tvoj brat bo spet vstal.“ Marta mu rezhe: „Vem, de na poslednji dan ob vstajenji bo spet vstal. In Jesuf ji je djal: „Jest fim vstajenje in shivljenje, kdor v' mene veruje, bo shivil, ako ravno bi she bil umerl.“ Jan. 11, 23 — 25.

Jesuf je tudi vezh mertvih v' shivljenje obudil, in kadar je na krishi umiral, so se grobi odpirali, in veliko telef svetnikov, kateri so spali, se je sbudilo, in kader so po njegovim vstajenji is grobov fhli, so prifhli v' sveto mesto, in so se mnogim perkasali. Mat. 27, 52. 53.

„Š. Pavl pravi: Kakor v' Adamu vfi umerjejo, tako bodo v' Kristusu vfi oshiveli.“ 1. Kor. 15. „Sakaj sam Gospod bo s' poveljem, in s' glasam vishiga angela in s' trobento boshjo od nebes prifhel, in mertvi, kateri so v' Kristusu saspali, bodo nar prvi vstali. Po tim bomo tudi mi, kateri shivimo in ostanemo, s' njimi vred kvishko vseti v' oblakih Kristusu naproti, in tako bomo na vselej s' Gospodam, sato poveselujte se med seboj s' temi besedami.“ 1. Tef. 4, 15 — 17.

Sakaj bo Bog nashe telefa obudil?

Sato, ko je pravizhen, de šim bo po saflushenji povernil, kar so s' dusho vred dobri-ga ali hudiga storili. „Kteri so dobro delali,

bodo is njih fhli v' vstajenje shivljenja, kateri so pa hudo storili, v' vstajenje obsojenja.“ Jan. 5, 29.

Kakshne bodo telefa pravizhnih po vstajenji?

Telefa pravizhnih bodo po vstajenji nestrohljive, neumerjозhe, zhaſtitljive, duhovne, in po podobi Jesufa, kateri je zhaſtitljiv od smerti vſtal. „Jesuf bo naſhe revno telo premenil, ker ga bo po podobi svojiga telefa enakiga ſtoril.“ Filip. 3, 21.

Kakshne bodo telefa hudobnih po vstajenji?

Bodo nezhaſtitljive, fizer tudi neumerjозhe, pa le sato, de bodo vezhne martre terpele, ker ſo bile s' duſho vred Bogu nepokorne. „Bratje, ſkrivnoſt vam povem, vſi bomo vſtali, ali ne bomo vſi premenjeni.“ 1. Kor. 15, 51.

Prav lepo naſ ſ. Pavl od mertvih vſtajenja poduzhi v' 1. liſtu do Korinzhanov 15, 39 — 58. „Ni vſe meſo eno meſo, ampak drugo je zhloveſhko, drugo shivinſko, drugo ptizhje, drugo pa ribje. ſo tudi nebeſhke telefa in ſemljiske telefa, ali vender druga zhaſt je nebeſhkih, druga pa ſemljiskih. Druga ſvetloba je od ſonza, druga ſvetloba od lune, in druga ſvetloba od ſved. Sakaj ſvedſda ſe od ſvedſde na ſvetlobi raſlozhi, tako tudi vſtajenje mertvih. ſeje ſe v' ſtrohljivoſti, vſtalo bo v' zhaſti. ſeje ſe v' ſlaboſti, vſtalo bo v' terdnoſti; ſeje ſe ſhivalſko telo, vſtalo bo duhovno telo. Ako je ſhivalſko telo, je tudi duhovno, kakor je piſano. Pervi zhlovek Adam je poſtal shiva duſha, drugi Adam (pa) Duh, kateri oſhivlja. Tode ni per-vo, kar je duhovno. temuzh, kar je zhloveſhko, potlej, kar je duhovno. Pervi zhlovek je is ſemlje ſemljiski, drugi zhlovek is nebeſ nebeſh-

ki. Kakorſhen je ſemljifki, takſhni ſo tudi ſemljifki, in kakorſhen je nebeſhki, takſhni ſo tudi nebeſhki. Kakor ſmo tedaj podobo ſemljifkiga noſili, tako noſimo podobo nebeſhkiga. To pa rezhem bratje, de meſo in kri kraljeſtva boſh-jiga ne moreta poſeſti, tudi trohnenje ne bo neſtrohljivoſti poſedlo. Glejte, ſkrivnoſt vam povem: vſi fizer bomo vſtali, ali ne bomo ſe vſi premenili. Na enkrat, kolikor bi ſ' ozhmi trenil, na nar poſledno trobento; ſakaj ſabuzhala bo trobenta, in mertvi bodo neſtrohljivi vſtali, in mi bomo premenjeni. Sakaj ſtrohljivo more neſtrohljivoſt oblezhi, in umerjوزه more neumerjوزه oblezhi. Kadar bo pa umerjوزه obleklo neumerjوزه, takrat ſe bodo ſpolnile beſede, ktere ſo piſane: Poſherta je ſmert v' premaganji; ſmert, kje je tvoje premaganje? ſmert, kje je tvoje ſelo? ſmertno ſelo pa je greh, mozh greha pa poſtava. Bogu pa bodi hvala, kteri je nam dal premaganje ſkosi Goſpoda naſhiga, Jeſufa Kriſtufa. Sato moji ljubi bratji, bodite ſtanovitni in nepremakljivi, obilni vſelej v' opraviu Goſpodovim: ker veſte, de vaſhe delo ni ſaſtonj v' Goſpodu.“

Kako ſe bo to ſgodilo?

Bog bo ſ' ſvojo vſigamogozhnoſtjo trupla mertvih v' ſhivljenje obudil. Kakor lahko je bilo Bogu zhloveka is nizh ſtvariti, ravno tako lahko mu bo trupla mertvih obuditi. „Naſhe prebivanje pa je v' nebeſih, od koder tudi Sve-lizharja zhakamo, Goſpoda naſhiga, Jeſufa Kriſtufa, kteri bo naſhe revno telo premenil, ker ga bo podobi ſvojiga ſvetliga teleſa enakiga ſto-

ril, po mozhi, s' ktero samore vse rezhi sebi podvrezhi." Filip. 3, 20. 21.

Ta vera na vsigamogozhnost boshjo je tudi poterdila vero na vstajenje od mertvih v' serzih makabejskih marternikov; od te vere shivo preprizhana mati je rekla svojimu sinu. „Profim te (*moje*) dete, poglej na nebo in semljo, in na vse, kar je v' njih, in sposnaj, de je Bog te rezhi is nizh stvaril, kakor tudi zhloveshki rod; tako bo, de se ne bosh tega rabeljna bal, ampak vreden delesha svojih bratov storjen, iti k' smerti, de te v' tistim usmiljenji (ktero upamo) s' tvojimi bratmi vred spet dobim. Mak. 7, 28. 29.

Kedaj bodo mertvi vstali?

Na dan poslednje sodbe. „In on bo poslal svoje angele s' trobento in s' velikim glasam, in oni bodo sbrali njegove isvoljene od shtirih vetrov, od eniga kraja neba do drusiga.“ Mat. 24, 31.

Kaj nam je storiti, ko vemo, de bomo od mertvih vstali?

1) Moremo Jesufa Kristusa hvaliti, ki je smert premagal, de bomo, kakor je on tudi mi od smerti vstali in vezhno shiveli. „Gospod umori, in oshivi, pelje v' grob in unkaj.“ 1. Kralj. 2, 6.

2) Per svoji in svojih prijatlov smerti se tolashimo, in nesmerno ne shalujmo, ker vemo, de bomo vstali, se spet vidili, in vezhno flkupej shiveli.

3) Še moremo greha varovati, in svoje ude k' flushbi pravize podati, in svoje telo v' svetosti in zhistosti ohraniti, de bomo veseliga od smerti vstajenja in vezhniga svelizhanja vredni.

Dvanajsti zhlen vere.

In vezhno shivljenje.

Kaj verujemo in sposnamo s' besedami dvanajstiga zhlena vere?

S' besedami dvanajstiga zhlena vere verujemo in sposnamo vezhno svelizhanje, katero bo shelje svetnikov in isvoljenih popolnoma spolnilo.

Kako se bodo shelje svetnikov in svoljenih popolnoma spolnile?

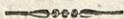
Shelje svetnikov in svoljenih se bodo popolnoma spolnile, ker bodo Boga vekomaj gledali, ljubili in vshivali.

Ali bodo tudi hudizhi in pogubljeni vezhno shivljenje imeli?

Tudi hudizhi in pogubljeni bodo vezhno, tode neisrezheno nesrezhno shivljenje imeli, ker bodo terpeli v' peklu vezhne shtrafenge sa svoje grehe.

Sakaj se apostoljska vera s' besedo amen sklene?

Sato, de poterdimos' besedo amen, de vse resnizhno in gotovo verujemo, kar je v' nji sapopadeniga.

Drugi del.

Od upanja.

Ali sme, kdor v' Boga veruje, tudi to upati, kar je Bog obljubil?

Vse to sme upati, kar je Bog obljubil. „Vera pa je terdno zhakanje na rezhi, ktere se imajo upati.“ Hebr. 11, 1.

Kaj je kershansko upati?

Je s' svestjo perzhakovati od Boga, kar nam je obljubil. „Dershimó se sposnanja svojiga upanja terdno, sakaj svest je, kteri je obljubil.“ Hebr. 10, 23.

Kdor v' Boga veruje, to je, vse saref verjame, kar je Bog rasodel, in po svoji sveti zerkvi verovati ukasuje; ta more tudi spolnjenje njegovih obljub upati, ker tudi té je Bog sam rasodel. Kdor upanja nima, tudi shive vere nima, ker vera uzhi, de Bog je neskonzhno dobrotljiv, usmiljen, resnizhen, svest in vfigamogozhen, de hozhe in lahko dopolni, karkoli je obljubil. Torej je upanje k' svelizhanju ravno tako potrebno, kakor je vera potrebna.

Kain in Judesh ništa upala, sato ništa usmiljenja dosegla.

„Kteri se Gospoda bojte, vervajte mu, in ne bote svojiga plazhila sgubili; kteri se Gospoda bojte, upajte va-nj, in usmiljenje vam bo s' veseljem prishlo.“ Šir. 2, 8. 9.

Kaj upamo od Boga?

Od Boga upamo vezhno shivljenje, to je, vezhno svelizhanje in vse potrebne pomozhi ga dosezhi.

„Vsa nar boljshi darovanje, in popolnoma dober dar je od sgorej, in pride od Ozheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

Smemo tudi zhasne in telefne dobrote od Boga upati?

Tudi take dobrote smemo upati od Boga, kolikor so nam k' svelizhanju potrebne. „Ishite tedaj nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize, in vse to vam bo perversheno.“ Mat. 6, 33.

Ali nam bo Bog dal, karkoli shelimo?

Bog nam ne bo dal, kar shelimo, temuzh le to, kar nam je treba; tega pa mi ne vemo, ampak le Bog sam vé, kaj nam je dobro in potrebno.

Sakaj upamo vse od Boga sadobiti?

Sato 1) ker je Bog vse obljudil, ki je refnizhen in svešt v' svojih obljudah. „Ne dajmo se premakniti v' uku svojiga upanja, sakaj on, ki je obljudil, je svešt.“ Hebr. 10, 23.

2) Ker je vsigamogozhen, nam torej vse lahko da, kar nam je sa dušno in sa telo treba.

3) Ker je Bog neskonzhno dobrotljiv in usmiljen, torej tudi hozhe dopolniti, kar je obljudil.

4) Ker je Bog vsigavedozh, torej tudi vé, koga nam je treba.

5) Ker sam Bog sapove, de upajmo va-nj. „Saupajte v' njega (Boga), islite pred njim svo-je serze, Bog je nash pomozhnik na vekomaj.“ Pfalm. 61, 9.

Po kom moremo upati od Boga vse potrebne gnade in dobrote sadobiti?

Po Jesusu Kristusu, ki je nash frednik per Bogu. „Takshno saupanje pa imamo po Kristusu na Boga.“ 2. Kor. 3, 4.

Je samo upanje sadoſti?

Ni sadoſti, zhlovek more tudi storiti, kar mu je Bog sapovedal, in gnadi boshji se ne sme s' grehi vſtavljati. „Preljubi, ako nam nash serze nizh ne ozhita, imamo saupanje v' Boga, in karkoli bomo profili, bomo od njega prejeli, ker njegove sapovedi spolnujemo, in ſtorimo, kar je pred njim dopadljivo.“ 1. Jan. 3, 21. 22.

Jesuf je v' zholn ſtopil, in je rekel Petru: Pelji na globoko, in versite svoje mreshe, de vlak ſtorite. In ſimon je odgovoril: Gospod zelo nozh smo delali, in niſmo nizh vjeli, na tvojo beſedo pa hozhem mreshe vrezhi. In ſajeli ſo tako veliko trumo rib, de ſe je njih mreshe ter-gala, in dva zholna ſo s' njimi napolnili. Luk. 5, 3 — 7. Zhe bi apoſteljni ne bili ſtorili, kar jim

je Jezus sapovedal, bi tudi rib ne bili vjeli, tako more tudi zhlovek vselej to storiti, kar mu je Bog sapovedal, in potem naj od Boga vse upa.

Jezus je bil nekiga zhloveka, ki je osem in trideset l t bolan bil, s' besedo osdravil, de je prez vstal, in svojo počilo sadel, in prozh nesel. Posneji ga je Jezus v' templjnu najdel, in mu rekel: Lej, ti si sdrav po tal, nikar vezh ne greshti, de se ti kaj huj higa ne sgoti. Jan. 5, 5 — 14.

Kaj pa naj stori k' takimu saupanju perpravne?

Gnada boshja.

Kaj je keršhansko upanje?

Ker hansko upanje je zhesnatorna od Boga vlita zhednost, s' ktero se svesto sanesimo od Boga vse sadobiti, kar nam je obljubil.

Ali smo dol hni upanje v' sebi povik hevali?

Dol hni smo. Kdor upanje nima, tudi Boga ne more prav ljubiti, ker si ga neusmiljeniga misli, on ne more nadlog in britkost sdajnega shivljenja po keršhansko preterpeti, ne isferza moliti, ne pokore delati; tak zhlovek tudi sapovedane dobre dela opushta, ker misli, de mu vse nizh ne pomaga.

Kaj naj kristjan vezhkrat premishljuje, de bo v' upanji mozhnej shi perhajal?

1) Naj premishljuje vezhkrat boshje neskonzhne popolnamasti, posebno boshjo vfigamogozhnost, modrost, dobroto, milost, vfigavednost, svestost in resnizhnost.

2) Špomni naj se velikih boshjih obljub, ktere so se ravno tako spolnile, kakor jih je Bog storil.

3) Špomnite se lepih sgledov, ktere so nam sveti ljudje dajali, ki so v' Boga terdno in svesto upali, in katerim je Bog savoljo njih upanja pomagal.

4) Premišhljuje naj, kaj je Bog she sa svoje ljudstvo storil. de bi ga svelizhal, in posebno neskonzhno Jesuovo saflushenje, in nauke, s' kterimi nas Bog k' upanju opominja.

5) Moliti in Boga profiti, de bi ga rasvetlil, in mu mozh dal v' vsih sopernostih, nadlogah in terpljenji stanoviten ostati.

Ta sgled nam da David, ki je poln saupanja v' Boga molil rekozh: „Gospod je moja luzh in moja pomozh, koga se bom bal? Gospod je varh mojiga shivljenja, pred kom se bom trefil? Sakaj on me bo v' hudih dnevih f' svojim shotorjem sakril, on me bo v' skrivnim kraji svojiga shotorja skril. On me bo na visoko postavil. Gospod poslus haj moj glas, ker k' tebi vpijem, usmili se zhes me, in uslišhi me. Ne oberni svojiga oblizhja od mene. Bodi moj pomozhnik, ne sapusti me, in ne saversi me o Bog, moj Svelizhar. Sakaj moj ozhe in moja mati sta me sapustila, Gospod pa me je sprejel. Gospod! uzhi me tvoje poti, in vodi me po pravi stesi. Verujem. de bom v' desheli shivih dobrote Gospodove vidil. Zhakaj Gospoda, bodi serzhan, in zhakaj Gospoda.“ Psalm. 26.

S' zhim kristijan nar bolj kashe, de v' Boga upa?

S' molitvijo.

Od molitve.

Kaj je molitev?

Molitev je povsdigovanje serza k' Bogu.

Sakaj molimo?

- 1) De Boga po dolshnosti zhaftimo.
- 2) De ga sa prežete gnade in dobrote sa-hvalimo.
- 3) De ga sa vse nam potrebne telesne in dušhne dari profimo.
- 4) De ga tudi sa odpushtenje svojih grehov, in
- 5) tudi sa vse nashimu blishnimu potrebne pomozhi profimo.

Ali je molitev sapovedana?

Molitev je od Boga sapovedana, in je k' svelizhanju potrebna. Jesuf sam sapove bres prenehanja moliti, in sam je tudi veliko molil, vzhafi zelo nozh; preden je sazhel uzhati, je v' pushtavi shtirdefet dni molil, in svoje shivljenje je sklenil s' molitvijo na krishi. Luk. 6, 12. 1. Petr. 3, 7. Jak. 5, 13. 16.

Kolikera je molitev?

Molitev je dvojna, notrajna ali serzhna, in unajna ali uštna.

Hako se snotraj ali v' serzu moli?

Snotraj ali v' serzu se moli, zhe se misli, shelje in obzhutleji serza k' Bogu poshiljejo.

Bogabojezha Ana Samuelova mati je prav

serzhno dolgo pred Gospodam molila, in glaf se ni flifhal. Heli jo vidi, in misli, de je vinnjena, rezhe ji: Kako dolgo bosh pijana, Ana mu rezhe, nisim pijana, temuzh sim svoje serze prizho Gospoda raslivala. 1. Kralj. 1, 12 — 15.

Kako se od sunaj ali s' uštimi moli?

Zhe s' besedo isrezhemo, kar v' serzi mislimo, obzhutimo in shelimo od Boga dosezhi. „On (moder) bo svoje ušla k' molitvi odperl, in odpushtenje svojih grehov profil. On bo besede svoje modrosti kakor desh islival, in v' molitvi Gospoda hvalil.“ Šir. 39, 7 — 9.

Kaj se more per unajni molitvi škerbeti?

Škerbeti se more, de nasha dusha ravno to misli, hozhe in sheli, kar s' uštimi isrezhemo, fizer bi bila molitev prasen glaf, nizh vredna in Bogu she soperna, kar nam sam Jesuf pove rekozh: „To ljudstvo me s' uštimi zhashti, njih serze pa je delezh od mene.“ Mat. 6, 7. 8.

Sakaj je tudi unajna molitev potrebna?

Sato, de se eden drusiga k' poboshnosti obudujemo, tistim, ki nas vidijo ali flifhijo, lep sgled dajemo, ker ne morejo nashiga serza viditi.

Kako se moremo per molitvi sadershati?

Spodobno, tako de samoremo sami prav poboshno moliti, in de tudi druge s' svojim unajnim sadershanjem k' poboshnosti obudujemo. Ta vsa spodobnost more is serza isvirati, fizer je nasha molitev hinavshina.

Torej kader svoje roke proti nebesam po-

vsdigužemo, se na perfi terkamo, svojo glavo perpogujemo, poklekujemo, naj tudi v' serzi takrat svoj nizh shivo obzhutimo, in dolshnost Bogu v' vfini pokorni biti v' ponishnosti svojiga duha sposnajmo.

Jesufu je bilo unajno ponishvanje ozhitniga greslnika dopadljivo, ker je is serzhne shalosti in ponishnosti isviralo, savigel je pa unajne ponishvanje fariseja, ko je le is napuhnjeniga duha prifhlo.

Ali uflifhi Bog nashe molitve, kadar sa druge profimo?

Uflifhi jih, ker smo vfi njegovi otrozi, in bratje med seboj. To nam je sam Bog rasodel. ker je prijatlam Jobovim rekel: „Pojte k' Jobu, mojimu flushabniku, in ofrujte shgan ofer sa-se; Job pa, moj flushabnik bo sa val profil, in njega bom dobrotljivo pogledal, de vam valha neumnost ne bo sa hudo vseta.“ Job. 42, 8.

Sa koga je krifljan dolshan moliti?

1) Sa-se in sa vse ljudi, de bi Boga sposnali, mu flushili, in svelizhani bili, kakor f. Jakob sapove rekozh: „Moliti eden sa drusiga, de bote svelizhani.“ Jak. 5, 16.

2) Sa papesha, fhkofa in vse druge duhovne pastirje, de bi bili s' svetim Duham napolnjeni, de bi vestno pasli zhedo boshjo is dobriga serza, sato de, kadar se bo perkasal poglavar pastirjev, bodo krono prejeli. 1. Pet. 5, 2 — 4.

3) Sa zesarja in druge deshelske gosposke, de bi mirno pokojno shiveli v' brumnosti in zhifosti. 1. Tim. 2, 2.

4) Sa svoje staršhe, otroke, shlahto, prijatle, dobrotnike, shive in mertve kristjane: „Profim, de se storé molitve sa vse ljudi.“ 1. Tim. 2, 1.

5) Sa svoje neprijatle in sovrashnike.

6) Sa greslhnikе, de bi se poboljšhali, pokoro storili, in Boga vezh ne shalili: tudi sa krivoverze in nevernike, de bi se k' pravi veri spreobernili.

7) Sa pravizhne, de bi v' gnadi boshji ostali in rasli.

Kaj nam je treba posebno Boga profiti?

Posebno in pred vsim drugim, kar je k' svelizhanju nashe dushe treba, to je gnado in pomozh boshjo, k' poboljšhanju nasliga shivljenja in k' odpushtanju grehov. „Ishte tedej nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize.“ Mat. 6, 53. „Zhujte in molite, de v' skuslhjave ne padete.“ Mat. 26, 41.

Kaderkoli bomo molili, in sa karkoli bomo Boga profili, naj bo vselej nasla poglavitna misel in shelje, de bi bogabojezhe shiveli in kdaj svelizhani bili; te shelje ne smejo nikoli biti is nasliga serza, spremlujejo naj vse nashe dela, in naj vladajo nashe molitve, ker vse drugo nizh ne velja, zhe bogabojezhe ne shivimo.

Ali nam bo pa Bog dal, kar je nasli dusli treba?

Gotovo nam bo dal, zhe ga bomo prav, in s' gorezhimi sheljami sa duslhne dari profili. „Ako tedaj vi, ki ste hudobni, snate dobre da-

ri dajati svojim otrokam, sa koliko vezh bo vafh Ozhe is nebes dobriga duha dal tem, kteri ga profijo.“ Luk. 11, 15. „Ako pa kdo is vaf modrosti potrebuje, naj profi Boga, kteri vfm obilno da, in ne oponasha, in mu bo dano.“ Jakob. 1, 5.

Kako moremo sa telesne dari profiti?

S' tim perstavkam, zhe je Bogu k' zhashti, in nam k' svelizhanju, de jih dobimo; zhe bi nam utegnile shkodovati, de bi jih pa ne dobili.

Kako se more kristjan k' molitvi perpravljati?

1) More Boga in vezhne resnize, sraven pa tudi svoje slabosti premishljevat, de se serze vnema, ponishuje, in k' Bogu sdihuje.

Kader je David premishljeval slabosti in potrebe, je bil shalosten, in Boga pomozh profil rekozh: „Jest sim v' svojim premishljevanji shalosten in prestrafhen. Jest hozhem k' Bogu klizati, in on mi bo pomagal.“ Psalm. 54. 3 — 17.

2) More ljubesen do greha v' serzi sadushiti.

3) Šovrashnikam odpustiti.

4) Polvetne smote in skerbi odloshiti.

So rastresene misli per molitvi vselej greh?

Rastresene misli per molitvi so greh, kader je zhlovek rastresenja sam kriv; zhe pa gorezhe shelje ima, de bi rad poboshno molil, in se rastresenim mislim na vso mozh stavi, mu niso greh.

Kako je zhlovek rastresnosti per molitvi sam kriv?

Je kriv, zhe se k' molitvi ne perpravlja,

zhe je prevezh v' zhasne rezhi samishljen; ali zhe per molitvi v' take kraje gre, kjer ga kake rezhi motijo, in zhe se osera.

S' zhim naj zhlovek svojo vest tolashi, zhe per vsm svojim persadevanji bres rastresnosti moliti ne more?

S' tim, de Bog na serze in na voljo zhlovekovo gleda, in de mu bo tudi persadevanje povernil.

Kako naj molimo, de bo nasha molitev Bogu prijetna, in uslishana?

1) V' Jesufovim imenu; sakaj on je nash frednik in besednik per Bogu. „Resnizhno, resnizhno vam povem, ako bote Ozheta v' mojim imeni profili, vam bo dal.“ Profite, in bote prejeli. Jan. 16, 23. 24.

Kaj se pravi v' Jesufovim imenu moliti?

Se pravi moliti s' saupanjem v' Jesufovo neskonzhno saflushenje, in sa take rezhi profiti, ktere so po Jesufovi volji.

2) Poboshno, to je, le na Boga misliti, in v' serzu obzhutiti, kar Bogu govorimo.

3) S' terdno vero, in serzhnim saupanjem, kar naf Jesus sam uzhi, rekozh: Vse karkoli bote v' molitvi profili, bote prejeli, ako bote verovali.“ Mat. 21, 22. „Naj pa profi s' saupanjem bres vsiga pomishljevanja.“ Jak. 1, 6. Jajr je profil Jesusa sa svojo hzhir, in savoljo njegove vere jo je Jesus v' shivljenje obudil. Mark. 5, 36. Hlapza stojniga poglavarja je savoljo vere osdravil. Mat. 8, 5. Ravno sato tudi hzhir Kananejske shene. Mat. 15, 22.

4) V' ponishnosti in s' sgrevanim serzam. „Molitev tega, ki se ponisha, bo oblake prederla.“ Šir. 35, 21.

Ponishen zhlovek sposna svoje potrebe, slabosti in grehe, in torej tudi svojo nevrednost uflishan biti, sato obshaluje svoje grehe in moli, kakor ozhitni gresnik, ne kakor prevsetni farisej. Luk. 18, 10 — 14.

5) V' duhu in v' resnizi. „Bog je duh, torej, kateri ga molijo, naj ga v' duhu in v' resnizi molijo.“ Jan. 4, 24.

Kdaj moli zhlovek Boga v' duhu in v' resnizi?

Kadar je, ko premishljeje boshje popolnamasti in dela, ves v' Boga samishljen, njega zhes vse ljubi: Kader je ves v' boshjo voljo udan, in sadovoljen s' v'fim, kar mu Bog poshlje; in kader si persadeva vse dopolniti, kar Bog hozhe, takrat ga v' duhu in v' resnizi moli.

6) Štanvitno, in ne jenjati, zhe tudi nismo bersh uflishani.

Tako neprenahama je profil prijatel svojiga prijatla tri hlebe kruha. Luk. 11, 6 — 13. Vdova krivizhniga sodnika. Luk. 18, 2 — 7. Šlepi per Jeriho. Luk. 18, 35 — 43. Kanaejška shena sa hzhir. Mat. 15, 22 — 28.

7) Uflishanje svojih proshinj boshji volji prepustiti; to je, de bi se to sgodiło, kar Bog hozhe, in sato, ker on hozhe. Tako je Jesuf molil: Ozhe vsemi grenki kelh od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se sgodi.

Sakaj ni vselej uflishana nasha molitev?

Sato, ker prav is serza ne molimo, ali pa

sa take rezhi profimo, ktere bi nam shkodvale, kar pa le sam Bog previdi, mi pa ne vemo. „Profite, in ne prejmete, sato ker sa hudo profite, de bi po svojim posheljenji napravili.“ Jak. 4. 3. „Naj pa profi s' saupanjem bres vfiga pomishljevanja, sakaj kdor se pomishlja, je enak morfkimu valu, kteriga veter góni in semter-tje mézhe. Naj tedaj ne misli tak zhlovek, de bo od Gospoda kaj prejel.“ Jak. 1, 6. 7.

Kdaj smo dolshni moliti?

Bres prenehanja. „Molite bres preneha.“ 1. Tes. 5, 17.

Nafhe misli, in shelje nafhiga serza morejo vedno per Bogu biti, de nikoli nizh taziga ne storimo, kar bi Boga shalilo. Šosebno pa moremo moliti sjutra, ko vstanemo, svezher prej ko spat gremo, pred jedjo in po jedi, pred sazhetim in po storjenim deli, ob zhasu sadobljene frezhe, ali per odvernjenje kake nefrezhe, in kolikorkrat nam je boshje pomozhi treba, slasti v' skushnjavi. „Vfaki zhas hvali Boga, in profi ga, de tvojo pot visha, in de bo vse tvoje naprevsetje v' njem storjeno.“ Tob. 4, 20.

Kakshna more biti nafsha molitev sjutra?

1) Moremo Boga is serza sahvaliti, ki je naf zhes nozh ohranil, in nam dal spet frezhno dan doshiveti.

2) Dobre fklepe v' serzu ponoviti, de hozhemo zhes dan po volji boshji shiveti, se vfiga greha varovati, in vse svoje dela Boga ofrati.

3) Boga sa gnado, pomozh in shegen profiti, de bi samogli svoje dobre fklepe in

dolshnosti svojiga stanu svesto in savoljo Boga spolniti.

„Ako se ti sгодaj k' Bogu vsdignesh, in Vfigamogozhniga sa odpushtanje profish, ako zhisto in pravizhno shivish, se bo hitro k' tvoji pomozhi obudil, in tvoje prebivalshe savoljo tvoje pravize mirno storil.“ Job. 8, 5. 6.

„De bi bilo vřim snano, de je treba tebi hvalo dati, preden sonze iside, in ob sarji te moliti.“ Buk. modr. 16, 28.

„Moder bo zlo sгодej zhul per Gospodu, kateri je njega stvaril, in bo pred oblizhjem Narvikshiga profil. On bo svoje uřta k' molitvi odprel, in odpushtenje svojih grehov profil.“ řir. 39, 6. 7.

Jesuf nam da svet sgled, kakor sveti evan-geli pove: In sjutraj sгодaj je vřtal in ven řhal, ter se je podal v' puř kraj, in je tam molil. Mark. 1, 35.

Na kaj naj se sjutraj řhe posebno řpomnimo?

Na nevarnosti, katerih se moremo ogibati, de ne bomo ne na duřhi in ne na telefonu pořhkodvani.

Kaj naj kristjan svezher řtori?

1) Boga naj sa vse dobre te sahvali, ki jih je zhes dan od njega prejel.

2) Naj svoje shivljenje premisli; kaj je dobriga samudil, ali pa hudiga řtoril.

3) Naj Boga s' sgrevanim řerzam sa odpushtenje svojih grehov proři, in terdno řklene v' greh nizh vezh pervoliti.

4) Boga naj·prosi, de bi naš nozofstno nozh pred vřim slegam obvaroval, in v' svoji gnadi ohranil.

„Gospod, po nozhi se na tvoje imé spomnim, in dershim tvojo postavo. Oh ponozhi fim vřtjal tebe savoljo tvojih pravizhnih sapoved hvalliti.“ Psalm. 118, 54 — 62.

Jesuf nam tudi da sgled, ki je svezher po vezh ur od uzhenzov odlozhen k' svojimu nebeshkimu Ozhetu molil.

Kje nam gre moliti?

Povřod, ker je Bog povřod, in naš povřod, uřliřhi. Nar raji molimo pa tam, kjer samoremo, s' nar bolj sbranimi miřlimi moliti, postavim: v' zerkvi, ki je hiřha molitve, ali s' svojo drushino, ali pa na skrivnim. Jesuf pravi: „Ti pa kader molish, pojdi v' svoj hram, sapri duri, in moli svojiga Ozheta na skrivnim, in tvoj Ozha, kteri na skrivnim vidi, bo tebi povernil.“ Mat. 6, 6.

Zhimu řo nam molitevske bukve?

Zhe prav verno is njih molimo, se řbudé v' naš bogabojezhe miřli in řvete řhelje, kterih nam je per molitvi treba.

V' kteri molitvi najdemo vse, kar je treba profiti?

V' Ozhenashhi, to je, v' Gospodovi molitvi.

Od Ozhenafha.

Kdo je nas uzhil moliti?

Jesuf Kristuf, nash Gospod, nas je uzhil moliti.

Ktero molitev nas je Jesuf uzhil?

Jesuf je nas uzhil *Ozhenafsh*, sato se mu pravi Gospodova molitev.

Kdaj je Jesuf to molitev uzhil?

Jesuf jo je uzhil, ko so ga njegovi uzhenzi profili. — Vidili so namrezh uzhenzi Jesufa vezhkrat moliti, perporozheval jim je Jesuf moliti, sato so tudi sami sheleli moliti. In sgodilo se je, de je na nekimu kraji molil, in kader je nehal, mu je eden njegovih uzhenzov rekel: „Gospod uzhi nas moliti, kakor je tudi Janes svoje uzhil.“ Luk. 11, 1. Jesuf pa mu je rekel: Tako le molite.

„Ozhe nash, kateri si v' nebesih. Posvezheno bodi tvoje ime. Pridi k' nam tvoje kraljestvo. Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji. Daj nam danš nash vsakdanji kruh. In odpušti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpušhamo svojim dolshnikom. In ne upelji nas v' skušnjava. Temuzh reshi nas od hudiga. Amen.“ Mat. 6, 9 — 13.

Ali je Ozhenafsh Bogu prijetna molitev?

Ozhenafsh je Bogu nar prijetnišhi, in je tudi nar boljšhi molitev, ker jo je sam Jesuf uzhil. Ta molitev tudi vse v' sebi ima, kar koli kristjan sheliti in sa svoje zhasno in vezh-

no shivljenje profiti samore, in tudi uzhi prav po volji boshji profiti.

Je sadofti snati Ozhenash?

Ni sadofti, kristjan more tudi vediti. kaj leta molitev v' sebi ima, in kar ga uzhi, tudi storiti.

Koliko proshinj ima Ozhenash?

Šedem proshinj in en ogovor.

Kakoshen je ogovor?

Ogovor je ta: Ozhenash, kateri si v' nebefih.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe?

Sato, ker je naf po svoji podobi stvaril, po ozhetovo sa naf skerbi, in ker je svojiga šina na svet poslal naf odrefhit.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe nash?

Bogu pravimo Ozhe nash, ker je naf skosi svetiga Duha per s. kerstu sa svoje otroke, verbe in ravnoverbe Jesusa Kristusa, med sabo pa sa brate storil. Rim. 8, 15 — 17.

Kaj naf uzhé lete prijetne besede, Ozhe nash?

Naf uzhé 1) de naj s' otrozhjim saupanjem k' Bogu molimo, ker vémo, de bomo uflifhani. On je naf she bres nashe proshnje in bres vsiga saflushenja sa svoje otroke vsel, koliko bolj bo naf uflifhal in nam dal, kar ga bomo profili, zhe bo le nash duhi potrebno.

2) De naj eden drusiga kakor svoje brate in sestre ljubimo, eden sa drusiga skerbimo in molimo, ker smo vsi otrozi ravno tistiga Ozheta.

Sakaj pravimo, kateri si v' nebesih?

Pravimo sato, ker Bog, de si je ravno povsod prizhijozh, je sosebno v' nebesih, kjer se svojim isvoljenim od oblizhja do oblizhja gledati in vshivati daja. Tudi sato, de se spomnimo, de naša verbslina je v' nebesih, in de sato morejo tudi naše misli in shelje tam biti.

Ktera je prva proshnja v' Ozhenash'i?

Posvezheno bodi tvoje imé.

Sakaj profimo nar pred, de bi bilo boshje imé posvezheno?

Profimo nar pred, de bi bilo boshje imé posvezheno, ker moremo vselej in pred vsimi drusimi rezhmi profiti, kar je Bogu k' zhasli, in potem she le takih rezhi, ktere so nam, ali pa našimu blishnimu potrebne.

Kaj profimo s' prvo proshnjo?

Profimo: 1) de bi vsi ljudje na semlji boshje lastnosti in popolnamasti bolj in bolj sposnali, Boga zhaslili, in molili.

2) De bi se greshniki spokorili, in k' Bogu spreobernili.

3) De bi se boshjimu presvetimu iménu nikoli nezhasl ne godila, ne s' krivovero, ne s' nevero, ne s' preklinovanjem, in ne s' nekeshanskim shivljenjem.

Ktera je druga proshnja?

Pridi k' nam tvoje kraljestvo.

Kaj prosimo s' drugo proshnjo?

1) De bi vsi ljudje Jesufov nauk bolj in bolj spoznali in po njem shiveli, de bi se kraljestvo njegove zerkve bolj in bolj rasfhirjalo in uterdilo, kraljestvo nevere, smote in greha pa saterlo.

2) De bi Bog vero, upanje in ljubesen v' nas obudil, in te zhednosti v' nas povikshal.

3) De bi nam poslednizh po tem shivljenji nebefa dodelil.

Ktera je tretja proshnja?

Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebefih, tako na semlji.

Kaj prosimo s' tretjo proshnjo?

1) De bi nam Bog gnado dodelil njegovo sveto voljo vselej tako svešto in voljno na semlji spolniti, kakor jo angeli in svetniki v' nebefih spolnujejo.

2) De bi Bog vse odvernili, kar nas njegovo sveto voljo spolniti sadershuje.

Ktera je zheterta proshnja?

Daj nam danš našh vsakdanji kruh.

Kaj prosimo s' zheterto proshnjo?

1) De bi nam Bog vse dal, kar nam je treba dušno in telesno shivljenje ohraniti.

2) De bi Bog dragino in lakoto, pa tudi greh, kteriga Bog vezhkrat s' takimi shibami tepe, dobrotljivo od nas odvernili.

Ktera je peta prošnja?

Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svojim dolžnikom.

Kaj prosimo s' peto prošnjo?

Prosimo, da bi nam Bog naše grehe odpustil, kakor tudi mi is serza odpustimo vsem, ki so nas rasshalili.

Ktera je šesta prošnja?

In naš ne upelji v' skušnjavo.

Kaj prosimo s' šesto prošnjo?

1) Da bi naš Bog v' take perlošnosti varoval, v' katerih bi hudo vidili, flisnali, in tudi mi lohka gresili.

2) Da bi nam Bog ob skušnjavi svoje pomozhi ne umaknil, temuzh da bi nam gnado dal skušnjave serzhno premagati.

Kdo naš sosebno skušha?

Skušha naš sosebno svet s' hudimi pogovori in sgledi, lastno meso, to je naše hudo nagnjenje in posheljenje, in hudizh.

Ali tudi pravizhne Bog skušha?

Tudi, kader namrezh skušha njih pravizhnost: 1) s' bolesnijo, 2) s' uboshtvam in s' drugimi nadlogami. „Srezhen je zhlovek, kateri skušnjavo preterpi, sakaj, kader bo skušhan, bo prejel krono shivljenja, ktero je Bog obljudil tistim, ki ga ljubijo.“ Jak. 1, 12.

Ktera je sedma prošnja?

Temuzh refhi naš od hudiga.

Kaj profimo s' sedmo proshnjo?

Profimo: 1) de bi naš Bog slasti od dušniga hudiga, kar je greh, odreshel, in pred zhasnimi in vezhnimi grehovimi shtrafengami obvaroval.

2) De bi naš reshil tudi od telesniga hudiga, zhe nam ni k' svelizhanju.

3) De bi nam Bog mozh in gnado dodelil, vse nadloge, ki nam jih poshilja, voljno in stanovitno preterpeti.

Kaj pomeni beseda amen?

Beseda amen pomeni toliko, kolikor: Sgoditi se, ali sgodilo se bo, kar profimo.

Od angeloviga zheshenja.

Ktero molitev katolijski kristjani vezh dël s' Ozhenasham sklenejo?

Angelovo zheshenje.

Kaj je angelovo zheshenje?

Je molitev, s' ktero kristjani sveto devizo Marijo, mater boshjo med vsemi angeli in svetniki posebno zhasle in profijo.

Kakshno je angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje je tako: Zheskena si Marija, gnade polna, Gospod je s' teboj. Shegnana si med shenami, in shegnan je sad trojiga telefa Jesus. Sveta Marija, mati boshja, profi sa naš greshnike, sdaj, in našho smertna uro. Amen.

Is koliko delov obstoji angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje obstoji is treh delov, is posdravljenja arhangela Gabrijela, kader je Marii povedat prishel, de bo mati Odreshenika in boshjiga Šina; is Elisabetniga posdravljenja, kadar jo je Marija obiskala, in is besedi, ki jih je zerkev perstavila.

Kako je angel Gabrijel Marijo posdravil?

Angel Gabrijel je Marijo posdravil s' tem besedami: „Zheshena fi Marija! gnade polna, Gospod je s' teboj, shegnana fi med shenami.“

Kako je Elisabeta Marijo posdravila?

Elisabeta je angeloze besede povsela: „Ti fi shegnana med shenami,“ in je she te besede perdjala, „in shegnan je sad tvojiga telefa.“

Ktere besede je zerkev perdjala?

Zerkev je te besede perdjala: „Jesuf. Sve-ta Marija, mati boshja, profi sa naf greshnike sdaj in nafho smertno uro. Amen.“

Sakaj pravimo: Sveta Marijo, mati boshja?

Pravimo sato: 1) ker je sveta deviza Marija Jesusa rodila, kteri je pravi Bog.

2) Ker nam to ime da saupanje, de bo Bog uslishal nje proshnjo sa naf.

Sakaj pravimo: Profi sa naf greshnike?

Profi sa naf greshnike pravimo, de bi sposnanje nafhiga uboshtva Marijo omezihilo sprofiti nam od Boga duha pokore, in odpushtenje nafhih grehov.

Sakaj pravimo: Prosi sa naš sdaj in našo smertno uro?

Prosi sa naš sdaj in našo smertno uro pravimo sato, ker potrebujemo boshje pomozhi vselej, in tudi ob smertni uri, v' kateri so skušnjave hudizhove vezhkrat nar hujshi.

Kdaj slasti zhaſti zerkev Marijo s' angelovim zheſhenjem?

Zerkev Marijo, mater boshjo, zhaſti s' angelovim zheſhenjem slasti; kader svoni sjutraj, opoldne in svezher k' molitvi.

Kaj moremo ſoſebniga miſliti ob tem ſvonilu?

Ob tem ſvonilu moremo ſoſebno miſliti hvaſeſhno in poboshno v' vzhlovezhenje ſina boshjiga.

Tretji del.

Od ljubeshni.

Kaj je kerfhanska ljubeshen?

Kerfhanska ljubeshen je zhesnatorna od Boga v' nafhe ferze vlita zhednost, fkosi ktero Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrota, blishniga pa savoljo Boga, kakor sami sebe ljubimo.

Sakaj se pravi, de je ljubeshen zhesnatorna od Boga v' nafhe ferze vlita zhednost?

To se pravi sato, ker je od Boga f. Duha v' ferze kristjanovo vlita, de njegovo voljo perpravno stori, de Boga v' vfm in zhes vse savoljo njega samiga, in blishniga savoljo Boga, kakor samiga sebe ljubi, in stori, de zhlovek per vfih svojih delih nizh drusiga ne sheli, kakor Bogu dopasti. „Ljubeshen boshja je islita v' nafhe ferze fkosi f. Duha, kteri nam je dan.“ Rim. 5, 5.

Kaj se pravi Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrota, ljubiti?

Se pravi Boga sato ljubiti, ker ima vse dobre lastnosti in vse popolnamasti v' sebi. On

je nar svetejšhi nar modrejshi, nar pravizhnishhi, nar bolj resnizhen, svest v' svojih obljubah, milostljiv i. t. d.

Zhe she veselje do dobrih ljudi imamo, in njih dobre lastnosti ljubimo, zhe tudi popolnoma niso, kolikanj bolj moremo Boga ljubiti, ker je le on sam popolnoma dober, in ker le od njega ljudje dobro sadobe, kar nad seboj imajo.

Sakaj naj she Boga ljubimo?

Tudi sato, ker je pruti nam neskonzhno dobrotljiv.

Nobeden nas tako ne ljubi kakor Bog, on nas bolj, kakor nashi starshi, ljubi, ker sam pravi: „Zhe bi tudi mati svojiga ediniga sina posabila, nas vender on ne bo posabil.“ Isa. 49, 15. Bog je, od kteriga vse dobro sadobimo, on nas je stvaril, on nas ohrani, svojiga edinorojeniga Šina je poslal, de nas je od vezhniga pogubljenja odreshil; on nas je k' pravi veri poklizal, on gresnikam, zhe se sgrevajo in spokore, dolg in shtrafengo greha odpuisti, jih spet, kakor svoje ljube otroke, v' svojo gnado vsame; on she zlo hudodelnikam dobrote deli, in na vse vishe k' sebi klizhe, i. t. d. In Bog nam ne stori le samo na tem svetu tolikanj dobriga, ampak tistim, kteri ga bodo do konza ljubili, je tudi po tem zhasnim shivljenji vezhno zhasht in veselje v' nebesih perpravil. „Ljubimo Boga, sej nas je on pred ljubil.“ 1. Jan. 4, 19.

Kako pa moremo Boga ljubiti?

Ker je Bog sam na sebi nar vezhi dobrota in lepota, in nas h nar vezhi dobrotnik, ga mo-

remo tudi is prave hvaleshnosti, zhes vse drugo, is ze le svoje dushe, is ze le svoje pameti in is ze le mozhi ljubiti. Mat. 22, 37. 38.

Kaj se pravi Boga zhes vse ljubiti?

Se pravi Boga rajshi kakor vse drugo stvar i imeti, kakor Jesus sam uzhi rekozh. „Kdor ozheta in mater bolj ljubi ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi fina ali hzher bolj ko mene, ni mene vreden.“ Mat. 10, 57. In s. Janes nas opominja rekozh: „Nikar ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo svet ljubi, ni ljubeshni proti Ozhetu v' njem.“ 1. List. 2, 15.

Kdaj zhlovek Boga is ze le dushe, ze le pameti in is ze le mozhi ljubi?

Takrat, kader vse svoje misli in shelje, vse svoje besede in dela po boshji volji obrazha, in si vse persadene, de bi se boshje ljubeshni vredniga storil; in kadar raji vse preterpi, in se raji vsmi sameri, in tudi raji vso zhast, frezho, premoshenje, sdravje in shivljenje sgubi, kakor de bi kako boshje sapoved prelomil, in Boga rasshalil.

Od take ljubeshni do Boga je bil sveti Pavl unet, ker pravi: „Kdo nas bo od ljubeshni Kristusove lozhil? ali nadloga ali britkost? ali lakota, ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali mezh? Sakaj terdno vem, de ne smert, ne shivljenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanja, ne prihodna fila, ne vifokost, ne globozhina, ne druga stvar nas ne bo mogla lozhiti od ljubeshni boshje. „Rim. 8, 35 — 39. Marterniki so raji shivljenje sgubili, ka-

kor de bi bili Kristusa satajili. Egipčovski Joshef je raji flushbo, zhašt in prostošt sgubil, in je raji v' jezho shel, kakor de bi se bil od pre-greshne shene sapeljati dal, in Boga rasshalil.

Kako pokashe kristjan, de Boga ljubi?

1) Zhe boshje sapovedi spolnuje. „Kdor moje sapovedi ima (*pravi Kristus*) in jih spolni, tisti je, kateri me ljubi.“ Jan. 14, 21. „Vi ste moji prijatli, ako bote storili, kar vam sapovem.“ Jan. 15, 14.

2) Zhe rad na Boga misli in moli, vezokrat njegove dela, njegovo vfigamogozhnost, modrost in dobroto premishluje, s' veseljem od Boga in od njegove previdnosti govori; zhe boshjo besedo s' svetimi sheljami poslusha, in jo v' serzu ohrani; kateri svojo voljo boshji volji tudi v' sopernih pergodbah podvershe, zhe se rad sa boshjo zhašt in sa s. zerkev potegne, zhe drugim lepe sgledede daje, in si vse persadene, de bi Bogu dopadel.

Kako pokashe kristjan, de Boga ne ljubi?

Zhe boshjih sapovedi ne spolnuje.

Ali Boga ljubi, kdor blishniga ne ljubi?

Tak ga ne ljubi, ampak le tisti, kateri tudi blishniga, kakor sam sebe, savoljo Boga ljubi.

Kdo sebe prav ljubi?

Tisti, ki Boga is zeliga serza na vso mozh ljubi, se greha varuje, hudo posheljenje pre-maguje, in vezhne frezhe ishe.

Kdo je nash blishen?

Nash blishen je vsak zhlovek, bo naj prijatelj ali neprijatelj, snan ali nesnan, veren ali nevernik, dober ali hudoben, kakor naš Jesuf v' perglihi od usmiljeniga šamarijana uzhi.

Ali smo dolshni blishniga ljubiti?

Dolshni smo ga ljubiti, sato ker je Bog sapovedal ga ljubiti, ker je po boshji podobi stvarjen in s' Jesusovo kervijo odrefhen, kakor mi.

Kako je Jesuf dolshnost blishniga ljubiti rasloshil?

S' temi besedami: „Štorite ljudem vse, karkoli hozhete, de bi vam tudi oni storili, sakaj to so postava in preroki.“

Kdaj blishniga prav ljubimo?

Kader mu vse dobro shelimo kakor sebi, in mu vse storimo, kar shelimo, de bi tudi on nam storil; in mu na dushi in telesu savoljo Boga pomagamo, de bi vekomaj svelizhan bil.

Kdor blishniga prav uzhi, svari, sa-nj moli, mu dober sgled daje, in skerbi, de bi svelizhan bil, ga prav in savoljo Boga ljubi. Kdor pa blishniga ljubi savoljo dobizhka, veselja ali drusiga slabiga namena, ga ne ljubi prav.

Ali je sadošti blishniga le v' ferzu ljubiti?

To she ni sadošti, tudi v' djanji mu moremo ljubesen skasovati, in po mozhi in potrebi mu dobro storiti.

Ali smo dolshni greshnike ljubiti?

Dolshni smo jih ljubiti, jim k' svelizhanju

pomagati, greh pa moremo vselej sovrashiti; pohujšhanja se bati, in se skerbno varovati, de se njih hudobe ne navsamemo, in njih grehov ne vdeleshimo.

Koliko sapoved od ljubeshni nam je Jesus dal?

Jesus nam je dal dve veliki sapovedi od ljubeshni: Ljubi Boga, svojiga Gospoda zhes vse, in blishniga, kakor sam sebe. Kdor te dve sapovedi dopolni, dopolni vse, kar nam je Bog po Mojsefu in po prerokih sapovedal. Mat. 22, 37 — 40.

Ali je kershanska ljubeshen potrebna?

Tako je potrebna, de zhlovek, kateri je per pameti, bres ljubeshni vezhniga svelizhanja dosezhi ne more. „Kdor ne ljubi ošlane v' smer-ti.“ 1. Jan. 3, 14 — 19.

Kako kristjan ljubeshen do Boga in do blish-niga skasuje?

Zhe boshje sapoved spolnuje. „Kdor moje sapovedi ima in jih dershi, tisti je, kateri me ljubi.“ Jan. 14, 21.

Od defet boshjih sapoved.

Ktere so boshje sapovedi?

- Šo le te: 1) Vervaj v' eniga samiga Boga.
 2) Ne imenuj ponemarnim Boshjiga imena.
 3) Posvezhuj prasn timer.
 4) Šposhtuj ozheta in mater, de bosh dolgo shivel, in de ti bo dobro na semlji.

- 5) Ne ubijaj.
- 6) Ne prešeshtvaj.
- 7) Ne kradi.
- 8) Ne prizhaj po krivim soper svojiga blishniga.
- 9) Ne sheli svojiga blishniga shene.
- 10) Ne sheli svojiga blishniga blaga.

Komu je Bog defet sapoved dal?

Mojsefu je Bog defet sapoved dal na gori Šinaji sa Israelfsko ljudstvo, ko je po is-hodu is Egipta v' pufhavi bilo. 2. Mojs. 19.

Kako je dal Bog defet sapoved?

Bog je dal defet sapoved na dve kamnitne table sapifane s' gromam in treskam.

Bog, kader je zhas prishel, de bi bil svo-je sapovedi dal, je po Mojsefu ljudstvu sapo-vedal, de naj se tri dni prej ozhisti, in svoje oblazhila opere, in naj pride k' gori Šinaj. Kader je tretji dan prishel, se je gromenje sa-llifhalo, sazhelo se je bliskati, zhern oblak je goro pokril, glas trobente je zhe dalej bolj bu-zhal, in ljudstvo se je balo. Vsa gora Šinaj pa se je kadila, in dim se je s' nje valil ko is pezhi; in vsa gora je bila strashna, in glas tro-bente se je zhe dalej bolj raslegal, in Gospod je defet sapoved povedal.

Sakaj je Bog s' gromam in treskam defet sapoved dal?

Sato 1) de bi se ljudstvo bolj nagnilo po boshjih sapovedih delati, in vezhi zhas in po-korshino do boshje volje imelo.

2) De bi prelomvavze s' straham pred njegovo mozhjo in sashuganimi shtrafengi navdal.

Smo tudi mi dolshni deset boshjih sapoved dopolniti?

Tudi mi smo dolshni deset boshjih sapoved dopolniti:

1) Ker so raslaga natorne sapovedi, ki jo je Bog v' nashe serza sapisal.

2) Ker jih je sam Jesus Kristuf poterdil, in dershati sapovedal. „Vi ne smete meniti, de sim prishel rasvesati postavo ali preroke: jest nisim prishal rasvesati, ampak dopolnit. Mat. 5, 17.

Ali samore zhlovek sam od sebe boshje sapovedi dopolniti?

Sam od sebe jih nemore dopolniti, pa s' boshjo pomozhjo jih samore dopolniti. „Bog je, kateri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filip. 2, 13. „Njegove sapovedi niso teshke.“ 1. Jan. 5, 3.

Bog nizh nemogozhiga ne sapoveduje, ampak s' sapovedovanjem te opominja, de storish, kar moresh, in de profish, kar ne moresh, in de ti pomaga, de moresh. Trient. sbor. sej. 6, p. 11.

Ktere dolshnosti imajo deset boshjih sapoved v' sebi?

Perve tri boshje sapovedi imajo v' sebi dolshnosti do Boga, unih sedem pa imajo v' sebi dolshnosti do nas in do blishniga.

Kje je ob kratkim vsih deset sepoved?

V' dveh sapovedih od ljubeshni je ob kratkim vsih deset sapoved.

Kaj gre per vsaki desetih sapoved vediti?

De vsaka sapoved kaj sapoveduje, in tudi kaj prepoveduje.

Od treh prvih sapoved, ki imajo v' febi dolshnosti do Boga.

I. Sapoved.

Kaj nam je v' prvi sapovedi sapovedaniga?

Nam je sapovedano le v' eniga samiga Boga verovati, va-nj upati, ga zhes vse ljubiti, mu pokorni in hvaleshni biti, in ga moliti.

Smo Bogu pokorshino dolshni?

Bogu smo vselej in povsod popolnoma pokorshino dolshni, drugazhi ne moremo svelizhani biti. To nam Jesus sam sapove rekozh: „Ako hozhesh v' shivljenje iti, dershi sapovedi.“ Mat. 19, 16 — 19.

Smo vselej dolshni boshje sapovedi dopolnovati?

Mi smo vselej boshje sapovedi dopolnovati dolshni, sakaj ker je Bog svet, le samo to prepoveduje, kar je hudo in shkodljivo, in le samo to sapoveduje, kar je dobro. On je dobrotljiv, in ravno sato, ker hozhe, de bi vsi njegovi otrozi svelizhani bili, hozhe, de bi vselej dobro delali, in se hudiga varovali, in ravno to nam v' vsih svojih sapovedih sapove, in sato jih moremo tudi vse bres raslozhka spol-

novati. „Kdor koli pa zelo postavo dershi, gresli pa v' enim samim, je vsiga kriv. Jak. 2, 10.

Smemo kako boshjo sapoved prelomiti sato, de bi svoje shivljenje ohranili?

Ne smemo, ker nam je Bog zhasno shivljenje le sato dal, de bi si s' njim vezhno perdobili, in sato nam ne more nikoli perpushe-
no biti, de bi sato, de bi zhasno shivljenje ohranili, pa vezhno sgubili, kar bi se pa gotovo sgodilo, ko bi boshje sapovedi prelomili. „Kdor svoje shivljenje najde, ga bo sgubil, in kdor svoje shivljenje savoljo mene sgubi, ga bo nashel.“ Mat. 10, 39.

Smemo savoljo zhasniga dobizhka boshje sapovedi prelomiti?

Ne smemo, sakaj Kristuf pravi: „Kaj pomaga zhloveku, ako ves svet dobi, svojo dusho pa pogubi.“ Mat. 16, 26.

Smemo is strahu pred ljudmi boshje sapovedi prelomiti?

Tudi ne. Jesuf nas uzhi, de se ne smemo tistih bati, kateri truplo umore, dushe pa umoriti ne morejo, temuzh de naj se tistiga bojmo, kateri dusho in truplo v' pekel pogubiti samore. Mat. 10, 28.

Sgled so nam tudi sedem Makabejskih bratov, aposteljni, marterniki, ki so se raji umoriti dali, kakor de bili greslili.

Smo Bogu tudi hvaleshnost dolshni?

Tudi, sakaj od Boga smo vse prejeli, kar imamo, in nizh nimamo, kar bi od njega ne

bili prejeli. „Kaj imash, kar bi ne bil prejel? ako si pa prejel, kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prejel. 1. Kor. 4, 7.

Kako kristjan Bogu hvaleshnost skasuje?

Zhe boshje dobrote premishluje, zhe rad od njih perpoveduje in jih v' to obrazha, sa kar mu jih je Bog dal, to je v' boshjo zhaft, svoje lastno in svojiga blishniga svelizhanje.

Smo dolshni Boga moliti?

Tudi moliti smo ga dolshni, ker naf je sato stvaril, de bi ga molili in mu slushili. „Moli Boga, svojiga Gospoda in njemu famimu slushi, pravi Jesus.“ Mat. 4, 10.

Kdaj zhlovek Boga refnizhno moli?

Kader Boga sa svojiga narvikshiga Gospoda, in sazhetnika vfiga dobriga sposna, ko njegovo neskonzhno popolnomaft vesel hvali, in tako shivi, kakor on sapove.

Kaj je v' prvi sapovedi prepovedaniga?

V' prvi sapovedi je prepovedana nevera, malikovanje, krivoverstvo, vedeshvanje, prasna vera, vera v' zopernije, nesauplivoft, ali pa tudi predersno saupanje v' boshjo miloft.

Kdo je nevere kriv?

Nevere je kriv, kteri v' praviga Boga, ali v' to, kar je Bog rasodel, ne veruje.

Kdo je malikovanja kriv?

Kteri stvari kakor Boga moli, ali jim tako zhaft skashe, ktera le famimu Bogu gre. Tako

so ajdje, sonze, svesde, luno, imenitne ljudi, shivali in tudi druge rezhi kakor Boga molili.

Samore kristjan, ki le v' eniga Boga veruje, greha malikovanja kriv biti?

Tudi, zhe namrezh kake stvari toliko ali pa she bolj kakor Boga ljubi, ali zhe je perpravljén is ljubeshni do njih Boga rasshaliti. Sato rej sveti apostelj Pavl lakomnost malikovanje imenuje.

Kdo je krivoverstva kriv?

Krivoverstva je kriv, kteri kake od Boga rasodete resnize, ktere mati katoljshka zerkev sa take sposna in veruje, terdovratne sametje.

Kaj je kristjanu storiti, de krivoverstva ne bo kriv?

Se more: 1) prevsetnosti varovati, sato ker is napuha krivoverstvo isvira.

2) More Boga ponishno sa stanovitnost v' katoljshki veri profiti.

3) Se more takih ljudi skerbno ogibati, kteri radi soper vero in kersfhanske zhednosti govore, ali se is kakih boshjih rezhi radi norzhujejo.

Ta nauk nam s. Pavl da, ker pravi: „Eni so, kteri vaf motijo in hozhijo preverniti evangeli Kristusov. Ali desiravno bi mi, ali kaki angel is nebes vam kaj osnanel, rasun tega, kar smo vam osnaneli, naj bo perklet.“ Galaz. I. 7, 8. In Titu perporozha: „Krivoverniga zhloveka se na eno ali drugo svarjenje ogibaj, ker vesh, de taki je ves spazhen, in greshi,

kakor kdo, k' je skosi lastno sodbo obfojen.“
Tit. 3, 10, 11.

4) More skerbeti, de bo v' katolijski veri dobro poduzhen.

5) Ne sme slabih bukev brati, ker govorjenje v' takih bukvih kakor rak okoli sebe je.
2. Tim. 2, 17.

Kdo je vedeshvanja kriv?

Tisti, ki terdi ali veruje, de se is kakih ismishljenih snaminj prihodne rezhi vediti dajo. „Se nima snajditi med tabo, kateri bi uganovauze oprasheval, ali na sanje in na pti-zhje petje dershal, — tudi ne de bi vedeshe sa svet prashal, ali prerokovavze, ali de bi od mertvih resnize iskal. Sakaj vse to je gnjusoba Gospodu, in savoljo takih hudobij jih bo on per tvojim prihodu pokonzhal.“ 5. Mos. 18, 10 — 12.

Samore zhlovek skrivne ali prihodne sgodbe napovedati?

Zhloveku je to nemogozhe, zhe mu ni od Boga rasodeto. — Preroki so fizer vedili prihodne sgodbe, pa le samo is boshjiga rasodenja.

Kdo je prasne vere ali vrash kriv?

Tisti, ki rezhem posebno mozh perpifuje, ki je ni ne po natori, ne po rasodenji Boga — nje djat.

Kdo bi bil vere v' zopernije kriv?

Kteri bi se tako premotil, de bi veroval, de se s' pomozhjo vragov posebne rezhi storiti dado, in kateri vse take rezhi, katerih ne umejo

zopernikam in zopernizam perpishejo. „Ne obernite se h' zopernikam, in od vganvavzov nizh ne prafhajte, de ne bote po njih ognjuseni.“ 3. Mos. 19, 31.

Kako zhlovek soper upanje greshti?

Zhe premalo ali pa predersno na boshjo milost saupa.

Kdaj zhlovek premalo v' Boga saupa, ali kdaj se s' nesaupnostjo pregreshti?

1) Zhe misli, de mu Bog njegovih grehov odpustiti ne more, ali zhe misli, de je to nemogozhe, de bi svoje pregreshtne navade sapustil, in se spreobernil.

2) Zhe v' boshjo previdnost ne saupa, in prevezh sa zhasne in telefne potrebe fkerbi. „Blagor zhloveku, kteri v' Boga saupa.“ Psl. 33, 9.

„Jest fim bil mlad, in fim star postal, in she nisim vidil, de bi bil pravizhen sapushen, ali de bi bil njegov sarod kruha profil.“ Psl. 36, 25.

„Ne fkerbite sa svoje shivljenje, kaj bote jedli, tudi ne sa svoje telo, kaj bote oblekli. Ali ni shivljenje vezh kakor jed, in telo vezh kakor oblazhilo? Poglejte ptize neba, sakaj one ne sejejo, in ne spravljajo v' shitnize, in vash Ozhe nebeshki jih shivi, ali niste vi veliko vezh kakor one? — Vash nebeshki Ozhe ve, de vfiga tega potrebujete.“ Mat. 6, 25 — 34.

3) Zhe v' kakiga zhloveka, ali v' kako drugo stvar, ali sam v' se bolj kakor v' Boga saupa. „Boljsi je na Gospoda saupati, kakor se na zhloveka sanesti. Boljsi je na Gospoda saupati, kakor se na poglavarje sanesti.“ Psalm. 117, 8, 9.

Ne sanafhajte se na poglavarje, na zhloveshke otroke, per kterih ni pomozhi. Njih duh pojde is njih, in se bodo povernili v' svojo semljo, takrat bo vfiga njih smishljjevanja konez. Blagor temu, kteriga upanje je v' Gospodu, njegovim Bogu. Psalm. 145, 2 — 10.

Kdaj pa zhlovek v' Boga predersno upa?

1) Kader se sam na svojo mozh sanafha, de bo bres boshje gnade dobro delal in se svelizhal. „Zhujte in molite, de v' skushnjave ne padete“, naf Kristuf uzhi. Mat. 26, 41.

2) Zhe take rezhi od Boga perzhakuje, ali Boga sa-nje profi, kterih mu ni nikoli Bog obljudil. — To bi bilo, ako bi ne hotel delati, in bi si le vender od Boga obilnost shelil. Zhe bi se nevarnosti ne ogibal, in bi le vender hotel, de bi ga Bog obvaroval i. t. d.

Ali ni soper pervo sapoved, de angele in svetnike zhaftimo, in jih na pomozh klizhemo?

To ni soper pervo sapoved, temuzh dobro in koriftno je, de angele in svetnike zhaftimo, in na pomozh klizhemo, de bi Boga sa gnade profili, kterih nam je treba.

Kar to refnizo sadene, je mati katolijshka zerkev v' Tridentinskim sboru tako rassodila: Leta sveti sbor v'fim shkofam in drugim pastirjem sapove kershansko ljudstvo uzhati, de je dobro in koriftno svetnike zhaftiti, se jim perporazhovati, ker oni per Bogu po Jesusu Kristufu, Gospodu nafhimu, sa naf profijo. Kteri pa predersno terdi, de zhaft svetnikam dana je malikovanje, ali de njim storjeno perporozho-

vanje Kristufu, Odrefheniku nezhaft dela, ali de je nespametno misliti, de svetniki sa naf profijo, naj bo is fhtevila vernih isbrisan (preklet) Šej. 25.

Kdaj kristjani svetnike prav zhafté?

Takrat 1) ko jih kakor svešte prijatle boshje in svoje prihodne tovarfhe v' nebeshkim kraljestvu ljubijo.

2) Ko Boga sa gnade sahvalijo, ktere je svetnikom dodelil.

3) Ko njih shivljenje, to je, njih zhednosti posnemajo.

So svetniki vredni, de jih zhaftimo?

Svetniki so vredni nafhiga zhaftenja, in fizer sato, ker jih Bog sam ljubi in zhafti, ker je po njih veliko zhudeshev storil, ker jih je v' svoje kraljestvu vsel, sato ker so mu svešto flushili, in ker je njih veliko tudi svojo kri sa vero prelilo.

Ali profijo svetniki sa naf?

Oni profijo v' nebesh sa naf, sato ker naf ljubijo, in ker naf ljubijo tudi gotovo shele, de bi tudi mi svelizhani bili.

Zhe so svetniki ravno od naf po telefusu odlozheni, so le vender she smiraj s' nami s' ljubeshnijo sklenjeni, in leta njih ljubesen do naf je sdaj she veliko bolj zhišta in popolnoma kakor popred, dokler so she na svetu shiveli, torej nam she tolikanj vezh dobriga od Boga profijo.

Ali je soper boshjo zhaft, zhe kristjani svetnike profijo, de bi sa-nje Boga profili?

To ni soper boshjo zhaft, ker kristjani ve-

rujejo, de svetniki s' svojo lastno mozhjo nizh storiti ne morejo, ampak de le Boga, od kteriga vsak dober dar pride, prosijo; in ker vedo, de molitev pravizhniga per Bogu veliko samore. Jak. 5, 16. — Torej per litanijah, kader v' Boga klizhejo, rezhejo: Ozhe is nebes, vfigamogozhni Bog, usmili se nas, in kadar k' svetnikam klizhejo, le rezhejo: Sa nas Boga profite.

Kteriga med svetniki so kristjani she posebno zhaftiti in profiti dolshni?

Prezhisto devizo Marijo, mater boshjo, ker ona je polna gnade per Bogu.

Sa ktere gnade je posebno treba, de se svetnikam perporozhujemo, de bi jih nam od Gospod Boga sprofili?

Posebno sa tilte gnade, ki so nam v' svelizhanje potrebne: de bi Boga prav sposnali, ga zhes vse ljubili in brumno shiveli, in de bi se vfi greshniki spreobrnili, in pravo pokoro storili.

Sakaj katoljshki kristjani angele na pomozh klizhejo?

Sato angele na pomozh klizhejo, ker so jim sa varhe dani, ker jih ljubijo, sa njih svelizhanje skerbe, sa-nje prosijo, in ker Boga vedno gledajo, in mu molitev ljudi darujejo. „Kadar si s' solsamimolil, fim jest tvojo molitev pred Gospoda nosil“, je djal angel Rafael Tobiju. Tob. 12, 12.

„Glejte, de ne sanizhujete eniga letih majhnih, sakaj vam povem, de njih angeli v' nebesih vselej gledajo oblizhje mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 18, 10.

Ali ni to soper pervo sapoved, de imamo v' katoljshki zerkvi podobe?

Tudi to ni soper pervo sapoved, sakaj v' f. pismu je le podobe delati prepovedano, de bi jih molili. „Nè isresujte si podob, de bi jih molili.“ 3. Mos. 26, 1.

Sakaj katoljshki kristjani podobe zhašté?

Sato ker podobe kaj zhaštitljiviga, kako boshjo perfhono, mater boshjo, ali kakiga drugiga svetnika pomenijo. Zhašt se ne daja podob, temuzh tistim, kogar podoba pomeni.

Zhimu pa katoljshki kristjani svetinje zhašté?

Zhašte jih 1) ker so oštanki tistih trupel, na kterih so svetniki savoljo Boga martre terpeli, ali ker so s' njimi pokoro delali, in s' drugimi dobrimi delami posebno lepo Bogu flushili.

2) Ker je Bog skosi svetinje vezhkrat zhudeshe delal, in veliko dobrot ljudem skasal.

Elisej vdari na vodo s' Elijavim plajshem, in voda se rasdeli na dve strani, in Elisej je shel skosi. 4. Kralj. 2, 3. Ko so mertviga v' grob Elisejevi vergli, je oshivel, kakor hitro se je kosti Elisejevih dotaknil. 4. Kralj. 13, 21. Šenza f. Petra je bolnike osdravila. Apost. djan. 5, 15. Potne rute in opasila f. Pavla so na bolehne delali, in so osdravljeni bili. Apost. djan. 19, 12.

3) Ker bo Bog po vštajenji od smerti lih te ostanke, to je trupla svetnikov, vekomaj v' nebesih svelizhal.

II. Sapoved.

Kaj je v' drugi sapovedi prepovedaniga?

Boshjimu imenu nezhaft delati.

Kako se boshjimu imenu nezhaft dela?

1) S' vsakim greham. Vsaki greh je sanizhevanje in sametovanje oblasti, ker bi ljudje s' svestim spolnenjem boshje sapovedi Boga hvaliti, in mu pokorni biti mogli. Š. apostelj Pavl to Rimljanam ozhita rekozh: „Ti se postave hvalish, in s' perlomljenjem postave Bogu nezhaft delash.“ Rim. 2, 23.

2) S' preklinjevanjem, kadar se od Boga, od f. vere in od svetnikov s' sanizhevanjem govori. „Kteri bo ime Gospoda preklinjal, naj smerti umerje.“ 3. Mos. 24, 16.

3) Kadar kdo bres potrebe, ali zlo po krivim perfeshe. „Ti ne smesh v' mojim imenu krivo persegati, tudi ne imenu svojiga Boga nezhaft storiti: Jest sim Gospod.“ 3. Mos. 19, 12.

4) Zhe Bogu storjene oblube prelomi.

5) Kadar kdo boshje ime bres potrebe ali bres zhafti isrezhe. „Ne smesh imena Gospoda svojiga Boga po nemarnim imenovati, sakaj Gospod ne bo tega sa nedolshniga imel, kteri bo ime Gospoda svojiga Boga nemarno imenoval.“ 2. Mojs. 20, 7.

6) Zhe kdo boshjo besedo sanizhuje, popazhi in krivo obrazha.

Od perſége.

Kako zhlovek perſéshe?

Zhlovek perſeshe, ko Boga na prizho vsame, de reſnizo govori, ali de bo ſpolnil, kar govori.

Ali ſme zhlovek Boga na prizho poklizati ali perſegati?

Zhlovek ſme perſegati, kadar je treba.

Ker Bog ni vikſhiga ſoper ſebe imel, je ſam v' ſvojim imenu perſegel; in tudi veliko pravizhnih moſh je perſegalo.

„Perſegal ſim ſam per ſebi, pravi Goſpod Abrahamu, ker ſi leto rezh ſtoril, in niſi ſa-
voljo mene ſvojimu ſinu perſaneſil.“ 1. Mos. 22, 16. Abimeleh je ſa gotovo vediti hotel, de mu Abraham ne bo ſhkodoval, ſato rezhe Abrahamu: Perſeſi tedaj per Bogu, in Abraham je djal: Jeſt ſim perſegel. 1. Mos. 21, 22 — 24.

Š. Pavl je vezhkrat perſegel. „Kar vam pa piſhem, glejte, Bog je prizha, de ne laſhem.“ Galazh. 1, 20. „Jeſt pa Boga na ſvojo duſho ſa prizho poklizhem.“ 2. Kor. 1, 23. Jeſuf ſam je pred velikim duhovnam perſegel, ker ga je upraſhal, ali je Šin boſhji rekozh: „Jeſt te ſarotim per ſhivim Bogu, de nam poveſh, ako ſi ti Kriſtuſ, Šin boſhji. Jeſuf mu rezhe: Ti ſi rekel.“ Mat. 26, 63. 64.

Ali ni Jeſuf prepovedal perſegati?

Jeſuf ni prepovedal prav perſegati, prepovedal je pa nepotrebne in krive perſege.

Jeſuf je fizer rekel: Šte ſliſhali, de je ſta-

rim rezbeno: Ti ne smesh krivo, persegati, ampak imash Gospodu svoje persege dershati. Jest pa vam povém, zlo ne persegati, ne per nebu, sakaj ono je sedesh boshji; ne per semlji, sakaj ona je podnoshje njegovih nog; ne per Jerusalemu, sakaj on je mestu velikiga kralja: tudi per svoji glavi ne smesh persegati, sakaj ti ne moresh eniga lasu beliga ali zherniga storiti. Vashe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, kar je pa vezh, kakor leto, je od hudiga.“ Mat. 5, 33 — 37. To govorjenje Jesuovo je soper krive sapopadke, ktere so Judje od persege imeli, ker so fariseji uzhili, de nektere persege zhloveka ne veshejo; in soper njih nepotrebne persege, ki so jih navadno storili, kar se is Jesuoviga govorjenja per s. Mat. 23, 16 — 22, preprizhamo, ker pravi: „Gorje vam, vi slepi peljavzi, kateri pravite: Kterikoli bo persegel per tempeljni, ni nizh, kdor bo pa persegel per slatu tempeljna, ta je dolshan. Neumni in slepi! Sakaj, kaj je vezh slato ali tempelj, kateri slato posvezhuje? In kdor bo persegel per altarji, ni nizh; kdorkoli bo pa persegel per ofru, kateri je na njem, ta je dolshan. Šlepzi! Sakaj, kaj je vezh ofer ali altar, kateri ofer posvezhuje? Kdor tedaj per altarji perfeshe, tisti perfeshe per njem in per vsim, kar je na njem, in kdor per tempeljni perfeshe, perfeshe per njem, in per tem, ki v' njem prebiva, in kdor perfeshe per nebu, perfeshe per sedeshi boshjim in per tistim, kateri na njem sedi.“

Satorej varite se kristjani vsake smote, de ne bote mislili, de nektera persega toliko ne velja, kakor nektera; vsaka popolnoma zhloveka veshe, imenujte jo she veliko ali malo per-

sego, dershati jo morete pod velikim smertnim greham.

Varite se flabe in pregresfhne navade, ktero nekteri imajo, de vezhkrat reko: To je tako ref, kakor je Bog v' nebefih, per moji veri, per moji dufhi i. t. d.

„Pred vřim pa bratje moji, nikar ne persegajte, ne per nebu, ne per semlji, in tudi ne s' kako drugo persego. Vafhe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, de ne bořte obfojeni.“ Jak. 5, 12.

Sakaj řo persege perpuřhene?

řo perpuřhene, de se reřniza řkashe, in de ře pravde konzahajo. To ř. Pavl prizha rekozh: „Ljudje persegajo per komu, kteri je vikřhi kakor oni, in vřake njih pravde konez je persega k' poterjenju.“ Heb. 6, 16. „Vři kteri v' Boga persegajo, ře bodo hvalili, ker řo tem uřta řamařhene, kteri lařh govoré.“ Přl. 62, 12.

Ali je persega Bogu prijetna in dobro delo?

Kadar je potrebna, reřnizhna in pravizhna, ker v' persegi kriřtjan Boga reřnizhniga in pravizhniga řposna, in ga ř tem hvali. — Torej naj vřaki gleda, kako bo ř persego pred Bogam obřtal.

Kdaj je persega potrebna?

Kadar ře drugazhi řebi, ali drugim velika řhkoda odverniti ne da, ali pa zhe gořposka persego řapove.

Kdaj ře zhlovek ř' persego řoper Boga pregresřhi?

Kadar řa prasne rezhi perřeshe, ali kadar

ne spolne, kar je s' persego obljubil, ali kadar po krivim perfeshe.

S' zhem Bog takim shuga, kateri po krivim perfeshejo?

Bog pravi, de tak bo preklet, kateri - po krivim perfeshe. „Prekletstvo bo prishlo v' hisho tistiga, kateri lashnjivo v' mojim imenu persega, in bo ostalo v' fredi njegove hishe, in bo konzhalo njo, in nje les, in nje kamnje. Zah. 5, 3. 4.

Tak ima teslko vest vse dni svojiga shivljenja, nima notrajniga miru, nobeniga troshta ne v' shivljenji, ne ob zhafi smerti, ker je s' krivo persego gnado boshjo in vezhno shivljenje sapravit.

Kaj je takimu storiti, kateri je lashnjivo persegel?

Tak je dolshen ojstro pokoro delati, sato ker je to strashna pregreha; in zhe je s' tem blishniga poshkodoval, mu more tudi shkodo poverniti.

Kaj je takimu storiti, kateri je kako pregresšno rezh s' persego obljubil?

Tak ne sme svoje storjene obljube spolniti, temuzh naj nad svojo pregresšno obljubo pokoro dela.

Sgled take pregresšne persege najdemo v' f. pismu. Vezh ko shtirdeset Judov se je sarotilo in so rekli, de nozhjo ne jesti, ne piti, dokler f. Pavla ne umoré.“ Djanje apost. 25, 12.

Kaj mu je storiti, kdor more persezhi?

On more: 1) dobre v' serzu premisliti, de

Boga vfigavedozhiga in zhes vse pravizhniga, kí ga sa prizho vsame, na mashevanje klizhe, zhe bo krivo persegel, ali zhe tega ne bo ravno tako spolnil, kakor s' persego obljudi.

2) Zhe bo ko prizha persegati mogel, naj se na tanko smisli, kaj je vidil, ali slishal, in kar resnizhniga od tilte rezhi ve, sa kar bo persegal; naj nizh vezh, in nizh manj ne pove, kakor kar prav ref ve, in naj se ne da od nobeniga smotiti, de bi od resnize prav ne prizhal. „In bosh persegel, kakor resnizhno Gospod shivi v' resnizi, v' pravizhnosti, in v' pravizi.“ Jerem. 4, 2.

3) Zhe mu je persegati, de bo spolnil, kar bo s' persego obljudil. Naj pred, ko persehe, premisli, ali bo tudi to hotel in samogel spolniti, kar obljudi; ker more po storjeni persegi svesto dopolniti, she tako teshko naj ga stane.

Od obljud.

Kaj je obljudba?

Obljudba je radovoljno storjen sklep Bogu k' zhaſti kaj takiga storiti, kar nam po boshjih in zerkovnih sapovedih ni ravno sapovedano, pa nam vender pomaga, de smo boljſhi in brumnishí.

So obljuje zhloveku k' pridu?

Šo, sato ker se po nje she kaj bolj dobri-ga spolne, kar bi se sizer ne bilo sgodilo.

Kakſhne laſtnosti more vsaka obljudba imeti, de je Bogu prijetna in dobra?

More biti: 1) radovoljna ne perſiljena.

2) S' premiselkam storjena, ker je veliko boljshi, de zhlovek nizh ne obljudi, kakor zhe storjene obljuje ne spolne. Šir. 5, 4.

3) More biti pametna, to je, de zhlovek kako dobro rezh obljudi.

Kaj more zhlovek storiti, preden se s' kako obljudo saveshe?

More: 1) dobro prevdariti sebe, svoj stan, svoje slabosti, svoje potrebe in druge okolshine, zhe bo to, kar Bogu k' zhaſti obljuditi miſli, spolniti samogel.

2) More Boga sa rasſvetljenje proſiti; in tudi dobro je ſpovednika sa ſvet vpraſhati.

Ali je to ſhe obljuda, zhe kdo miſli, ali ſheli Bogu k' zhaſti kaj ſoſebniga dobriga storiti?

To ſhe ni nobena obljuda, ampak le dober ſklep.

Je dolshnoſt ſtorjene obljuje ſpolniti?

Dolshnoſt je. Pred obljudo je zhlovek proſt, po obljudi je ſavesan. „Zhe nozhesh obljuditi, boſh bres greha, kar ſi pa obljudil, moreſh ſtoriti.“ 5. Mos. 23, 22. 23.

Ali je greh odlaſhati ſpolniti obljuje?

Greh je, ſakaj Bog ſam pravi: „Nikar obljuje ſpolniti ne odlaſhaj, ſakaj ako boſh odlaſhal, ti bo greh.“ 5. Mos. 23, 21.

Kdo ima oblaſt raſſoditi, zhe ſtorjena obljuda zhloveka ſaveshe ali ne?

Oblaſt to raſſoditi ima zerkev. Sato naj

tísi, kateri ne vé, zhe je njegova storjena obljudba dobra ali ne; ali zhe mu je preteshka, ali zhe se mu nemogozha sdi, svojiga duhovniga pastirja vprasha. Zhlovek v' léti rezhi nikoli sam sebi lodbe delati ne sme.

Kako se boshje ime posvezhuje?

Še posvezhuje: 1) Zhe Boga pred vsim svetam s' besedo in djanjem na ravnost sposnamo. „Kdor me bo pred ljudmi sposnal, tistiga bom tudi jest pred svojim ozhetam v' nebesih sposnal.“ Mat. 10, 32.

2) Zhe od s. vere, od Boga, svetnikov in boshjih rezhi vselej s' veliko zhaštjo govorimó.

3) Zhe Boga v' vsih dušnih in telesnih potrebah pomozhi prošimo. „V' me klizhi ob nadlogi, in otel te bom, in hvalil me bosh.“ Psalm. 49, 15.

4) Zhe s' pravizhno persego Boga na pri-zho vsamemo, de se nam veruje. „Gospoda, svojiga Boga se boj, in per njegovim imenu persegaj.“ 5. Mos. 6, 13.

5) Zhe obljube, ki so Bogu storjene, svesto opravimo. „Kar si obljubil, spolni, in stori, kakor si Gospódu svojimu Bogu obljubil, in samovoljno is svojih ust isrekel.“ 5. Mos. 28, 23.

6) Zhe boshjo besedo pridno in svesto poslušhmo. „Šrezhni so, kateri boshjo besedo slushajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

7) Zhe boshje ime s' spodobno zhaštjo isrekujemo, in na pomozh klizhemo; in kar pozhnemo, Bogu k' hvali, in k' zhašti boshjiga imena oberujemo in Bogu darujemo.“ „Ali jeste,

ali pijete, ali kaj drugiga delate, vse k' zhaſti boshji delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

III. Sapoved.

Kaj je v' tretji sapovedi sapovedaniga?

V' tretji sapovedi je sapovedano v' nedéljo, kateri dan je she od apostoljskih zhaſov v' ſpomnin Kriftuſoviga od ſmertí vſtájenja ſa naſ poſtavljen, od dela prejenjati, in le dela bogabojezhnosti dopernaſhati.

So prasniki kriftjanam potrebni?

Potrebni ſo. Zhlovek je dolshan ſvojiga ſtvarnika ſnotraj v' ſerzu, in ſunaj s' djanjem in tudi ozhitno per boshji ſluſhbi zhaſtiti, moliti in hvaliti in ravno ſato, de bi ſe to loſhej ſgodilo, je Bog ſedmi dan poſvezhevati ſapovedal.

Sakaj je Bog ſedmi dan poſvetil?

Œato, ker je v' ſheſtih dnevih nebo in ſemljo in vse, kar je, ſtvaril, in ker je ſedmi dan ſtvariti jenjal. Mojsel nam to tako pové: „In Bog je dokonzhal ſedmi dan ſvoje delo, kteriga je ſtoril, in ſedmi dan je pozhival od vſiga ſvojiga dela, kteriga je ſtoril. In on je poſhegnal ſedmi dan, in ga je poſvetil, ker je tiſti dan pozhival od vſiga ſvojiga dela, kteriga je ſtvaril in ſtoril.“ 1. Mos. 2, 2. 3.

Kaj je Bog v' tretji sapovedi she v' ſtarim teſtamentu ſapovedal?

Bog je v' tej ſapovedi Iſraelzam ſapovedal, de naj ſheſt dni delajo, in vse ſvoje opra-

vila opravijo, in de naj sedmi dan pozhivajo in boshjo flushbo opravljajo. „Spomni se, de bosh dan sabote (nedélje) posvezheval. Šhest dni delaj, in vse svoje déla opravi. Ali sedmi dan je sabota Gospoda, tvojiga Boga; tisti dan ne smesh nobeniga déla delati, ne ti, ne tvoj fin, ne tvoja hzhi, ne tvoj hlapez, ne tvoja dekla, ne tvoja shivina, ne ptuji, kateri se snotrej tvojih vrat snajde. Sakaj v' shestih dnevih je Gospod nebela in semljo, in vse, kar je v' njih storil, in sedmi dan je pozhival, sato je Gospod dan sabote poshegnal, in ga je posvetil.“ 2. Mos. 20, 8 — 11.

Sakaj kristjani nedeljo namest sabote prasnjujejo?

Sato, ker je Jesus v' nedeljo od smerti vstal, in v' nedeljo apostelnam s. Duha poslal. V' spomin teh velikih skrivnost so apostelni namest sabote nedeljo prasnovati sapovedali, de bi se kristjani hvaleshno na te dobrote vezhkrat spomnili.

Je she sadoosti, zhe kristjani ob nedeljih od déla jenjajo?

To she ni sadoosti, temuzh morejo tudi dobre déla delati. Pozhitik od zhasnih opravil je ob nedeljih le sato sapovedan, de bi serze s' délam smoteno ne bilo, in de bi loshej leté svete dneve v' boshji flushbi, in v' dobrih délih dopernafhali.

Kakshne dobre déla so kristjani dolshni ob nedeljih posebno dopernafshati?

Kristjani so dolshni, zhe svelizhani biti hozhejo, fizer smirej hudiga se verovati in dobro

storiti, ob nedeljih morejo pa tudi she k' boshji flushbi v' zerkev priti, s' andohtjo per sveti mashi biti; naj bodo tudi per pridigi in popoldanshnim kershanskim nauki, per litanijah, in naj vezh kakor druge dneve moljo, sato ker more zel dan Bogu polvezhen biti.

Kaj sosebno dobriga naj starshi in gospodarji ob nedeljih she store?

Starshi in gospodarji naj svoje otroke in podloshne slisshano pridigo in slisshan kershanski nauk isprashajo, in naj jih tudi sami opominajo, kako naj si po letéh slisshanih naukih shivéti persadevajo.

Kaj je v' tretji sapovedi prepovedaniga?

So prepovedane 1) vse hlapzhevške déla bres file in bres praviga perpushenja.

2) Vse druge opravila, ktere temu dnevu nezhasi delajo, ali njegovo polvezhevanje mudé in motijo.

Ktere dela so kristjanam ob prasniki perpushene?

Take, ktere se bres shkode odlashti ne dado, to de le s' perpushenjem duhovske gosposke; in ktere is ljubeshni do Boga, in is ljubeshni do blisshniga isvirajo. „Šabota, pravi Jesus, je savoljo zhloveka, ne zhlovek savoljo sabote (nedelje.“) Mark. 2, 27.

Je perpusheno ob nedeljih in sapovedanih prasniki na pot iti?

To sploh ni perpusheno, ampak le takrat, kadar se to drugazh ali bres shkode odloshiti

ne da. Pregrešno je kako opravilo, kako kupzhijo ali kaj drugiga takiga na prihodni blisni prasniki odlashtati samo sato, de bi se med tednam nizh ne samudilo.

Ali je kupzhija ob sapovedanih prasniki perpushena?

Ni perpushena, ker leti sveti dnevi niso sa kupzhijo, temuzh sa boshjo flushjo. Bog je zhloveku shest dni sa zhasne opravila odlozhil, sedmiga je pa v' svojo flushbo perhranil, torej sapove zhasne skerbi ob téh dnevih odloshiti.

Je kristjanam ob nedeljih in prasniki kako veselje perpusheno?

Nedolshno veselje, ktero jih v' boshji flushbi ne moti, in od nje ne odvrazha, jim je perpusheno. — S' prasnimi pogovori, s' igro, s' plesam in s' drugimi takimi nerodnimi rezhmi dan sglubjevati, kteri je ljudem v' posvezhevanje sapovedan, je pregrešno.

Kaj shuga Bog tistim, kteri prasniki ne posvezhujejo?

Bog pravi: Kteri bo ta dan delal, tega duha bo is frede njegoviga ljudstva poginila tak bo umerl. Mos. 31, 14. 15.

IV. Sapoved.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano stashe sposhtovati.

„Kdor se Gospoda boji, sposhtuje stashe,

in svojim vikšhim kakor gospodam flushi. Šposhtuj svojiga ozheta s' djanjem, s' besedo in s' vso poterpeshljivostjo, de njegov shegen zhes te pride, in do sadnjiga per tebi ostane; Ozhetov shegen otrokam hishe uterdi, materna kletev pa jih do tal podéra. Šir. 3, 8 — 11. „Šposhtuj svojiga ozheta in svojo mater, ta je prva sapoved, ktera ima obljubo. de ti bo dobro, in de dolgo shivish.“ Efesh. 6, 2. 3.

Kako skashejo otrozi šposhtovanje svojim staršhem?

Zhe od svojih staršhev dobro mislijo, zhe s' zhaſtjo s' njimi, in tudi s' drugimi od njih govoré, zhe se sa njih zhaſt in dobro imé potegnejo, njih slabosti pokrivajo, jih sagovarjejo, in tudi sami s' voljo prenaſhajo, ko bi ravno ſhe tako soperni bili.

Ali morejo otrozi starſhe vſelej ſposhtovati?

Vſelej, ker starſhi smirej njih starſhi oſtanejo, tedaj tudi dolshnoſt jih ſposhtovati smiraj oſtane.

Tobija je svojiga fina tako uzhil: „Moj fin! poſluſhaj beſede mojih uſt, in ohrani jih terdno v' svojim ſerzu. Kadar bo Bog mojo duſho vſel, pokoplji mojo telo, in ſposhtuj svojo mater vſe dni nje ſhivljenja.“ Tob. 4. 2 — 5. To je mladi Tobija ſveſto ſpolnil, in dobri otrozi ſtore tudi ſhe dandanaſhni.

Kaj ſo otrozi ſavoljo ſposhtovanja ſhe svojim starſhem dolshni?

1) Dolshni ſo jih tudi ljubiti.

Starſhi ſo ſa Bogam njih nar vezhi dobrot-

niki; oni otroke, slasti dokler so majhni, s' vsem preskerbe, in posebno matere tudi veliko s' njimi terpe, tako de se njih dobrota in ljubesen nikoli ne more sadosi poverniti. Egipovski Joshef, in tudi Jesus sam je otrokam sgled, kako naj svoje staršhe ljubijo.

2) Šo dolshni staršhem hvaleshni biti, sato ker šo po njih nar vezh prejeli.

3) Štaršhem v' vseh rezheh pokorni biti, zhe niso boshjim sapovedam in njih svelizhanju nasproti. „Otrozi, bodite pokorni staršhem v' vseh rezheh.“ Kolof. 3, 20.

„Moj sin! ohrani sapovedi svojiga ozheta, in ne sapuſti poſtave svoje matere. Navesuj jih vedno na svoje ſerze, in obeshaj jih na svoj vrat. Kodar boſh hodil, naj te ſpremljejo, kadar boſh ſpal, naj te varujejo, in kadar ſe ſbudiš, imej s' njimi pogovor.“ Prip. 6, 20 — 22.

Sgled Pokorſhine daje Isak, ki je bil ſvoji-
mu ozhetu Abrahamu v' vſim pokoren, zlo u-
moriti ſe bil dal ozhetu, de bi ga bil Bogu
daroval. 1. Mos. 22. Egipovski Joshef.

Kdaj ne ſmejo otrozi ſtarſhem pokorni biti?

Kadar bi jim ſtarſhi kaj hudiga ſapoveda-
li; poſtavim, de naj bliſhnimu kako krivizo ſto-
re, de naj ſe ſlaſhejo i. t. d. ſakaj zhlovek mōre
Bogu vſelej bolj, kakor ljudēm pokoren biti.
„Kdor ozheta in mater vezh ljubi kakor mene,
mene ni vreden.“ Mat. 10, 37.

4) Še ſvojih ſtarſhev ne ſramovati, zhe
ſo tudi bolj niſkiga in revniga ſtanu.

„Špomni ſe na ozheta in mater ſvojo, ka-
dar v' ſredi mogozhnih ſtojiſh.“ Šir. 23, 18. Lep

sgled da otrokam Joshef, ki je v' Egiptu prvi sa kraljem bil, se ni svojiga ozheta sramoval.

5) Štarfhem v' dušhnih in telefskih potrebah pomagati. Bog pravi: „Moj sin! podpera j svojiga ozheta v' njegovi starosti, in ne shali ga, dokler shivi, persanesi mu, ako mu na pameti smankuje, in ne sanizhuj ga per svoji mozhi, sakaj usmilenje, ktero se ozhetu fskashe, ne bo posabljeno, in sa persanesene prestopke tvoje matere ti bo dobro vernjeno. In ti bosh v' pravizi poterjen, tudi na dan nadloge se bo na te spomin imel, in tvoji grehi se bodo stopili, kakor led na sonzu.“ Širah. 3, 14 — 17.

6) Sa starfhe moliti, de bi jim Bog dodelil, kar na dušhi in telefu potrebujejo, in zhe so she mertvi, de bi jih Bog, ako morebiti v' vizah terpé, k' sebi vsel v' svoje nebeshko kraljestvo.

7) Sadno voljo starfhev tako spolniti, kakor so narozhili, in njih naukov nikoli posabiti.

Kako otrozi v' dušhnih potrebah svojim starfhem pomagajo?

Ako jih v' sopernostih in v' britkostih tolašhijo; zhe jih, kadar kaj nevredniga nad njimi vidi jo, s' spofhtovanjem lepo posvaré, in si vse persadenejo, de bi jih poboljšhali, in kadar jih v' bolesni s' svetimi sakramenti, in s' vso duhovno pomozhijo preskerbé.

Kako otrozi starfhem v' telefskih potrebah na strani stojé?

Kadar jim v' pomanjkanji, v' starosti ali v' bolesni, kolikor samorejo, pomagajo.

Kaj je v' zheterti sapovedi otrokam prepovedaniga?

V' zheterti sapovedi je otrokam prepovedano, svojim staršhem nepokornim biti, s' njimi gerdo délati, jih sovrashiti, smerjati, sanizhevati, kleti, jih v' potrebah sapustiti, ali jim shkodovati. Shalošten sgled nepokorniga otroka imamo nad Absolonam. 2. Kral. 15, 18. Nad Kamam, Neotovim sinam. 1. Mos. 9.

Ali s. pismo ojstro od tazih otrok govori, kteri s' svojimi starshi gerdo delajo?

Ojstro govori. Bog pravi: „Preklet bodi, kteri ne sposhtuje svojiga ozheta in svoje matere.“ 3. Mos. 20, 9. „Kdor svojiga ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Pripov. 20, 15, 16. „Kdor bo svojiga ozheta ali mater vdaril, ta more smerti umreti.“ 2. Mos. 21, 15. „Neumen sin je ozhetova shalošt. Kdor ozheta shali in mater podi, je bres poshtenja in frezhe. Kteri kaj svojimu ozhetu in materi vsame, in pravi, de to ni greh, je ubijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 14. „Okó tega, kteri ozheta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, in mlade postojne snedo.“ Prid. 50, 17. In Jesus sam pravi: „Kteri ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Mat. 15, 4.

Kako je Bog take hudobne otroke v' starim testametu shtrafati sapovedal?

Bog je po Mojsefu sapovedal, de so mogli starshi take otroke pred sodnike peljati, jih savoljo terdovratnosti toshiti, in de jih je moglo ljudstvo s' kamnjam pobiti.

Kako morejo bratje in sestre, in shlahta med seboj shiveti?

Še morejo med sabo ljubiti, v' miru shiveti, eden drugimu radi storiti, kar je treba, se ne shaliti, ne samirljivi biti, eden drugiga pred greham varovati, in k' lepimu, bogabojezhimu shivljenju nagibati in opominjati. Š. pismo pravi: „Glej! kako dobro, in kako veselo je, kadar bratje sastopno vkupej prebivajo.“ Psalm. 133, 1.

Lep sgled da Joshef, ki je s' svojimi brati tako ljubeshnjivo ravnal, kaki naj keršhanski bratje in sestre med seboj bodo. Veliko lét je preteklo, ko ni svojih bratov vidil. In kadar jih je vidil, se je od veselja na glas jokal, in ker ga niso posnali, jim je rekel: Jest sim Joshef vash brat, kteriga ste v' Egipt prodali. Nikar se ne bojte, in naj vam ne bo teshko, de ste mē v' te kraje prodali, sakaž Bog me je pred vami savoljo vashiga shivljenja v' Egipt poslal. Vse svoje brate je kushnil, in per vsakim je jokal. In rekel jim je: Hitite v' Egipt priti, in perpeljite mi ozheta. Kadar jih je od sebe spustil, jim je djal: Nikar se po poti ne kregajte. 1. Mos. 45. Ravno tako lep sgled da Abraham v' sadershanji do Lota, svojiga striza.

Od dolshnost, ktere starshi do svojih otrok imajo.

Kaj so starshi svojim otrokam dolshni?

Sa dusho in telo svojih otrok svesto skerbeti.

Sato morejo 1) svoje otroke sa boshje, in sa vezhno svelizhanje stvarjene sposnati, ktere je

Bog isrozhil, de bi jih lepo v' boshjim strahu redili, varovali, in jim v' nebefa pomagali.

2) Vse svoje otroke bres raslozhka ljubiti.

3) Jih v' pravi veri poduzhiti, in zhe sam niso sato, jih drugim poduzhiti dati; jih k' pridigam in h' kerstanskim naukam svesto voditi, ali poshiljati. „Vera je is poslushanja poslushanje pa skosi Kristusovo besedo.“ Rim. 10, 17. „Imash finove, poduzhi jih, in perpogni njih vrat od njih mladosti.“ Šir. 7, 25.

Tako je stari Tobija svojiga fina uzhil rekozh: „Šposhtuj svojo mater vse dni njeniga shivljenja; Boga imej smiraj pred ozhmi, in v' greh nikar ne pervoli. Od svojiga premoshenja daj ubogim, in tako bo Bog tudi tebi usmiljen. Ako obilno imash; obilno daj, ako malo imash, tudi malo rad podeli. Vari se moj fin vse nezhistosti. Napuha ne pusti v' mislih ali v' besedah gospodariti, sakaj napuh je sazhetek vfiga hudiga. Delavzu bersh plazhilo daj. Kar nozhesh, de kdo tebi stori, nikar tudi ti njemu ne stori. Ishti vselej sveta per modrim. Vsaki zhaf hvali Boga, in profi ga, de tvoje dela obrazha. Mi fizer revno shivimo, pa veliko dobriga bomo imeli, ako se bomo Boga bali.“ Tob. 4.

4) Svoje otroke v' strahu boshjim isrediti, jih od perve mladosti tako voditi, de bodo greh sovrashili, in se ga varovali; dobro pa ljubili, in s' veseljem delali, radi molili, in radi v' zerkev hodili.

Mati sedmih makabejskih bratov je starshem v' sgled, ker jih je vsih sedem v' takshnim boshjim strahu sredila, de so boshjo postavo tako mozhno ljubili, in greh sovrashili, de so raji

martre terpeli, in shivljenje sgubili, kakor boshjo sapoved prelomili, in greh storili. 2. Mak. 7.

5) Morejo otroke pred vſim pohujſhanjem varovati, jim ne dati v' flabe perloſhnoſti in tovarſhije hoditi, in jim s' lepim bogabojezhim shivljenjem kaſati, kako morejo shiveti, de bodo vezhno svelizhani.

„Kteri bo pa pohujſhal eniga od letih majhnih, kteri v' mene verujejo, temu bi bilo boljſhi, de ſe obefi na njegov vrat malinſki kamen, in ſe vtopi v' globozhino morja.“ Mat. 18, 6.

6) Morejo otroke s' ljubeshnijo ſvariti inſhtrafovati, in kadar ſe poboljſhajo, jim ſpet dobri biti.

Œveto piſmo pravi: „Komur ſe ſhibe ſhkoda ſdi, ſovraſhi ſvojiga ſina, kteri ga pa ljubi, ga vedno ſtrahuje.“ Prip. 13, 24. „Gladi ſina, in te bo ſtrahoval, igrej ſe s' njim. in te bo ſhalil. Nikar ga v' mladosti njegovi volji ne prepuſti, in nikar v' nemar ne puſti, kar ſi umiſhlja. Perpoguj njegov vrat v' mladosti, in tepi ga s' ſhibo, dokler je otrok, de ne poſtane terdovraten, in tebi nepokoren, in de te ne bo ſerze bolelo.“ Œir. 30, 4 — 11.

„Nikar otroku tepenja ne odtegni, ſakaj ako boſh s' ſhibo udaril, ne bo umerl. Ti boſh njega s' ſhibo udaril, in njegovo duſho od pekla reſhil.“ Prip. 23, 13. 14.

Kakor je ozhe ſvojiga sgubljeniga pa poboljſhaniga ſina s' ljubeshnijo ſprejel, tako morejo tudi ſtarſhi ſvojiga poboljſhaniga otroka s' ljubeshnijo ſprejeti.

7) Ne ſmejo otrok drashiti in v' greh napelevati. „Ozhetje, nikar ne drashite ſvojih otrok k' ſerdu, de jim ſerze ne upade.“ Kolof. 3, 21.

8) Sa otroke moliti, de bi jih Bog v' svoji milosti ohranil, in jih na dushi in na telesu poshegnal. Job, pove s. pismo, je molil sa svoje otroke rekozh: Moji finovi so morebiti greshili, in Boga v' svojih serzih rasshalili: in sato je Bogu vsaki dan darove daroval. Job. 1, 5.

Kdaj so starshi posebno sa svoje otroke moliti dolshni?

Posebno takrat, kadar vidiyo, de flabi postajejo, in kolikor bolj so v' nevarnostih, tolikanj bolj morejo sa nje k' Bogu sdihovati, de bi se spreobernili; ker svarjenje samo bres molitve she ni sadoosti, ker le od Boga vsaki dober dar pride.

Š. Monika je sa svojiga fina Avgushtina smirej skerabela in molila, in she posebno takrat, ko je bil sazhel pregreshno shiveti. Ona je veliko lét sa-nj molila, in Bog je bil njeno proshnjo uflifhal, in Avgushtina spreobernil.

Kako so dolshni starshi sa telo svojih otrok skerbeti?

Dolshni so sa shivesh in druge potrebe, in sa sdravje telefa svojih otrok skerbeti; jih delati, in druge dobre rezhi uzhati, ali drugim uzhati dati; jih pred lenobo varovati, in jim v' kaki stan pomagati, de bodo samogli sami sebe poshteno preshiveti.

Kakshno plazhilo bodo starshi prejeli, zhe svoje dolshnosti do otrok svesto in savoljo Boga spolnijo?

Taki starshi imajo: 1) per svojih otrokih she tukaj na tem svetu veliko veselje, ker vidiyo ali flifhijo, de njih otrozi po resnizi shivé.

2) Dobe pomozh od njih. 3) Bodo vezhno plazhilo v' nebesih prejeli, ker bodo Bogu svoje otroke oddali. „Shena bo pa svelizhana skosi porode otrok, ako bo ostala v' veri, ljubesni, svetosti in zhednosti.“ 1. Tim. 2, 15.

Kaj pa takih staršev zhaka, kateri dolshnost proti svojim otrokam ne spolnijo?

Takih staršev zhaka zhasna in vezhna nefrezha in shalost. „Ako pa kdo sa svoje, in slasti sa domazhe fkerbi nima, je vero satajil, in je hujshi kakor nevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

Kakshne dolshnosti imajo irofi ali ofkerbni-ki, in botri do sapushenih otrok?

Po smerti staršev tiste ko starshi, to je, sa njih duho in telo, kolikor jim je mogozhe fkerbeti.

Sadene zheterta sapoved rasun otrok in staršev tudi druge ljudi?

Zheterta sapoved sadene tudi vse podloshne, in vse njih duhovske in deshelijske gosposke, ravno tudi vse uzhenike, in tudi vse tiste ljudi, ktere gre savoljo starosti in njih vikshiga stanu sposhtovati.

Od dolshnost kristjanov do duhovnov.

Kaj so kristjani duhovnam dolshni?

Kristjani so dolshni jih sposhtovati, ljubiti, jim v' vsih duhovnih rezheh pokorni biti, sa njih moliti, in sa potrebni shivesh fkerbeti.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne sposhtovali?

Sato, ker so duhovni Jesufovi namestniki, delivzi boshjih skrivnost in svetih sakramentov, in fredniki med Jesufam in ljudstvam.

„Is ze le dushe ljubi svojiga Boga, in njegove duhovne sposhtuj.“ Šir. 7, 35. Jesuf pravi: „Kdor val sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. Mashtniki, kateri dobro vodijo, naj bojo v' dvojni zhašti dershani, slašti kateri delajo v' besedi in v' poduzhenji. 1. Tim. 5, 17.

Koga kristjani zhašte, kader mashtnike sposhtujejo?

Jesufa samiga, kteriga poslani in namestniki so. Sato rej pravi Jesuf: „Kdor val sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Namest Kristusa smo k' vam poslani.“ 2. Kor. 5, 20.

Kako kashejo kristjani sposhtovanje proti duhovnim?

Zhe s' njimi vselej kakor s' boshjimi namestniki ponishno govore, jih v' prizho drugih s' zhaštjo v' mislih imajo; se sa duhovski stan soper sanizhvavze poshenejo, zhe po njih opominovanji radi storé, in s' njimi v' miru shivé.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne ljubiti?

Sato, ker duhovni sa njih svelizhanje skerbé, in ker so Kristusovi namestniki.

Kako kristjani ljubesen proti duhovnim skashejo?

Nar bolj s' pokorshino, zhe tako vse storé, kakor jih duhovni uzhé.

Sakaj so kristjani svojim duhovnim pastirjem pokorshino dolshni?

Sato, ker so duhovni pastirji Kristusovi namestniki, ker ne govoré v' svojim ampak v' Kristusovim imenu, in ker jim je to, kar jih uzhé, k' svelizhanju potrebno. „Kdor vas poslusha, mene poslusha, in kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Kdor vas sprejme, tega sprejme, kateri je mene poslal.“ Mat. 10, 40.

Kako kashejo kristjani pokorshino proti svojim duhovnim pastirjem?

Zhe so jim radi pokorni, in si vse persadevajo, de bi jim s' pokorshino njih flushbo veselo storili. Š apostelj Pavl pravi: „Pokorni bodite svojim vishim, in bodite jim podloshni, sakaj oni zhujejo, kakor taki, kateri bodo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljem storé ne sdihovaje, sakaj to sa vas ni dobro.“ Hebr. 13, 17.

Sakaj so kristjani sa duhovne pastirje moliti dolshni?

Sato, de bi jih Bog rasvetlil, de bi jih vselej prav in tako uzhili, de bi svelizhani bili. Š. Pavl sam se je vernim v' molitev perporozhal rekozh: „Prosim vas po Gospodu nashimu Jesusu Kristusu, de meni pomagata v' svojih molitvah sa mene k' Bogu.“ Rim. 15, 30.

Sakaj so kristjani dolshni svoje duhovne pastirje preshiveti?

Sato, de duhovni s' zhasnimi skerbmi niso

smotljeni, in de so loshej perpravljeni ljudém v' dušnih rezhéh pomagati. Jesuf to sam ver-
nim perporozha, ker pravi, de je vsaki delavz
svoje jedi vreden. Mat. 10, 10. Ravno tako
tudi s. Pavl govori. „Ako smo vam duhovne
rezhi sejali, je kaj velikiga, de vashe telesno
shanjemo? — Ne veste, de kateri v' svetishti
flushbo opravljajo, tudi od téga, kar je od
svetisha, jedo, in kateri altarju flushijo, se s'
altarjem delé? Tako je tudi Gospod tém, kateri
evangelii osnanujejo ukasal, od evangelia shi-
veti.“ 1 Kor. 6, 11 — 15.

Od dolshnost do Zesarja in drugih deshelskih gosposk.

Je deshelska gosposka potrebna?

Gosposka je savoljo hudobnih in nepokoj-
nih ljudi, savoljo pravize, savoljo sunajniga
miru in srezbe vsiga zhloveshkiga rodu filno
potrebna. „Oblastnik je na méstu Boga tebi k'
dobrim. Ako bosh pa hudo delal, boj se; sa-
kaj ne nosi saštonj mezha, sakaj boshji hlapez
je on, mashevaviz k' strahovanju tega, kateri
hudo stori.“ Rim. 13, 4.

Od koga ima deshelska gosposka oblast?

Od samiga Boga. „Ni oblasti od drugod
kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga po-
stavljena.“ Rim. 13, 1. To je tudi Jesuf po-
vedal pred Pilatusham rekozh: „Ti bi nobene
oblasti zhes me ne imel, ako bi ti ne bilo od
sgorej dano.“ Jan. 19, 11.

*Kaj smo dolshni zesarju in drugim od nje-
ga postavljenim gosposkam?*

Šmo jih dolshni sposhtovati, tode ne s' perlisnjenim jesikam, ampak is serza kakor boshje namestnike in flushabnike. Rim. 13, 4.

Greh je od gosposke slabo misliti, jo slabo soditi, nje slabosti rasglasovati, jo kleti in ji hudo vohiti. Š. pismo nal opominja, de se she k' takim, kateri gosposke ne sposhtujejo, predrushniti ne smemo, ker pravi: „Moj sin! boj se Boga in kralja, in ne perdrushi se k' njih sanizhevavzam.“ Prip. 24, 21. In Bog je she po Mojsefu prepovedal, de se sodniki opravljati ne smejo, kateri so namest Boga 2. Mos. 22, 28.

Kako kashemo gosposkam sposhtovanje?

Kadar s' njimi ponishno govorimo, kadar jih v' prizho drugih, s' zhaštjo v' mislih imamo, in tudi ne perpuštimo, de bi drugi od njih sanizhljivo govorili.

Kaj so she vezh kristjani gosposkam dolshni?

1) Jim v' vsm pokorni biti, kar ni soper boshjo sapoved. „Bodite vsaki zhloveshki stvari podloshne, (pravi š. Peter) savoljo Boga, ali kralju kakor nar višhimu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim, sakaj tako je volja boshja.“ 1. List. 2. 13 — 15. „Vsaki zhlovek bodi vikshi oblasti podloshen, sakaj ni oblasti od drugod, kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga poslana.“ Rim. 13, 1.

2) Morejo kristjani svojim gosposkam davke dajati. To nam Kristuf sam sapove rekozh:

„Dajte zesarju, kar je zesarjeviga.“ Luk. 20, 25. Š. Pavl pravi: „Dajte tedaj vsim, kar jim gré, komur davk, davk, komur zol, zol.“ Rim. 13, 7. Jesus je tudi sam davk dal sa-se in sa f. Petra, defi je bil Šin boshji, in kralj vſih kraljev. Mat. 17, 23 — 26.

3) Sa gosposke moliti, de bi jim Bog sdravje in shivljenje ohranil, de bi jim mozh in modroſt dodelil, de bi ſvoje podloſhne po boshji volji vodili. „Proſim te nar pred, de ſe ſtoré proſhnje, molitve, perporozhenje, ſahvalenje ſa vſe ljudi, ſa kralje in vſo gosposhino, de bi mirno in pokorno shiveli v' vſi brumnosti in zhiſtoſti.“ 1. Tim. 2, 1. 2.

Pervi kriſtjani ſo per vſaki boshji ſluſhbi ſa kralje in ſa gosposke molili, defi ſo ravno ſovraſhniki Jeſusovi in njegove ſ. vere bili. Mat. katoliſhka zerkev ſhe prezej od perviga ſazhetka per vſaki ſ. maſhi pred povſdigovanjem ſa papeſha, ſa ſhkofa in ſa zesarja ali kralja ſpomini ſtori, in to ſe ſhe v' poſebnih molitvah veliki petek per odgernjenji kriſha ſgodi.

Je greh ſe ſoper gosposko puntati?

Greh je ſe ſoper gosposko puntati, ſakaj kteri ſe oblaſti ſoperſtavi, ſe volji boshji ſoperſtavi, in kteri ſe ſoperſtavijo, ſami ſebi pogubljenje nakoplujeje. Rim. 23, 2.

Je kriſtjan dolſhan gosposki rasodeti, zhe bi vedil, de ſe kdo ſoper gosposko ſpuntati hoſhe?

Dolſhan je to ſtoriti, ſato de ſe pregrehe in neſrezhe odvernejo.

Kaj je kristjanna storiti, zhe bi mu gosposka kaj takiga sapovedala, kar je soper boshjo sapoved?

Kaj takiga nikoli ne smé storiti, zhe bi savoljo tega tudi shiviljenje sgubiti mogel; punta ti se pa vender nikoli ni perpusheno. Pervi kristjani so tudi ajdovske zesarje in kralje sposhtovali, in so jim bili v' vsih rezheh pokorni, ktere niso bile soper boshje sapovedi; kadar so jim pa malike moliti, in jim darovati sapovedovali, so raji kri prelili, kakor pa de bi jim bili pokorni.

Ali more zhlovek tudi hudobni gosposki pokoren biti?

Tudi, sato ker ima vlaka gosposka po besedah s. pilma svojo oblast od Boga. Jesus je bil krivizhnimu sodniku pokoren, in sizer pokoren do smerti.

Od dolshnost poslov.

Kakoshne dolshnosti imajo posli do svojih gospodarjev in gospodinj?

1) Jih morejo sposhtovati savoljo oblasti, ki jo od Boga zhes nje imajo.

2) Jim v' vsih rezheh, ktere niso boshjim sapovedam nasproti, pokorni biti. „Vi hlapzi, (pravi s. Pavl) bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem s' straham in trepetanjem v' preproshini svojiga serza, kakor Kristusu. In nikar ne flushite na oko, (k' videsu) kakor de bi hotli ljudem dopasti, ampak kakor hlapzi Kristusovi, storite boshjo voljo is serza radi, in flu-

shite s' dobro voljo, kakor gospodu in ne kakor zhlovekam." Efes. 6, 6. 7.

3) Jim svesti biti, to je pridno delati, zhe jih gospodar vidi ali ne; gospodarjev ne poshkodovati, ali jim kaj vseti, bodi sa se ali sa druge, in tudi ne perpuštiti, de bi jim kdo drugi shkodo delal, in de morejo s' gospodarjevimi blagam ravno tako skerbno ravnati, kakor s' svojim.

Lep sgled dobrih poslov je nam Eliezer Abrahamov hlapec; Jakob, ko je per Labanu slushil; Egipovski Joshef. 1. Mos. 24, 31 — 39. Evangeljski hlapzi, kateri bi bili radi ljuliko smed pshenize ispleli. Mat. 13, 27.

4) Morejo molzhezhi biti, in tega, kar se v' hifhi sgodi, ne okoli rasnafhati. Sgled molzhezhiga posla je nam Juditna dekla. Judit. 10.

5) Morejo sheleti s' svojim delam bolj Bogu kakor gospodarju dopasti, in si smiraj vezh sa vezhno, kakor sa zhasno shivljenje persadevati.

Kakshni morejo posli med seboj biti?

- 1) Morejo eden drugiga ljubiti.
- 2) Eden drugimu per delu pomagati.
- 3) Eden drugiga k' dobrimu opominjevati.
- 4) Eden drugiga slabosti in pregreshke s' voljo prenafhati.

5) Med seboj v' miru shiveti.

6) Še ne smejo med seboj sovrashiti, eden drugimu nevoshljivi biti, se ne eden na drugiga jesiti, eden drugimu nagajati, ne eden drugiga zherniti, in opravljeni.

Kaj je posla storiti, kadar vidi, de otrozi ali pa drugi posli gospodarju shkodo delajo?

Dober posel more take s' ljubesnijo posvariti, zhe pa svarjenje nizh ne pomaga, gospodarju povedati. Ravno to se more tudi takrat sgoditi, zhe od kteriga kaj pregreshniga vé, fizer je ptujiga greha deleshen.

Od dolshnost gosposke in gospodarjev do njih podloshnih.

Kaj so gosposke in vikshi svojim podloshnim dolshni?

Gosposke in vikshi so svojim podloshnim vezh del vse to dolshni, kar starshi svojim otrokam; posebno pa de sa njih dushne in telesne potrebe skerbe, de jih per pravi véri ohranijo, pravizo med njimi delajo, in krivize od njih odvrazhajo.

Š. pismo pravi: „Zhes te, kteri podloshne imajo, bo nar ojštrejšhi sodba, ker Bog ne bo na nikogar obras gledal, tudi se ne od nikogar visokosti bal, ker je majhniga in velikiga stvaril, in sa vse enako skerbi. Ali bolj mozhnih mozhnejshi terpljenje zhaka.“ Buk. mod. 6, 6 — 9.

Kaj so gospodarji svojim poslam dolshni?

1) Šo dolshni skerbeti, de so posli v' veri dobro poduzheni. „Kdor sa domazhe ne skerbi, je vero satajil, in je hujshi, kakor nevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

2) Jim s' lastnim sadershanjem lepe sgle-

de dajati, in jih, kadar so nerodni, svariti, in jih od hudiga odvrazhati.

3) Jih ne smejo zhes mozh s' délam obkladati, pa tudi ne bres déla pufhati.

4) Jim morejo tudi pozhitek dati, posebno ob prasniki.

5) Jim morejo potreben shivesh dajati, in jih tudi v' bolesni s' vřim, kar potrebujejo preskerbeti, in jim k' sdravju pomagati.

6) Jih morejo ob sgovorjenim zhasu poshteno plazhati.

7) Ne smejo takih poslov, kateri so jim v' mladosti sveřto flushili, v' starosti sapuřtiti.

Kako se morejo uzhenzi do svojih uzhenikov sadershati?

Uzhenzi morejo svoje uzhenike ljubiti, jih sposhtovati, se jim poduzhljive skasati, jim pokorni in hvaleshni biti.

Kako se otrozi in mladi ljudje vezhkrat nad starimi ljudmi pregreshe?

ře pregreshe, zhe jih sanizhujejo, sasmehujejo, jih savoljo kakih slabost sasramujejo, in jim primke dajejo.

Na kaj bi se mogli otrozi spomniti, de bi starih ljudi ne sasramovali?

řpomniti bi se mogli na strasno pergodbo tistih otrok v' starim testamentu, kateri so stariga preroka Eliseja, kader je v' mestu Betel shel, savoljo njegove pleshaste glave sasramovali, ker so vpili: Pleshiz pridi gori, pleshiz pridi gori! Elisej se osre, in v' imenu Gospoda te otroke

sakolne. Bog spolne per ti prizhi njegovo pravizhno kletev, in kar prideta dva medveda is gojsda in rastergata dva in shtirdefét téh rasujsdanih otrok. 4. Kralj. 2. Tukaj pokashe Bog, kako je to njemu soperno, zhe kdo stare ljudi saframuje. Otrozi! varite se tega greha, de val Bog ne bo vezhno shtrafal.

V. Sapoved.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedaniga?

Je prepovedano sebi ali drugim shivljenje vseti, ali sebe ali druge na shivljenju poshkodvati.

Kdo je zhloveku telo dal?

Bog mu ga je dal, in sato je tudi njegovo. 1. Kor. 6, 13.

Sakaj je Bog zhloveku telo dal?

Sato, de bi si s' njim vezhno shivljenje saflushil.

Kakshne dolshnosti imamo do svojiga telefa in do svojiga shivljenja?

1) Svoje telo varovati, de se ne poshkoduje, ker je velik dar boshji.

2) Škerbeti, de se per shivljenji ohranimo. Ravno sato je pridno delati potreba, de si potreben shivesh in obleko saflushimo.

3) Moremo sa sdravje škerbeti, in sato moremo v' jédi in v' pijazhi smerni biti.

Sme zhlovek sebe umoriti?

Tega ne sme, ker ni gospodar svojiga shiv-

ljenja, ampak je le Bog, kateri mu ga vsame, kadar hoze.

Ali tak, ki sebe umori, velik greh stori?

Tak neisrezhenó velik greh stori, kateri mu ne more odpuščen biti, sato ker se, zhe se umori, nizh vezh spreoberniti in spokoriti, in torej tudi svelizhati ne more. Katoljšhka zerkev takih na shegnano pokapalishe pokopati ne pušti.

Sme zhlovek svoje shivljenje v' nevarnost postaviti?

Bres file in potrebe nikoli ne.

Kdaj ga vender sme v' nevarnost postaviti?

1) Kadar bi greshtiti ali véro satajiti mogel. Kristuf pravi: „Kdor bo shivljenje ohranil savoljo mene, bo vezhniga sgubil; kdor ga bo pa savoljo mene sgubil, bo vezhniga dobil.

Egiptovški Joshef, Eleazar, devedeset lét stari starzhek 2. Mak. 6, 18 — 31. in tolkanj marternikov in deviz ob prvih zhasih keršhanstva so nam sgled, de so raji svoje shivljenje v' nevarnost in v' smert dali, kakor de bili Boga rasshalili.

2) Is ljubeshni do blishniga; postavim v' kushnih in nevarnih bolesnih bolnikam postrezhi, ali blishnimu is kake nevarnosti pomagati. To de v' takih okolshinah se je potreba vender pametno, ne pa predersno sadershati.

3) Kadar zhloveka dolshnosti stanu veshejo, de se k' pridu blishniga v' nevarnost postaviti more; kakor duhovni, sdravniki in soldatje.

Sme kdo sebi smert sheleti?

Zhe si zhlovek smert is nepoterpeshljivosti

sheli, ker ni nizh vezh per volji teshav in britkost na svetu terpeti, je greh; zhe si pa smert le sato voshi, de bi grehu konz storil, de bi is vsih pregreshnih nevarnost in perloshnost reshien bil, de bi vezh Boga ne shalil, in she kmalo per Bogu bil, je hvale vredno. Š. Pavl si je tako smert shelil, ker je rekel: „Kristuf je moje shivljenje, in smert dobizhek; shelim rasvesan in s' Kristufam biti.“ Filip. 1, 21.

Sme zhlovek sebi na sdravji shkodovati?

Tudi ne, ker je svoje sdravje ravno tako, kakor shivljenje varovati dolshan.

Kteri si na sdravji shkodvajo?

1) Taki, ki si na svojim truplu kake rane napravijo, ali she zlo kak ud odsekajo; postavim, de bi soldatje ne bili.

2) Kteri se per delu prefiliyo.

3) Kteri bres mere jedo in pijo, in posebno, zhe kake take jedi jedo, od kterih vedo, de jim shkodvajo.

4) Kteri se prevezh jesé, shalujejo, in kteri rasujsdano shive, ali kaj drugiga takiga sdravju shkodljiviga pozhno.

5) Kteri se v' bolesni nobenih sdravil posflushiti nozheje, ako ravno bi to lohka storili.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedaniga, kar blishniga sadene?

Prepovedano je blishniga umoriti, ali ga na sdravji poshkodovati.

Je velik greh blishniga umoriti?

To je strashno velik greh, kar nam sam

Bog rasodene. „Kaj si storil, (rezhe Bog Kaj-nu) glas kervi tvojiga brata Abelna vpije k' meni od semlje. Sdaj bosh preklet. 1. Mos. 4, 10. 11. In Noetu Bog rezhe: „Kdorkoli bo zhloveshko kri prelil, tega kri bo prelita, sakaj zhlovek je po boshje stvarjen.“ 1. Mos. 9, 6. „Ali ne veste, de nima nobeden ubijavez obstojezhiga shivljenja v' sebi.“ 1. Jan. 3, 15. In s. Pavl pravi, de vbijaviz ne bo nebeshkiga kraljestva dosegel.

Ali se le ubijavzi soper peto sapoved pregreshe?

Ne le samo taki, kateri blishnimu shivljenje vsamejo, ampak tudi tisti se pregreshe soper to sapoved, kateri kaj takiga svetujejo, kateri blishniga umoriti ukashejo ali pomagajo, in tudi taki, kateri blishniga tako pretepejo, sunejo ali udarijo, de sato sboli, ali zelo umerje.

Kaj je ubijavez in vsak, kateri blishniga na truplu poshkoduje, storiti dolshan?

Tak more ojsiro pokoro delati, in tudi blishnimu po svoji mozhi vso shkodo poverniti, mu sdravila plazhati, in tudi vse poverniti, kar je v' bolesni samudil.

Kteri se she soper peto sapoved pregreshe, kar blishniga sadene?

Tudi tisti, kateri blishniga umoriti shele, in kateri mu v' serzu smert shele.

Sme vikshi oblast hudodelnike moriti?

Vikshi oblast sme hudodelnike moriti. S. Pavl pravi: „Oblastnik je na mestu Boga tebi k' dobrimu. Ako bosh pa hudo delal, boj se,

sakaj ne nosi sastonj mezha, sakaj boshji hlapez je on; mashevaviz k' strahovanju tega, kateri hudo stori." Rim. 13, 4.

Kaj je she vezh v' peti sapovedi prepovedaniga?

V' peti sapovedi je tudi jesa, nevozhljivoſt, ſovrashtvo, pohujſhanje, in vſako shalenje blishniga prepovedano.

Kaj je pohujſhanje?

Pohujſhanje je vſako tako govorjenje, djanje ali sadershanje, ktero blishniga v' greh napeljuje.

Je zhloveku mogozhe ſe vſiga pohujſhanja proti blishnimu obvarovati?

Takiga pohujſhanja ſe obvarovati ne more, kteriga ſi blishni ſam is kake dobre rezhi, ki jo ſtorimo, vsame. Tako, poſtavim, ſo ſe hudobni Judje nad nar lepſhimi Kriſtuſovimi deli pohujſhali. Tako pohujſhanje ni dano, ampak le vſeto.

Ali ſe je takih rezhi varovati potreba, od kterih vemo, de ſe bodo ljudje nad njimi pohujſhali?

Zhe ſo lete rezhi potrebne in dobre, jih opuſhati ne ſmemo. Kriſtuſ je ob ſabotih bolnike osdravljaj, deſiravno ſo ſe Judje nad tem pohujſhali.

Kaj nam je takrat ſtoriti, ko vidimo, de ſe blishni is ſlaboſti ali nevednoſti nad kakim naſhim dobrim delam pohujſha?

Takiga je potreba od tega dobriga dela poduzhati in preprizhati, ali pa ſe ga, zhe poſebno potrebno ni, popolnoma sdershati. Tako je ſ. Pavl ſtoril, ker pravi: „Ako jed mojiga

brata pohujšha, ne bom mesa jèdel na veko-
maj, de svojiga brata ne pohujšham.“ 1. Kor.
8, 13. Tako kristjan! bi tudi ti marš kaj storiti
smel, pa zhe bi se nad tèm tvoj blishni spod-
tikoval, raji nikar ne stori.

*Kteriga pohujšhanja se moremo vselej sder-
shati?*

Daniga puhujšhanja, to je takiga, ki se s'
nerodnimi besedami, ali s' kakim pregresnim
sadershanjem da, od kar se dobro vé, de je
blishnimu k' spodtikleju in napelovanju v' greh.

Je velik greh druge pohujšhati?

To je velik greh, kakor naš Kristuf uzhi
rekozh: „Kteri bo pa pohujšhal kteriga letih
malih, ki v' mene verujejo, temu bi bilo bolj-
shi, de bi se mu malenski kamen na vrat
obefil, in se potopil v' globozhino morja. Gor-
je svetu savoljo pohujšhanja. Pohujšhanje fizer
more priti, ali vender gorje tistimu zhloveku,
po kterim pohujšhanje pride.“ Mat. 18, 6 — 10.

Sakaj je pohujšhanje tako velik greh?

Sato, ker Bog hozhe, de bi se vsi ljudje
svelizhali, tisti pa kteri blishniga pohujšha, blish-
nimu v' pogubljenje pomaga.

Pohujshliviz, kteri blishniga v' kak greh
sapelje, mu s' tem nedolshnost, boshjo gnado,
mir vesti in nebesko kraljestvo odvsame. In
kako ne bo pohujšhanje velika pregreha, ker je
Kristuf tolkanj terpel, in tudi kri prilil, de
je naš is fushnosti hudizhove reshil; pohujsh-
liviz pa zhloveka spet, tako rekozh, is Kristu-

sovih rok isterga, in ga hudizhu isda! Kaj more biti hujshiga, kakor je to.

Kaj je takimu storiti, kteri je koga pohujshal?

Tak more storjeno pohujshanje, kolikor mu je mogozhe, popraviti.

Kako zhlovek storjeno pohujshanje popravi?

De zhlovek storjeno pohujshanje, zhe tudi ne popolnoma, vsaj nekoliko popravi:

1) More vse to opustiti, se od vsiga tistiga lozhiti, nad zhemur so se ljudje pohujshali, zhe bi bilo zhloveku tudi she tako teshko; in more s' vsm svojim djanjem in nehanjem pokasati, de ni nizh vezh tak, kakor je bil, in de mu je savoljo storjeniga pohujshanja mozhno shal.

2) More pohujshane poduzhiti, de naj nikar tako ne shive, kakor so pred nad njim vidili.

3) More tudi Boga profiti, de bi vsm tistim, kteri so se nad njim pohujshali, gnado spreobernjenja dodelil.

Š. Peter je bil Jesufa v' prizho drugih satajil, sato ga je pa tudi potlej pred drugimi s' toliko gorezhostjo sposnal. Š. Pavl je pred zerkev boshjo preganjal, in sato si je potlej tolkanj persadjal, de bi bil vse k' Jesufovi véri spreobernil. Ozhitna greshniza v' f. Evangelii je ozhitno s' jokam ljudem na snanje dajala, de svoje hudobiye obshaluje.

Kaj je v' peti sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano: 1) mir in spravo s' vsmi tudi s' takimi imeti, kteri so nas rasshalili. „Ako je mogozhe, iméjte mir s' vsmi ljudmi, kar

je per vas. Ne delajte si sami pravize preljubi, ampak dajte prostor jesi, sakaj pisano je: Meni gre mashevanje, jest bom vernil, rezhe Gospod. Ampak ako bo tvoj sovrashnik lazhen, daj mu jesti, ako je shejin, daj mu piti, sakaj ako to storish, bosh sherjavzo na njegovo glavo nosil.“ Rim. 12, 18 — 20.

2) Vsim dobre sglede dajati. „Naj sveti vasha luzh pred ljudmi, de vashe dobre dela vidiyo, in zhashe Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

3) Blishnimu duhovne in telesne dobrote deliti. „Vi pa bratje! ne utrudite se dobro delati. 2. Tefal. 3, 13.

VI. Sapoved.

Kaj je v' shesti sapovedi prepovedaniga?

V' shesti sapovedi so prepovedane nezhiste dela, vse nezhisto obnashanje, nezhiste besede, radovoljno dopadajenje in pervolenje v' nezhiste misli in shelje, in vse, karkoli v' nezhistost napeljuje. „Dela mesa pa so snane, in te so: presheshtvo, negnusnost, nesramnost, nezhistost. Od takih del vam pred povém, kakor sim vam pred povedal, de kteri take rezhi delajo, ne bodo boshjiga kraljestva doseгли.“ Galazh. 5, 19 — 21. Kurbanje pa, in vsa nezhistost naj se med vami she zlo ne imenuje, ali norške ali gerde besede naj is vashih ust nikoli ne pridejo.“ Efes. 5, 4. 5.

Se je greha nezhistosti slo bati?

Prav slo se ga je treba bati sato, ker zhlo-

vek grosno lohka va-nj pride, in ga filno teshko opusti. „Pregrehe njegove mladosti bodo njegove kosti napolnile in v' prahu s' njim pozihvale.“ Job. 20, 11.

Ali je nezhiſtoſt velika in slo oſtudna pregreha?

Velika in slo oſtudna pregreha je nezhiſtoſt, ker kriſtjan per ſ. kerſtu Kriſtuſov ud in tempelj ſ. Duha poſtane, in ni le ſamo po duſhi, ampak tudi po truplu Bogu poſvezhen.

Sato pravi ſ. apoſtelj Pavl, de nezhiſtoſt ſe ſhe med kriſtjani imenovati ne ſme, kakor ſe ſvetim ſpodobi, in de nezhiſtniki ne bodo nikoli v' nebefa priſhli. Ravno tako ſe tudi is ſhtraſeng, s' kterimi je Bog nezhiſtnike ſhtraſoval, lohka ſklene, kako Bog leto hudobijo ſovraſhi. Potop je bil po ſprizhovanji ſ. piſma ſhtraſenga nezhiſtoſti. Œodoma, Gomora, in dve druge meſta ſo bile ſavoljo nezhiſtoſti s' vſimi ſvojimi prebivavzi s' nebeshkim ognjem pokonzhane. In ſ. apoſtelj Juda pravi, de ſo lete meſta ſgled terpljenja v' vezhnim ognji poſtale: „Kakor Œodoma in Gomora in bliſhne meſta, ktere ſo ravno tako neſramno delale, in ſe pezhale s' drugim meſam, ſo ſgled poſtale terpljenja v' vezhnim ognji.“ Juda 7.

Ko ſe je bilo Iſraelſko ljudſtvo s' Moabiſhkimi hzherami pregreſhilo, je Bog Mojſeſu ſapovedal, vſe tiſte, ki ſo ſe bili pregreſhili, na galge proti ſonzu obeſti, in tako je bilo na enkrat ſhtir in dvajſet tavſhent pomorjenih. 4. Mos. 25, 4 — 9. David je ſvojo pregreho ſposnal, jo objokoval in ſe ſavoljo nje oſtro pokoril, greh mu je bil odpuſhen, vender je ſavoljo

njega velike zhasne shtrafenge terpel. Kako se bo pa she le takim godilo, kateri nobene pokore ne delajo!

So nespodobne misli in shelje vselej greh?

Takrat niso greh, kadar si jih zhlovek ni sam kriv, in jih, zhe se mu v' glavo filijo, odganja. Greh so pa vselej takrat, kadar jih je zhlovek sam kriv, kadar si nizh ne persadeva, de bi si jih is glave isbil, ali zhe she zlo dopadajenje nad njimi ima. „Povem vam, de vsak, kateri sheno pogleda, de je posheli, je she s' njo v' serzu presheshteval, pravi Kristuf.“ Mat, 5, 28.

Kaj v' nezhistost napeljuje?

V' nezhistost napeljuje nizhemerna in neframna nosha, prevsetnost, lenoba, poshreshnost v' jedi in pijazhi, plés, preprijasno pezhanje s' drugim spolam, rasujsdani pogledi, poslushanje gerdih pogovorov in pesem, in branje neframnih bukev. „Glej to je bila pregreha šodome tvoje sestre: napuh, kruha fitost in obilnost, in nje in njenih hzhera shivljenje bres dela.“ Ezech. 16, 49.

Kaj isvira vezhi dél is nezhistiga greha?

1) Posabljenje Boga, 2) slepota uma, 3) oterpnjenost serza, 4) vzhafi odstóp od vere, kakor imamo shalošten sgled nad kraljem šalomonam, 5) nevarne in ostudne bolesni, in tudi vezhkrat presgodna smert. „Kdor se s' kurbami pezha, bo neframen, on bo delezh strohливosti in zhervov, bo k' velikimu sgledu postavljén, in njegova dusha bo is shtevila shivih vershena.“ širah. 13. 3. 6) Savoljo lete pregrehe so bile

she vezhkrat zele deshele, mesta in narodi od Boga shtrafani.

Sakaj je v' leti sapovedi, kakor f. pismo govori, posebno presheshtvo prepovedano?

Sato, ker tiste perfhone, ktere sakon prelomijo, sraven ostudne pregrehe nezhistosti, tudi pregreho krivize dopernefajo.

Kaj je v' shefti sapovedi sapovedaniga?

V' shefti sapovedi je sapovedano se na du-shi in na telefu zhisto sadershati, se tudi shezlo slabih misel varovati, se takih perloshnost fkerbno ogibati, ktere v' leto pregreho napeljujejo, in sploh nizh takiga ne storiti, kar bi fi v' prizho starshev, uzhenikov in drugih pamet-nih ljudi storiti ne upali. „To je boshja volja vafhe posvezhenje, de se nezhistosti sdershite, in de vsak smed vaf svoje telo v' svetosti in v' zhafti ohrani, ne pa v' gerdih sheljah, kakor malikvavzi, kteri Boga ne posnajo.“ 1. Tefal. 4, 3.

VII. Sapoved:

Kaj je v' sedmi sapovedi prepovedaniga?

V' sedmi sapovedi je prepovedana tatvina, rop, golufija per méri in vagi, sadershanje ptujiga blaga ali saflushka, krivizhni zhimshi, in dobizhki, in vsako poshkodovanje blishniga na blagu in pravizah.

Kaj je tatvina, in kaj rop?

Tatvina je, zhe se blishnimu fkrivaj kaj

ukrade, rop pa, zhe se kaj blishnjimu s' filo vsame. „Tatje in oderniki ne bodo boshjiga kraljestva posedli.“ Kor. 6, 10.

Ali se zhlovek le samo takrat soper sedmo sapoved pregreshti, kadar sam kaj ukrade, ali kaki rop stori?

Pregreshti se tudi, zhe drugim kraſti ali ropati pomaga; zhe jim kaj takiga svetuje, ali perloshnost in potuho daje; zhe ukradeno blago hrani, kupi ali prodaja. Š. pismo pravi: „Kdor se s' tatam deli, svoje shivljenje sovraſhi.“ Prip. 29, 24.

Vſaki kriptjan bi v' leti rezhi tako vesten biti mogel, kakor nam ſ. pismo od Tobija perpoveduje. Ko je koslizhek, kteriga je bila Tobijeva shena saflushila in domu perneſla, vezhkrat meketal, je Tobija zhes to tak nepokoj v' ſebi obzhutil, de je rekel: „Glejte, de bi kje ukraden ne bil, dajte ga njegovimu goſpodarju nasaj, ker nam ni dopuſheno kaj ukradeniga jeſti, ali ſe ga dotakniti.“ Tob. 2, 21.

Smejo otrozi ſtarſhem ſa ſe ali ſa druge kaj vseti?

Tudi otrozi ne smejo ſvojim ſtarſhem nizh vseti, sato ker je ſtarſhem ſhe v' laſti. „Kdor kaj ſvojimu ozhetu ali materi vsame in rezhe, de to ni greh, je vbijavzov tovarſh.“ Prip. 28, 24. Tega greha ſo tudi tiſti deleſhni, kteri otroke napravijo, de jim kaj od hiſhe dajejo ali prodajajo, in ravno sato ſo dolſhni ſtorjeno krivizo popraviti. Tega greha ſo tudi tiſti deleſhni, kteri to, kar otrozi ſtarſhem ukradejo, hranijo.

Kdaj je zhlovek golufije kriv?

Takrat, kadar slabo blago sa dobro prodaja, kadar premajhno méro in vago ima, ali kadar se podkupiti da, in kadar se kdo potrebe, nevednosti blishnjiga poslushi, de ga sviye, in kaj na premoshenji poshkodje. Bog pravi: Nizh krivizhniga ne pozhnite, ne v' sodbi, ne v' meri." 3. Mos. 19, 35.

Kako se starshi, gospordarji in gospodine tudi vezhkrat soper sedmo sapoved pregreshe?

Pregreshé se: 1) zhe svojim otrokam premoshenje sapravljajo, sakaj Bog ne da ljudem blaga sato, de bi ga sapravljali in s' njim delali, kakor bi hotli, ampak de s' njim gospodarijo, in de ga po kershanfsko obrazhajo.

Ravno tako se tudi gospodarji pregreshe, zhe svojih poslov in delavzov po pravizi ne plazhajo, ali zhe jim plazhati odlashajo. „Kteri kri prelije, in kteri najemniku plazhilo odterga, sta brata.“ Šir. 34, 27. Plazhilo tvoji-ga najemnika naj nikar do drugiga dne per tebi ne ostane. 3. Mos. 19, 13. Torej je Gospod nograda svojim delavzam prez svezher plazhilo dal. Mat. 20, 8.

2) Še pregreshe, zhe fami, ali pa njih drushina s' shivino sosedom shkodo delajo, ali zhe shivino nalash spuste, de gre kamor hozhe. „Kdor njivo ali nograd poshkodje, in svojo shivina ispušti, de ptuje popase, tak more s' tem, kar nar boljshiga na svojim polji ali v' nogradu ima, po zeni shkode sa to poverniti.“ 2. Mos. 22, 5.

3) Še pregreshe, zhe mejnike prestavijo.

„Ne preštavi mejnikov svojiga blishniga, ktere so postavili prvi ljudje v' tvoji lastnini.“ 5. Mos. 19, 14. „Ne prestopi starih mejnikov, kteri so tvoji ozhetje postavili.“ Prip. 22, 28.

4) Še pregreshe, kadarkoli kako krivizo blishnjimu delati perpušte, ali kaj takiga pregledajo, in vselej kadar se krivizhno toshujejo, to je sa take rezhi, ktere jim po pravizi ne gredo.

Kako greshe antverharji ali rokodelzi in najemniki soper to sapoved?

Greshe, zhe predrago rajtajo, zhe svesto zeli dan ne delajo, kakor so najeti, ali zhe se kakiga dela podstopijo, ki ga ne snajo, in tako blago spridijo; zhe kaj od daniga blaga perdershe, ali namest dobriga blaga slabo nasaj dado.

Kako se kupzi s' golufijo pregreshe?

Še pregreshe: 1) zhe blago predrago prodajajo in prevelikih dobizhkov ishejo.“ Lakomnik, *pravi s. pismo*, ima tudi dushe naprodaj.“ Širah. 10, 10.

2) Zhe imajo krivizhno vago ali méro. „Ti ne smesh (*prepoveduje Bog*) dvojne vage ali mire, vezhi in manjsi v' svoji hishi imeti, ampak moresh pravo in pravizhno vago, enako in pravizhno miro imeti. Sakaj ta, ki leto dela, je pred Gospodam gnusoba. 5. Mos. 25, 13 — 16.

3) Kadar slabo sa dobro prodajajo, in ga she sraven hvalijo.

4) Kadar prekupujejo i. t. d.

Kako se podloshni soper to sapoved pregreshe?

Pregreshe se, zhe ne opravljajo davkov,

desetin, ali kar po postavah in starih navadah gosposki gre.

Kako greshe dolshniki soper to sapoved?

Dolshniki greshe, zhe posojeniga ob pravim zhasu, ali pa she zlo ne vernejo, ali kadar, zhe jim je bilo kako zelo orodje posojeno, pokasheno nasaj dado.

Š. pismo pravi: „Posodi blishnjimu ob zhasu njegove potrebe, poverni pa tudi ob zhasu svojimu blishnjimu tebi posojeno. Ispolni besedo, in svesto s' njim ravnaj, in ti bosh vsaki zhas najdel, kar ti je treba. Mnogim se sdi, de je to najdeno, kar se jim posodi, in tistim, kateri so jim pomagali, nadlego delajo. Dokler prejemlejo, roke dajavzu kushujejo, in v' obetanji ponishno govoré. Ali ob zhasu vrazhenja profijo sa odlog, dajejo soperne besede in memrajo, ter toshijo zhes drage zhase. Ako tudi poverniti samorejo, se branijo, in komaj polovizo od posojeniga vernejo, in she to unimu kakor kako najdeno rezh rajtajo. Ako pa nemorejo verniti, uniga ob dnarje perpravijo, in ga imajo bres potrebe sa svojiga sovrashnika, ja oni s' ozhitanjem in s' kletvijo plazhujejo, in mu sa zhas in dobrote saframovanje vrazhujejo. Šir. 29, 2 — 9.

Ali je dolshnost take dolgove plazhati, kateri se pred gosposko sprizhati ne morejo, ker nobenih pisem in prizh ni?

Dolshnost je pod greham, ker gosposka sa vse golufije vediti ne more; ker lohka is nevednosti tudi krivizhno sodbo stori; ali savoljo tega more biti pravizhen dolg vse eno plazhan,

in sraven tudi she shkoda povernjena; zhe jo je blishni savoljo tega terpel.

Kaj je storiti, kadar se kaka rezh najde?

Zhe se ve, zhigava de je, se more prezej nasaj dati, zhe se pa to ne vé, se more dati osnaniti. „Kadar bosh videl, de je vol ali ovza tvojiga blishnjiga safhla, jo v' svojo hisho pelji, in naj per tebi bo, dokler je tvoj brat ne ishe in nasaj ne dobi. Ravno tako moresh storiti s' oblazhilam in vsako rezhjo svojiga blishnjiga. 5. Mos. 22, 1 — 3.

Kaj je takrat storiti, kadar se svediti ne more, zhigava je najdena rezh?

Se more kaki zhas pozhakati, in zhe se nobeden ne oglasi, naj svojiga duhovniga pastirja vprafha, kaj je storiti.

Kaj je v' sedmi sapovedi sapovedaniga?

V' sedmi sapovedi je sapovedano vsakimu pustiti, kar je njegoviga, vsakimu dati, kar je njegoviga, ukradeno blago poverniti, in vso storjeno shkodo popraviti, in s' delam sebi shivefh bres shkode blishnjiga perdobiti.

Lep sgled lete resnize imamo v' f. pismu na Zahejam, kateri je Kristusu rekel: „Polovizo svojiga blaga dam ubogim, in zhe fim koga goljufal, povernem zhveterno.“ Luk. 19, 8.

Kdo je dolshan ukradeno ali perdershano blago poverniti, ali nasaj dati?

Tisti, ki ga je bil vsel, ali ki ga je perdershal, ali shkodo storil. Zhe jih je pa vezh vkup bilo, de so blishnjimu shkodo storili, mo-

re sleherni toliko poverniti, kolikor na njega pride; zhe bi pa nekteri poverniti ne hotli, morejo pa njih tovarshi toliko vezh poverniti. Ravno tako bi mogel en sam poverniti, zhe bi drugi poverniti ne hotli.

Kdo more pa takrat ukradeno ali pergoljufano blago in storjeno shkodo poverniti, kadar tisti, ktere ta dolshnost sadene, umerjo?

Takrat so pa njegovi erbi storiti dolshni, sakaj do krivizhniga nimajo tudi erbi nobene pravize.

Komu se more poverniti?

Poshkodovanimu; zhe umerje pa njegovim erbam, in zhe se sa nobeniga erba ne vé, naj svojiga spovednika sa svet vprasha.

Kdaj se more poverniti?

Poverniti se more bersh ko bersh, sakaj f. Avgushtin pravi, de greh nemore biti pred odpushten, dokler ukradeno blago povernjeno ni. In zhe se s' odlashtanjem blishnjimu nova shkoda naredi, more potlej tudi ta shkoda povernjena biti.

Koliko se more poverniti?

Toliko, kolikor je bilo vsetiga, ali kar je bilo shkode storjene. Zhe so pa vsete rezhi poshkodovane bile, je treba, de se popravijo, in popravljene povernejo.

Kaj je pa takrat treba zhloveku storiti, kadar tako obosha, de poverniti ne more?

Takrat more zhlovek vsaj resnizhno voljo imeti, de bi rad povernil, zhe bi mogel, in

more Boga profiti, de bi njegovo resnizhno voljo sa delo vsel.

Kaj she sedma sapoved sapove?

Sapove tudi blishnjimu, kolikor je nar bolj mogozhe, k' frezhi pomagati, pa fhkode varovati, in se mu v' potrebi dobrotljiviga fkasati.

VIII. Sapoved.

Kaj je v' ofmi sapovedi prepovedaniga?

V' ofmi sapovedi je prepovedano krivo prizhevanje, kriva toshba, vfaka lash, obrekovanje, opravljanje, krivo natolzvanje, krive sodbe in podpihovanje.

Kdaj se zhlovek s' krivim prizhevanjem pregreshi?

Takrat, kadar per gosposki ali per kakimu drugimu pravilu k' pridu, ali pa h' fhkodi svojiga blishnjiga kaj takiga, kar ref ni, govori. Daniel v' 12 v. perpoveduje, kako sta dva sodnika soper nedolshno šusano prizhala, in de pravizhni fhtrafengi nista odshla, ker sta bila oba s' kamni pobita. „Kriva prizha ne bo bres fhtrafenge, in kdor lash govori, ne bo (sodbi boshji) odshel.“ Prip. 19, 5.

Je zhlovek samo takrat kriviga prizhevanja kriv, kadar sam krivo prizhuje?

Tudi takrat je kriv, kadar koga drugiga v' to napeljuje, mu svetuje, ali zhe mu sato kako plazhilo obeta, ali pa shuga, ako tega ne stori.

Kaj je tak storiti dolshan, ki je po krivim prizhal?

Tak more vso storjeno škodo popraviti, ktero je blishnjimu ali na njegovim premoshenji, ali pa na njegovim poshtenji naredil.

Kdaj zhlovek lashe?

Vselej, kadar drugazhi govori, kakor misli, sato de bi blishnjiga ogoljufal ali premotil.

Ali je tudi tako govorjenje lash, ktero se lohka na dvojno stran sastopi?

Tudi tako govorjenje je lash in torej pregreslino, ker tak ravno sato tako svito govori, de blishnjiga goljufa, ker vé, de bo blishnji drugazhi sastopil, kakor on misli.

Je vsaka lash greh?

Vfaka lash je gréh, ker je vfaka lash resnizi nasproti, in kar je resnizi nasproti je Bogu nasproti, ker Bog je vezhna resniza.

Bog lash v' vezh krajih s. pisma prepoveduje. „Ne legajte, nobeden naj ne goljufa svojiga brata.“ 3. Mos. 19, 11. Lashnjive usta dusho umore. „Modr. 1, 11. Gospod sovrashi vse, kateri lashnjivo govore.“ Psl. 5, 7. „Opustite lash, vfaki naj govori resnizo s' svojim blishnjim, ker smo udje med seboj.“ Efes. 4, 25. Štraslhen sgled, kako Bog lash sovrashi, imamo tudi v' s. pismu nad Ananijem in Šafiro. Š. Peter Ananiju rezhe: Sakaj je satan tvoje serze smotil, de si se s. Duhu legal? In per ti prizhi je Ananija mertev na semljo padel. Ravno tako je bila njegova shena Šafira shtrafana.

Ali je v' sili lash perpushena, ali pa sato, de bi se kaj hudiga odvernilo?

Lash ne more nikoli perpushena biti, ker se kaj hudiga nikoli storiti ne sme. Š. pismo pravi: „Sdershite se vfaktere lash.“ Šir. 7, 14.

Kaj je takimu storiti treba, ki se je slegal?

Zhe je mogozhe, naj besedo nasaj vsame, in naj vso storjeno shkodo popravi, in naj svoj greh obshaluje.

Kdaj je zhlovek obrekovanja kriv?

Kadar soper blishnjiga kaj takiga pove, kar ref ni.

Ali je obrekovanje velik greh?

Velik greh je, sakaj tak zhlovek, kateri blishnjiga obrezhe, se pregreshi nad resnizo, nad pravizo in nad ljubesnijo proti svojimu blishnjimu. „Ti ne smesh svojiga blishniga po krivim obdolshiti.“ 3. Mos. 19, 13. „Bog bo lashnjiviga opravljevza ponishal.“ Pfl. 71, 4.

Kdo je opravljanja kriv?

Kdo kaj hudiga, pa she nesnaniga, od svojiga blishnjiga pove, ali tako na snanje da, de fi drugi lohka od blishnjiga kaj slabiga mislijo. In tudi tifti, ki slabosti blishnjiga tako poviksha, de se ljudem velika pregreha sdi, ali zhe k' hudimu, kar ve, she sam kaj perstavi.

Kdo je she opravljanja kriv?

Tudi tifti, kateri nalash sato od blishnjiga molzhi, kadar od njega kako govorjenje pride,

de si drugi lohka kaj slabiga od njega mislijo; tiſti, ki bi lohka opravljanje uſtavili, zhe bi hotli, in kateri opravljanje radi poſluſhajo.

Je opravljanje greh?

Greh je, ſakaj s' opravljanjem ſe bliſhni-mu poſhtenje odvsame, in vezhkrat tudi ſhe kaka druga ſhkoda ſtori. Bog opravljanje pre-poveduje rekozh: „Nikar ne bodi opravlji-viz in podpihovaviz med ljudſtvam. 3. Mos. 19, 16. Š. apoſtelj Pavl pravi, de opravlji-vzi ne bodo ravno tako, kakor ubijavzi in nezhiſtniki, ne-beſhkiga kraljeſtva nikoli doſegli. 1. Kor. 6, 10.

Od kod iſvira opravljanje?

Opravljanje iſvira is prevſetnoſti, vezhi dél sato, de bi zhlovek s' tem, ko druge ponishu-je, ſamiga ſebe povikſhal. Vzhafi iſvira tudi is lakomnoſti, is nevoſhljivoſti, is ſovraſhtva, is po-mankanja ljubesni, vezhkrat tudi is nepremiſlika.

Kaj je zhloveku takrat ſtoriti, kadar oprav-ljati ſliſhi?

1) Ne ſme prezej opravlji-vim beſedam ver-jeti. „Velikrat je kaj ſleganiga, ne verjemi sleherni beſedi.“ Šir. 19, 15. 16.

2) More vſtavljati opravlji-vza; in more od bliſhniga, zhe kaj dobriga vé, povedati, in ga, kolikor ſe da, ſagovarjati; ali zhe ſi ga ſgovo-riti ne upa, more pa vſaj ſhe s' ſvojim obra-sam pokasati, de mu opravljanje ni vſhezh.

3) Še more druſhine takih, ki radi oprav-ljejo, ogibati, de ſzhaſama tudi ſam opravlji-viz ne poſtane.

Kaj more opravljiviz storiti, kadar je blishnimu poshtenje odvsel?

More, kolikor je mogozhe, storjeno shkodo popraviti, svoje lashnjivo govorjenje prekli-zati, in zhe je bilo to ref, kar je soper njega povedal, more pa kake druge njegove dobre lastnosti rasglasovati.

Ali je vselej greh od blishniga kaj hudiga povedati?

Zhe se to is hudobniga serza sгоди, je vselej greh. Greh pa ni 1) takrat, zhe se hudobija blishnjiga le samo sato rasodene, de se kaki nedolshen shkode ali greha obvaruje, kar bi se sgodilo, zhe bi se mu hudobija blishnjiga ne rasodela.

2) Ni takrat greh, zhe se hudobija blishnjiga tistim pove, ki jo lohka odvernejo, ali kateri takiga zhloveka lohka posvare. Tako je bil Mardohej prav storil, ker je kralju Asveru rasodel, de sta dva shivotna varha nepravljena ga umoriti. Tako je tudi Jesus svojim uzhenzam od hinavshine farisejev pravil, sato de so se jih bolj varovati vedili.

Kdo je kriv krivizhne sodbe ali natolzvanja?

Tisti, ki svojiga blishnjiga bres vsiga praviga urshaha slabo sodi, ali slabo od njega misli.

Od kodi svirajo take krive sodbe?

Svirajo is napuha in is pomanjkanja ljubeshni. Prevseten zhlovek ne zhuti bruna v' svojim ozhesu, pesdir v' ozhesu blishnjiga pa prezej vidi. Mat. 7, 5. Ker si napuhnjeni fariseji niso mogli drugazhi pomagati, so Kristusa kri-

vo sodili rekozh: „S' Belzebubam, vikshiga zhes hudizhev, hudizhe isganja.“ Mat. 9, 34.

So krive sodbe ali natolzvanje greh?

Gréh so vselej sato, ker so soper ljubesen blishnjiga, in ker jih Bog prepoveduje. „Nikoger ne obdolshi, dokler ne isprafhafh.“ Širah. 11, 7. „Ne sodite, de ne bote sojeni.“ Mat. 7, 1. „Sakaj sodish svojiga brata? Vsi bomo stali pred sodnim stolam Jesufovim.“ Rim. 14, 10.

Sakaj se je pa she treba varovati blishnjiga hudobno soditi?

Sato, ker se zhlovek neisrezheno lohka v' svoji sodbi goljufa.

Tako postavim je bil Heli brumno Ano krivo obsodil, de je pijana, ker je videl, de je v' tempeljnu dolgo molila. In satorej ji je rekel: „Kako dolgo bosh pijana, stresni se od vina, kteriga si polna. 1. Kralj. 1, 13. Tako so tudi Judje binkushtno nedéljo aposteljne, kateri so s' svetim Duham napolnjeni mnoge jesike govorili, krivo obsodili, de so pijani. Djanj. apost. 2, 13.

Kaj je storiti, de se zhlovek tega greha obvaruje?

1) Nikoli naj blishnjiga hudo ne sodi, dokler ni od njegove hudobije dobro preprizhan. 2) Naj djanje in nehanje blishnjiga vselej raji na dobro kakor na hudo obrazha. 3) Naj zhloveka, kadar kako hudobne déla nad njim vidi, kolikor se da, ne le samo pred drugimi, ampak tudi sam pred seboj isgovarja. 4) Naj si misli, de ima vsaki zhlovek kake slabosti nad seboj, in naj skerbi svoje bolj sposnati, in bolj ponishno shiveti.

Kdo se greha podpihovanja kriviga stori?

Tisti, ki ljudi drashi in shunta, de se med seboj prepirajo in sovrashijo. Šem se shtejejo vsi tisti perlisnjenzi, kateri smirej pasejo, kaj bi kaj zhes blishnjiga slifhali in svedili, de bi mu bersh potlej s' potuhnjeno prijasnostjo povedali.

Ali je podpihovanje velik greh?

Velik greh je, ker is tega pridejo vezhkrat strashne sovrashtva in nemir po hishah. In pa she posebno sato, ker se satosheni zhlovek odgovoriti ne more', ker sa svoje pozhernenje ne ve.

Kaj s. pismo od tega greha govori?

Š. pismo pravi: „Sheft rezhi je, ktere Gospod sovrashi, in nad sedmo se mu gnusi. (*Sedma rezh je pa ta:*) „Kteri med bratami raspertje trofi.“ Prip. 6, 16 — 19. „Preklet je podpihovaviz in dvajesizhnik, sakaj on bo veliko med seboj mirnih rasdrashil.“ Širah. 28, 15. Podpihovanje je storilo, de so bili trije mladenzhi od kralja Nabuhodonosarja v' rasbeljeno pezh, Dan. 3. in brumni Daniel v' jamo levov versheni. Dan. 6.

Kaj je v' ofmi sapovedi sapovedaniga?

V' ofmi sapovedi je sapovedana resnizhnost in odkritoserzhnost v' besedi in v' djanji, in potlej pa skerb sa svojo in sa blishnjiga zhast in poshtenje; in de se mu, zhe mu je bilo dobro ime odvseto, spet nasaj sadobi. „Škerbi sa dobro ime, sakaj leto bo tebi bolj terdno oftalo, kakor tavshent dragih in velikih salog. Dobro shivljenje ima odshtete dni: dobro ime pa vekomaj oftane. Šir. 41, 15. 16.

Kako fkerbimo sa zhaft in poshtenje?

Sa svojo zhaft in sa svoje poshtenje fkerbimo, zhe fi persadevamo, de bi vse lepe kershanske zhednosti nad seboj imeli; zhe vse dolshnost svojiga stanu na tanko spolnimo, zhe smo v' besedi in v' djanji resnizhni in ravni, in zhe fi s' bogabojezhim in pametnim shivljenjem Bogu dopašti persadevamo. „Bratje, karkoli je resnizhno, karkoli je framoshljiviga, karkoli je pravizhno, karkoli je svetiga, karkoli je ljubesnivo, karkoli dobro imé daje, kar k' zhednosti, kar k' hvale vrednimu poduzhenju pelje, to mislite.“ Filip. 4, 8.

Kako se pa sa zhaft in poshtenje blishnjiga fkerbi?

Sa zhaft in poshtenje blishnjiga fkerbimo, zhe vselej od njega dobro mislimo in govorigo, in njegove dobre lastnosti drugim rasodevamo. „Ljubesen ne misli nizh hudiga, ljubesen vse veruje, vse upa.“ 1. Kor. 13.

Od dveh sadnjih sapoved.

Kaj nam dvé sadnji sapovedi prepovedujete?

Sadnji dve sapovedi nam vse shelje po tém, kar nashe ni, prepovedujete.

Kaj nam pa sadnji dve sapovedi sapovedujete?

Nam sapovedujete, de moremo biti zhistiga ferza, de moremo krotiti svoje hude shelje, in de ne smemo nikoli nizh takiga posheleti, kar nashe ni. „Svelizhani so, ki so zhistiga ferza, sakaj Boga bodo gledali.“ Mat. 5, 8.

„Kteri so Kristusovi, so svoje meso s' grehi in hudimi sheljami vred krishali.“ Galazh. 5, 24.

Sakaj nam Bog tudi hudobne shelje prepoveduje?

De nam pokashe: 1) de je nashih serz gospodar. „Gospod vaguje serza.“ Prip. 21, 2.

2) De mu ni nizh skritiga, kar se v' nashih serzih godi.

3) De je njegova postava boljshi, kakor vse zhloveshke postave, ktere le s' nashimi sunajnimi deli sapovedujejo, ne pa s' snotrajnimi mislimi.

4) De nas poduzhi, kako de je treba greh she prezej v' korenini, kar so hude shelje, satirati in sadushiti. „Vsak je pa skushan, kadar je od svojiga poshelenja vlezhen in vabljen. Po tem kadar poshelenje spozhne, rodi greh, greh pa, kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 14. 15.

Kaj se uzhimo is dvéh sadnjih sapoved?

Is dvéh sadnjih sapoved se uzhimo, de ni sadosti, de se zhlovek le od sunaj, to je v' svojih sunajnih delih prav sadershi, ampak de more tudi resnizhno voljo imeti, vse storiti, kar je prepovedaniga. „Ne vsaki, kteri mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v' nebeshko kraljestvo, ampak kteri stori voljo mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 7, 21.

Kaj je Bog tistim obljubil, kteri po njegovih sapovedih shive?

Bog je vsm takim vezhno shivljenje, in tudi na tem svétu svoj sveti shegen obljubil.

„Ako pa hozhefh v' shivljenje iti, spolni sapovedi.“ Mat. 19, 17. „Blagor tim, kateri se nedolshno sadershe, in po Gospodovi postavi shivé.“ Pfl. 118, 1.

Od zerkvenih sapoved.

Kako nar bolj fskashemo pokorshino materi katoljshki zerkvi?

Zhe njene sapoved svesto spolnujemo.

Ali ima katoljshka zerkev oblast sapovedi dajati?

Katoljshka zerkev ima od Jesufa Kristusa oblast sapovedi dajati, in ona jih tudi daje svojim vernim sato, de bi loshej boshje sapovedi spolnili, in se svelizhali. „Resnizhno vam povém, karkoli bošte savesali na semlji, bo tudi v' nebefih savesano, in karkoli bošte rasvesali na semlji, bo tudi v' nebefih rasvesano.“ Luk. 10, 16.

Kako nam zerkvene sapovedi pomagajo loshej boshje sapovedi spolniti?

Nam pomagajo, ker nam nektore sapovedujejo take bogabojezhe dela, s' kterimi se boshje sapovedi dopolnijo; druge pa nam odkashejo zhaf, kdaj morejo kristjani boshje sapovedi dopolniti.

Smo dolshni zerkvene sapovedi dopolnovati?

Dolshni smo jih dopolniti.

1) Ker nam she zheterta boshja sapoved sapove duhovskim in deshelskim gosposkam pokornim biti. „Pokorni bodite svojim vishim,

in bodite jim podlošni, sakaj oni zhujejo nad vami kakor taki, kateri bodo sa vaše dušne odgovor dajali, de to s' veseljem store ne pa sdihovaje.“ Hebr. 13, 17.

2) Ker je Kristuf naš sapovednik v' evangeliu terdo sapovedal zerkev poslušhati rekozh: „Zhe zerkve ne poslušha, imej ga kakor malikovavza in ozhitniga greslnika.“ Mat. 18, 17.

Alitudi imamo kake posebne zerkvene sapovedi?

Imamo jih pet.

Ktere so?

1) Posvezhuj sapovedane prasnike.

2) V' nedéljo in sapovedane prasnike s' spodobno andohtjo s. masho slisli.

3) Posli se sapovedane postne dni, namrezh shtirdesetdanski post, kvaterne in druge sapovedane postne dni, in v' petek in v' seboto se mesnih jedi sdershi.

4) Špovej se svojih grehov svojimu postavljenu sapovedniku nar manj enkrat v' letu, in ob velikonožnimu zkasu prejmi sveto reshnje Telo.

5) Ne obhajaj shenitve v' prepovedanih zhasih.

Od perve zerkvene sapovedi.

Kaj perva zerkvena sapoved sapoveduje?

Sapoveduje prasnike, ki jih je zerkev postavila, ravno tako posvezhevati, kakor nedéljo, to je ob prasnikih pozhivati, serze in roke od

posvetnih opravil odlozhiti, in se le v' Bogu in Jesufu veseliti, in dobre dela delati.

Kteri prasniki so od zerkve sapovedani?

Vsi prasniki sunaj nedelje, ktero je sam Bog postavil.

Kdo ima oblast v' zerkvi prasnike postaviti ali odstaviti?

Papesh in shkofje imajo oblast prasnike postaviti ali odstaviti.

Zhému je zerkev prasnike postavila?

Zerkev je prasnike postavila in sapovedala k' boshji zhaſti, k' poduzhenju in boljſhanju vernih. Gospodovi prasniki so v' spomin svetih ſkrivnoſt, ktere se take dni obhajejo; prasnike Matere boshje in drugih svetnikov so pa sato sapovedani, de bi verni Boga ſahvalili ſa toliko gnad, ki jih je Bog svetnikam dal, de ſe njih zhednoſti ſpomnijo, de bi ſe uneli jih tudi ſveſto poſnemati, in ſe svetnikam perporozhili, de bi ſa-nje Boga profilili.

Kako ſluſhijo prasniki Gospodovi k' zhaſti boshji?

Š' tem, ko naſ opomnijo ſkrivnoſt Jeſuſa Kriſtuſa in njegovih del, ktere je ſa naſhe ſvelizhanje ſtoril, de ſa-nje Boga hvalimo in zhaſtimo.

Kako pomagajo Gospodovi prasniki k' naſhim poduzhenju in boljſhanju?

Š' tem, ko naſ opomnijo miloſti in dobrote boshje, naſ ſpodbadajo h' hvaſeſhnoſti,

upanju in ljubeshni do Boga, in naf uzhé, ka-ko se moremo pred Bogam sadershati.

Tako postavim naf prasník rojstva Jesufovi-ga opomni, de ker se je Šin boshji k' sveli-zhanju zhloveka tako globoko ponishal, in prez ob rojstvo sa greshniga zhloveka sazhel pokoro delati, se more tudi zhlovek sam ponishati, svojo nepremoshnost sposnati in shivo obzhutiti, in zhes svoje grehe pokoro delati, zhe hozhe po Jesufu Kristufu svelizhan biti. Opomni naf pa tudi neskonzhne milofte in dobrote bosh-je, kako naf Bog ljubi, ko je svojiga ljubiga Šina sa naf dal. Tako premishljevanje naf ush-ge Boga zhaftiti, hvaliti, terdno va-nji upati, in ga zhes vse ljubiti, in greha se ogibati.

Kako fo prasniki devize Marije in drugih svetnikov k' zhafti boshji?

Tako, ko take dni mislimo na njih sveto shivljenje, in sato Boga hvalimo in zhaftimo, ker jim je svojo gnado dal, de fo samogli tako sveto shiveti.

Kako flushijo prasniki devize Marije in drugih svetnikov k' nashim poduzhenju in boljshanju?

Nam flushijo, ko naf opomnijo njih sve-tiga shivljenja, naf poterdijo v' upanji, de je tudi nam mogozhe s' pomozhjo gnade boshje sveto shiveti, kakor fo oni shiveli, in naf budé po njih stopinah hoditi.

Kaj naj katoljshki kristjan ob prasnikih stori?

1) Naj gnade, ki jih je Bog ljudem sploh, ali svetnikom posebej dal, premishluje, in Bo-ga sa-nje hvali.

2) Naj zhednosti svetnikov premisluje, in si jih sa sgled vsame, kako more tudi on shiveti, in

3) naj sa svoje potrebe po njih proshnji per Bogu pomozh ishe.

Kaj zerkev v' prvi sapovedi prepoveduje?

Prepoveduje vse tisto v' prasniki, kar je v' nedeljo prepovedaniga, namrezh: 1) hlapzhevsko delo bres potrebe in pravizhniga perpushtenja.

2) Vse opravila in veselja, ktere tem dnevam ali nezhaft delajo, ali nal jih posvezhevat i motijo.

Kaj nam je tedaj storiti, de bomo nedelje in prasnike po volji zerkve posvezhevali?

Mi moremo v' zerkev iti, tam se lepo in andohtlivo sadershati, sveto masho slishati, pridigo in kerfshanski nauk svesto in verno poslushati, svete sakramente vredno prejemati, duhovne bukve brati, doma brumne pogovore in svete premislilike imeti, druge dobre dela opravljati, in terdno skleniti, po saslishani boshji besedi shiveti. „Ne sapustimo svojih sberalish, kakor imajo nekteri navado, ampak povešelujmo se, in toliko vezh, kolikor blishej vidite dan priti.“ Hebr. 10, 25.

Jesuf sam nam da svet sgled. Ko je bil 12 let star, je shel s' svojo materjo Marijo in f. Joshefom v' tempelj; in sadne tri leta njegoviga svetiga shivljenja na semlji je pogostama v' tempelj hodil, tam ljudi uzhil, jim sgled dajal, kako se jim je v' temeljnu sadershati, in je tam zhudeshe delal. „Sakaj ker so dva

ali trije sbrani v' mojim imenu, tam sim jest v' sredi med njimi." Mat. 18, 20. In prvi kristjani so se vsaki dan v' templjnu snajdili, pravi s. pismo. Djanje apost. 2, 46.

Kaj kashemo kristjani, ko v' zerkev k' unajni slushbi boshji skupej pridemo?

Kashemo, de sposnamo, de je Bog nash Gospod, kterimu smo v' vsih rezheh pokorshtino dolshni; ker smo vsi v' njegovih rokah, pridemo kakor dobri otrozi k' svojimu ozhetu, ga hvaliti, zhashtiti, moliti, njegovi sveti nauk poslushati, mu vse nashe reve in nadloge potoshiti, in ga sa gnado in pomozh s' otrozhjim saupanjem profiti. Jesus pravi: „Vam povem, de ako bota dva is val ene misli na semlji, karkoli bota profila, se jima bo sgodilo od mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 18, 19.

„Kako ljubeshjive so tvoje prebivalisha o Gospod vojská! Moja dusha sheli, in omedljuje po hishi Gospodovi. Moje serze, in moje meso se veseli v' shivim Bogu. O de bi tudi jest pozhival per tvojih altarjih o Gospod vojská; moj kralj, in moj Bog. Šrezhni so, kteri v' tvoji hishi prebivajo, oni te bodo vekomaj hvalili.“ Psl. 83, 2 — 5.

Kako naj se kristjan ob soprasnikih sadershi?

Naj pridno dela kakor druge delovnike.

Dober kristjan je v' vsem Jesufovi zerkvi pokoren; on vé, de je imela terdne in prave urshahe, ko je nektore prasnike odstavila; torej pa she sapovedane toliko bolj skerbno in svešto posvezhuje.

Od druge zerkvene sapovedi.

Kaj je v' drugi zerkveni sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano v' nedeljo in prasniki s' andohtjo sveto masfo slifhati.

Kaj je v' drugi zerkveni sapovedi prepovedaniga?

Je slasti lenoba per flushbi boshji v' nedeljo in prasniki prepovedana, postavim:

1) Zhe ni kristijan per vsi sveti masfi, ali ne s' andohtjo, ali pa zhe je le po redkim per pridigi, ali per kerfhanfskim nauki ali pa rastresen.

2) Zhe zhas sapovedaniga duhovniga opravila s' jedjo, pijazho, igro in drugimi nepotrebnimi smotami sapravi, kateri ga od boshje flushbe sadershé. „Per vasfhij gostijah so zitre, arfe, boben, pifhali in vino, in sa Gospodovo delo vam ni mar.“ Isa. 5, 12.

Ali je kristijan kterkrat isgovorjen od dolshnosti ob prasniki sveto masfo slifhati?

Je isgovorjen, zhe more bolniku v' nevarni bolesni sfrezhi, ali ko ne more do zerkve nekakor priti; ko ga vikfhi sapoved sadershi, ali kadar more k' odvernenju ali obvarvanju kake velike lastne ali blishnjiga fhkode doma oftati. Zhe pa is lenobe proti dobrimu, ali is prasnih nizhémernih urshahov k' f. masfi ne gre, mu je greh.

Kaj more tisti kristijan storiti, ki po vesti is refnizhnih in pravizhnih sgovorov k' sveti masfi iti ne more?

Tak more doma moliti, in s' svojimi misli

v' zerkvi biti, kakor de bi per flushbi boshji bil, de bo deleshen ofra s. mashe, in molitve svojih vernih bratov; doma resnize s. vére premishljevati, duhovne bukve brati, de to dolshnost po svoji mozhi namesti, kak dar ubogim dati, in zhe je mozh, med tednam k' s. mashi iti.

Ali je she stara navada v' prasnike s. mashe slishti?

Ta navada je tako stara kakor zerkev. Od nedelje se she v' djanji apostelnov bere, de so verni prvi dan po saboti; (to je v' nedeljo) skupej prishli, de so bili per lomljeni kruha, (to je per s. mashe) in de so bili obhajani. Djan. apost. 2.

Ali je kristjan dolshan tudi ob delovnikih s. mashe slishti?

Ni dolshan, zerkev je to le ob nedeljih in prasnikih sapovedala; pa vender dobro in koristno je, zhe ima perloshnost in zhas, de se lohka sgodi, in de sraven dolshnost svojiga stanu ne samudi. Dober kristjan ne bo is sanikernosti nizh dobriga opustil.

Kje naj kristjan ob prasnikih s. mashe slishti?

Zhe je mogozhe v' svoji fari. Ovze gredo sa svojim pastirjem, ker posnajo njegov glas. Jan. 10, 4.

Ali je sapovedano v' svoji fari sveto mashe slishti?

Sapovedano je v' tridentinskim sboru, de morejo shkofje ljudstvo opominjati, de naj se po goslo v' svoji fari snajde, sosebno ob nede-

ljih in velikih prasniki, in de tamkej f. mafho in boshjo besedo flifhi. Šej. 24, 4.

Sakaj je zerkev to sapovedala?

Sato, 1) de bi farmani s' svojim fajmosht-ram ob nedeljah in prasniki (ob katerih sled-ni fajmoshter sa svoje farmane mafhujejo) fklenjeni ofer svete mafhe Bogu ofrovali, in boshjo besedo od svojiga duhovniga pastirja flifhali. 2) De farmani flifhijo oklize, in druge njim potrebne osnanila.

Kaj isgovori kristjana od dolshnost v' svoji fari f. mafho in pridigo flifhati?

Šgovori ga starost, bolehnost, zhe ni druge mafhe v' njegovi fari, h' kateri bi varhi samogli iti, in kadar se is drugih refnizhnih urshahov priti ne more.

Od svete Mafhe.

Kaj je Jesus storil, de bi sakrament f. refsh-njiga Telefa vedno v' njegovi zerkvi ostal?

Švojim aposteljnami in njih nastopnikami, in mafhnikami je dal oblast ravno to storiti, kar je sam per sadnji vezherji storil, kruh in vino v' njegovo pravo telo in njegovo pravo kri spremeniti, ker jim je rekel: „To storite k' moji-mu spominu.“ Luk. 22, 19.

Kje mafhniki kruh in vino v' pravo telo in pravo kri Jesusovo spremene?

Per f. mafhi, ker ravno to store, kar je Jesus per sadnji vezherji storil.

Kaj je sveta masha?

Šveta masha je nekervavi ofer noviga testamēta, vedni spomin kervaviga ofra, kteriga je Jesuf Kristuf na krishi opravil.

Sakaj se f. masha imenuje ofer?

Sato, ker se Bogu vfigamogozhnimu pravo telo in kri Jesufa Kristufa v' podobah kruha in vina daruje.

Sakaj se f. mashi pravi nekervava daritev?

Sato, ker se per f. mashi kri ne preлива, kakor je bila na krishi prelita.

Šveta masha je ravno tisti resnizhni ofer, ki ga je Jesuf na krishi sa naf opravil, ker je ravno tisto telo Jesufovo, ki je bilo sa naf na krishi dano, in ravno tista kri, ki jo je Jesuf sa naf prelil, per nar svetejshim ofer f. mashe sa naf ofrano, samo s' raslozhkam, de per f. mashi ni kri prelivana, kakor jo je Jesuf na krishi prelil.

Zhimu je Jesuf Kristuf ofer f. mashe postavil?

Jesuf ga je postavil: 1) de je v' svoji zerkvi pravi in resnizhni ofer do konza sveta sapustil, po kterim se s' Bogam spravimo, sadu Jesufoviga terpljenja deleshni postanemo in pravizi boshji sadoštujemo.

2) De je vedni spomin kervaviga ofra na krishi v' svoji zerkvi ohranil.

3) De je nam posebno snamnje svoje neškonzhne ljubesni dal.

Kdo opravlja ofer f. mashe?

Navideno ofruje Jesuf Kristuf sam sebe svo-

jimu nebeshkimu Ozhetu sa naf, videno pa opravlja ta ofer maslnik.

Kako maslnik ofer f. mashe opravlja?

Tako, de vse stori, kar je Jesus per posledni vezherji storil.

1) Prime kruh in kelh s' vinam.

2) Posveti oboje, in nad obema Kristusove besede isrezhe, s' kterimi se kruh in vino v' telo in kri Jesusovo spremeni.

3) Vshije telo in kri Jesusa Kristusa, in da oboje v' podobi kruha vernim vshiti, zhe k' f. obhajilu gredo.

Sakaj opravlja maslnik ofer f. mashe?

1) De sposna, de je Bog Gospod vliga, in de ima vso oblast zhes vse stvari.

2) De obhaja spomin Jesusove smerti, ki jo je Jesus sa naf preterpel.

3) De sahvali Boga sa vse prejete dobrote; ker ga ne moremo bolj hvaliti, in se mu hvalishnih skasati, kakor zhe Jesusa darujemo, nad kterim ima Ozhe nebeshki vse dopadenje.

4) De bi sprofil od Boga odpushanje grehov.

Naf s' Bogam spraviti in nam odpushanje grehov per boshji pravizi sadobiti, se je Jesus na krishi ofral, in se she sdaj na altari Ozhetu nebeshkimu daruje sa shive in mertve. „Sato tudi samore na vekomaj svelizhati té, kteri po njemu k' Bogu pridejo; ker vselej shivi, de sa naf profi.“ Hebr. 7, 25.

5) De bi od Boga sprofil vse gnade, ki jih potrebujemo sa dusho in telo.

Od Boga sadobimo vse le po Jesusu, per f. mashi pa njega kakor svojiga frednika Bogu Ozhetu darujemo, in ga s' terdnim saupanjem profimo, ker vémo, de, ko je nam svojiga ljubiga Šina sa ofer dal, nam bo s' njim tudi vse dal. Torej radi k' f. mashi hodimo, in vse storimo po Jesusovi sapovedi, de homo tega svetiga ofra deleshni in svelizhani.

Komu se ofer f. mashe opravlja?

Ofer f. mashe se Bogu opravlja, in le njemu se sme opravljati.

Ali se ofer f. mashe tudi svetnikom v' zhašt opravlja?

Tudi svetnikom v' zhašt in k' njih spominu se ofer f. mashe opravlja; to de Jesus Kristus ni njim, ampak samimu nebeskemu Ozhetu darovan.

Sakaj se ofer f. mashe tudi svetnikom v' zhašt opravlja?

Sato: 1) de Boga sa gnade hvalimo, ki jih je svetnikom dodelil, de so le sa-nj shiveli, in vezhno svelizhanje frezhno dosegli.

2) De svetnike profimo, de bi našho molitev f' svojo sklenili, in Boga sa naš profili, d bi nam gnado dal sveto shiveti, in enkrat v' njih drushbo v' nebesa priti.

3) De se na njih shivljenje spomnimo, in ga posnemati sklenemo, kar naš tudi molitve per f. mashi opominajo.

Sa koga mashnik sveto masho ofruje?

Sa shive in mertve pravoverne kristjane.

Ali se f. masha sa vse mertve opravlja?

Sa vse dushe v' vizah, tako de ni nobena dusha posabljena, de bi bile is viz reshene, in de bi skorej v' kraj nebeshke luzhi in miru prishle.

Sa pogubljene pa se ne opravlja, ker so she v' vezhni ogenj obsojene; njim nobena proshnja vezh ne pomaga, in ne morejo sadu svete mashe deleshni biti.

Ali se ofer svete mashe sa eniga samiga opravlja?

Šveta masha je ofer vse zerkve, in se nikoli sa eniga samiga, ampak sa vso zerkev opravlja; poseben spomin in proshnje se pa per sveti mashi storé sa tiste, kateri so se masniku perporozhili.

Ob kterih dnevih mati katoljshka zerkev posebno ofer f. mashe sa mertve opraija?

Posebno na dan njih smerti ali pokopa, na tretji, na sedmi, na trideseti dan, in na letni dan po smerti, fizer pa tudi, kadar so masniki prosheni spomin sa kakiga mertviga storiti.

Kadar se sa kakiga mertviga posebej mashuje, pomaga to tudi drugim mertvim?

Tudi vsm drugim vernim mertvim pomaga, ker masnik sa vse mertve per f. mashi moli, ker pravi: Proximo te o Bog, de te (to je, ki so se v' spomin perporozhili,) in vse, kateri so v' Kristusu saspali, denesh v' kraj hladu, luzhi in miru po ravno tistim Kristusu, Gospodu nashimu.

Sa ktere rezhi se sme kristjan masnniku perporozhiti, de bi per s. mashi sa-nj profil?

Nar pred sa dushne potrebe, in potlej sa telesne, pa s' tem perstavkam, zhe so mu k' svelizhanju potrebne.

Kako se more s. masha slifhati?

Sveta masha se more vsa slifhati, se ne sme noben poglaviten del is lastne nemarnosti samuditi; in tudi ni sadoosti le v' prizho biti, kadar je s. masha, ampak jo more andohtljivo, spodobno in s' zhaftjo slifhati.

Kaj mertvim pomaga ofer s. mashe?

Pomaga jim, de jim je Bog milostiv, jim terpljenje polajsha ali pa perkrajsha.

Kaj je andohtljivo ali poboshno per s. mashi biti?

Andohtljivo per s. mashi biti se pravi rado-voljno ne rasmishljen biti, v' dele svete mashe misliti, in s' duham v' Bogu biti; in torej Boga v' ponishnosti moliti, ga sa prejete gnade in dobrote hvaliti, novih gnad ga profiti, storjene grehe is serza obshalovati, in terdno skleniti sa res se poboljshati, in Boga nizh vezh rasshaliti.

Kaj se pravi spodobno in s' zhaftjo per s. mashi biti?

S' zhistim, ponishnim ali vsaj sgrevanim serzam, in tudi s' spodobnim unanjim sader-shanjem per nji biti, torej se ne osirati, govo-riti ali kaj drugiga nespodobniga pozhenjati. Spomni se, kadar k' sveti mashi gresh, de

gresih na hrib kalvarjo, kjer se hozhe Jesus is ljubesni do nas darovati, in sposnaj svoje ne vrednost per tako svetim delu prizhijozh biti.

Ktere molitve se nar bolj spodobi per sveti mashi moliti?

Tiste, ki jih maschnik moli v' imenu vse zerkve in vsih prizhijozhih.

Kteri so nar imenitnishi deli f. mashe?

Leti: evangeli, darovanje, povsdigovanje in obhajilo.

Kaj more kristjan per evangeliu storiti?

Kadar se evangeli bere, more vstati, se pokrishati in se spomniti, de je dolshnost evangelski nauk snati, po njem shiveti, pred vsm svetam ga terditi, in perpravljen biti raji umreti, kakor ga satajiti.

Kaj more kristjan per darovanji storiti?

Svoje misli s' maschnikovimi mislimi skle niti, in Jesusa Bogu Ozhetu darovati.

Sakaj se f. mashe samimu Bogu, nebeshki mu Ozhetu ofruje?

De mu skashe spodobno zhasht, se mu sa prejete dobrete vredno sahvali; de ga profi odpushhanje grehov, in sa vse dushi in telesu potrebne dobrete, sa vso katoljshko zerkev, sa duhovsko in deshelsko gosposko, sa svoje star she, shlahto, sa prijatle in neprijatle, sa pravizhne in greshnike, sa vse shive in mertve kristjane. S' Jesusam se more kristjan pa tudi sam sebe Bogu darovati.

Sakaj se more kristjan per s. mashti s' Jesusam Bogu darovati?

Ker se Jesus le sato svojimu Ozhetu daruje, de bi nal vredne storil se s' njim in po njim darovati, in bi ne bilo prav, zhe bi se sami s' njim vred Bogu ne darovali.

Kaj se pravi sebe s' Jesusam Bogu darovati?

Se pravi is ljubesni do Boga ravno tako perpravljen biti vse sa zhasht boshjo storiti, in vse preterpeti, kar je Bogu dopadljiviga, kakor je Jesus vse storil in preterpel.

Kaj more kristjan per pousdigovanji storiti?

1) Poklekniti, in Jesusa v' podobah kruha in vina na altari prizhijozhiga moliti.

2) Poln shalosti in grevenge nad svojimi grehi na perfi se terkati, in na snanje dati, de so nashi grehi krivi Jesusove smerti.

3) Vero, upanje in ljubesen obuditi.

Kaj je kristjanu per s. obhajilu storiti?

Kadar se maschnik na perfi terka in govori: O Gospod, nisim vreden, de gresh pod mojo streho, ampak rezi samo s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj se tudi kristjan trikrat na perfi udari, in naj ravno tiste besede govori.

Zhe kristjan s. obhajila ne prejme, naj pa v' serzu gorezhe shelje ima, de bi Jesusa v' duhu in v' serzu prejel, de bi se s' vero, upanjem in ljubesnijo s' Jesusam sklenil. Naj Jesusa profi, kteriga njegova dusha zhes vse sheli, in ki ji je pred vsm potreben, de bi s' svojo gnado k' njem prishel, v' njem shivel, njegog-

vo dušho rasvetlil, s' gorezho ljubesnijo do nje-
ga, kakor shenina njegove dušhe, ushgal; de
bi ga vodil, s' seboj sklenil, de bi le v' Jesufa,
in sa Jesufa tukaj in v' vezhnosti shivel; in tako
je na duhovna visho obhajan.

Od pridig.

*Sakaj gre tudi pridigo in kershanski nauk ob
nedeljih in sapovedanih prasniki poslušati?*

Sato 1) ker se je nauk od kershanskih ref-
niz she perve zhase kershanske zerkve v' prvi
veliki del s. mashe shtel. „Kadar smo pa per-
vi dan po saboti (v' nedeljo) vkup prishli kruh
lomit, jih je Pavl uzhil.“ Djan. apost. 20, 7.

Š. Justin marternik, ki je v' drugim stoletji
po Jesufovim rojstvu shivel in pisal, nam to
poterdi, ker pravi: Ob nedeljih pridemo vsi
vkup; po tem so nam, kakor zhas in okolish-
ne naneso, listi apostelnov in prerokov brani,
po tem duhovni pastir vkup sbrane verne uzhi,
in ljudstvo opominja, de naj tako store, kakor
jim je bilo brano. Apolog. 1.

2) Ker se per pridigah in kershanskih na-
ukih boshja beseda osnanuje in raslaga, ktera
nam pove, kako nam je shiveti, zhe hozhemo
svelizhani biti.

3) Ker malo ljudi do dobriga refnize ker-
shanske vere vé, ktere vediti je kristjanu k'
svelizhanju treba, in ker v' refnizah neveden
kristjan veliko hudiga stori, slabo shivi, in she
sato ne vé.

4) Ker se lohka posabi, kar se je od ker-

shanskih refniz vedilo, in ker zhlovek, zhe ni opominjan in perganzan, rad opushta, kar je storiti dolshan.

Zhe bil kristijan tudi sa ref prav dobro v' refnizah s. vere poduzhen, mu je vender she dobro, svesto k' pridigam hoditi. Sakaj vsak zhlovek je ali greschnik, ali pa pravizhen. Zhe je greschnik, ga bo pridiga ali nauk k' pokori obudila. Kralj David je boshjo postavo dobro sposnal, on je dobro vedil, kaj je greh in kaj ni, in vender koliko zhasa je bil v' grehu, in na pokoro ni mislil, in tako dolgo ne, de mu ga je prerok Natan v' nauku rasodel. Ta ga je sbudil, de je sazhel na pokoro misliti, in jo delati. Zhe je pa zhlovek tudi pravizhen, bo v' pravizhnosti bolj poterjen, in nauk mu bo tudi she vselej kake pregresfhke in pomanjklivosti rasodel, ktere she poravnati more; in bo svedil, kako she samore v' popolnamasti rasti, in se nevarnosti ogibati. „Kdor je is Boga, besede boshjo poslushta.“ Jan. 8, 47.

Kaj more storiti, kdor hozhe kaki prid od pridig imeti?

1) More pred pridigo in kershanskim naukam s. Duha sa rasvetljenje profiti, de bi prav boshjo besedo sastopil.

2) Svesto poslushati.

3) Kar slishti na-se, ne na druge obrazhati. On se more po saflishani boshji besedi sprashevati, ali je tako shivel, kakor ga refniza uzhi, in ne v' drugih ozheh pesderja gledati, bruna pa v' svojih ne zhutiti. Mat. 23.

4) S' dobre volje in shelje poslushati, de

bi potlej tako storil, kakor je poduzhen, fizer bo njegovo poslušhanje bres svelizhanskiga sadu. „Bodite pa delavzi besede in ne samo poslušharzi, s' komor sami sebe sapeljete. Jak. 1, 22.

Jesuf pravi: „Vfaki, kateri flifhi leté moje besede, in jih dopolne, bo enak dershan modrimu moshu, kateri je sidal svojo hisho na skalo. — In kateri jih flifhi, in jih ne dopolne, bo enak dershan neumnimu moshu, kateri je sidal svojo hisho na pesek.“ Mat. 7, 24 — 27. „Moja mati in moji bratji so ti, ki boshjo besedo poslušhajo in storé.“ Luk. 8, 21. Ravno to naf Jesuf v' perglihi od sijavza uzhi. Luk. 8, 4.

Od popoldanfke flushbe boshje.

Kaj gre k' popoldanski flushbi boshji?

Kerfhanfski nauk, vezhernize, roshenkranz, litanije, shegen s' svetim reshnjim Telesam, in po shegah zerkve tudi she druge opravila.

Kaj je f. roshenkranz?

Svet roshenkranz je v' katoljshki zerkvi navadna molitev sloshen, is apostoljske vere, is ozhenafha in is zhesfhena Marija.

Zhemu je f. roshenkraz v' katoljshki zerkvi v' navadi?

Je v' navadi k' pogostimu spominu svetih skrivnost Kristusoviga vzhlovezhenja, terpljenja, in od smerti vstajenja, in k' zhafti presvete devize Marije.

Od kod so vse te skrivnosti snane?

Is svetiga evangelia so vse snane. Torej je sveti roshenkranz lepa in perporozhljiva molitev, in kristjane, zhe ga prav molijo, in lete svete skrivnosti premishljujejo, k' brumnosti in k' svelizhanju napeljuje.

Od tretje zerkvene sapovedi.

Kaj se pravi se postiti?

Še postiti se pravi, od mesnih jedí se sder-shati, le enkrat, to je, opoldan do sitiga se najesti, svezher pa le malo, fizer pa zel dan nizh, sunaj posebne file; postavim zhe se zhloveku teshave delajo, in takrat se sme le toliko jésti, kolikor je treba, de teshave minejo.

Kako se she zhlovek posti?

Kadar sam sebe sataji; fi kako perpusheno jed, veselje ali kaj drugiga perpusheniga savoljo Boga perterga, in de bi loshej svoje posheljenje premagal.

Sakaj katoljshka zerkev post sapoveduje?

1) Sato, de bi se zhlovek od grehov ozhistil, ker grehi vezh del is meseniga posheljenja isvirajo. Jesus sam pravi, de nezhisti duh se is zhloveka ne da drugazhi isgnati, kakor s' molitvijo in s' postam.

2) De bi s' postam dolg svojih grehov plazhali, pravizi boshji sadoosti storili, in savoljo storjenih grehov saflushene shtrafenge odvernili; ker she ni sadoosti, de zhlovek greh sapusti,

in se ga ozhišči, ampak ga more tudi nad seboj shtrafati, k' temu pa je post nar perpravnishči pomozh.

3) De bi s' postam svoje nagnjenje do hüdiga slabili, na svoji dušhi pa mozhnejshi perhajali, in tolkanj perpravnishči bili dobro po boshji volji delati.

Ali je post Bogu prijeten?

De je post Bogu prijeten naf sveto pismo uzhi. David pravi: „Jest sim se postil in ponišhal, in prejel bom, kar prosim.“ Psalm. 34, 13. „Preobernite se k' meni, (pravi Gospod) is zeliga serza s' postam, s' jokam in s' shalovanjem.“ Joel. 2, 12. Ninivljani so se postili, in mesto Ninive je bilo ohranjeno. Jon. 3, 10. Ester se je postila, Boga sa ohranjenje svojiga ljudstva profila, in ušlišhana je bila. Ester. 14, 2 — 13.

Ali je post she sam na sebi Bogu prijeten?

Post sam na sebi she ni Bogu prijeten, more tudi s' obshalovanjem svojih storjenih grehov sdrushen biti, in dobro je, kar sebi perterga, ubogim dati, in brumno shiveti si persadevati. „Boljšhi je molitev s' postam in ubogajme dajanjem, kakor saloge slata spravljati.“ Tob. 12, 18. „Glejte, na dan svojiga posta delate po svoji glavi, in vashe dolshnike bres milosti terjate. Glejte, kadar se postiti, se pravdate in prepirate, in bijete s' pestjo neusmiljeno. Ne postite se kakor do sdaj, de bi se na visokim vashe krizhanje slišhalo. Šim si mar taki post isvolil, de zhlovek zhes dan svoj shivot tare? de svojo glavo obeshha, na ojstrim in pepéli leshi; bosh ti to post in Gospodu prijeten dan

imenoval? Štóri proste krivizhno svesane. — Lomi lazhnimu kruh, pelji uboge in té, kteri kota nimajo, v' svojo hišho, kadar nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa, in Gospodova zhašt te bo obdala. Takrat bošh klizal, in Gospod bo uflishal.“ Isa. 58, 3 — 9.

Ali so vsi kristjani dolshni se postiti?

Vsi so se postiti dolshni, kteri so 21 lét stari, in kterih velika starost, bolesen, slabost, fosebne velike in teshke dela ne sgovarjejo.

Ali delo isgovori kristjana od posta?

Delo nikoli, temuzh slabost, savoljo ktere bi kdo svojiga dela ne mogel prav opraviti, zhe bi se terdo postil.

Ali so tisti, ki se popolnoma ne morejo postiti, od vsiga posta sgovorjeni?

Niso, toliko se morejo postiti, kolikor se samorejo bres ozhitne shkode na sdravji.

Ali si sme sam post polajshati, kteri misli, de je od posta sgovorjen?

Ne sme si ga sam polajshati, ampak more svojiga duhovniga pastirja sato profiti.

Ali velja pred Bogam to od duhovniga pastirja sadobljeno polajshanje posta?

Velja, zhe je ref potrebno, fizer pa ne.

Kaj je tistim storiti, kteri so pravizhno od posta odvesani?

Naj: 1) s' drugimi dobrimi deli, zhe uterpé s' ubogajme dajanjem, s' molitvijo, de vezh

v' zerkev gredo, namestijo, kar jim per spolnenji posta permanjka.

2) Boga profiti in sheliti, de bi jih pokore, molitve in posta zerkve deleshne storil.

Ali moremo ob postnih dnevih se tudi od mesnih jedi sdershati?

Tudi od mesnih jedi se moremo sdershati, zhe pa shkof dovolijo, de smemo mesnih jedi jesti, se vender ne smemo vezh kakor enkrat na dan, opoldan do fitiga najesti.

Kakshno dolshnost imamo ob petkih in sebotah?

Se moremo od mesnih jedi sdershati.

Ali so vsi kristjani dolshni to sapoved dershati?

Vsi katoljski kristjani, kateri se she pameti savedo, ki niso bolni, ali nimajo posebniga perpuhlenja od svojiga shkofa is pravizhnih urshahov.

Sakaj zerkev v' petek in seboto sapove mesnih jedi se sdershati?

Zerkev sapove mesnih jedi se sdershati, v' petek v' spomin Jesuoviga terpljenja in smerti; v' seboti pa v' spomin, de je ta dan Jesus v' grobu leshal.

Sakaj je zerkev shtiridesetdanski post postavila?

1) Sato, de bi kristjani Jesufa posnemali, ki se je 40 dni in nozhi v' pufhavi postil.

2) De bi kristjani bolj perpravljeni bili skrivnosti Jesuove smerti in njegoviga vstajenja vredno obhajati.

3) De bi se s' postam, molitvijo in s' drugimi dobrimi deli k' velikonožni spovedi in k' velikonožnemu obhajilu perpravljali.

Sakaj sazhne zerkev veliki post s' pepeljenjem?

V' spomin ozhitne pokore, ktera se je na pepelnizhno sredo sazhela, in ko so greslniki v' ojstre oblazhila oblezheni s' pepelam potreseni bili.

S' kakshnim serzam naj se kristjan pepeliti da?

S' ponishnim in sgrevanim serzam, in s' terdnim skleparam post v' pokoro svojih grehov oberniti, de bi milost in odpushtenje per Bogu sadobil.

Sakaj pravi maslnik, ko pepeli: Spomni se o zhlovek, de si prah, in de se bosh spet v' prah spremenil?

Sato ker ni nizh tako perpravniga, zhloveka ponishati in poboljšhati, kakor spomin na smert in na sodbo boshjo.

Kako more kristjan shtirdesetdanski post dershati?

Še more postiti, kratkozhasov se ogibati, vezh zhasa moliti, svete bukve brati, fosebno od Jesufoviga terpljenja, in ubogajme dajati, kolikor uterpi.

Sakaj je zerkev adventne poste postavila?

Sato, de se kristjani s' pokoro in poboljšhanjem k' Jesufovimu prihodu in rojstvu po vrednim perpravljajo.

Sakaj je zerkev kvaterne poste postavila?

1) De bi se kristjani spomnili dolshnosti pokoro delati, in sa svoje grehe sadosi storiti.

2) De bi ponishno Boga profili, ker ob kvaternih tednih shkofje mafhnike shegnajo, sa dobre in svešte namestnike Jesufove, ker takih verni filno potrebujejo.

3) De bi Boga profili, de bi nam sad semlje dal in ohranil, in ga sa prejete dobrote hvalili.

Sakaj je zerkev pošte pred nektermi velikimi prasniki sapovedala?

Jih je sapovedala, de bi se kristjani s' pokoro perpravljali prasnike bolj sveto, in k' vezhimu dushnimu pridu prasnovati.

Koga se more kristjan she postne dni sdershati?

Kristjan se more postne dni tudi vsiga rasbotniga veselja sdershati, ker postne dnevi so dnevi pokore in shalosti, ne pa dnevi veselja.

Kaj pokashe ta, ki teh zerkvenih sapoved ne dopolni?

De je zerkvi nepokoren, in de mu ni veliko mar sa njegovo dusho in svelizhanje, ker se perpomozhkov, k' svelizhanju potrebnih, ne poslushi; in sraven pa she svojiga blishnjiga pohujsha, kterimu je dober sgled dolshan dati.

„Ako savoljo jedi svojiga brata shalish, she ne ravnash po ljubesni. Nikar ne pogubluj s' svojo jedjo tega, sa kteriga je Kristuf umerl.“ Rim. 14, 15.

Od zheterte zerkvene sapovedi.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedaniga?

De naj se vsaki kristjan nar manj enkrat

vsako leto svojih grehov spové, in ob velikonožnim zhasu sveto reshnje Telo prejme.

Ali so prvi kristjani potrebovali te sapovedi?

Niso je potrebovali, ker so bili she tako vsi ognjeni sakrament f. pokore in f. reshnjiga Telefa prejemati, in so vedno sheleli s' Jesu-sam sklenjeni biti.

Zerkev je le potlej, kadar so kristjani mersli proti tem dvema sakramentama postali, vernim ta sapoved dala. Sraven pa zerkev gorezhe she-lje ima, de bi verni ta dan sveta sakramenta vezhkrat med letam vredno prejeli, kar dobri kristjani tudi store. „Jesuf pravi: „Ako ne boste jedli mesa Šinu zhlovekoviga, in pili njegovo kri, ne boste imeli shivljenja v' sebi.“ Jan. 6, 54.

Kje naj kristjan ob velikonožnim zhasu spoved opravi, in f. Obhajilo prejme?

Zhe nima posebniga resnizhniga isgovora po sapovedi zerkve v' svoji fari.

Sakaj sapové zerkev, de naj kristjan ob velikonožnim zhasu spoved v' svoji fari opravi?

Sato, de duhovni pastir svoje ovze posna, od katerih bo mogel Bogu odgovor dajati, in njih dolshnost je, na dushi slabe krepzhati, bol-ne sdraviti, in ranjene zeliti, raskropljene na-saj perpeljati, in sguubljeni iskati. Ezech. 34, 4.

Ali je vsaki kristjan dolshan ob velikonožnim zhasu f. Obhajilo prejeti?

Vsaki, kateri je od spovednika sa vredniga sposnan, in je prav perpravljen. „Postergajte

stari kvas, de bote novo testo. Sakaj nashe velikonozhno jagnje Kristus je ofrano. Obhajajmo tedaj velikonozh ne s' starim kvasam, tudi ne s' kvasam hudobije in malopridnosti; ampak s' oprésnimi kruhi zhístosti in resnize.“ 1. Kor. 5, 7. 8.

Doklej terpi zhas velikanozhne spovedi?

V' ljubljanski shhofii od druge postne nedelje do Kristusoviga v' nebohoda.

Od pete zerkvene sapovedi.

Kaj peta zerkvena sapoved prepoveduje?

Prepoveduje od perve adventne nedelje do svetih tréh kraljev, in od pepelnizhne frede do perve nedelje po velikinozhí shenitvanje imeti.

Sakaj je shenitev ob tih zhasih prepovedana?

Sato, de svete zhase v' pokori in v' flushbi boshji preshivimo, in velike skrivnosti svete vere, ki jih nam zerkev takrat osnanuje bres rasstresenja premishljujemo, od kar nas per shenitvah vezhi del navadne pojedine in veselje odvrazhujejo.

Zheterti del.

Od fvetih sakramentov.

Kaj more kristjan nar bolj sheliti, in si persadevati dosezhi?

Sheleti in vse persadevati si more kristjan, de bi tukej brumno, sveto shivel, in enkrat svelizhan bil. „Sakaj to je volja boshja, vashe posvezhenje.“ 1. Tefal. 4, 3. „Bog hozhe, de bi vsi ljudje svelizhani bili, in k' sposnanju resnize pershli.“ 1. Tim. 2, 4.

Kdo pa naf je poduzhil, kako samoremo brumno in sveto shiveti, in svelizhani biti?

Jesuf Kristuf, nash Svelizhar, kateri naf je pred Bogam opravizhil, naf je poduzhil, kako samoremo skosi véro na njega, in s' dobrimi déli njegoviga neskonzhniga saflushenja deleshni in svelizhani biti. „Sakaj perkasala se je gnada Boga, Svelizharja nashiga, vsm ljudém, ktera naf uzhi, de se odpovejmo hudobii, in posvetnim sheljam, de bomo tresno, pravizhno, in bogabojezhe shiveli na tem svetu, in zhakali na svelizhansko upanje, in zhasitlivi prihod velikiga Boga in Svelizharja nashiga, Jesufa Kri-

Isusa, kateri je dal sebe, naš rešhit od vse krivize, in sebi ozhivil ljudstvo, ktero bi mu dopadlo, in se po dobrih delih ravnalo.“ Tit. 2, 11 — 14.

Ali samoremo sami od sebe brumno shiveti?

Is lastne mozhi ne samoremo, pa s' pomozhjo gnade boshje in s' svojim persadevanjem samoremo pravizhno ino sveto shiveti.

Kje pa sadobimo gnado boshjo?

V' svetih sakramentih.

Kaj je svet sakrament?

Svet sakrament je vidno snamnje nevidne gnade boshje od Jesusa Kristusa v' naše posvezhevanje in svelizhanje postavljeno.

Sakaj se sakramenti imenujejo vidne snamnja?

Se imenujejo vidne snamnja sato, ker se per vsakim sakramentu kaj vidi, flisli, ali zhuti; od sunaj nam kashejo, kaj Bog skosi nje po duhovno in nevidno v' naš dela. — Tako se per svetim kerstu vidi voda, in se flisliho besede, ktere se med oblivanjem isrekujejo.

So sakramenti samo snamnja gnade boshje?

Sakramenti niso samo snamnja gnade boshje, temuzh gnado, ktero pomenijo imajo tudi v' sebi, in nam jo delé. Tako per svetim kerstu ravno tisti zhas, kadar se telo od sunaj obliva, in se besede svetiga kersta isrekujejo; gnada boshja duslho snotraj ponavlja in ozhihujejo od vsih grehov.

„Naf je, ne is del pravize, ktere smo storili, ampak po svojim usmiljenji svelizhal skosi kopel prerojenja in ponovljenja svetiga Duha, kteriga je obilno v' naf vlii: skosi njegovo gnado opravizheni, postanemo erbi po upanji shivljenja. Tit. 3, 5 — 7.

Sakaj je Jesusf svete sakramente postavil?

Jesusf Kristuf je svete sakramente postavil sa nafhe posvezhenje.

Kaj sa stopimo skosi posvezhenje zhloveka?

Sa stopimo, de zhlovek bo skosi gnado boshjo, ki jo per f. sakramentih dobi, is gres hnika pravizhen in Bogu prijeten.

Kdaj bo zhlovek posvezhen?

Kadar odpufhanje grehov in posvezhujozho gnado dobi; ali ko mu je pomnoshena.

Kaj je posvezhujozha gnada boshja?

Je nesafushen dar in pomozh boshjo, ki v' naf oftane in naf pravizhne, svete in Bogu ljube in prijetne stori.

Š. Pavl pravi: „Upanje pa ne ofromoti, sakaj boshjo ljubesen je islita v' nafhe serza skosi f. Duha, ki je nam dan.“ Riml. 5, 5.

„Naf je, ne is del pravize, ki smo jih storili, temuzh po svojim usmiljenji svelizhal skosi kopel perojenja in ponovljenja f. Duha, kteriga je v' naf obilno ulil skosi Jesusa Kristusa, Svelizharja nafhiga.“ Tit. 3, 5. 6.

Kako naf sveti sakramenti posvezhujejo?

Šveti sakramenti naf posvezhujejo, de nam

nekteri gnado opravizhenja, ki jo she prej nimamo, dodele, nekteri pa jo v' nas pomno-shijo ali povis'hajo.

Posvezhujozha gnado, ki nam jo nekteri f. sakramenti dele, nam smertni greh sbrishe, nas gres'hnike v' pravizhne, v' priyatle in v' o-troke boshje prenaredi; nektore f. sakramenti pa nam pomnoshijo ali dodajo posvezhujozho gnado boshjo, de je mozhnejshi in obilnishi, de ker smo she prej v' gnadi boshi, she svetej-shi in pravizhnishi potlej postanemo.

Kteri sveti sakramenti nam posvezhujozho gnado dele in nas opravizhjo?

Š. kerst in f. pokora nam posvezhujozho gnado delita in nas opravizhita.

Kako se f. kerst in f. pokora sato imenu-jeta, ker nam posvezhujozho gnado delita?

Š. kerst in f. pokora se sato imenujeta sa-kramenta mertvih.

Sakaj se imenujeta sakramenta mertvih?

Sato, ker je zhlovek, pred ko jih prejme, na dus'hi mertev, in bres gnade boshje, ktera je shivljenje dus'he; v' teh sakramentih pa je sadobi, in skosi njih dus'ha oshivi sa vezhno shivljenje.

Kako se imenujejo sakramenti, kteri po-svezhujozho gnado v' nas povikshajo?

Še imenujejo sakramenti shivih.

Sakaj se imenujejo sakramenti shivih?

Sato, ker more zhlovek, preden jih prejme,

she polvezhujozho gnado boshjo imeti. ktera po teh sakramentih obilnisthi in mozhnejshi postane.

Kteri so sakramenti shivih?

Sakramenti shivih so ti: f. birma, f. resh-nje Telo, f. posledno olje, f. maslnikov shegnovanje in f. sakon.

Kaj je treba she vezh od f. sakramentov vediti?

Je treba vediti: 1) de flehern sakrament tudi svoje lastne gnade deli.

2) De se nekteri sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti.

Kteri sakramenti se ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

Š. kerst, f. birma in f. shegnovanje maslnikov.

Sakaj se ti sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

Sato, ker vtisnejo neisbrisljivo snamnje v' dusho, ki bo vedno obstalo.

Kakshne posebne snaminja dobimo per vsakim teh treh sakramentov?

V' f. kerstu dobimo snaminje kristjana in otroka boshjiga; per f. birmi snamnje Kristusoviga vojshaka, per shegnovanji maslnikov snamnje flushabnika in namestnika Kristusoviga.

Bog nas je pomasal, in nas tudi sasnaminjeval, in dal sastavo Duha v' naslih serzah.“
2. Kor. 1, 21. 22.

Ali bo to snamnje tudi v' prihodnim shivljenji ostalo?

Vezhno bo ostalo, svetnikom v' zhašt, hudobnim pa v' osramotenje.

Od koga imajo sakramenti mozh?

Od Jesufa Kristusa.

So vsi sakramenti potrebni?

Vsi sakramenti so potrebni v' keršhanski zerkvi; pa niso vsi potrebni slehernimu zhloveku, le sveti keršt je vsakimu zhloveku k' svelizhanju potreben.

Ali sadobi vsak gnado boshjo, zhe kak s. sakrament prejme?

Ne vsak, temuzh le, kdor je po Jesusovi volji prav perpravljen. „Spokorite se, in daj se slednji is val kerštiti v' imeni Jesufa Kristusa v' odpushtenje svojih grehov, in bošče prejeli dar s. Duha.“ Djanj. apoft. 2, 38.

Koliko je sakramentov?

Šedem jih je; in so ti: 1) Sveti keršt, 2) sveta birma, 3) sveto rešnje Telo, 4) sveta pokora, 5) sveti poslednje olje, 6) sveti maslnikov shegnovanje, 7) sveti sakon.

Od fvetiga keršta.

Kaj je sveti keršt?

Šveti keršt je prvi in nar potrebnishi sakrament, v' kterim je zhlovek s' vodo in boshjo

befedo od poerbaniga greha in od vsih pred kerstam storjenih grehov ozhišhen, in je v' Kristusu, kakor nova stvar, k' vezhnimu shivljenju preroben in posvezhen.

Sakaj se f. kerst imenuje prvi sakrament?

Sato, ker more zhlovek prej kersthen biti, preden sme kak drug sakrament prejeti.

Sakaj se imenuje nar potrebnishi sakrament?

Sato, ker smo vsi kakor otrozi jese boshje, v' poerbanim grehu spozheti in rojeni, in torej bres kersta noben zhlovek, tudi otrok, ne more svelizhan biti. „Kdor ni preroben is vode in is svetiga Duha, ne more v' kraljestvo boshje priti.“ Jan. 3, 5. „Kdor bo veroval in bo kersthen, bo svelizhan.“ Mark. 16, 16.

Kdaj je Jesus ta sakrament postavil?

Takrat, kadar je po svojim vstajenji od smerti svojim aposteljniam rekel: „Pojte po vsem svetu, uzhite vse narode, in kerstujte jih v' imenu Ozheta, Šina in svetiga Duha. Mat. 28, 19.

Kaj sadobimo per svetim kerstu?

Per svetim kerstu sadobimo:

1) Odpushtenje poerbaniga greha, in vsih drugih pred kerstam storjenih grehov; tudi vsih vezhnih in zhasnih shtraseng, ktere bi mogel gresnik na tem ali na unim svetu sato terpeti, de bi sa-nje pravizi boshji sadoshi storil; tako de bi zhlovek prez v' nebesa shel, zhe bi po kerstu v' nedolshnosti umerl. „Dajte se kerstiti v' imenu Jesusa Kristusa v' odpushtenje grehov.“

Djan. apost. 2, 38. V' prerojenih Bóg níz ne sovrashi, níz pogubljenja vredniga ni v' njih." Rim. 8, 1. Trident. sej. 5.

2) Sadobimo posvezhejzho gnado boshjo, ktera naf prerodi, opravizhi in posveti, de smo otrozi boshji in erbi nebesfhkiga kraljestva. „Gresfhniki ste fizer bili, ali oprani ste in posvezheni v' imenu Gospoda Jesusa Kristusa. 1. Kor. 6, 11. „Šam duh nashimu duhu šprizheje, de smo otrozi boshji, ako smo pa otrozi, smo tudi erbi.“ Rim. 3, 16. 17.

3) Postanemo udje Jesufovi in katoljshke zerkve, in tempelj f. Duhu, in smo deleshni Jesufoviga neskonzhniga saflushenja. „Ne veste, de so vashe telefá udje Jesufovi?“ 1. Kor. 6, 15. „Ne veste, de ste tempelj boshji, in Duh boshji v' vas prebiva.“ 1. Kor. 3, 16.

Ali so tudi sa ta svet vse shtrafenge in nastopki poerbaniga greha per f. kerstu odpusheni?

Niso, vse bodo she le na dan od smerti vštajenja popolnama minule, kadar bo strohljivo nestrohljivošt, in umerjzhe neumerjzohnost obleklo. 1. Kor. 15, 53. Š. písmo pravi: „Teshak jarm je nad Adamovimi otrozi od dneva njih is-hoda is materniga telefá do dneva njih pokopa (v' semljo) v' mater vřih ljudi.“ Šir. 49, 1.

Zhimu slabosti nature, temota in nevednost uma, spazhenó posheljenje, telefne in dushne nadloge, bolesen in smert she po f. kerstu ostanejo?

Sato ostanejo, de je zhlovek bolj ponishen

in bolj shelen gnade boshje, in mu pomagajo, de si s' poterpeshljivostjo vezhi zhašt v' nebe-fih saflushi. „Tridentinski sbor pravi, de hudo poshelenje ostane sa vojskovanje, ktero tištim ni shkodljivo, kteri se s' gnado Jesufovo podperti vojskujejo.“ Šej. 5, 5.

Kako samorejo odrasleni, kteri nimajo per-loshnosti kersta vode prejeti, svelizhani biti?

Škosi kerst shelja in škosi kerst kervi.

Kaj je kerst shelja?

Kerst shelja je, kadar nekeršhen zhlovek sposna, de je vera Jesufova prava, in ima go-rezhe shelje keršhen biti, pa perloshnosti nima kersta vode prejeti, in vender Boga popolnoma ljubi, in svoje storjene grehe is serza obshaluje.

Kaj je kerst kervi?

Kerst kervi je, kadar nekeršhen zhlovek sheli keršhen biti, pa ne more; in svojo kri in svoje shivljenje sa Boga in vero da.

Kdo sme kershevati?

Šhkošje in sajmoshtri, in s' njih dovolje-njem tudi drugi duhovni in djakoni, v' fili pa vsak sme kershevati.

Kaj more storiti, kdor kershuje?

Kdor kershuje more: 1) misel imeti tako kerstiti, kakor je Jesus ta s. sakrament postavil.

2) More zhloveka s' pravo vodo oblititi.

3) More med oblivanjem s' vodo te be-sede govoriti: Jest te kerstim v' imenu Ozheta in Šina, in svetiga Duha.

Kako more odraſhen zhlovek perpravljen biti, ki hozhe kerſhen biti?

1) More nar potrebnifhi reſnize vere vediti in jih verovati. „Pojte in uzhite vſe narode, in kerſhujte jih — uzhite jih vſe ſpolnovati, karkoli ſim vam ſapovedal.“ Mat. 28, 19. 20.

2) More ſ. kerſt proſiti, in voljo imeti ud zerkve Jeſuſove biti.

3) Svoje grehe obſhalovati. „Œpokoriti ſe, in ſledni iſ med vaſ naj ſe da kerſtiti v' ime-nu Jeſuſa Kriſtuſa v' odpuſhenje grehov.“ Djan. Apoſt. 2, 38.

4) Œe more hudizhu, ſvetu in grehu odpovedati, in obljubiti, de bo do konza po kerſkankſko ſhivel. „Ne veſte, de vſi, kateri ſmo v' Jeſuſu Kriſtuſu kerſheni, ſmo v' njegovi ſmerti kerſheni? Sakaj ſ' njim ſmo pokopani ſkoſi kerſt v' ſmert; de moremo, kakor je Kriſtuſ vſtal od mertvih ſkoſi zhaſt Ozhetovo, tako tudi mi v' novim ſhivljenji hoditi.“ Rim. 6, 3. 4.

Kdo nameſt otrok to oblubo ſtori?

Nameſt otrok botri oblubo ſtoré vſe ſpol-niti, h' zhemur kerſt veſhe.

Kakſhni morejo botri biti?

Botri morejo biti: 1) katoliſhke, kerſhanſke vere. 2) V' veri dobro poduzheni, 3) ſhe birmani, 4) brumni in 5) ne premladi.

Kakſhne dolſhnoſti imajo botri?

1) Botri imajo otroke, ktere ſo v' kerſt derſhali, ſoſebno ljubiti.

2) Œkerbeti, de ſo po kerſhanſko srejeni,

in zhe so jim starshi odmerli, ali zhe so sanikerni, naj sami sa njih kerstiansko sadershanje in spolnjenje obljud fkerbé.

3) Sa njih moliti.

Komu smo se per s. kerstu odpovedali?

Per s. kerstu smo se odpovedali hudizhu, njegovimu djanju in napuhu.

Kaj hozhe rezhi, se hudizhu odpovedati?

To je toliko, kakor: nozhem njemu pokoren biti, in njegovim skufhnjavam se nikoli podvrezhi.

Kaj je, njegovimu djanju se odpovedati?

To je, vsm hudim mislim, sheljam, besedam in delam, s' besedo, vsm greham se odpovedati.

Kaj je, njegovimu napuhu se odpovedati?

Je toliko, kakor se vsi posvetni zhasi, hvali ljudi, nezhimernim oblazhiam, s' besedo, vsmu, kar hudobni ljudje ljubijo in ishejo, odpovedati.

Kaj smo per s. kerstu obljubili?

Smo obljubili v' Boga, v' Jesusa Kristusa, v' s. Duha in v' katolishko zerkev verovati, po volji boshji shiveti, le sa boshjo zhas delati, kakor je Jesus delal; vse ljubiti, kar je Jesus ljubil, vse savrezhi, kar je on savergel, in kakor dobri otrozi matere katolishke zerkve tudi nji vso pokorshino fkasovati.

Ali smo dolžni to obljubo spolniti?

Moremo jo spolniti, drugazhi svelizhani ne bomo.

Kako se per kerstu storjena obljuba ponovi?

Tako le: Verujem v' Boga Ozheta, Šina in f. Duha. Verujem v' Ješusa Kristusa, Šina boshjiga ediniga, ki je Bog in zhlovek skupej, kateri je zhloveshki rod s' svojim terpljenjem in f' svojo smertjo odreshil. Verujem vse, kar je Bog rasodel, kar so Jesus in njegovi aposteljni uzhili, in kar katoljšhka zerkev, ktere ud biti in do smerti ostati shelim, verovati sapoveduje. Odpovem se is zeliga serza hudizhu, njegovimu napubu in vsimu njegovimu djanju. Odpovem se tudi vsm greham, bahanju in vsm sapeljivim ukam tega sveta. Perpravljen sim po keršhansko shiveti; Bog me poterdi f' svojo mogozhno gnado v' mojim sklepu Amen.

Kdaj se spodobi per f. kerstu storjeno obljubo ponoviti?

Spodobi se: 1) kmalo, ko se svoje pameti savemo.

2) Pred f. birmo.

3) Na dan svojiga godu, ali ob rojstni obletnizi.

4) Pred spovedjo in f. Obhajilam, slasti ko se pervikrat k' f. Obhajilu gre.

5) Veliko in binkushtno seboto.

6) Ob zhasu skušnjav, vezhkrat v' shivljenji, in sosebno v' smertni bolesni.

Ali more kristijan slo skerbeti, de gnado ohrani, ki jo je per f. kerstu sadobil?

Slo more skerbeti, ker je ta gnada nar imenitniſhi. Škosi njo je pošal otrok boshji, brat Kristusov, erbizh nebeſhkiga kraljeſtva in tempelj f. Duha, in zhe bi jo sgubil, v' nar vezhi nesrezho pade, nedolſhnoſt sgubi, in je ſpet ſuſhen hudizhev.

Od ſvete birme.

Kaj je ſveta birma?

Šveta birma je ſakrament, v' kterim je kerſhen zhlovek s' pokladanjem rok in molitvijo ſhkofa, in f' f. krishmo od f. Duha v' gnadi boshji poterjen, de ſvojo vero ſtanovitno prizha in po nji shivi.

Kaj ſadobimo per f. birmi?

Polvezhejozho gnado boshjo povikſha, in ſhe poſebno gnado da, de kristijan ſtanovitno vero ſpoſna, in po nji shivi; tudi vtisne duſhi neisbriljivo ſnamnje, ſato ne ſme zhlovek vezh, ko enkrat birman biti. „Kteri pa naſ s' vami vred poterduje v' Kristusu, in naſ je pomasal, je Bog, kteri naſ je tudi ſapezhatil, in je dal ſaſtavo Duha v' naſhih ſerzih.“ 2. Kor. 1, 21. 22.

Ali je ſakrament f. birme vſim potreben?

Sakrament f. birme ni tako potreben, de bi kristijan bres njega ne mogel ſvelizhan biti, pa ſavolj gnade, ki jo povikſha, bi ſe kristijan pregreſhil, ko bi ga is ſanikernoſti ne prejel.

Kdo nas preprizha, de je zhloveku gnada f. Duha potrebna?

Aposteljni Jesufovi; oni so bili, pred ko so f. Duha prejeli, malo serzhni, kasniga serza v' vervanji, nesumni; potlej pa, ko so binkushtno nedeljo f. Duha prejeli, so serzhno Jesufa Kristusa vsmu ljudstvo osnanovali, in ga povsod bres strahu pred smertjo prizhali, in rajshi shivljenje sgubili, kakor od Jesufove vere odstopili. Tudi nam se je vojskovati soper skusnjave, torej je nam tudi gnade treba, in ta nam je v' f. birmi pomnoshena.

Kdo je perve kristjane birmoval?

Aposteljni so perve kristjane birmovali. — „Kadar so aposteljni, ki so bili v' Jerusalemu, slis'hali, de šamarija v' besedo boshjo veruje, so k' njim poslali Petra in Janesa. Kadar sta prishla, sta sa-nje molila, de so f. Duha prejeli. Sakaj v' nobeniga is njih she ni bil prishel, ampak samo keršheni so bili v' imenu Gospoda Jesufa. Tedaj sta roke na-nje pokladala, in so prejeli f. Duha.“ Djan. apost. 8, 14 — 17.

Kdo ima danashne dni oblast birmovati?

Danashne dni imajo v' redu le shkofje oblast birmovati, ker oni so pravi namestniki apostelnov.

Kako shkof birmujejo?

Shkof nad birmanzam roke rasprosté, molijo, in f. Duha v' njega klizhejo, potlej mu pomashejo zhelo s' sveto krishmo, in ga nekoliko na lize vdarijo, mu mir voshijo, in na sadnje spet sa-nj molijo — Satorej morejo bir-

manzi per prvi molitvi, ki jo shkof nad nji-
mi molijo, in per sadnji, kadar so she vse po-
birmali, v' prizho biti.

*Kaj pomeni pokladanje rok shkofovih nad
birmanzi?*

Pomeni, de jih bo f. Duh s' svojo gnado
obvaroval in mozhne storil.

Kaj pomeni masanje s' f. krishmo?

Pomeni gnado f. Duha, ktera je v' f. bir-
mi pomnoshena, de je zhlovek v' veri poterjen
in Bogu prijeten.

*Sakaj storé shkof s' f. krishmo krish na
zhelu birmanzu?*

V' spomin, de ima f. birma vso svojo mozh
od Jesufoviga terpljenja in smerti na krishi.

Sakaj na zhelu krish storé?

V' spomin, de se birmanz ne sme framov-
vati Jesufoviga krisha in njegove vere.

Sakaj shkof birmanza malo na lize vdarijo?

De se birmanz spomni, de more vselej per-
pravljen biti sa Jesufa voljno in serzhno terpeti.

*Kako more biti perpravljen, kdor hozhe f.
birmo prejeti?*

More biti kerfhen; zhe je she odrashten,
more biti v' veri in v' tem, kar f. birmo sade-
va, dobro poduzhen, in v' stanu gnade boshje,
to je, bres smertniga greha.

Kako se more tedaj k' f. birmi perpravljati?

Po sgledu aposteljnov v' Jerusalemu se more

perpravljati s' molitvijo, zhe je she odraslen, f' postam in s' drugimi dobrimi deli, in zhe ima smertni greh nad seboj, se more spovedati, in f. odveso dobiti.

Kaj naj birmanz takrat stori, kadar shkof molijo in roke rasprosterte dershe?

Takrat naj birmanz vero v' kerfhanške refnize ponovi, in v' serzu terdno sklene s' pomozhjo gnade f. Duha nikdar od vere odstopiti, temuzh vselej po sapovedih f. vere shiveti, in naj f. Duha sato na pomozh klizhe.

V' kateri starosti se otrozi smejo birmati?

Zerkev sheli de takrat, kadar se she svoje pameti savedo, de bolj sposnajo, kako potreben jim je ta f. sakrament, de se loshej in bolj perpravijo ga vredno prejeti, in se tudi loshej spomnijo, kdaj so bili birmani.

Sakaj se tudi k' f. birmi botri jemljejo?

Sato, de bi birmane k' bobrim napeljevali, od hudiga odvrazhevali, jih obljud opominjevali, de v' veri stanovitni ostanejo, in po nji shivé.

Kaj more birman po f. birmi storiti?

Naj Boga sa ta sakrament sahvali, naj si persadeva Jesusove nauke zhedalje bolj sposnati, na tanko po njih shiveti, prejeto gnado s' molitvijo in dobrimi deli ohraniti, in se vfiga ogibati, s' zhimur bi gnado boshjo lohko napravil.

Od presvetiga reshnjiga Telefa.

Kaj je sakrament f. reshnjiga Telefa?

Sakrament f. reshnjiga Telefa je nar svetejši sakrament, je pravo telo in prava kri našhiga Gospoda Jesufa Kristufa v' podobah kruha in vina.

Sakaj se ta sakrament nar svetejšhi imenuje?

Sato, ker ne posvezhuje samo zhloveka, temuzh ima v' sebi Jesufa Kristufa, sazhetnika vse svetosti.

Kakshne imena ima ta sakrament?

Ta sakrament se imenuje:

1) Sakrament altarja, ker se na altarji premenjenje kruha in vina v' telo in kri Jesufovo godi.

2) Nebeshki kruh, ker ima v' sebi Jesufa Kristufa, kateri je per vzhlovezhenji is nebes prishel, in kateri sedi v' nebesih na desnizi svojiga Ozheta. — „To je kruh, kateri je is nebes prishel, ne kakor so jedli vasshi ozhetje mano, in so umerli; kdo ta kruh je, bo vekomaj shivel.“ Jan. 6, 29.

3) Kruh angelski, ker ima v' sebi Jesufa Kristufa, kteriga angeli v' nebesih gledajo in vshivajo.

4) Gospodova vezherja, ker je Jesus ta presveti sakrament per sadnji vezherji postavil, in ga svojim apostelnam vshiti dal.

5) Popotniza, ker je dushna jed, in kristjane shivi in mozhne stori, de po poti pravizhnosti hodijo. Sakaj kakor smo v' f. kerstu v'

novo shivljenje prerojeni, v' f. birmi poterjeni, de se samoremo skušnjavam vstavljati, jih premagovati, in od Kristusa ozhitno prizhati, tako ta f. sakrament shivljenje dushe ohrani in jo shivi.

6) Šveto Obhajilo, ker kristjani per vshivanji tega f. sakramenta spomin Jesuove smerti in druge velike skrivnosti obhajajo.

Kdaj je Jesus ta f. sakrament postavil?

Jesus je ta f. sakrament per sadnji vezherji, na vezher pred svojo smertjo, to je na veliki zhetertik, postavil.

Kako je Jesus ta f. sakrament postavil?

Po vezherji, ko je f' svojimi aposteljni velikonozhno jagnje jedel, je vsel kruh v' svoje svete roke, sahvalil nebeshkiga Ozheta, ga je f' svojo vfigamogozhno besedo posvetil, ga raslomil, in dal aposteljniam rekozh: Vsemite in jejte: to je moje telo, ktero bo sa val dano. — Potém je vsel kelh; sahvalil, posvetil in ga njim dal rekozh: Pite is tega vfi, sakaj to je moja kri nove savése, ktera bo sa val in sa njih veliko prelita v' odpushtenje grehov. To storite, kolikorkrat bote storili, k' mojimu spominu.

Kaj se je sgodilo na te Jesuove besede: To je moje telo, to je moja kri?

Velik zhudesh, de se je kruh in vino v' Jesuovo shivo telo in kri spremenilo, desiravno je podoba kruha in vina tudi potlej she ostala.

Kaj je Jesus hotel s' besedami: To storite k' mojimu spominu?

S' temi besedami je Jesus svojim apostelj-

nam in vſim maſhnikam oblaſt in ſapoved dal, per ſ. maſhi ravno ſ' temi beſedami, ktere je on isrekel, kruh in vino v' ſhivo telo in kri Jeſufa Kriſtufa ſpremenjevat; tudi je ſ' temi beſedami ſapoved dal, de naj ſe per te ſkrivnoſti verni kriſtjani na njegovo ljubesen, terpljenje in ſmert hvaleshno ſpomnijo.

Kdaj ſe kruh in vino ſpremeni v' telo in kri Jeſusovo?

Kruh in vino ſe ſpremeni v' Jeſusovo telo in kri, kadar maſhnik zhes kruh isrezhe Jeſusove beſede: „To je moje telo,“ in zhes vino: „To je moja kri.“

Ali je po poſvezhenji ſhe kruh in vino?

Ni vezh kruh ne vino, ker Jeſusove vſigamogozhne beſede kruh in vino ſpremené v' njegovo pravo telo in pravo kri. Le podoba kruha in vina ſhe oſtane.

Kaj pa je podoba kruha in vina?

Podoba je to, kar ſe nad ſakramentam ſ' zhloveſhkimi pozhutki vidi in zhuti: farba, pokuf in duh kruha in vina.

Sakaj je Jeſuf Kriſtus ſ. reſhnje Telo po podobi kruha in vina poſtaval, deſiravno je Jeſuf v' vſaki podobi poſebej veſ prizhejozh?

Sato de ſe dve rezhi raslozhijo, ki jih ta ſveti ſakrament v' ſebi ſklene: ofer ali daritev ſ. reſhnjiga Teleſa, in ſ. Obhajilo.

Koliko podob je k' ofru ſ. maſhe treba?

Obéh podob je k' ofru ſ. maſhe treba, ker

se Jezus per sveti masni nebeskimu Ozhetu sa na ravno tako daruje, kakor se je na krishi daroval.

Jezus, Sin boshji, je prishel na svet, de bi gresne Adamove otroke, kateri bodo va-nj verovali, v' boljsi ljudi, v' otroke boshje pre-naredil, de bi svelizhani bili. Bog Ozhe je hotel, de naj njegov boshji Sin grehe vfiga sveta na-se vsame, naj se terpljenju podvershe, svojo dusno in telo pravizi boshji v' spravo sa gresnike v' dar da, in svojo kri na krishi prelije. Jezus, is ljubesni do ljudi, se je v' voljo boshjo vdal, in je dolg in shtrafenge, ktere smo mi gresniki saflushili, na-se vsel, in je na svojo dusno in telo s' svojim terpljenjem od vezhniga pogubljenja odresnil, nam gnado boshjo in pravizhnost saflushil, ktero smo po grehu prvih starshvsgubili, in nam je svoje neskonzhno saflushenje dal in vezhno shiviljenje perdobil.

Kako se preprizhamo, de je Jezus Kristus sakrament svetiga resnjiga Telefa tudi ko ofer postavil?

Jezus Kristus je bil na krishi masnik in ofer. Kakor masnik je ofroval svojo dusno in telo nebeskimu Ozhetu; in je bil ofer, ko je sam sebe Bogu sa ofer dal, de je pravizi boshji s' svojim terpljenjem in smertjo na krishi sa grehe vfiga sveta sadosi storil, in gresnike s' Bogam spravil. Kar je bil Jezus na krishi sa na, to je hotel is ljubesni do svojih pravovernih na vezhne zhase biti, po redu Melhisedeka; sato je per sadnji vezherji spremenil kruh v' svoje pravo telo, in vino v' svojo pravo kri, in je oboje daroval svojimu nebeskimu Ozhe-

tu v' odpushtenje grehov sveta. Kar je Jesus storil, to je tudi svojim uzhenzam sapovedal, de naj v' njegov spomin store, kar so tudi storili. Posvezhevali so kruh in vino, ktero se je v' pravo telo in kri Jesusovo spremenilo skosi boshjo mozh, so v' teh podobah Jesusovo telo in kri Bogu ofrovali, in sakrament svetiga reshnjiga telefa vshivali, kar tudi she sdej maslniki store. — Tako je sakrament svetiga reshnjiga telefa nasha jed sa vezhno shivljenje, in ofer noviga testameta.

Kaj katoljska cerkev od spremenenja kruha in vina veruje in uzi?

1) De se per posvezhenji kruh in vino skosi besede Jesusove v' telo in kri Jesusovo spremeni, in de je Jesus v' tem sakramentu po boshji in zhloveshki natori prizhijozh. — Desiravno imata kruh in vino pervo podobo in pokuf, vender ni vezh ne kruh, ne vino.

2) De v' podobi kruha in vina je zel Jesus Kristus. — V' podobi kruha tedaj ni samo telo Jesusovo, kakor v' podobi vina ne sama kri; temuzh v' slednji podobi, in tudi she tako majhina drobtiniza ali kapliza teh podob, je Jesus Kristus zel in ves, Bog in zhlovek, s' duho in telesam, s' kervjo in s' mesam prizhejzh.

3) De verni kristjani, ki Kristusa le v' podobi kruha vshivajo, ravno tako Jesusa prejmejo, kakor maslniki, ki ga vshivajo v' podobah kruha in vina.

4) De pravizhni in greslniki per obhajilu Jesusa resnizhno prejmejo; tode pravizhni gnado sadobe, greslniki pa smert.

5) De Jesus Kristus tako dolgo v' podobi kruha in vina ostane, dokler podobne ne minejo; v' zhloveku pa ostane s' svojo gnado, dokler smertno ne gresli.

Ali smemo sakrament svetiga reshniga telefa moliti?

Smemo in dolshni smo ga moliti, ker je Jesus Kristus, Bog in zhlovek pod podobami kruha in vina resnizhno prizhejzh, Boga pa smo dolshni moliti.

Kakshen kruh in kakshno vino more biti sa posvezhenje?

Kruh more biti opresen is zhisht psbenizhne moke, in vino pravo od vinske terte.

Sakaj je Jesus Kristus ta presveti sakrament postavil?

1) V' spomin svojiga terpljenja in smerti. „Sakaj, kolikorkrat bote jedli ta kruh, in ta kelh pili, bote smert Gospodovo osnanoi, dokler ne pride. 1. Kor. 11, 26.

2) De bi bil on sam duhovna jed nashih dush sa vezhno shivljenje. „Moje meso je ref jed, in moja kri ref pijazha. Kdor je ta kruh, bo vekomaj shivel.“ Jan. 6, 56 — 59.

3) De nam je dal stanovitno sprizhevanje svoje ljubeshni do nas; in de smo s' nebeshkim Ozhetam spravljeni.

4) De je s' svojo zerkvijo do konza sveta ne le s' svojo gnado, ampak tudi v' resnizi sam v' prizho.

So kristjani dolshni sakrament f. reshnjiga telefa prejemati?

Dolshni so, ker

1) Jesus sam to sapoveduje rekozh: „Resnizhno, resnizhno vam povem: ako ne bote mojiga mesa jedli, in moje kervi pili, ne bote imeli shivljenja v' sebi.“ Jan. 6, 54.

2) Savoljo gnad, ktere kristjan v' tem sakramentu sadobi, kateri je jed in pitje nashe dushe sa vezhno shivljenje.

Ali je ta f. sakrament vernim sa svelizhanje potreben?

Ne tako, kakor f. kerst; ker otrozi, ki she niso per pameti in nedolshni umerjo; odrashe- ni, kateri ga shele prejeti, pa jih smert prehitide ga ne morejo; in tisti, kateri ob pamet pridejo, svelizhanje doseshejo, zhe so fizer vredni, desiravno niso bili obhajani. Le tak, kateri je per dobrim sposnanju in ga nozhe prejeti, ne more biti svelizhan, ker gnado boshjo sametuje.

Kdaj smo dolshni sakrament f. reshnjiga telefa prejeti?

Po zerkveni sapovedi smo ga dolshni, pod smertnim greham, vsako leto nar manj enkrat, to je ob velikonozhnim zhasu prejeti.

Sakaj sapoveduje zerkev ob velikonozhnim zhasu f. Obhajilo prejeti?

Sato, ker je Jesus Kristuf ob velikonozhnim zhasu terpel in umerl, in tudi ta sveti sakrament postavil, in ga dal svojim apostelnam vshiti.

So kristjani dolshni she ob drugih zhasih f. Obhajilo prejeti?

Šveto Obhajilo so dolshni kristjani prejeti v' smertni nevarnosti, sato, ker je popotniza v' vezhno shivljenje; zerkev pa tudi sheli, de bi ga vezhkrat v' letu prejeli.

Sakaj je dobro vezhkrat k' f. Obhajilu iti?

Zhe je kristjan, kolikor njegova slabost samore, vreden, je dobro vezhkrat k' svetimu obhajilu iti, ker je f. reshnjo telo duhovna jed, in daje mozh njegovi dushi. Šveti Avgushtin pravi: Shivi tako, de bosh vreden vsak dan telo Gospodovo prejeti.

Je sanikernost v' prejemanji tega f. sakramenta greh?

Greh je, ker tak zhlovek kashe slabo vero, majhino ljubesen in hvaleshnost do Jesufa.

Per kateri starosti so dolshni otrozi pervo f. Obhajilo prejeti?

Nobeden ne more starosti, kdaj so otrozi dolshni, ali kdaj smejo pervo f. Obhajilo prejeti, bolj vediti, kakor starshi in spovedniki, kateri nar bolj vedo, zhe so otrozi sadoosti poduzheni, in zhe tako brumno shive, de so f. Obhajila vredni.

Kakshne gnade sadobi kristjan, zhe po vrednim f. reshnje telo prejme?

Vredno f. obhajilo kristjana:

1) S' Jesusam sklene. „Kdor je moje meso, in mojo kri pije, ostane v' meni, in jest v' njem.“ Jan. 6, 57.

2) Gnado boshjo v' njem ohrani, in povikšha.

3) Mu male ali odpustljive grehe odpusti.

4) Mu hudo posheljenje pomanjšha in ukroti.

5) Obvaruje dušho od prihodniga hudiga.

6) Mu da saštavo zhaštitljiviga vštajenja teleša in vezhniga shivljenja. „Kdor je moje meso, in moja kri pije, ima vezhno shivljenje, in ješt ga bom obudil poslednji dan.“ Jan. 6, 55.

Kakšhne gnade sadobi kristjan od sakramenta svetiga reshnjiga teleša ko ofra?

Ker je v' tem s. nekervavim ofru, ki ga per s. mašhi Bogu opravljamo, ravno tišti Kristuf, ki se je v' odpushtanje grehov sveta na krishi Bogu daroval in kri prelil, sadobe vsi, ki prav verujejo, so sgrevani in spokorjeni, per s. mašhi milost in gnado boshjo. Ozhe nebesški, škosi ta s. ofer potolashen, deli gnado prave pokore in odpushtenje grehov, šhe tako veliki naj so. Torej je ta ofer opravljen ne le sa odpushtenje grehov, šhtrafing in v' sadoštitev, in v' sadobljenje vse potrebne gnade shivim kristjanam na semlji, temuzh tudi sa verne dušhe v' vizah, ki šhe niso sadošti ozhišhene. Trident. sbor. sej. 22.

Kdo deli vernim s. reshnje telo?

Mašbniki delé vernim s. reshnje telo.

Koga tedaj kristjan prejme kadar k' s. obhajilu gré?

Jesusa Kristufa, praviga shiviga Boga, s' dušho in telesam, s' kervijo in s' mesam.

Od perpravljanja sa vredno pre- jemanje tega f. sakramenta.

Se sme bres perprave iti k' svetimu Obhajilu?

Ne sme se iti bres perprave k' svetimu Obhajilu; temuzh kdor ga hozhe vredno prejeti, more prav perpravljen biti.

Kolikero more perpravljanje sa, vredno f. Obhajilo biti?

Dvojno: perpravljanje dushe in telefa.

Kakshna je perprava dushe?

1) More terdno verovati, de je pravo telo in prava kri Jesufova prizhejozha.

2) More vediti, de ni le s' nobenim zhlo-vekam v' sovrashtvu, temuzh de svojiga blishnjiga is serza ljubi.

3) De more kristjan bres smertniga greha in v' gnadi boshji biti.

4) Tudi ne sme imeti ljubeshni do malih grehov.

5) More sheleti Jesufa vredno in poboshno prejeti.

Ali je velika pregreha Jesufa nevredno prejeti?

Velika pregreha je, ker je Jesufu velika nezhaft storjena. — §. Pavl od tega tako govori: „Kdorkoli bo nevredno ta kruh jedel, in kelh Gospodov pil, je kriv nad telefam in kervijo Gospodovo, in si sodbo (pogubljenje) je in pije, ker ne raslozhi telefa Jesufoviga.“ 1. Kor. 11, 27 — 29.

Kteri f. Obhajilo nevredno prejemejo?

Vsi, ki so v' smertnim grehu.

Kdaj kristjan ta greh vedama stori?

Takrat, ko bi ne hotel spovedniku svojih grehov rasodeti, ali ko bi per spovedi odvese ne dobil, in vender k' f. Obhajilu fhel.

Kako se grehu pravi, ki se s' nevrednim Obhajilam stori?

Boshji rop se mu pravi.

Kako Bog take shtrafa, ki boshji rop store?

Bog jih vezhi del shtrafa f' slepoto uma, s' sapushtenjem boshjim, terdovratnostjo serza, f' zhasnimi nadlogami, in s' vezhnim pogubljenjem. „Sakaj kdor je ali pije nevredno, fi sodbo je in pije, ker ne raslozhi telefa Gospodoviga. Savoljo tega je med vami veliko slabih in bolnih, in jih veliko spi.“ 1. Kor. 11, 29. 30.

Kaj se je is tega uzhiti, ko je nevredno prejemanje f. Obhajila tako velik greh?

Is tega se je uzhiti, de se zhlovek tega nikoli ne more dosti bati, in de je, zhe je nefrezhen bil v' ta greh pasti, dolshan se ga spovedati, in veliko pokoro delati.

Kaj more kristjan storiti, preden f. reshnje telo prejme, zhe je v' smertnim grehu?

More pred svoj greh is serza obshalovati, se ga zhisto spovedati, in f. odveso prejeti.

V' zhim obstoji poboshnost ali andoht serza?

Poboshnost serza obstoji v' tem, de zhlovek:

1) Vero, upanje in ljubesen obudi.

2) De moli Jesusa Kristusa v' sakramentu f. reshnjiga telefa.

3) De misli s' hvaleshnim serzam na smert Jesusa Kristusa, v' ktere spomin je ta f. sakrament postavljen, in je sapovedano, de ga verni vshivajo.

4) De je ponishen, in de obudi greven-go nad grehi, in terden sklepe svoje shivljenje zhedalje bolj po nauku Jesusovim ravnati, in de ima posebno ljubesen do blishnjiga.

Kako se obudi vera pred f. Obhajilam?

Tako, de kristjan terdno veruje, de je v' sakramentu altarja ravno tisti Jesus Kristus vpri-zho, kateri je na svet prishel nas odreshit, kateri je terpel in na krishi umerl, kateri je tretji dan od smerti vstal, in sedi na desnizi Boga Ozheta.

Kako se upanje obudi?

Tako, de se kristjan na Jesusovo ljubesen terdno saneše, de mu bo grehe odpustil, svojo gnado, vezhno svelizhanje in vse potrebne pomozi sa svelizhanje dal, ker je tako dobrotljiv in milostiv, de se mu v' sakramentu vshivati da.

Kako se ljubesen obudi?

Tako, de ima kristjan, kateri k' f. Obhajilu gre, serzhno veselje do Jesusa Kristusa, kteriga bo sdaj prejel.

Kako kristjan v' f. Obhajilu Jesusa f' ponishnostjo prejme?

Zhe premishluje, kako prezhudno velika je Jesusova ljubesen, ktera je storila, de se je

on tolkanj ponishal, de je svojih vernikov duhovna jed in pijazha pastal, de bi se s' njimi sklenil, de bi vezhno shivljenje imeli; de je on kralj nebes in semlje, zhlovek pa prah in pepel in sraven she gresnik; kako se je tedaj dolshan pred Jesusam v' svoji nizh ponishevati.

Sakaj more kristjan pred f. Obhajilam tudi grevengo zhes svoje grehe obuditi, in terdno skleniti sa naprej brumno shiveti?

To more sa to storiti, ker noben zhlovek ni sadofti zhist in popolnoma vreden Jesusa prejeti; in ker bo tako veliko gnado prejel, more tudi terdno voljo imeti ljubesniviga in dobrotljiviga Jesusa ne vezh shaliti.

Kako naj se verni kristjan she bolj perpravlja k' svetimu Obhajilu?

Verni kristjan naj se poprejsdni dan s' molitvijo, s' branjem svetih bukev in s' drugimi dobrimi deli, tudi s' sdershvanjem od dopusbeniga veselja, sa f. Obhajilo perpravlja.

Kako se more kristjan na telesu perpravljati sa f. Obhajilo?

1) De je, zhe ni nevarno bolan, od polnozhi tesh.

2) De spodobno oblezhen s' velikim spohtvanjem k' boshji misi perstopi. „Vse pa naj se poshteno in po redu godi,“ sapove f. Pavl. 1. Kor. 14, 40.

Kaj more kristjan storiti, kadar se pred f. Obhajilam ozhitna spoved moli?

Takrat naj grevengo nad svojimi grehi po-

novi. Kadar rezhejo maslnik: Glejte Jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemlje, naj kristjan Jesufa moli; in kadar maslnik pravijo: Gospod, nisim vreden de greslh pod mojo streho, temuzh rezi le s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj obhajanz s' veliko ponishnostjo sposna, de ni vreden Jesufa prejeti, naj se trikrat na perfa udari, in ravno te besede s' maslnikom vred govori. Sraven naj tudi upanje obudi, de per Jesusu milost najde.

Kako se more obhajanz per prejemanji s. hostje sadershati?

Kadar maslnik s. hostjo podajo, more obhajanz usta zhedno odpreti, jesik na spodni shnabel poloshiti, in s' sposhtvanjem s. reshnje Telo prejeti; s. hostje ne shvezhiti, ne nalasht v' ustih perdershevati, ampak prez savshiti. Ako se s. hostja ust prime, je ne sme s' perstam, ampak s' jesikam odlozhiti, ne is ust pljuvati, in ne prez is zerkve iti.

Kaj more kristjan po s. Obhajilu storiti?

Kadar je kristjan s. reshnje Telo she prejel, naj poklekne na stran, de v' miru veliko gnado premisli, ktero je prejel, in v' teh brumnih mislih naj

1) Jesufa sahvali sa neskonzhno gnado, ktero mu je skasal, de je k' njemu prishel.

2) Naj ga v' ponishnosti moli.

3) Naj mu dusho in telo ofruje, de bo oboje le na boshjo zhasht obrazheval.

4) Naj Jesufa profi, de bo s' svojo gnado stanovitno v' njem ostal.

5) Naj vero, upanje in ljubesen obudi in druge storjene dobre sklepe ponovi.

6) Naj ga prosi, de mu vse dodeli, kar mu je sa dušno in telo potrebno.

Sakaj se more kristjan s' tako skerbjo k' s. Obhajilu perpravljati?

Savoljo svetosti tega s. sakramenta in savoljo velikiga sadu, ki ga is vredniga prejemanja tega s. sakramenta sadobi, in savoljo velikiga greha, ki bi ga skosi nevredno s. Obhajilo storil.

Kako se more kristjan na dan s. Obhajila sadershati?

1) Še more varovati vsiga postapanja, doma biti, Jesusa vezhkrat sahvaliti, dobre dela opravljati, in sbranih svetih misel biti, in dobro je duhovne bukve brati.

2) V' zerkev iti, in poboshno moliti.

3) Vfiga posvetniga hruma in veselja, kar je mogozhe, se ogibati, in tudi potlej na Jesusa ne posabiti, kteriga je prejel, de vselej brumno shivi ker le s' takim Jesus vekomaj sklenjen ostane.

Ali kristjan samo v' sakramentu s. reshnjiga Telefa Kristusa prejme?

Kristjan samore Jesusa Kristusa tudi s' duhovnim obhajilam prejeti.

Kaj je duhovno obhajilo?

Duhovno obhajilo so mozhne shelje Jesusa in njegovo gnado prejeti, ktere ima kristjan is ljubezni do Jesusa in brumniga shivljenja.

Je kristjanova dolshnost vezhkrat take shele do Jesufa obuditi, ali duhovno obhajilo prejeti?

Kristjan se more vedno v' duhu obhajati, sakaj sakrament altarja mu je le vzhafi mogo-zhe prejeti; de bi pa Jesufoviga duha imel, more smirej sheleti, zhe hozhe dushe shivljenje ohraniti. Posebno pa more

1) Velike shelje do Jesufa in njegoviga duha obuditi, kader se perpravlja s. reshnje Telo prejeti.

2) Kadar savolj bolesni ne more Jesufa v' sakramentu altarja prejeti.

3) Per s. mashi, kadar se maschnik obha-ja, in tudi drugekrat, kadar vidi druge k' s. Obhajilu iti.

Ali je dolshnost v' nevarni bolesni sakra-ment s. reshnjiga Telefa prejeti?

Velika dolshnost je, ker je takrat nar bolj potrebno, de dusha kristjanova mozh sadobi bolesen voljno terpeti, in frezhno umreti, to-raj se popotniza v' vezhnost ne sme do sadnji-ga odlashati, ker je to nevarno.

Zhe kristjan, kateri je bil nekaj dni poprej per s. Obhajilu, sboli, ali mu je treba spet s. Obhajilo prejeti?

Treba mu je, de v' nevarni bolesni popot-niza prejme.

Kaj naj verni storé, kadar duhoven gredo bolnika obhajati?

Verni naj Jesufa molijo in pozhasié, naj ga spremijo, in sa bolnika molijo, de bi mu

Jesuf grehe odpuštil, in se mu dal vredno prejeti; in naj tudi sa se profijo, de bi na sadnjo uro gnado imeli Jesufa vredno prejeti.

Od sakramenta fвете pokore.

Koliko pomenov ima beseda pokora v' sebi?

Beseda pokora ima vezh pomenov, ali se vsame kakor zhednost, ali kakor sakrament, ali kakor sadoštenje.

Kdo ima pokoro kakor zhednost?

Tisti, kateri greh savolj Boga zhes vse sovrashi in obshaluje, terdno sklne ga vezh ne delati, in ga po vrednosti nad seboj pokori, in upa, de mu ga bo Bog po svoji milosti odpuštil.

Je taka pokora vselej potrebna odpushtenje grehov sadobiti?

Vselej je potrebna, ker drugazhi se gresnik ne spreoberne, in mu tudi ni mogozhe odpushtenja grehov sadobiti, zhe gresnik greha ne sovrashi, in ga ne sapusti. „Spreoberni se k' Gospodu, in sapusti svoje grehe.“ Šir. 17, 21. „Ako se ne bošče spokorili, bošče vsi pogubljeni.“ Luk. 13, 3. „Dufha, ktera je gresnila, bo umerla, ako pa krivizhni nad svojimi grehi pokoro dela, ne bo umerl.“ Ezhel. 18, 20. 21.

Ali je lahko pokoro delati?

Ni lahko ampak teshko, ker je spazheni natori soperna; sakaj pokora jo lozhi od tega, kar ji je vshezh.

Alisamore gresfchnik sam od sebe pokoro delati?

Sam od sebe ne, temuzh f' pomozhjo gnade boshje, to de mu je treba sa-njo Boga profiti.

Kako sadobi gresfchnik dar pokore?

Bog ga gresfniku da is svoje milosti savolj nesfkonzhniga saflushenja Jesufoviga, gresfchnik pa ta dar gnade boshje po svoji prosti volji sprejme, in ona njegove serze k' Bogu nagne.

„Gospod, oberni naf k' sebi, in spreobernjeni bomo.“ Shalost. pef. 3, 21. „Obernite se k' meni, in se bom k' vam obernil.“ Zaha. 1, 3.

Švet Tridentinski sbor uzhi, kako de se gresfchnik spreoberne, kako de je k' pokori napeljan, in is gresfhnika pravizhen postane. Gresfchnik poslufha boshja besedo, in jo premifhljuje, na to se mu vera obudi; po nji sposna svoj nesfrezhen stan in svoje grehe, vidi sfrafhno sfodbo boshjo, nevarnost vezhno pogubljen biti. Vera ga sfodbode, sazfhne miffliti, kako hudo bo s' njim, zhe smiram hudoben ofstane; sazfhne se bati, in ves prestrafshen sfklene greh sapufstiti, persadeva fi svoj dober sfklep spolnovati, in svoj nesfrezhen stan sapufstiti. Pa vender s' vfim svojim persadevanjem ne more svojih sflabost smagati in she greh sfiori; v' takfshnih okolifshnah bi gresfchnik obnemagal, ako bi po veri, ki je v' njem sfrah obudila, upanja ne sadobil. Vera ga uzhi, de gresfchnik se fizer is svoje lastne mozhi poboljshati ne more, samore se pa poboljshati f' pomozhjo gnade boshje, ktero mu je Jesus f' svojim terpljenjem saflushil. Ta ver-na refniza gresfhnika podpera, sazfhne upati, in poln saupanja v' Jesufovo saflushenje profi Boga

v' Jesufovím imenu sa gnado spreobernjenja in opravizhenja. Ko pa greslnik Boga sa gnado profi, si na mozh persadeva svoje slabe nagnjenja ukrotiti, s. Duh mu ljubesen v' serze vlije, sazgne ga Bog veseliti, is ljubesni do Boga, kteri greh sovrashi sazgne greh sovrashiti in ga saviditi, sklene per sebi greh sapustiti in boshje sapoved spolnovati in po s. evangeliu shiveti; in de bi se svojih grehov snebil, f' Bogam se spravil, sklene sakrament s. pokore prejeti.

Kaj je sakrament s. pokore?

Sakrament s. pokore je sakrament, v' kterim sa to postavljén maslnik namest Boga greslniku po kerstu storjene grehe odpusti, zhe se jih sgrevá in zhisto spove, in zhe ima tudi refnizhno voljo se poboljšhati, in pravo pokoro delati.

Kdo je postavljen maslnik?

Tisti, kteriga njegov shkof postaviyo, de spoveduje.

Kaj je pokora kakor sadoštenje?

Šo tiste spokorne dela, ktere so zhloveku potrebne, de pravizi boshji sadošti stori. — Vsak greh more shtrafan biti, zhe ga zhlovek sam nad seboj ne shtrafuje, ga bo Bog shtrafal, ker je pravizhen, pravi s. Avgustin.

Ali je sakrament s. pokore k' svelizhanju potreben?

Potreben je všim tistim, kteri so po s. kerstu smertni greh storili.

Kdor je v' smertnim grehu, je na dushi mertev sa dobre dela delati, ki so vezhniga

shivljenja vredne; ako tak zhlovek ni skosi gnado sakramenta s. pokore spet oshivljen, ostanerte, od Boga lozhen in od nebeshkiga kraljestva, torej vezhniga pogubljenja vreden.

Kdaj je Jesus Kristus sakrament s. pokore postavil?

Tisti dan, ko je bil od smerti vstal, in se je svojim apostelnam perkasal, in jim rekel: „Kakor je Ozhe mene poslal, tudi jest vas poshljem.“ Potlej je va-nje dihnil v' snamnje, de jih s' nevidno oblastjo navda, in jim rezhe: „Prejmite svetiga Duha. Kterim bote grehe odpustili, so jim odpusleni; in kterim jih bote sadershali, so jim sadershani. Jan. 20, 21 — 23.

Kdo ima dan donashni oblast grehe odpusthati?

Dan donashni imajo oblast grehe odpusthati shkofje, ki so nastopniki apostelnov in drugi mashniki, ker imajo oblast od Jesusa Kristusa.

Kteri grehi so odpusleni v' sakramentu s. pokore?

Vsi po kerstu storjeni grehi, naj bodo she tako veliki, in naj jih bo she tolkanj se odpuste, zhe je gresnik prav perpravljen. — Kristus je rekel svojim apostelnam: „Karkoli bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano. Mat. 18, 18.

Kako se morejo besede s. pisma vseti, ktero pravi, de nekteri grehi ne bodo odpusleni?

Té se morejo tako vseti, de bodo nekteri grehi teshko odpusleni, ne kakor de bi jih Bog

ne hotel odpustiti, temuzh ker gresnik po
svoji prosti volji gnado boshjo sam savershe.

Kaj sadobimo v' sakramentu f. pokore?

Sadobimo 1) odpushtenje grehov.

2) Odpushtenje vezhnih shtraseng.

3) Posvezhejozho gnado boshjo.

4) Mir vesti. — „Zhe se svojih grehov
spovemo, je Bog svest in pravizhen, de nam
nashe grehe odpusti, in nas od vse hudobe o-
zhisti.“ 1. Jan. 1, 9.

Kaj se pravi pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati se pravi k' Bogu se
verniti, od kteriga smo se s' greham odver-
nili, svoje grehe zhertiti, jih resnizhno obsha-
lovati, se jih spovedati, jih nizh vezh storiti,
in sa nje sadohti storiti, in dobre dela delati.

*S' ktero priliko nas je Jesus poduzhil, de
more gresnik vse to storiti, zhe pravo poko-
ro dela?*

S' priliko od sgubljeniga fina. Luk. 15.

*Kaj je potrebno v' sakramentu f. pokore, de
se odpushtenje grehov sadobi?*

Potrebno je:

1) Isprashevanje vesti;

2) Grevengo nad storjenimi grehi;

3) Naprejsetje ali sklep se poboljšhati;

4) Zhista spoved;

5) Sadohti storiti ali nalosheno pokoro
doslati.

Kaj se pravi vesti isprashevati?

Vesti sprashevati se pravi, dobro premisliti, kaj je zhlovek od svoje sadnje dobro storjene spovedi, ali od tistiga zhafa, kar je sazhel greh sposnovati, gresnil, s' mislimi, besedami, she-ljami, s' djanjem ali s' samudo dobrih del.

Je isprashevanje vesti potrebno?

Isprashevanje vesti je filno potrebno, ker se gresnik bres sprashevanja vesti sam sebe ne more prav sposnati, se ne poboljshati, in ne zhisto spovediti.

Je isprashevanje vesti samo takrat potrebno, kader se gresnik k' spovedi perpravlja?

Ne le takrat, ampak vezhkrat naj svoje shivljenje premishluje; posebno ob nedeljih, prasniki, po poslushanji boshji besede, in vsak dan svezher, ker to pomaga, de se zhlovek loshej sposna, ponishuje in poboljsa.

Ali si more gresnik per isprashevanji vesti veliko persadeti?

Gresnik si more per tem toliko in she vezh persadeti, kakor per kakim imenitnim opravilu.

Kteri gresnik so dolshni svojo vesti she bolj skerbnost isprashevati?

Tisti gresniki, kteri so se slabo spovedali, svojo vesti malokrat sprashevali, kteri svet in njegovo veselje ljubijo, in kteri imajo veliko posvetnih skerbi in smotnjav.

Kaj more zhlovek storiti, de bo samogel svojo vest prav isprashati?

More f. Duha na pomozh poklizati, de ga rasvetli in njegovo greslino serze omezhi, de prav sposna svoje grehe in sebe, kakor ga Bog posna, ki ga bo sodil; kakor je v' resnizi, ne pa kakor se sam sebi sdi.

Greslnik, zhe bolj greh ljubi, manj ga vidi, zhe ga bolj sovrashi, bolj ga sposna, ker sovrashtvo is sposnanja pride. Dokler se greslnik ne sazhne poboljshevati, ne bo svojih grehov sposnal; zhe tudi vidne grehe sposna, je she vender flep, ker ne sposna njih hudobe. David, ko je svoj greh prav sposnal, in svojo nesrezho savoljo greha shivo obzhutil, je rekel: „Tvoje pshize, o Bog, v' meni tizhé, in tvoja roka je teshka nad menoj. Savoljo tvoje jese ni sdravja na mojim mesu, moje kosti nimajo pokoja savoljo mojih grehov. Savolj moje hudobije so zhes mojo glavo srasle, in me tlazhijo kakor teshka butara.“ Psalm 37, 3 — 5. Ravno tako je tudi sgubljeni sin sdihoval, ki je sam sebe premishljeval in sazhel svojo nesrezho sposnovati.

Na kaj more greslnik misliti, preden se storjenih grehov isprashuje?

More premisliti, zhe je spolnil svoje per sadnji spovedi storjene sklepe in obljube, in kar mu je spovednik sa pokora naloshil, ali svetoval storiti, de bi se loshej greha varoval.

Na kaj more greslnik sploh misliti per isprashevanju vesti?

Sploh more misliti:

1) Zhe je s' mislijo, s' sheljami, s' besedami ali s' djanjem, ali s' samudo dobrih del gresnil.

2) Kakshen greh je storil.

3) Kolikokrat je en greh storil.

4) Na okoljshine greha, ktere hudobo storjeniga greha povislujejo, ali smanjslujejo.

5) Kaj je is greha prishlo, in kaj je k' grehu perlosnost dalo.

6) Is kteriga namena je gresnil.

Na kaj more gresnik per isprashevanji vesti poseboj misliti, de bo svoje grehe svedil?

1) Zhe ni gresnil soper deset boshjih ali pet zerkvenih sapoved.

2) Zhe ni kriv eniga ali vezh poglavitnih, lastnih ali ptujih, soper s. Duha, ali v' nebo vpijozhih grehov.

3) Zhe ni opustil del milosti do svojiga blishnjiga, ali kaj drugiga dobriga, kar je bil dolshan storiti.

4) Zhe ni dolshnost svojiga stanu v' nemar pushtal.

5) Zhe je storjeno krivizo poravnal in popravit, in s' svojim sovrashnikom se spravil.

Na kaj more zhlovek per isprashevanji pregresnih misel in shelja gledati?

Per sprashevanji hudih misel more gledati, zhe jih je radovoljno imel, in per sheljah, zhe je va-nje pervolil.

Kako se more shtevila grehov isprashevati?

More misliti, kolikrat je en smerten greh

storil; zhe posebej shtivila ne vé, naj pomisli
saj, kolikrat ga je v' meszi v' tednu, ali na
dan storil.

*Sakaj se more tudi isprafshevati, kaj je is gre-
ha prishlo, in kaj je k' grehu perloshnost dalo?*

Sato, ker more per spovedi rasodeti, zhe
je bil blishnji s' njegovim greham mozhno ras-
shalen, poshkodovan ali pohujshan, zhe je sa-
voljo tega sazhel v' bogabojezhnosti bolj mersel,
sanikern perhajati. Ravno tako more tudi na
spovedi povedati, kaj je k' grehu perloshnost
dalo, zhe je gresnil is flabe navade, ali ker se
perloshnosti ni ogibal, ali radovoljno v' nji ostal.

*Kako se isprafshuje vest nad dolshnostmi
svojiga stanu?*

Zhe pomisli, ali je kakor ozhe, gospodar,
vishi, ali kakor otrok, posel, ali podloshen in
i. t. d. svoje dolshnosti svesto dopolnoval, ali ne.

*Kdaj je sanikernost v' isprafshvanji vesti
velik greh?*

Posebno takrat je velik greh, kader se zhlo-
vek v' nevarnost postavi kak smerten greh posa-
biti, to se sgodi vezhi del per ljudeh, kateri ve-
likrat smertno greshe, in se malokdaj spovedujejo.

Od grévenge.

Kaj je grévenga?

Grévenga je gnusenje nad greham, ki je
nar vezhi hudo na svetu, in serzhna shalost,

de je Bog rasshaljen, sklenjena s' stanovitno voljo Boga nizh vezh rasshaliti.

Grevenga more biti: 1) notrajna ali serzhna, 2) zhesnatorna, 3) nar vezhi, (zhes vsako drugo shalost,) 4) nad vsemi grehi.

Kdaj ima greschnik notrajno ali serzhno grévengo?

Takrat, kader ni le v' ustih, ampak ga v' serzi pezhe, in pokoja nima, de je Boga s' greham rasshalil, in se tudi poboljsha. Bog sapoveduje greschnikam rekozh: „Spreobernite se k' meni is zeliga serza s' postam, s' jokam in shalovanjem, in pretergujte svoje serze, ne svojih oblazhil.“ Joel. 2, 12. Isglede prave notrajne grévengne imamo nad s. Petram, nad Davidam, nad ozhitnim greschnikam, ki je v' tempeljnu moli, nad sgubljenim finam. i. t. d.

Sakaj more grévenga serzhna shalost biti?

Sato, ker ima tudi greh v' serzu svoj sazhetek. „Is serza pridejo hude misli, ubijanje, preshteshtva, loternija, tatvine, krivo prizhevanje, preklinovanje.“ Mat. 15, 18.

Kdaj ima greschnik zhesnatorno grévengo?

Kader ga gnada, s. Duha in zhesnatorni urshohi k' shalvanju omezhé; de shaluje is ljubeshni do Boga, ker je s' greham njega, nar vezhiga dobrotnika, rasshalil, gnado boshjo sapravil, pravizo do nebes sgubil, in se vezhni-ga pogubljenja vredniga storil.

Kdaj ima zhlovek natorno grévengo?

Takrat, kadar is natornih urshohov shalu-

je, de je s' greham oframoten in poshkodovan, v' bolesen padel, ali se mu je kaj drugiga, kar koli fi she bodi, hudiga sgodilo. Kralj Antijoh fi je v' svojim hudobnim shivljenji nesnano bolesen dobil, de so ga shiviga zhervi jedli. Vfi so ga sapustili, nobeden mu ni hotel strezhi. Sdej je obshaloval svoje pregresfno shivljenje, pa ne is ljubeshni do Boga, ampak savoljo bolezhin, ki jih je terpel, in je shelel od njih refhen biti. Profil je Boga sa pomozh, in je ni dobil. 2. Mak. 9.

Ali gresfnik more s' sgolj natorno grevéngo per Bogu odpufhanje sadobiti?

Ne more, ker taka grévenga ne pride is ljubeshni do Boga, ampak is ljubeshni do samiga sebe.

Bi bila grévenga dobra in sadofti, ko bi zhlovek le sato shaloval, ki se pekla boji?

Taka, grévenga bi ne bila sadofti, ker bi isvirala le is strahu pred peklam, ker tak, kteri is strahu nad greham shaluje, se le boji goreti, ne pa gresfhati.

Ali ni strah pred peklam gresfniku vender k' pridu?

Tudi tak strah je gresfniku k' pridu, ker ga od gresfnih del odvrazhuje, in k' dobrim napeljuje. „Gospodov strah je modrofti sazhetek.“ Prip. 1, 7. „Štrah boshji je sazhetek njegove ljubeshni. Šir. 25, 16.

Sakaj sgolj strah prave grévenge v' serzu gresfnika ne napravi?

Sato ne, ker volje gresfnikove ne prena-

redi. — Tak gresnik ne sovrashi greha is ljubesni do Boga, temuzh sato, ker mu je greh shkodljiv; on sheli, de bi bilo perpusheno, kar ljubi, ker se pa strahovanja postave boji, greh sovrashi, tode le permoran. Njegova volja je she hudobna, desiravno so unajne dela dobre viditi. „Kdor ne ljubi, ostane v' smerti.“ 1. Jan. 3. 14. „Kdor ne ljubi Gospoda Jesusa Kristusa, naj bo preklet.“ 1. Kor. 16, 22.

Sakaj more gresnik greh sovrashiti?

Gresnik more greh sovrashiti is ljubesni do Boga.

Kako gresnik vé, de greh is ljubesni do Boga sovrashi?

Is tega, zhe je perpravljen rajshi vse sgu-bit, in se vsm ljudem sameriti, kakor Boga s' smertnim graham rasshaliti. — Tako je storil Egiptovski Joshef, ker se je rajshi ljudem samerel in v' jezho shel, kakor de bi bil gresnik. 1. Mos. 39, 9.

Sakaj je tedaj k' pravi grévengi potrebna ljubesen do Boga?

Sato, ker le tisti, kteri Boga prav ljubi, samore greh tudi prav sovrashiti in obshalovati, in s' tako grévengo odpushenje sadobiti. Jesuf pravi od ozhitne gresnik: „Veliko grehov ji je odpushenih; ker je veliko ljubila; komur je pa manj odpusheniga, manj ljubi.“ Luk. 7, 47.

Kaj se hozhe rezhi, grévenga more nar vezhi shalost biti?

Se hozhe rezhi, de gresnik more bolj shalovati, de je Boga rasshalil, gnado boshjo in

pravizhnost sgubil, kakor de bi bil nar ljubshi razh na svetu sgubil.

Tako veliko shalost je imel David, kateri sam od sebe prizha rekozh: „Truden sim od sdihovanja, vse nozhi se na svoji postelji filno jokam, in svojo posteljo s' svojimi solsamimi mozhim. Od snotrajne shalosti so mi ozhi otemnele, med vsemi svojimi sovrashniki sim se postaral. Psalm. 6, 7. 8. Moje ozhi bolj zhujejo, kakor zhuvaj. slab sim in nemorem savoljo velike snotrajne shalosti govoriti. Psalm. 76, 5.

Sakaj more biti shalost nad grehi tako velika?

Sato, ker nobena nesrezha ni tako velika, kakor boshje rasshaljenje. — Kakor je zhlovek dolshan Boga, nar vezhi vse ljubeshni vredna dobrot, zhes vse ljubiti, tako more tudi greh zhes vse sovrashiti, kakor ga Bog zhes vse sovrashi.

Sam greh je edino hudo, ker greh Boga sanizhuje, in shali, dusho ostudno stori, in ji neisrezhene shtrasenge saflushi. Jeremija prerok gresniku to filno hudobijo ozhita rekozh: „Vidi in vedi, kako hudo in grenko je sa-te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga.“ Jer. 2, 19.

Ali je lohka tako veliko shalost imeti?

Teshko je, ker gresniki zhlovek ne sposna sadoosti hudobije, ktero ima greh v' sebi. Le posebna gnada boshja gresniku pomaga, de hudobijo greha spotna, in ga obshaluje; in sato gnado more Boga ponishno profiti.

Po zhim sposna gresnik, de ima tako veliko shalost?

Po tem, zhe sovrashi, kar ga je pred v'

greh napeljevalo, se s' veliko nejevoljo spomni vfiga veselja, ki ga je v' grehu vshival, in ima nepremagljivo voljo rajshi vse terpeti, kakor she greseliti, in tako voljo tudi v' perloshnosti ozhitno in refnizhno pokashe.

Kaj taki kashejo, ki svoje grehe v' pogovorih s' veseljem ali s' mersloto perpovedujejo?

Taki kashejo, de nimajo grévenge nad svojimi grehi; sakaj ko bi jo imeli, bi se svojih grehov sramovali, in bi jih drugim ne perpovedovali, temuzh se pred Bogam ponishali, in ga milosti profili.

Kdaj je grévenga zhes vse grehe?

Takrat, kader gréshnik nad vsimi grehi shaluje, nad velikimi in nad majhnimi, nad lastnimi in nad ptujimi, katerih je on deleshen.

Sakaj more greslnik zhes vse grehe shalovati?

Sato, ker so vsi grehi Bogu soperni in ga rasshalijo, in ker je Jesus sa vsak greh terpel. — Bog pravi po preroku Ezechielu: „Ako krivizhni sa vse svoje grehe, ktere je storil, pokoro stori, in vse moje sapoved dopolni, prav in po pravizi ravna, bo gotovo shivel, in ne bo umerl.“ Ezech. 18, 21.

Je lohka nad vsimi storjenimi grehi shalovati?

Ni lahko, sato ker ima vsak zhlovek posebno nagnjenje do kakiga greha, kteriga teshko opusti. Tudi je teshko shalvati nad greham, kteri zhloveku dobizhek nese, ali ga zhasno frezhniga stori.

Kolikó zhasa more greslnik nad svojimi grehi shalovati?

Greslnik more do smerti shalovati, to je, svojo nehvalešnost in hudobijo more smiram sposnati in sovrashiti. Kakor je dolshan Boga vselej zhes vse ljubiti, tako more tudi greh vselej zhes vse sovrashiti in obshalovati, ki ga je od ljubesni boshje odvrazheval. — David, sgled prave pokore, je djal: „Jest sposnam svojo hudobijo, in moj greh je vedno pred moji mi ozhmi.“ Pfalm. 50, 5.

Kolikera je zhesnatorna grévenga?

Zhesnatorna grévenga je dvojna, popolnama in nepopolnama.

Kaj je popolnama grévenga?

Popolnama grévenga je shalovanje in gnušenje nad greham samo sato, ker je Boga nar vezhi dobroto, ktero zhes vse ljubi, rasshalil, s' terdnim naprejšetjam sklenjena Boga nizh vezh rasshaliti.

Kako se popolnama grévenga obudi?

Tale le:

Moj Bog, meni je shal savoljo vseh mojih storjenih grehov, sato ker fim s' njimi tebe svojiga vse ljubesni vredniga Boga, nar vezhi in neskonzhno dobroto, ktero is serza ljubim, rasshalil. Terdno sklenem s' tvojo gnado svoje shivljenje poboljšhati, in rajshi vse, tudi smert preterpeti, kakor tebe svojiga Boga, nar vezhi dobroto s' enim greham vezh rasshaliti. Daj mi gnado, de ta svoj sklepi spolnim. Profim te

sa to savoljo neskonzniga saflushenja tvojiga boshjiga Šina, nashiga Gospoda in svelizharja Jesufa Kristufa.

Kaj je storiti, kader se hozhe popolnoma grévenga obuditi?

Takrat moremo: 1) Boga sa gnado profiti. „Vlak dober dar je od sgoraj, in pride od Ozheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

2) Ši k' serzu vseti, kdo je tišti, kteriga smo rasshalili.

3) Še v' obudvanji te grévenge vezhkrat vaditi.

Kdaj je zhlovek dolshan popolnoma grévengo nad svojimi grehi obuditi?

1) Kader misli kak svet sakrament prejeti, pa se v' štanu smertniga greha snajde, in nima perloshnost se spovedati.

2) V' vsaki smertni nevarnosti. — „Ljubesen pokrije obilno shtevilo grehov.“ 1. Pet. 4, 8.

Kdaj se more she sizer popolnoma grévenga obuditi?

Prav dobro je popolnoma grévengo vsaki dan obuditi, slafiti pa, preden se spat gre.

Kaj stori popolnoma grévenga?

Popolnoma grévenga dodeli odpufhanje grehov tištim, kteri nimajo perloshnosti, pa imajo vender terdno voljo kakor hitro bo mogozhe, se jih spovedati. Popolnoma grévenga sklene zhloveka popolnoma s' Bogam, torej so mu grehi odpufheni, ker tak zhlovek je saref poboljshan. To se vidi ozhitno nad Zahejam, Mag-

dalena, desnim rasbojnikom. Tako uzhi sbor v' Tridentu v' 14. Šej. 4.

Kaj je nepopolnoma grévenga?

Nepopolnoma grévenga je zhesnatorno shalovanje in gnusenje nad greham, is ljubesni do Boga sato, ker je greh sam na sebi ostuden, ali pa, ker sgubo nebes in vezhno terpljenje v' pekli pernese, sklenjeno s' terdnim sklepan Boga nizh vezh rasshaliti.

Kaj more greslnik, kteri nepopolnoma grévengo obudi, fhe dalej storiti?

Taki greslnik more upati savoljo saflushenja Jesufa Kristusa odpushenje svejih grehov dosezhi, in more sazheti Boga, sazhetnika vse pravizhnosti in svojiga opravizhenja zhes vse ljubiti.

Kako se nepopolnoma grévenga obudi?

Tako le:

Moj Bog! meni je shal is zeliga mojiga serza; in sovrashim is serza svoje grehe savoljo njih ostudnosti, in sato, ker fim savolj njih nebesa sgubil, in pekel saflushil; in kolikor bolj greh sovrashim in zhertim, toliko bolj ljubim od sdaj pravizhnost in tebe, o moj Bog, ker fi isvirk in sazhetnik vse pravizhnosti. Upam sadobiti od tvoje neskonzhne milosti savoljo saflushenja Jesufa Kristusa, svojiga Odreshenika, odpushenje svojih grehov, in terdno sklenem s' tvojo gnado sanaprej nizh vezh gresliti.

Kaj se doseshe skosi nepopolnoma grevengo?

Doseshe se v' spovedi in s' spovedijo odpushenje grehov.

Ktero grevengo si more gresfhnik persadevati obuditi?

Defiravno je nepopolnoma grevenga k' sakramentu pokore sadoſti, ſi more vender gresfhnik persadevati, de popolnoma grevengo obudi.

Je potrebno, de je s' grevengo tudi upanje ſklenjeno?

Potrebno je, de gresfhnik v' ſvoji ſhaloſti v' Kriſtuſovo ſafluſhenje, v' boſhjo vſigamogozhnoſt in miloſt ſaupā, de mu bodo grehi odpuſheni, in de ga bo Bog ljubesnjivo ſprejel, kaderkoli ſe bo ſpreobernil; ker bi fizer obnemagal in obupal, in bi bil tako pogubljen, kakor Judesh Iſhkarjot.

Od terdniga ſklepa alinaprejvſetja.

Kaj je terden ſklep?

Terden ſklep je reſnizhna volja ſvoje ſhivljenje poboljſhati, in nizh vezh gresfhit. Jeſuf je rekel preſheſhtnizi: Pojdi, in ſanaprej vezh ne gresfhi.“ Jan. 8, 11.

Ali je upati odpuſhenje grehov bres terdne volje ne vezh gresfhit?

Ni ga upati, ſakaj kdor reſnizhne volje ni- ma, nizh vezh gresfhit, ima ſhe ljubesen do greha pa ne do Boga, ima ſhe hudobno voljo, in mu Bog ne more odpuſtiti, ker Bog le dobro voljo ljubi, greh pa ſovraſhi, gresfhnik ga pa ljubi.

H' zhimu more biti perpravljén, kdor ima resnizhno voljo se poboljšhati?

Tak more perpravljén biti:

1) Vsih grehov, in tudi blishne perloshnosti in nevarnosti greha se ogibati. „Naj sapusti hudobni svojo pot, in krivizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se ga bo usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpushtenja.“ Isa. 55, 7.

2) Vsakimu nagnjenju v' greh soper stati, svojo voljo boshji volji podvrezhi, in si vse potrebne pomozhi v' prid oberiniti, de gnado boshjo sebi ohrani, svesto more moliti, pogostama svete sakramente prejemati, se positi i. t. d.

3) Ptuje blago poverniti, s' greham storjeno pohujshanje, in blishnjimu na zhasiti, ali na blago ali drugej storjeno shkodo popraviti.

4) Vsim sovrashnikam in rasshalnikam isserza odpustiti.

5) Vse dolshnosti svojiga stanu na tanko spolnovati, in od spovednika naloshene pokorila svesto opravljati, s' besedo stariga zhloveka slezhi, in po snotranjim ves drugi biti.

Kako lepe sglede prave grevenge in resnizhniga sklepa ne vezh greshiti imamo v' svetim pismu nad sgubljenim finam, nad Zahemjem, nad s. Pavlam, kateri pravi: „Nobena rezhas ne bo mogla lozhiti od ljubesni boshje, ktera je v' Kristusu Jesusu Gospodu nashim.“ Rim. 8, 39. i. t. d.

Kaj more greshnik storiti, de bo terden sklep se poboljšhati sadobil?

1) Verno moliti, in usmiljeniga Ozheta

škosi Jesufa Kristusa sa gnado profiti, ker vša naša smoshnost je le od Boga.

2) Vrednost in prid gnade boshje, ktera je vezh vredna, kakor vse zhasne dobrote, in tudi shkodo, ktero nar manjšhi greh dufhi stori, in ktera je vezhi, kakor vse zhasne nesreže, vezhkrat premishljevat.

3) Pogosto premishljevat smert, sodbo, vezhnost, Jesusovo terpljenje, in vse to, kar v njegovim serzu ljubesen do sveta manjšha, in njegovo serze k' Bogu povsdiguje.

4) Vezhkrat serzhno voljo ne vezh grešhiti ponavljati, posebno pa, kadar skushnjave previdi ali obzhuti. „Kdor do konza stanoviten ostane, bo svelizhan.“ Mat. 10, 22.

Od spovedi.

Kaj je spoved?

Spoved je sgrevano in ponishno obtoshenje svojih storjenih grehov pred maschnikam k' spovedvanju pooblastenim, sato de bi s. odveso od njega prejel.

Ali je potrebno, de se greschnik na spovedi svojih grehov s' ponishnim in shaloftnim serzam obtoshi?

To je potrebno, drugazhi bi spoved dobra ne bila, ker grehi na spovedi niso le sato odpusheni, ko se jih spove, ampak savoljo snotrajne grevenge, ki jo greschnik nad grehi ima.

Kakšna more spoved biti?

Spoved more biti, 1) ponishna, 2) zela, 3) zhišta, resnizhna bres hinavshine.

Kdaj je spoved ponishna?

Spoved je ponishna, kader se greschnik ves sgrevan in osramoten svojih grehov obtoshi, vse nepotrebne isgovore na strani pusti, in se sodbi spovednika podvershe.

Sakaj se more greschnik ponishati?

On se more ponishati posebno na spovedi, ker je nesvest slushabnik boshji, nehvaleshen otrok, hudodelnik pogubljenja vreden, pa vender sheli in prosi milosti, ktere ni vreden.

Od kod isvira prava ponishnost?

Prava ponishnost isvira is resnizhniga spoznanja svojih grehov in svoje nevrednosti.

Sgubljeni, rasujsdani sin, kader je sposnal svojo hudobno nepokorshino, je rekel ozhetu: „Ozhe, greshil sim v' nebesa in soper val, vezh nim vreden valh sin imenovan biti.“ Luk. 15, 22. Ozhitni greschnik je od delezh stal, in si ni upal ozhi v' nebesa vsdigniti, temuzh terkal je na svoje perši rekozh: Bog bodi milostljiv meni greschniku.

Kdaj je spoved zela?

Spoved je zela, kadar se greschnik vsih svojih she ne spovedanih grehov pred spovednikom na tanko, odkritoserzhno in bres hinavshine tako obtoshi, kakor se po skerbnim sprashevanji vesti kriviga sposna.

Kdaj je spoved zhiſta, odkritoſerzhnà in bres hinavſhine?

Takrat, kader 1) greſhnik ſhteвило vſih ſmertnih grehov bres ſamolzhanja, in tudi okolſhine, ktere greh ſa ſposnanje vezhi ſtore, ali pa njegovo ſorto ſpremené, na tanko rasodene. Vender pa ne ſme ljudi, s' kterimi je greſhil, nikóli imenovati, in ſe more varovati, de kaj ne pové, kar bi bilo poſhtenju bliſhnjiga naſproti, in nepotrebnih rezhi tudi ne perpovedovati, ki k' ſpoved ne gredo.

2) Kadar to, kar od ſvojih grehov ſa terdno vé, tudi ſa terdno rasodene, od tega pa, kar ne vé ſa terdno, pove, de ne vé ſa terdno.

Ali velja ſpoved, kadar greſhnik is ſtrahu ali is framoshljivosti per ſpovedi kak ſmerten greh ſamolzhi?

Takrat njegova ſpoved ne velja le nizh, temuzh takrat ſhe nov ſmerten greh ſtóri, s' kterim ſakramentu pokore veliko nezhaſt ſtóri.

Kaj more greſhnik ſtoriti, kteri je na ſpovedi kak ſmerten greh nalafh, ali pa is greſhne ſanikernosti ſamolzhal?

Tak greſhnik ni le dolshan ſamolzhaniga greha ſe ſpovedati, ampak ſe more tudi obtoſhiti:

1) V' koliko ſpovedih je ta greh ſamolzhal.

2) More vſe ſpovedi, ktere je po ſamolzhanim grehu opravił, in v' kterih ſe je ſmertnih grehov obtoſhil, popolnoma ponoviti.

3) Œe more ſpovedati, ako je v' takim ſtanu preſveti ſakrament reſhnjiga Teleſa pre-

jel, kolikrat je to bilo, in zhe se je tudi ob velikanozhnim zhasu sgodilo.

4) More povedati, zhe je tudi druge svete sakramente v' tem stanu prejel.

Kaj more greschnik storiti, kateri je smerten greh ali is nevednosti, ali is posabljivosti samolzhali?

Tak greschnik more per prvi spovedi samolzhnan greh povedati, zhe ga kmalo po spovedi in s'he pred Obhajilam vezh nemore povedati; treba mu pa ni tiste ze le spoved ponoviti.

Ali se nam je treba per spovedi framovati ali bati?

Ni se nam treba per spovedi ne framovati, ne bati, ker nali

1) ni bilo fram pred Bogam, kateri vse vidi, greschiti, in se nismo bali od njega vekomaj pogubljeni biti.

2) Ker je boljshi svoje grehe na skrivnim pred spovednikom rasodeti, kakor pa s' nepokojno vestjo shiveti, nefrezhno umreti, in sodni dan savoljo tega pred v'rim svetam v' framoto priti.

3) Ker tudi spovednik v' sa svoje slabosti, in more savoljo tega do greschnika usmiljen biti.

4) Ker je spovednik savesan pod smertnim greham, in pod ojstrimi zhasnimi in vezhnimi shtrafengami molzhati.

Kako naj greschnik na spovedi govori?

1) Vselej raslozhno, in kolikor je mogoche s' spodobnimi besedami.

2) Tako, de ga bo sam spovednik, ne pa drugi ljudje slišali.

Ali smo se dolshni tudi malih ali odpustljivih grehov spovedati?

Nismo se ravno dolshni, pa je to vendar prav dobro, in se vsakimu svetuje, ker se lahko sgodi, de grešnik ne vé, zhe je velik ali majhen greh.

Je treba vezhkrat k' spovedi iti?

Vezhkrat je treba k' spovedi iti sato:

1) Ker se vezhkrat grešhi, in ker je nevarno spravo s' Bogam odlashati.

2) Ker pogostna spoved zhloveka varuje nevarnosti in perloshnosti greha, in dusho v' gnadi poterdi.

3) Ker pogostna spoved veliko perpomore, de je vest smiram bolj zhišta in obzhutljiva.

Ali je prav, zhe grešnik drugim pove, kako ga spovednik per spovedi vodi?

Ni prav, in vezhkrat je she škodljivo.

V' kateri starosti so otrozi dolshni k' spovedi iti?

Otrozi so dolshni k' spovedi iti, kader se pameti savedo, in sazhno dobro od hudiga razlozhevati.

Kaj se more storiti, preden se sazhne svojih grehov spovedovati?

Preden se sazhne spovedovati, more poklek-niti, s. krish storiti, in rezhi spovedniku: Jih

prosim, duhovni ozhi, sa f. shegen, de se bom mogel prav in zhišto svojih grehov spovedati.

Kaj more storiti potem, ko shegen od spovednika prejme?

Potem se moli, zhe je zhaš in perlošnost, ozhitna spoved, in fizer tako:

Jest ubogi greslnik, se spovem Bogu vfigamozhnimu, Marii, njegovi prezhaštiti materi, vſim ljubim svetnikam in njim, boshji namestnik, de fim od svoje sadnje spovedi, ktero fim (*povej, kdaj ſi bil sadnizh per spovedi*) storil, velikrat in možno greslil, s' mislijo, s' besedo in s' djanjem, slaſti pa se obtoshim, de fim — (*tukey se spovej svojih grehov tako, kakor se je pred uzhilo, in kakor se pred Bogam kriviga sposnaſh*).

Kako se spoved ſklene?

Spoved se tako ſklene:

Savoljo tih in vſih mojih grehov, ki jih vem, in ki jih ne vem, ktere fim storil, ali fim kriv bil, de ſo jih drugi storili, mi je is ſerza ſhal sato, ker fim s' njimi Boga nar vezhi, in vſe ljubeshni verdno dobroto rasshalil. Terdno ſklenem nizh vezh gresliti, in se vſih perlošnost, ktere v' greh napeljujejo, varovati. Prosim jih duhovni ozhe sa svelizhansko pokoro, in sa potrebne nauke, in sa f. odveso svojih grehov, zhe fim je vreden.

Je velika dobrota f. odvesa?

Sveta odvesa je velika dobrota, ker s' njo greslnik, zhe je reſnizhno sgrevan, sadobi od-

pušhanje vſih grehov, ki jih je po ſ. kerſtu ſtoril, in vezhnih ſhtraſeng, poſvezhejozho gnado boſhjo; duſho, ktera je bila ſa dobro mertva, oſhivi ſa vezhno ſhivljenje, poſtane otrok boſhji, in ſadobi pravizo do nebeſhkiga kraljeſtva.

Kaj naj greſhnik ſtori, kadar je ſveto odveſo prejel?

Naj Boga ſahvali ſa to ſoſebno gnado, ki je ni vreden.

Ali ſamore greſhnik odveſo ſvojih grehov po vrednim ſaſluſhiti?

To je nemogoſzhe, ker take velike gnade nihzhe ni vreden, temuzh ſpokorni greſhnik jo le po miloſti boſhji ſadobi.

Ima ſpovednik oblaſt kaderkolj hoſzhe greſhnik od grehov odveſati?

Špovednik ima reſnizhno oblaſt od Jeſuſa Kriſtuſa greſhnik od grehov odveſati, zhe je reſnizhno ſgrevan, zhe pa ni ſgrevan, in pokore ne dela, ni ſ. odveſe vreden.

Jeſuſ ſam je le ſpokornim greſhnikam grehe odpuſhal, tako morejo tudi ſpovedniki ſtoriti, ker jim je Jeſuſ dvojno oblaſt dodelil, grehe odpuſhati, in ſadershevati. Mat. 18, 18.

Kaj naj greſhnik ſtori, kadar ni odveſan bil?

Naj ſpovednika ne nadleſhva, ker to bi bila prevſetnoſt, temuzh naj ſe poniſha, naj ſvojo nevrednoſt ſpoſna, nad njo ſhaluje, naj Boga ſa gnado proſi, in naj ſkerbi ſvoje ſhivljenje poboljſhati, in le tako bo miloſt doſegel.

Kaj naj stori grešnik po spovedi?

Naj spremisli nauke, ki mu jih je spovednik dal, in naj prosi Boga, da bi mu pomozh dal jih spolnovati, in naj sklene se pokoriti, in po nauku in sgledu Jesufovih shiveti.

Od dolge spovedi.

Ali je dolga spoved, to je spoved od zeliga shivljenja, vsakimu potrebna?

Nekterim je potrebna, nekterim k' pridu, in nekterim pa tudi lahko škodljiva.

Kdaj je ponovljenje she storjenih spoved potrebno?

1) Kader je kdo v' poglavitnih reznizah kershanske vere neveden bil.

2) Kadar je kak velik greh bodi si is sramshljivosti, strahu, ali is pregreshne nevednosti, ali pa is sanikerne posabljivosti samolzhal.

3) Kadar je bil vezh zhafa v' pregreshnih navadah, ali ni imel prave grevenge in terdniga sklepa svoje shivljenje poboljšati.

4) Kadar po pameti previdi, da se ni prav spovedoval.

Kterimu je dolga spoved dobra in k' pridu?

1) Tistimu, kateri je sklenil bolj popolnoma shiveti.

2) Tistimu, kateri misli svoj stan spremeniti, da bo svoje dolshnosti v' novim stanu loshej dopolnil.

3) Tudi vsakimu je koristna, de se loshej k' smerti perpravlja, ker po smerti ni vezh zhafa pokoro delati.

Kterimu kristjanu bi bila dolga spoved lahko shkodljiva?

Tislimu, ki jo je enkrat, ali vezhkrat opravil, in je sizer zagovitniga, bojezhiga serza, je lahko shkodljiva.

Kako se more kristjan, kar 'dolgo spoved sadene, sadershati?

Kristjan se more s' svojim navadnim spovednikom posvetovati, in to storiti, kar mu on svetuje ali sapove, ne pa po svoji volji delati. Dalej naj skerbi sa vedno boljshanje shivljenja, sa raft v' dobrim in sa resnizhno pokoro bolj, kakor sa ponovljenje she vezhkrat storjenih spoved.

Od sadoftenja, ali naloshene pokore.

Ali ima vsaki zhlovek dolshnost se pokoriti?

Vsak zhlovek ima dolshnost se pokoriti, ali pokoro delati. Nedolshni se morejo pokoriti, de bi ne greshili, ker tudi nedolshni nosijo bogastvo boshje gnade v' perstnih posodah. Il. Kor. 4, 7. Greshniki se morejo pokoriti, de bi gnado spreobernjenja in usmiljenja od Gospod Boga prejeli. Ninivljani so se postili, in so molili, de bi bili odpushenje sadobili, in Bog jih je uslishal. Jon. 3, 8. Spreobernjeni greshniki se morejo pokoriti, de se v' greh ne

povernejo. Tako je storil David, kar sam spri-
zhuje: „S' postam fim ponishal svojo dusho, in
fim shimnato oblazhilo oblekel.“ Psalm 68, 11.
12. Ravno tako pravi s. Pavl od samiga sebe:
„Svoje telo satéram, in ga v' fushnost devam.“
1. Kor. 9, 27.

*Kaj je sadoštenje, ali naloshena pokora,
ktero je k' sakramentu s. pokore potrebno?*

Sadoštenje, ki je k' sakramentu s. pokore
potrebno, so tiste dela, ktere spovednik greslni-
ku savoljo spovedanih grehov sa pokoro naloshi.

Sakaj se greslniku dela pokore nakladajo?

Sato, 1) de Bogu sa nezhasť, ktera mu je
bila s' greham storjena, nekoliko sadoštistori.

2) De s' pokoro greh sam nad seboj shtra-
fuje, in hudo, kar je s' greham storil, porav-
na, kolikor je mogozhe.

3) De so mu saflushene zhasne shtrafen-
ge odpushene.

4) De je greslnik sanaprej bolj varin in
vezh tako lahko ne gresli. „Štorite vreden sad
pokore.“ Mat. 3, 8.

*Ali je v' zhlovekovi mozhi pravizi boshji sa-
doštistoriti?*

Zhlovek ne more is svoje mozhi rasshalje-
nimu Bogu nikakor sadoštistoriti: ker zhloveko-
vo sadoštistorjenje ne more nikoli rasshaljenju
neskonzhniga boshjiga velizhasťva enako biti. Po-
korila, ktere maslnik per spovedi, ali pa greslni-
nik sam sebi radovoljno naloshi, sadobe svojo ze-
no le od neskonzhniga saflushenja Jesufa Kristusa.

Ker je she Jesus sa grehe sveta boshji pravizi sadoftistoril, sakaj morejo tudi gresniki sa svoje grehe she sadoftistoriti?

1) Jesus je sadoftistoril boshji pravizi sa grehe zeliga sveta; gresniki pa ne morejo drugazh Jesusoviga sadoftenja deleshni postati, ko s' svojim persadevanjem. Gresnik more namrezh nagibke, ki mu jih gnada boshja v' ferze sbudi, pokoriti se, po svoji prosti volji sprejeti in skleniti is ferza greh sovrashiti, ga obshalovati, in vse storiti, she tako teshko naj bo, kar je treba, de po volji boshji shivi. Pokorila, ki si jih gresnik sam, ali ki mu jih spovednik naloshi, so shtrafenge sa storjene grehe, in terpljenje savoljo njih, in mu pomagajo, se Jesusoviga sadoftenja vdeleshiti. Pokorjenju gresnikovimi se le sato sadoftit v pravi, ker si persadeva, de mu je Jesusovo nefkonzhno saflushenje perlasteno, sakaj gresnik sam ne more boshji pravizi sadoftistoriti.

2) Ker Bog gresnike, kterim dolg grehov in vezhne shtrafenge odpusti, tudi she zhasno shtrafa, ali na tem, ali pa na unim svetu.

Je sadoftenje potreben del sakramenta pokore?

Tako potreben je, de bres njega sakrament pokore ni zel, razun zhe ga ni bilo mogozhe opraviti.

Sa ktere grehe moremo sadoftistoriti?

Sa vse, ki smo jih storili, ker s' vsakim greham Boga rasshalimo, in vsak greh je shtrafenge vreden.

Ktere dela se v' sakramentu s. pokore nakladajo?

Molitev, post, ubogajme dajati, in tudi s'he druge spokorne dela se gresniku po velikosti in okolshinah grehov sa pokoro nakladajo.

Gospodovi marniki so dolshni modro po velikosti grehov, in po mozhi gresnikov permerjene spokorne dela nakladati, de ne bodo gresnikom nespametno spregledovali, in sa velike grehe majhniga pokorjenja napovedovali, ker bi savoljo tega grehov drugih deleshni biti. Trid. sbor. f-hod. 14, 8.

Kako se more naloshena pokora opravljati?

- 1) S' ponishnim serzam.
- 2) Svešto, tako, kakor je bila naloshena.
- 3) Bres odlashanja, kakor hitro je mogozhe.

Ali je mogozhe in potrebno Bogu tudi s' drugimi spokornimi deli sraven naloshenih sadoštovati?

Mogozhe in treba je sato:

- 1) Ker spovednik savoljo nafhe slabosti in savoljo drugih pravizhnih sgovorov ne naloshi vselej graham prav permerjene pokore, in tedaj gresniku s'he marskaj ostane pokoriti.
- 2) Ker moremo po Kristusovi sapovedi vreden sad pokore storiti.

Ali nam nadloge k' pokorjenju pomagajo?

Vse, kar gresnika hudiga obishe, bolesen, lakota, pomankanje, krivo obdolshenje, in vse, kar v' svojim stanu radovoljno terpi, in v' du-

hu pokore preneše; in posebno tiſto hudo, ktero fi je s' greham ſam napravil, in ſa ſafluſheno ſhtrafengo ſpoſna, mu k' pokorjenju in ſadoſtenju pomaga.

Š. Tridentinſki ſbor pravi: „Boſhja miloſt je tako velika, de ne ſluſhi ſamo to k' pokorjenju, kar greſhnik radovoljno teſhkiga ſtori, ampak tudi zhaſne nadloge, ktere voljno preneſe.“ Šej. 14, 9.

Je ſhe kaj drugiga, s' zhimur ſe ſa zhaſne ſhtrafenge ſadoſtiſtori?

Odpuſtiki ſo tudi pomozh, de ſe ſa zhaſne ſhtrafenge ſadoſtiſtori.

Perſtavek od odpuſtikov.

Kaj ſo odpuſtiki?

Odpuſtiki ſo odpuſhanje zhaſnih ſhtrafeng, ktere bi mi po odpuſhenim dolgu grehov v' tem ſhivljenji, ali pa po ſmerti imeti terpeti.

Kaj morejo katoljſhki kriſtjani od odpuſtikov verovati?

1) De je prava zerkv od Jeſufa Kriſtufa oblaſt prejela odpuſtike deliti.

2) De je prav dobro ſa naſ od zerkve dodeljene odpuſtike ſadobiti.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblaſt odpuſtike delite?

Rimſki papeſh ſam ima oblaſt v' zeli zerkvi odpuſtike deliti; ſhkofje pa le v' ſvojih ſhkofijah, pa vender po poſtavah od zerkve danih.

Kolkeri so odpustiki?

Dvojni, nekteri so popolnoma odpustiki, nekteri pa nepopolnoma.

Kaj je popolnoma odpustik?

Popolnoma odpustik je odpušhanje vseh zhasnih shtrafeng, ktere je greslnik saflushil.

Kaj so nepopolnoma odpustiki?

Nepopolnoma odpustiki so tisti, s' kterimi niso vse zhasne shtrafenge, ampak le kak del shtrafeng odpušhen. Takshni so odpustiki shtrideset dni, eniga, ali vezh lét.

Na kaj so odpustiki uterjeni?

Odpustiki so uterjeni na shaz zerkve, kteri je v' neskonzhnim saflushenji Jesusa Kristusa, v' saflushenji presvete devize Marije in drugih svetnikov; to nam zerkev per dodelenji odpustikov perlasti.

Ali naf zerkev s' odpustiki ne odveshe od dolshnosti sa grehe se pokoriti?

Zerkev naf ne odveshe do konza od dolshnosti sa grehe se pokoriti, ona hozhe le:

- 1) duha pokore v' naf obuditi in trud plazhati, s' kterim spokorne dela opravljemo;
- 2) Nafhi slabosti in nesmoshnosti na pomozh priti, ktera nam vzhafi ne perpušti Bogu tako sadoštitoriti, kakor smo dolshni.

Kaj je she potrebno k' sadobljenju odpustikov?

- 1) De je zhlovek v' gnadi boshji; de se zhišto spove in vredno prejme s. Obhajilo.

2) De k' sadobljenju odpuštika sapovedane spokorne dela opravi, in se sam potlej greha skerbno varuje, in brumno shivi.

Ali pomagajo odpuštiki tudi dušham v' vizah?

Odpuštiki tudi dušham v' vizah pomagajo, kakor prošnja per Bôgu, kadar so is tega namena dodeljeni; tedaj pa morejo shivi od zerkve k' sadobljenju odpuštikov sapovedane dobre dela sa mertve Bogu ofrati.

Kaj je odpuštik svetiga leta?

Odpuštik svetiga leta je popolnoma odpuštik, kteriga Rimski papesch ob nekterih perloshnostih s' posebnimi oblastmi in postavami dodeli.

Od sakramenta f. poslednjiga olja.

Kaj je sveto poslednje olje?

Šveto poslednje olje je sakrament, v' kterim bolnik skosi maschnikovo pomasanje s' svetim oljem, in skosi sapovedano molitev gnado boshjo sa osdravljenje dušhe, in kadar mu je k' svelizhanju, tudi telefa sadobi. „Je kdo bolan med vami, naj poshlje po zerkvene maschnike, oni naj molijo nad njim, in naj ga pomashejo s' oljem v' imenu Gospoda; in verna molitev bo bolnika osdravila, in Gospod bo dal, de mu bo boljshi, in ako je v' grehah mu bodo odpušteni.“ Jak. 5, 14. 15.

Sakaj se ta sakrament poslednje olje imenuje?

Sato, ker se med vsimi svetimi masili, kte-

re je našh Svelizhar svoji zerkvi sapovedal, na sadnje deli.

Komu se f. poslednje olje deli?

Bolnikam, ki so nevarno bolni.

Kdaj se more f. poslednje olje deliti?

Zhe je mogozhe, takrat, dokler se bolniki she popolnoma savedo.

Kaj stori f. poslednje olje?

1) Posvezhejozho gnado poviksha.

2) Dodeli odpuštenje malih in tudi tistih smertnih grehov, kterih se bolnik is nepregreshne posabljivosti ni spovedal, ali ko se jih ni mogel spovedati;

3) Refhi od hudih nastopkov greha in njegovih ostankov.

4) Da mozh, hudizheve skusnjave in sapeľovanje premagovati.

5) Dodeli pomozh v' preveliki britkosti savoljo blishne smerti in prihodnje sodbe.

6) Osdravi tudi vezhkrat telo, zhe je dušhi k' svelizhanju.

Kako se more bolnik sa f. poslednje olje perpravljati?

Bolnik se more sa f. poslednje olje perpravljati s' shivo vero in terdnim saupanjem v' Boga, s' popolnim isrozhenjem v' boshjo voljo; she pred pa se more s' sveto spovedjo v' stan gnade boshje postaviti, ali zhe se ne more spovedati, pravo grevengo in shalost nad svojimi grehi obuditi.

Kolikrat sme bolnik f. poslednje olje prejeti?

Bolnik sme f. poslednje olje tolikrat prejeti, kolikrat nova nevarnost smerti pride.

Kdo sme f. poslednje olje deliti?

Zerkveni masfniki.

Kako delé masfniki f. poslednje olje?

Masfniki pomashejo s' f. oljem bolniku ozhi, vshefa, usta, nos, roke in noge, in Boga prosijo de bi po svoji milosti in po tem f. sakramentu bolniku odpustil, kar je s' peterim pozhutki gresnil.

Je f. poslednje olje potrebno k' svelizhanju?

Š. poslednje olje k' svelizhanju ni prav potrebno, vender ga pa bolnik ne sme samuditi prejeti, savoljo velikih gnad, ki jih skosi nje-ga prejme.

Perstavek od bolesni.

Kaj naj misli kristjan, de je bolesen?

1) De je shtrafenga poerbaniga greha. Bog je zhloveka fizer tudi po telesu neumerj-zhiga stvaril; ker je pa gresnil, je sgubil neumerj-zhnošt telesa, je bil slabostim, bolesnim in smerti podvershen.

2) De je tudi shtrafenga lastnih grehov.

Je bolesen vselej le shtrafenga sa greh?

Ni vselej, vezhkrat je le obiskovanje bosh-

je. — Bog je Joba, Tobijeta, ki sta bila boshja prijatla, pravizhna mosha, obiskal s' bolesnijo.

Kaj bolesen zhloveku dobriga stori?

1) Stori, de zhlovek k' vezhimu sposnaju boshjimu pride, v' Boga bolj saupa, ga sa sdravje profi, in po sadobljenim sdravji sahvali.

Kraljizh v' Kafernavmi je Jesusa sa sdravje svojiga fina profil, in je bil uflishan. Ravno tako so per Jesusu sdravja profili in bili uflishani: shena ki je bila dvanajst let na tekozhi kervi bolna, stotnik in od rojstva slepi. Vsi ti bi ne bili na Jesusa mislili in ne sposnali, zhe bi jih Bog ne bil s' bolesnijo objiskal; s' bolesnijo prefiljeni pa so k' Jesusu prishli, sdravje sprofil, in she vezh, tudi dobroto svete vere sdravje dushe, sadobili.

2) Bolesen zhloveka ponisha, in k' molitvi nagne.

V' drugih nadlogah, v' preganjanji, v' uboshtvu i. t. d. zhlovek le rad druge dolshi, v' bolesni pa boshjo roko vidi, ktera ga je sadela, ktera vishiga in niskiga tepe; tukaj more sposnati, de je njegovo shivljenje in njegova smert le v' boshjih rokah.

3) Bolesen zhlovekovo serze od ljubesni do posvetnih dobrot in blaga odterga, in ga uzhi, de je vse nezhimernost.

4) Bolesen je gresniku nar perpravnishi perloshnost pokoro delati.

5) Bolesen opomni gresnika smerti, de se sa-njo perpravlja, preden pride.

Kako naj se kristjan v' bolesni sadershi?

1) V' bolesni naj bo poterpeshljiv, naj misli, de ga Bog obiskuje in tukaj pokori, de mu bo v' vezhnosti sanesel.

2) Naj v' Boga stanovitno saupa, de ga ne bo zhes njegovo mozh skushal in terpeti pustil, ker vé sa njegovo terpljenje, in mu samore pomagati, kadar bo njegova sveta volja, naj misli, de Bog vse prav stori. Joba in Lazara je Bog pustil terpeti, in oba sta bila frezhna, ker sta v' Boga saupala.

3) Naj svojo bolesen Bogu sa pokoro svojih grehov ofra, in naj bo tudi perpravljen umreti, de boshji pravizi sadoštitori.

4) Naj svojo dusbo s' svetimi sakramenti preskerbi, in dobre sklepe v' serzu stori po volji boshji vselej shiveti.

5) Naj skerbi, de sdravje sadobi; naj sdravnika poklizhe in sdravila vshiva, in sraven tega v' Boga saupa, od kteriga imajo sdravila svojo mozh. — Šveto pismo pravi: „Šposhtuj sdravnika savoljo potrebe, sakaj Narvishi ga je stvaril. Narvishi je is semlje sdravila stvaril, in pameten zhlovek se jih ne bo branil. Šin ne sapushtaj sam sebe v' svoji bolesni, temuzh profi Gospoda, in osdravil te bo. Odverni se od greha poravnaj svoje dela, in ozhisti svoje serze od vfiga greha; in potlej poklizi sdravnika, sakaj Gospod ga je stvaril.“ Šir. 38.

6) Naj svoje premoshenje rasravna, de po smerti ne bo prepira, jese, kletve in toshba, in zhe ima kaj krivizhniga blaga, naj ga blishnimu poverne.

Kaj naj kristjan stori, zhe mu Bog spet sdravje dodeli?

Osdravljen kristjan naj Boga sa sdravje sa-
hvali, naj se greha varuje in dobro naj dela,
„Lej, osdravljen si, nikar vezh greha ne delaj,
de se ti kaj hujshiga ne sgodi, je rekel Jesuf
bolniku, ki je bil osem in trideset let bolan,
ker ga je bil osdravil.“ Jan. 5, 14.

Od masfnikoviga shegnovanja.

*Kaj je sakrament posvezhevanja ali shegna
sploh?*

Sakrament posvezhevanja sploh je sakrament,
kteri tistim, ki se v' flushbo zerkve podajo,
duhovno oblast in posebno gnado dodeli, zerk-
vene opravila Bogu v' zhašt in dusham v' sve-
lizhanje prav in sveto opravljati. „Sato te opo-
minjem, de boshjo gnado obudish, ktera je v'
tebi skosi pokladanje mojih rok.“ II. Tim. 1, 6.

*Kaj je sakrament shegnovanja masfnikov
posebej?*

Sakrament shegnovanja masfnikov posebej
je sakrament, kteri tistim, ki so masfniki po-
svezheni, oblast do praviga telefa Jesufa Kri-
stusa, in njegoviga duhovniga telefa, kar so
verni, dodeli.

V' zhim je oblast posvezhevanja masfnikov?

Oblast posvezhevanja masfnikov je v' tém,
de samorejo,

- 1) Kruh in vino v' pravo telo in pravo

kri nashiga Gospoda Jesusa Kristusa spremeniti, in ga nebeskemu Ozhetu darovati.

2) Vernim grehe odpuščati ali sadershati, druge s. sakramente deliti, verne vishati, uzhati in druge duhovne opravila opravljati. „Kterim bote grehe odpuščili, tem so odpuščeni, katerim jih bote sadershali, tem so sadershani.“ Jan. 20, 23.

Kdo samore masfnike posvezhevati ali shegnovati?

Šamo fhkofje imajo oblast masfnike posvezhevati.

Kako morejo perpravljeni biti, kateri shele masfnikovo shegnovanje prejeti?

Morejo imeti sosebno potrebno uzhenost, in savoljo svojiga zhednosti polniga shivljenja dobro ime per kristjanih.

Kaj masfnikovo shegnovanje stori?

1) Sraven tega, de posvezhejozho gnado boshjo pomnoshi, dodeli tudi to posebno gnado, de je posvezhen masfnik smoshen in perpraven svojo zerkveno slushbo prav opravljati, in svete sakramente spodobno deliti.

2) Vtisne neisbrisljivo snamnje v' dušno shegnanih, ktero jih od drugih vernih raslozhi, in le samo sa slushbo boshjo postavi, sato se shegnovanje masfnikovo ne sme vezh ko enkrat prejeti.

Je sakrament masfnikoviga shegnovanja potreben?

Slehernimu zhloveku ni potreben, sa zelo zerkev pa je potreben.

Od sakramenta f. sakona.

Kaj je sakrament f. sakona?

Sakrament f. sakona je nerasvesljiva svesa, s' ktero se neoshenjen kristjan in neomoshena kristjana, mosh in shena, po Jesufovi postavi do smerti savašeta, sa kar jima Bog svojo gna-do da, de v' sakonskim stanu do smerti v' bo-shjim strahu shivita, in svoje otroke po ker-shansko redita.

Kako imenuje f. Pavl ta sakrament?

Š. Pavl imenuje ta sakrament velik sakra-ment v' Kristufu in v' zerkvi, ker pomeni du-hovno sdrushenje Kristufovo s' njegovo zerkvijo. „To je velik sakrament, ješ pa rezhem, v' Kristufu in zerkvi.“ Efesh. 5, 32.

Kdo je sakon postavil?

Sakon je Bog she v' sazhetku sveta v' pa-radishi postavil. Bog je rekel: „Ni dobro zhlo-veku, samimu biti; storimo njemu enako po-mozh.“ I. Mos. 2, 18. Takrat je stvaril Bog Evo, de je bila Adamova shena, tovarshiza in pomozhniza.

Koliko zhaša sakon terpi?

Sakon vedno, to je, do smerti terpi. Je-suf pravi: „Kar je Bog vkup sklenil, naj zhlo-vek ne lozhi.“ Mat. 19, 6.

Sakaj je sakon postavljen?

1) De se zhloveshki rod mnoshi in ra-se. Bog je perve staršhe blagoslovil rekozh: „Ra-

site, in mnoshite se, in polnite semljo.“ Mos. 2, 22.

2) K' pomozhi eden drugimu.

3) Sa pomozh soper nezhistost. Š. Pavl pravi: „Soper nezhistost pa imaj vsak svojo she-no, vsaka svojiga mosha.“ 1. Kor. 7, 2.

Je sakon potreben?

Sakon je potreben zhloveshkimu rodu, pa ne vsakimu zhloveku posebej.

Kaj je boljshi in Bogu bolj prijetno, tako ofstati, ali se sarozhiti?

Boljshi in Bogu bolj prijetno je tako ofstati, zhe se to is ljubesni do zhlosti sgodi. „Ta, kdor zhlost serza ljubi, bo savoljo svojih prijetnih shnablov kralja priyatla imel.“ Prip. 22, 11. Š. Pavl pravi: „Neporozhenim in vedovam pa rezhem: Dobro je sa nje, zhe tako ofstanejo kakor jest. Kdor svojo devizo omoshi, prav stori, in kdor je ne omoshi, boljshi stori.“ 1. Kor. 7, 8 — 38. Desiravno pa je boljshi ne v' sakon stopiti, bodo tudi sakonski ravno tako svelizhani, zhe svoj stan sveto in prav dershe.

Kaj da sakrament f. sakona?

Sakrament f. sakona pomnoshi gnado boshjo, in deli posebno gnado, de 1) sakonski sve-to do smerti med seboj shive, in sakonsko svelobo dershe.

2) De savoljo Boga teshave svojiga stanu voljno terpe.

3) De svoje otroke v' strahu boshjim sredé, in vse druge velike dolshnosti dopolnijo.

Kaj hoče zerkev od shenina in neveste, preden v' sakon stopita?

- 1) De ni med njima nobeniga sadershika.
- 2) De is taziga namena v' ta stan stopita, is kakorshniga ga je Bog postavil.
- 3) De Boga sa gnado profita, de bi mogla v' tem stanu prav shiveti.

4) De se v' boshjim strahu, in s' zhišto vestjo v' ta stan podašta, de se tedaj pred spovešta, in f. Obhajilo prejmeta. „Naj se omoshi, s' komur hoče, samo de v' Gospodu.“ I. Kor. 7, 39.

5) De šta v' kershanskim nauku dobro poduzhena, de samoreta po kershansko shiveti, in svoje otroke lepo uzhiti.

Sakaj moreta shenin in nevesta pred klizana biti, preden se porozhita?

Sato, de se sadershki svedo, zhe so, satoraj je vsak, kteri sa kak sadershek ve, dolshan ga gospodu fajmoshtru rasodeti.

Kdo ima oblast porozhevati?

Fajmoshtri imajo oblast pred dvema prizhama porozhevati, ali pa drugi duhovni s' fajmashtrovim pooblastenjem.

Ktere nasprotne dolshnosti imata mosh in shena?

1) De mirno in po kershansko med seboj shivita.

2) De mosh svojo sheno kakor svoje lastno telo ljubi, jo shivi, varuje, in ji sgled v' lepih zhednostih daje, shena pa, de je moshu

v' pravizhnih in spodobnih rezheh pokorna: in do vse odvrazhujeta, kar je sakonski zhistosti in svestobi nasproti.

3) De se v' nadlogah ne sapustita, temuzh svesto do smerti vkupej ostaneta.

Sakaj more mosh svojo sheno ljubiti?

Mosh more sheno, ko sam sebe ljubiti, ker Bog tako sapove. „Moshje ljubite svoje shene, kakor je tudi Kristuf zerkev ljubil in se sam sebe sa njo dal.“ Efes. 5, 25. „Moshje ljubite svoje shene, in ne bodite zhmerni do njih.“ Kol. 3, 19.

Sakaj morejo shene moshem pokorne biti?

Ravno sato, ker Bog tako sapove. „Shene naj bodo svojim moshem pokorne, kakor Gospodu. Sakaj mosh je shenina glava, kakor je Kristuf glava zerkve. — Kakor je pa zerkev Kristufu podloshna, tako naj bodo tudi shene svojim moshem v' vseh rezheh.“ Efes. 5, 22 — 24.

Ktere dolshnosti imajo sakonski do svojih otrok?

Dolshnosti sakonskih do otrok so, de jih po kerfskansko redé, sa njih zhasno in vezhno shivljenje skerbe, in nizh ne store, kar bi dušhi ali telesu njih otrok vtegnilo shkodovati. „Ozhetje redite svoje otroke v' uku in v' boshjim strahu.“ Efes. 6, 4.

Peti del.

Od kershanske pravize.

*Ali je k' svelizhanju sadoſti, de kriſtjan le veruje, kar je Jeſuſ uzhil, in kar mati ka-
toljſhka zerkev verovati ukasuje?*

Ni sadoſti, on more tudi is ljubesni in po-
kerſhine do Boga vſelej to ſtoriti, kar Bog sa-
pove, in le ſato ſtoriti, kar Bog ſapove.

„Ne vſaki, kateri mi pravi: Goſpod, Go-
ſpod, pojde v' nebeshko kraljeſtvo, ampak kte-
ri dopolne voljo mojiga Ozheta, ki je v' ne-
besh, tiſti pojde v' nebeshko kraljeſtvo.“ Mat.
7, 19 — 21.

Kaj je tedaj kershanska praviza?

Kershanska praviza, ali pravizhnoſt je hu-
diga ſe varovati in dobro delati.

Kteri del kershanske pravize je prvi?

Hudiga ſe varovati.

Od greha.

Kaj je greh?

Greh je savedno in radovoljno prelomljenje boshje sapovedi.

Koliko sort je greh?

Greh je dvojni, poerbani, in djanski.

Kaj je poerban greh?

Poerban greh je tisti, ki ga je Adam v' paradishi storil, in mi v' Adamu, in ki ga mi vsi od njega poerbamo.

Sakaj temu grehu poerban greh pravimo?

Sato, ker ljudje, kateri od Adama pridejo, ta greh in njegove shtrafenge poerbajo, in tudi vse, kar hudiga is njega isvira, terpeti morejo.

Kaj je djanski greh?

Djanski greh je prelomljenje boshje sapovedi, ki jo gresnik sam radovoljno prelomi.

Kako se djanski greh stori?

Djanski greh se stori s' mislimi, sheljami, besedami, delmi in s' samudo dobrih del.

Sakaj se pravi, de je greh savedno in radovoljno prelomljenje?

Sato, ker zhlovek ne gresli, zhe se ne savé, in zhe v' greh ne pervoli. — Hudobo greha je v' tem, de se zhlovek Bogu vstavlja, ne mara sa boshje sapoved, hozhe le po svoji volji shiveti, in se brani to storiti, kar Bog ho-

zhe. Tako postavim, majhni otrozi, ki se sbe ne savedo svoje pameti, in norzi, ki so ob njo prishli, ne greshe, zhe ravno kako sapoved prelomijo; tako tudi jetnikom ni v' greh pershteto, ko v' nedeljo k' masli ne gredo, zhe iti ne smejo in ne morejo, sato ker nimajo proste volje.

Ali je pa odrafsen zhlovek, ki je per pameti, isgovorjen, zhe ne vé, de je kaj greh?

Nevednost, posabljivost, smota in kaj takiga zhloveka isgovarja, zhe ima dobro voljo sraven, de hozhe le to storiti, kar Bog sapove; ako je pa radovoljno neveden, ni isgovorjen: sato je

1) pred Bogam isgovorjen, kteri s' sheljnim serzam boshjo voljo sposnati in vediti ishe, in sato rad boshjo besedo poslusha in moli: tode vender v' ponishnosti in v' strahu more vsak shiveti, ker ne more vediti, zhe vse to dela, ali ne.

2) Kteri pa je len, nemaren, spazheniga serza, in v' greh saljubljen, nima isgovora sa svojo nevednost, ker je radovoljno neveden, in bi lahko vedil, kaj je prav, ko bi hudoben ne bil.

Kdaj zhlover s' mislijo greshti?

Greshti, kadar hudobne, ali svoji brumnosti nevarne rezni premishluje. „Hudobne misli lozhijo od Boga.“ Buk. modr. 1, 3. „Is serza pridejo hudobne misli.“ Mat. 15, 19. „Hudobne misli so pred Gospodam gnusoba.“ Prip. 15, 16.

Kdaj se greshti s' sheljami, ali s' posheljenjem?

Se greshti kader zhlovek kaj prepovedaniga s' pervoljenem storiti shelji. Mat. 5, 18.

Zhe pa zhloveku zhes njegovo voljo kaka huda misel v' glavo pade, ali se mu kaka huda shelja v' ferzu sbudi, in jo odganja, ker mu je soperna, mu ni greh. Š. pismo pravi: „On je v' tem skušhan in popolnoma snajden, on bo vezhno zhaft imel, on bi bil samogel prelomiti sapovedi, in vender jih ni prelomil, hudo storiti, in ni storil. Šir. 31, 10.

Kdaj se s' besedo greshti?

S' besedo se greshti, kadar zhlovek resnizi ali ljubesni kaj nasprotniga, ali pa kaj takiga govori, kar gre samolzhati. „Jest pa vam povem, de sa vsako prasno besedo, ki jo bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodni dan.“ Mat. 12, 56.

Kdaj se greshti v' djanji?

V' djanji se greshti, kadar zhlovek kake neperpušheno ali prepovedano deo stori. „Vsi se moremo pred Kristusovim sodnim stolom pokasati, de vsak prejme, kakor je delal v' svojim telesu, ali dobro, ali hudo.“ 2. Kor. 5, 11.

Kdaj se greshti s' samudo dobrih del?

S' samudo dobrih del se greshti, kader zhlovek ne stori, kar mu je Bog sapovedal. „Tisti hlapez pa, kateri voljo svojiga Gospoda vé, in se ni perpravil, tudi bo njegovi volji ni storil, bo slo tepen.“ Luk. 12, 47. „Kteri tedaj vé storiti dobro, in ne stor, mu je greh.“ Jak. 4, 17.

S' opušhjenjem dobriga se nar vezhi shtevilo grehov stori, in nar manj e na-nje misli. Boga ne ljubiti, va-nj ne upati, sa prejete

gnade ga ne sahvaliti, zhes svoje posheljenje ne zhuti, svojiga krisha ne s' voljo nositi, svojih sovrashnikov ne ljubiti, sebe ne satajiti, fromakam ne pomagati, dolshnost svojiga stanu ne svešto dopolniti, zhafa ne k' dobrimu oberiniti; i. t. d. is vfiga si ljudje malo storé, defiravno je vse greh, kar zhlovek stori takiga, ki je Bog prepovedal, in opusti to, kar je Bog sapovedal. Gospod pravi Jesus, je nesvestiga (leniga hlapza samo sato savergel, ker je bil saupan talent le sakopal, defiravno ga ni sapravit.

Kakshen raslozhkek je med grehi?

Med grehi je ta raslozhkek: nekteri so veliki ali smertni, nekteri pa majhni ali odpustljivi grehi; nekteri so lastni, nekteri pa ptuji grehi.

Ta raslozhkek med grehi najdemo v' s. Pifmu. Jesus pravi Pilatushu: „Tisti, ki me je tebi sdal, je vezhi greh storil.“ Joh. 19, 11. „Kaj pa vidish pesdir v' ozhesu svojiga brata, bruna pa, kateri v' tvojim ozhesu tezhi, ne zhutish.“ Luk. 6, 41.

Kaj je smertni greh?

Šmertni greh je radovoljno veliko prelomljenje boshje sapovedi.

Kaj je mali ali odpustljivi greh?

Mali ali odpustljivi greh je malo prelomljenje boshje sapovedi.

Bolj ko zhlovek hudo sposna, in bolj radovoljno ko hudo stori, in vezhi ko je dolshnost, ki jo prelomi, in vezhi ko je hudobija volje ali serza, is ktere greh svira, vezhi in

hujšhi je tudi greh. Naglost, nesavednost, smota, nesadolshena nevednost i. t. d., smanjšhajo hudobijo greha, torej tudi dolg in shtrafengo: is tega pride raslozhik med grehi, de so nekteri vezhi, nekteri pa manjšhi.

Kaj shkoduje smertni greh?

Smertni greh vselej zhloveka na dushti, in vezhkrat tudi na telesu nefrezhniga stori; odvsa-me mu duhovno shivljenje, to je gnado boshjo; zhlovek postane sovrashnik boshji, sgubi Boga in nebesa, je sushen hudizha in vreden vezhniga pogubljenja. „Bog enako sovrashi hudobniga in njegovo hudobijo.“ Buk. mod. 14, 9. „On bo zhes greshnike saderge deshil, ogenj, shveplo in pisih bodo odlozhik njih terpljenja.“ Psalm. 10, 7. „Kdor greh stori, je is hudizha, sakaj hudizh od sazhetka greshti,“ 1. Jan. 3, 8.

Kaj nas preprizha, de Bog greh sovrashi?

Shtrafenge, s' kterimi je Bog she svet, deshele in ljudi posamim savoljo greha pokoril. Shtrafal je Bog hudobni svet s' potopam ob zhasu Noeta, mesta Shodomo in Gomoro s' ognjem, Egipt savoljo terdovratnosti kralja skosi Mosefa, Israelze v' pushavi, Adama in Evo, kralja Savla, Davida in in vezh drugih nam v' sgled, de bi se uzhili greh zhertiti, in se ga bolj kakor strupene kazhe ogibati, ker ga Bog sovrashi, in ga she na tem svetu vezhkrat hudo shtrafuje, kako ga bo she le na unim svetu v' vezhnosti shtrafoval. Tudi v' novim testamentu najdemo sgled, kako Bog greh shtrafuje, nad rasdjanim mestam Jerusalemiskim, in nad vsimi tistimi, ki so nesnane hudobije delali.

Kaj nasf she bolj preprizha od hudobije greha?

Terpljenje in smert Jesusa Kristusa, Šina boshjiga. Nad njim je Ozhe nebeshki vse dopadenje imel, ker je bil sama svetost in nedolshnost, in vender je savoljo greha, ki ga nikoli storil ni, toliko terpel, svojo sveto kri prelil, in svoje shivljenje dal, de je plazhal nash dolg pred pravizo boshjo, kteriga bi sami nikoli ne bili mogli plazhati, in bi bili ravno sato vezhno pogubljeni. „On je bil ranjen savoljo nashih grehov, rastert savoljo nashih pregreh.“ Isa. 53, 5.

Ali se je treba smertniga greha varovati?

Treba se ga je skerbno varovati savoljo velike shkode, ki jo stori, ker dushe in telo vezhno pogubi. „Tvoja hudobija te je toshila, in tvoje odvernjenje od mene se bo zhes te vsdignilo. Vedi in vidi, kako hudo in grenko je sa te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga, in de se me ne bojish, rezhe Gospod, vfigamogozhni Bog. Jerem. 2, 19. „Plazhilo sa greh je smert.“ Rim. 6, 23. Po tem, kadar posheljenje spozhne, rodi greh, greh pa, kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 15.

Sakaj se je treba tudi malih grehov varovati?

1) Sato, ker se tudi s' malim greham Bog rasshali.

2) Ker Bog tudi male grehe shtrafuje. „Nizh omadeshevaniga ne pojde v' nebese.“ Škriv. ras. 21, 27.

3) Ker moremo perpravljeni biti rajshi

vse preterpeti, kakor Boga tudi s' nar manjšhim greham rasshaliti.

4) Ker mali grehi, desiravno posvezhejo zhe gnade boshje ne vdvsamejo, vender store, de zhlovek drugih posebnih gnad boshjih ne sadobi, nagnenje k' hudimu pa rase, in takiga gresnika po zhasu v' vezhi grehe sapelje. „Kdor maliga ne zhisla, bo po zhasu padel.“ Šir. 19, 1.

„Kteri je svest v' nar manjšhim, bo tudi svest v' vezhim, in kteri je v' majhnim krivizhen, je tudi v' vezhim krivizhen.“ Luk. 16, 10.

Ali Bog shtrafuje gresnika she na tem svet po saflushenji?

Ne vselej, shtrafal ga bo pa v' vezhnosti po saflushenji, ker je pravizhen. V' perglihi od bogatiga mosha in firotniga in bolniga Lazara vidimo, de bogatimu je na telesu prav dobro bilo, dusha njegova pa je bila nefrezhna, in ko je umerl je bila v' pekel pokopana. Nasprot se je brumnimu Lazaru takej sa telesu shivesh prav hudo godilo, sraven je pa she bolan bil; ali njegova dusha je bila Bogu ljuba, torej frezhna, in ko je umerl, so jo angeli v' nebesa nesli. Luk. 16.

Gresnik je pa na dushi tudi v' tem shivljenji nefrezhen, ker nima gnade boshje, bres ktere ne more nizh vezhniga shivljenja vredniga storiti; vest ga pezhe, vezhkrat zlo oterpne, zhe dalej v' vezhi grehe pada, posabi Boga, in nefrezhno umerje.

Vezhkrat je pa tudi skosi hude nastopke greha na telesu nefrezhen, postavim: sgubi sdravje, si perkrajsha shivljenje, obosha, nad-

logo in pomankanje terpi, zhaft sgubi, je sa-
framovan, preganjan, sovrashen i. t. d.

„Kdor hozhe shivljenje veselo imeti, in do-
bre dni viditi, naj dershi svoj jesik od hudiga,
in njegovi shnabli naj ne govore golufije. Naj
se varuje hudiga, in dobro naj dela, naj miru
ishe, in se njega dershi, sakaj ozhi Gospodove
so obernjene na pravizhne.“ 1. Pet. 3, 10 — 12.

Kaj so lastni grehi?

Lastni grehi so tisti, ki jih zhlovek sam stori.

Kaj so ptuji grehi?

Ptuji grehi so tisti, kterih fizer sami ne
storimo, kterih pa smo vender krivi, zhe dru-
ge napeljemo, de jih store, ali zhe jih ne od-
vernemo, ko smo dolshni in tudi v' stanu jih
odverniti.

Kolikeri so djanski grehi?

Djanski grehi so ti:

- 1) Šedem poglavitnih grehov.
- 2) Šhest grehov v' svetiga Duha.
- 3) Šhtiri v' nebo vpijozhi grehi.
- 4) Devet ptujih grehov.

Od sedmih poglavitnih grehov.

Kteri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so: 1) napuh, 2) lakom-
nost, 3) nezhistost, 4) nevoshljivošt, 5) shertje
ali samogoltnost, 6) jesa, 7) lenoba.

Sakaj se tem greham poglavitni pravi?

Sato, ker se is vsakiga njih veliko drugih isvira.

Kaj je napuh?

Napuh je nesmirna ljubesen samiga sebe, posheljenje svoje lastne visokosti, ktera stori, de zhlovek sam sebe bolj kakor druge zhifla, in tu sheli bolj kakor drugi zhiflan biti.

Je greh napuha pogosto med ljudmi?

Greh napuha je pogosto med ljudmi vsih stanov, she per otroku se kashe, in stariga na sadnje ne sapusti, vtika se med dobre dela, in pokriva se s' unanjo ponishnostjo. Prevsetnost ali napuh je bil greh savershenih angelov in prvih starishev.

Kaj pride is napuha?

Is napuha pride nesmerna ljubesen samiga sebe, lakomnost zhasiti in hvale, bahanje, lastna hvala, sanizhevanje Boga, vere, zerkve in blishnjiga, rasboj, prepir in kreg, terdovratnost, nepokorshina, hinavshina in krivoverstvo. „Napuh je sleherniga greha sazhetek: kdor v' njem te-zhi, bo s' kletvo napolnjen.“ Šir. 10, 15.

Shtrafuje Bog prevsetnost?

Bog shtrafuje prevsetnost, ker jo sovrashi. „Bog in ljudje napuh sovrashijo.“ Šir. 10, 7. „Gospod bo prevsetnih hisho poderel.“ Prip. 15, 25. „Kdor bo sam sebe povisheval, bo ponishan.“ Mat. 23, 12. „Bog prevsetnim soper stoji, ponishnim pa da gnado.“ Jak. 4, 6. §.

pismo nam vezh takih sgledov pokashe, kako Bog prevsetniga shtrafuje. Farao je v' rudezhim morji utonil. 2. Mos. 5, 2. Kore s' svoji-mi tovarshi je bil v' semljo pogresnjen. 4. Mos. 10, 31. Holofernu je bila glava odsekana. Judit. 13, 10. Amon je bil obeshen. Ester. 8, 10. Kralja Antioha so shiviga zhervi jedli. 2. Mak. 9, 5. Farisej je bil savershen. Luk. 18, 14.

Kaj je lakomnost?

Lakomnost je napazhna shelja po dnarjih in po blagu. „Nizh ni hudobnishiga, kakor ohernik. Nizh ni kervizhnishiga, kakor denar ljubiti, sakaj tak zhlovek ima tudi dusho na prodaj.“ Šir. 10, 9. 10.

Ali si ne sme zhlovek zhasfniga blaga perdobiti?

Poshteno, po pravizi, in ljudem bres shkode si ga sme perdobiti, de bi s' njem vezh do-briga storil. „Dobro je premoshenje, v' zhi-gar vesti ni greha.“ Šir. 13, 30.

Kdaj zhlovek nesmerno ljubi zhasno blago?

Takrat, kader ljubi blago savoljo blaga, in ima serze vse v' blago samaknjeno: „Ako vam bogastvo rase, nikar serza na-nj ne obefite.“ Psalm 61, 11. Bogatim tega sveta sapove sveti Pavl, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na minljivo bogastvo, ampak na shiviga Boga, ki nam daja vfiga obilno k' vshivanju. 1. Tim. 6, 17.

Kako se sposna, de je serze na blago navesano?

1) Zhe je neumno vesel v' frezhi, in pre-vezh shaloften v' nefrezhi.

- 2) Zhe mermra zhes svoj reven stan.
- 5) Zhe varuje blaga s' srahām in nepokojnostjo.
- 4) Zhe sheli krivizhno obogatiti.
- 5) Zhe je nevoshljiv tistim, ki obilno imajo.
- 6) Zhe od obilnosti svojiga blaga ubogim ne deli.

Kako se sposna serze, de ni lakomno?

- 1) Zhe ne sheli obilnosti blaga, in svoje uboshtvo voljno terpi.
- 2) Zhe s' hvaleshnim serzam ushiva, kar mu je Bog dal, in od svoje obilnosti framokam rad podeli.

3) Zhe ni nesmerno vesel v' frezhi, in bres mere shalošten v' nefrezhi; zhe je perpravljjen tudi vse dati, in sgubiti, ako je volja boshja, kakor je bil Job v' vsih nadlogah s' svojim Bogam sklenjen rekozh: Bog je dal, Bog je vsel, hvaljeno bodi njegovo ime. Job. 1, 21.

4) Zhe je zhlovek raj ubog, kakor de bi nar manji krivizo storil, ker ve, de blago vsiga sveta mu nizh ne pomaga, zhe na dushi shkodo terpi, in de od tega blaga ravno tako ne bo nizh is sveta nesel, kakor ni nizh na svet pernesel.

Kteri grehi isvirajo is lakomnosti?

Is lakomnosti isvira nepokoj, jesa, svijazhe, golufije, krivize, isdajanje, krive persege, neusmiljeno in k' boshjim rezhem neobzhutljivo serze. „Lakomnost je korenina vsiga hudiga.“

1. Tim. 6, 10.

Shalošten sgled lakomnosti je Judesh, ki je Jesufa prodal.

Kaj naj kristijan stori, de se bo pred lakomnostjo obvaroval?

1) Naj denar sa pomozh sposna, s' kterim samore veliko dobriga sa nebesa storiti, in misli naj na Jesufove besede, ker pravi: „Lo-shej je, de kamela skosi uho shivanke gre, ka-kor de bogat (*lakomni bogatin*) v' boshje kra-ljestvo gre.“ Mat. 19, 24.

2) Naj Boga sa gnado profi, de se bo s' njo pred lakomnostjo obvarovati samogel.

Kako se zhlovek greha nezhistosti kriviga stori?

S' radovoljnimi, nezhistimi mislimi in she-ljami, s' nezhistim govorjenjem, norzhijami in pesmi, in nespodobnim in nesramnim djanjem.

Kaj isvira is nezhistosti?

Is nezhistosti isvira oflepljenje pameti, od-pad od vere, filne shelje po zhasnim shivljenji, posabljenje Boga, smerti in prihodne sodbe, oterp-nost volje, obupanje, in na sadnje pogubljenje.

Kaj je zhloveku storiti, de se bo nezhistosti varoval?

1) More Boga sa gnado profiti. „O Bog, stvari v' meni zhisto serze.“ Psalm 50, 12. „Go-spod ti Ozhe in Bog mojiga shivljenja — vse hude shelje od mene odverni. Odvsemi meni poshreshne shelje, in naj se me ne poloti ne-zhisto posheljenje, ne isdaj me nesramnimu in rasusdanimu serzu.“ Šir. 23, 4 — 6.

2) Še more hude perlošnosti fkerbno ogibati. „Bejši pred hūdobnimi, de ne dobifš perlošnosti svojo duſho pohujſhati.“ Prip. 22, 25. O Goſpod! ti veſh, de niſim nikoli med take ſhla, kateri ſi neſpodobno kratek zhaſ delajo, in s' takmi, kateri ſo neſramniga ſhivljenja, ſe niſim pezhala, (*govori zhiſta Sara*). Tob. 3, 16. 17.

3) Še more lenobe varovati, in delaven biti. „Sazhetik hudobije ſodomſke je bilo ſhivljenje bres dela. Ezech. 16, 41.

4) More smérin v' jedi in pijazhi biti, in ſvoje pozhutke satajevati. „Kteri ſo Kriſtuſovi, ſo ſvoje meſo kriſhali s' grehi in ſheljami vred.“ Gal. 5, 24. „Shivljenje bres dela in kruha ſitoſt je bil ſazhetek hudobije ſodome.“ Ezech. 16, 49.

5) More ſramoſhljiv pred Bogam in ljudmi biti, ſvoje telo v' zhaſti imeti, ſoſebno v' priſho nedolſhnih otrok, in tudi vſakiga zhloveka. „Vſak ſmed vaſ naj ohrani ſvoje telo v' ſvetoſti in zhaſti.“ 1. Teſ. 4, 4.

6) Vezhkrat in pogoſtim k' ſpovedi in k' ſ. Obhajilu hoditi, de bo gnada boſhja v' njem povikſhana, in de ſe bo loſhej ſoper ta greh vojkoval.

7) Vſak dan in poſebno ob zhaſu ſkuſhnjav na ſmert in prihodno ſodbo miſliti.

8) More Jeſuſovo terpljenje vezhkrat premiſhljevati.

Kdaj je zhlovek nevofhljiv?

Nevofhljiv je zhlovek, kadar je ſhaloſten, ko ſe bliſhnjimu dobro godi, kakor de bi bila

to njegova škoda, in sheli, de bi on sam dobro imel, ne pa njegovi blishnji.

Je nevoshljivost velik greh?

Nevoshljivost je velik greh, sato:

1) Ker je ljubesni blishnjiga nasproti.

2) Ker je hudizhev greh. „Škosi hudi-zhevo nevoshljivost je smert na svet prishla.“

1. Buk. mod. 2, 24.

3) Ker is nje veliko drugih grehov isvira, in nevoshljivi nebeshkiga kraljestva ne bo dosegel.

Kaj hudiga pride is nevoshljivosti?

Is nevoshljivosti pride obleganje, krivo obdolshenje, opravljanje, kriva sodba, in sovrashtvo blishnjiga, veselje, kadar se mu hudo, in shaloft, kadar se mu dobro godi. Is nevoshljivosti so Egiptovskiga Joshefa bratje prodali. Nevoshljivost je Daniela v' jamo levov perpravila, in is nevoshljivosti so Judje Jesusa krishali.

Kaj je shertje in samogoltnost?

Shertje in samogoltnost je napzhino posheljenje jedi in pijazhe, ali nesmernost v' jedi in pijazhi. „Sakaj veliko je takih, od katerih sim vam she vezhkrat povedal, sdaj pa tudi s' sol-sami povem, de shivé, kakor sovrashniki krisha Kristusoviga, katerih konz je pogubljenje, kterih Bog njih trebuh.“ Filip. 3, 18. 19.

Kdaj se zhlovek tega greha kriviga stori?

1) Kadar vezh je, kakor je treba k' ohra-njenju shivljenja. „Gorje vam, ki ste nasiteni, sakaj vi bote lazhni.“ Luk. 6, 25.

2) Kadar je s' prevelikim sheljami in sato, de svojimu posheljenju streshe. „Ne bodi per nobeni jedi samogolten, in ne posheli vsakiga jedila.“ Šir. 37, 32.

3) Kadar se v' poedinah in pijazhah premoshenje spravlja. „Kdor pojedne ljubi, bo v' pomankanju.“ Prip. 21, 17.

4) Kadar je zhlovek sdravju shkodljive jedi, sato ker se njegovimu posheljenju perleshejo.

Je pijanost greh?

Pijanost je velik greh, ker pijanzi ne bodo kraljestva boshjiga dosegli. 1. Kor. 6, 10. „Hodimo poshteno, kakor po dnevi: ne v' poshreshnosti in pijanosti, ne v' nezhistosti in neframnosti, ne v' kregu in nevoshlivosti.“ Rim. 13. 13.

Kaj pride is shertja in samogoltnosti?

Is shertja in samogoltnosti pride oflepljenje uma, neperpravnost k' boshjim rezhem, samuda dolshnost svojiga stanu, neframnost v' govorjenji, nezhistost, kreg, kletva, ubijanje, uboshtvo, bolesen, prekrajshanje shivljenja in sgodna smert.

Kaj je jesa?

Jesa je mozhno rasferdenje serza, in shelje se mashevati.

Je vsaka jesa greh?

Ni vsaka jesa greh, pravizhna jesa je perpushena, ker sveto pismo pravi: „Jesite se, in nikar ne greshite.“ Psalm. 4, 5.

Kdaj ni jesa pregreshna?

Jesa ni pregreshna, kader pride is pravizhniga urshaha, is gorezhnosti sa boshjo zhaft in svelizhanje blishnjiga, in is shalosti nad krivizo. Taka jesa, zhe le ni nesména, in drugim k' pohujshanju, je pravizhna, ker isvira is ljubeshni boshje in blishnjiga. Mojsel je imel tako jeso, kader je is gore prishel, je vidil Israelze okrog slatiga teleta plesati, in od velikiga serda nad to hudobijo, je ob tla sagnal in rashil table; na kterih je bila boshja postava sapifana. 2. Mos. 32. Tako jeso je imel David, kader je pergliho od ovze slishal. 2. Kralj. 12, 5. Jesuf, kadar je kupze in prodajavze is tempeljna isgnal. Jan. 2, 14. Mat. 21, 12. Tako jeso imata ozhe ali mati nad nerodnostjo svojih otrok, duhovni pastir nad rasusdanjem svojih nepokornih ovaz, gospodar ali gospodinja nad svojo nepokorno drushino i. t. d.

Kaj isvira is pregreshne jese?

Is pregreshne jese isvira nejevolja, kreg, sovrashtev, smerjanje, kletva, mashevanja, pravde, omota pameti, pobj in v' zhasih morija. „Vsa grenkost, in jesa, in serd, in vpitje, in preklinvanje naj bo dalez od vas s' vso hudobijo.“ Efesh. 4, 31. „Jest pa vam povem, de vsak, kteri se nad svojim bratom po krivim serdi, bo sodbi podvershen. Kdor bo pa svojimu bratu rekel raka, bo shoru podvershen. Kdor bo pa rekel norz, bo podvershen peklenfskimu ognju. Mat. 5, 22.

Kako se gre kristjana per privizhnih pravdah sadershati?

Kristjan naj se tudi pravizhne pravde s'

persadevanjem ogible, kolikor je mogozhe; zhe se je pa nikakor ne more ogniti, naj ravna:

- 1) s' svojim neprijatlam po ljubesni.
- 2) Naj konzha pravdo hitreji ko more, zhe prav kaj shkode terpi.

3) Naj bo po dokonzhani pravdi s' svojim sopernikom dobrovoljen. „Kdor hozhe tebe v' pravdo spraviti, in tvojo sukno vsedi, temu tudi plajsh puſti.“ Mat. 5, 40. Bodi hitro dobrovoljen proti svojimu soperniku, dokler ſi s' njim na poti.“ Mat. 3, 25.

Kdaj je zhlovek lenobe kriv?

Lenobe je zhlovek takrat kriv, kadar nerad in s' nejevoljo ſtori, kar je k' boshji zhaſti in k' svelizhanju njegove duſhe potrebniga. „Preklet, kdor Goſpodovo delo nesveſto dela.“ Jer. 48, 10. „Delaj po mozhi, karkoli tvoja roka ſtoriti ſamore; ſakaj v' grobu, kamor hiſtiſh, ni dela, ni rasuma, ne modroſti, ne ſnaja.“ Prid. 9, 10.

Kako ſe bo godilo zhloveku, kteri je ſa boshjo zhaſti in ſa svelizhanje duſhe ſanikern in len?

Tako ſe mu bo godilo, kakor figovimu dreveſu, ki ga je Kriſtuſ preklel. Mat. 21, 19. Kakor hlapzu, ki je ſvoj talent ſakopal, in kteriga je njegov goſpod v' unajno temo vrezhi ſapovedal. Mat. 25, 30.

Kaj pride iſ lenobe?

Sanikernost v' flushbi boshji, ſamuda v' ſadobljenji gnade boshje in potrebnih pomozh vezhno svelizhanje doſezhi, ſhaloſt, klavernost,

odlašhanje spreobernenja in pokore, nespokornost in sadnizh obupanje nad svojim svelizhanjem.

Od fheftih grehov v' f. Duha.

Kteri so grehi v' svetiga Duha?

Ti le: 1) predersno v' boshjo milost grešhiti.

2) Nad boshjo milostjo obupati.

3) Šposnani keršhanski rešnizi se vstavljati.

4) Švojimu blishnjimu savolj boshje gnade nevoshliv biti.

5) Do lepiga opominvanja oterpnjeno serze imeti.

6) V' nespokornosti terdovratno ostati.

Kaj pravi Jesus od grehov v' f. Duha?

Jesus pravi: „Však greh in preklinvanje bo zhloveku odpusheno, ampak preklinvanje Duha ne bo odpusheno. In kdorkoli bo kako besedo rekel soper Šinu zhlovekoviga, mu bo odpusheno, kdor bo pa govoril soper f. Duha, mu ne bo odpusheno, ne na tem svetu, ne v' prihodnim.“ Mat. 12, 31. 32.

Kaj se pravi v' f. Duha greshtiti?

Še pravi, dobroto in gnado boshjo, ktera se sošebno perlastuje f. Duhu, od kteriga vse dobro v' nas isvira, s' oterpnjeno hudobijo sametovati in sanizhevati.

Sakaj se rezhe, de grehi v' f. Duha bodo

teshko odpushteni, ali pa she zelo ne v' tem, ne v' unim shivljenji?

Sato, ker tak greslnik vezhi del gnado boshjo in vfo pomozh sa svoje svelizhanje do konza shivljenja is hudobije sametuje, bres gna-de boshje pa se ne more poboljshati in spoko-riti, in ravno sato ne v' nebefa priti.

Kdaj greslnik predersno v' boshjo milost gresli?

Kadar greh na greh naklada, in si misli, Bog je usmiljen, nobeniga ne savershe, nebefa je sa nas stvaril; Kristus je sa greslnike umerl; po svoji neskonzhni milosti mi bo she odpustil, in po svoji volji napazhno shivi, takrat pre-dersno na boshjo milost gresli. §. Duh pa pra-vi: „Ne rezi: Gresli si fim, in kaj shaliga se mi je sgodilo. Sakaj Narvikshi je poterpeshljiv mashevaviz. In ne rezi: Usmiljenje boshje je veliko, Bog se bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov, sakaj njega serd se tako hitro perbli-sha, kakor usmiljenje, in v' greslnike se njegov serd oséra.“ Šir. 5, 4 — 7. „Ali sanizhujesh bogastvo njegove dobrote in poterpeshljivosti in sanashanja? Ne vesh, de te boshja dobrota k' pokori napeljuje.“ Rim. 2, 3.

Kaj je, nad boshjo milostjo obupati?

Nad boshjo milostjo obupati je upanje sgu-biti nad odpushtanjem grehov, in nad persade-vanjem v' nebefa priti. Kriva sta bila tega gre-ha Kajn in Judesh.

Kdaj je sploh zhlovek tega greha kriv?

Kriv ga je 1) zhe sgubi vfo serzhnost sa

nebesa skrbeti, kadar le veliko shtevilo svojih smertnih grehov premišljuje in rezhe: Moji grehi so preveliki, in prevezh jih je, de bi mi jih Bog odpustil, jest morem pogubljen biti.

2) Zhe zhlovek sizer sposna svoj pregresni stan, pa misli, de je preslab pravo pokoro storiti, s' straham smisli na svojo she vkoreninjeno pregresno navado, in pravi, ne morem jo premagati, Bog mi ne da gnade, in tako ostane v' svojih grehih.

Kaj more gresnik storiti, kadar svoje grehe sposna in obshaluje, de ne obupa?

1) More premisliti de boshja milost je nesmerna, in terpljenje Jesusa Kristusa je nekonzhne zene, sato sme tudi in more terdno upati, de mu bo Bog vse grehe odpustil, ako se poboljsa. „Gospod zhaka, de se bo vas u-smilil, in bo povikshan skosi to, ker bo vam odpustil.“ Isa. 30, 18. „Rezite bojezhim: Bodite serzhni, nikar se ne bojite: sam Bog bo pri-shel, in vas reshil.“ Isa. 35, 4. „Tam, kjer je greh obilin, je gnada she obilnisthi postala.“ Rim. 5, 20.

2) More misliti, de Bog nozhe smerti (*pogubljenja*) gresnika, ampak de se spreoberne is shivi, torej mu bo tudi gnado dal se spreoberniti, zhe bo ponishno in saupljivo sa-njo profil. „Zhe bo hudobni pokoro storil, tudi vsih hudobij ne bom vezh spomnil; kakor resnizhno shivim: jest nozhem smerti gresnika, ampak de se spreoberne in shivi.“ Ezech. 18, 21. 22.

3) More premišljevati, de Jesus šin bosh-

ji ni na svet prishel, de bi svet sodil, ampak de bi ga svelizhal. Jan. 3, 17.

4) Ob zhasu skušnjav in v' shaloſti ſe more tolashiti s' tem, de miſli, kako ljubeshivo in uſmiljeno je Jeſuf s' ſgrevanimi greſhnikmi ravnal.

Petra je milo pogledal, ki ga jo ſatajil, in nikoli mu tega greha ni ozhital. Tako prijaſno je tudi Magdaleno ſprejel, in de jo je v' upanji odpuſhanja grehov poterdil, ſe ji je na pervo, in potlej Petru po ſvojim od ſmerti vſtaje-nju perkaſal. Sgrevano preſheſhtnizo vpraſha: Shena, te ni nobedin obſodil? Odgovorila je: Goſpod, nobedin. In Jeſuf ji rezhe: Tudi jeſt te ne bom obſodil, pojdi, in ſanaprej vezh ne greſhi. Jan. 8, 10. Tako tudi raſbojnika na kriſhi uſliſhi ſadnjo uro, in mu rezhe: Danſ boſh s' mano v' paradishi. Luk. 23, 43.

Kdaj ſe zhlovek ſpoſnani kerſhanſki reſnizi vſtaavlja?

Zhe poſna in vé reſnizo katoliſhke vere, pa iſ hudobije drugazhi veruje, govori in uzhi, kakor je Bog raſodel, in katoliſhka zerkev verovati ſapové. Taki ſo bili farifeji, ſaduzeji in vezh drugih ob Jeſuſovim zhaſu; torej jim je ſ. ſhtefan rekel: Vi terdovratni in neobreſani na ſerzih in uſheſih ſe vedno ſvetimu Duhu vſtaavljate, kakor vaſhi ozhetje, tako tudi vi. Apoſt. djan. 7, 51. In ſ. Pavl ſe je jeſil nad Elimam, ki je hotel deſhelniga oblaſtnika od vere odverniti, in mu je rekel: O poln vſih ſvijazh in vſe hudobije, ſin hudizhev, ſovraſhnik vſe pravize, ne jenjaſh prave poti Goſpode prevrazhati. Djan. apoſt. 13, 10.

Od kod isvira ta greh?

Ta greh isvira vezhi del is prejšniga pregresniga shivljenja, ker tak zhlovek bolj temo kakor luzh ljubi, sakaj njegove dela so hude, sato luzh sovrashi, in ne pride na svetlobo, de niso njegove dela svarjene. Jan. 3, 19. 20. Šosebin isvirk tega greha je nezhištoť; nezhištnik hozhe samopashno shivéti, sato se pa resnizi soper stavi. „Shivinski zhlovek ne umé tega, kar je boshjiga Duha.“ 1. Kor. 2, 14.

Kdo je svojimu bratu savolj boshje gnade nevoshljiv?

Kdor je shaloštin in savidi svojiga blishnjiga, ker skosi gnado s. Duha bogabojezhe shivi, in si s' dobrimi deli nebesa flushi: in zhe ne shelí se poboljšhati, ampak ga smotiti in sapeľjati. Tak nevoshljiviz je hudizh, tak je bil tudi Kajn do svojiga brata Abelna.

Kdo ima do lepiga opominvanja oterpnjeno serze?

Do lepiga opominovanja ima oterpnjeno serze, kdor v' pregrehah smiram ofstane, vse dobro opominovanje in svarjenje sametuje, in zlo sa shtrafenge ne mara. Farao ni maral sa Mojsefa, ki mu je pravil, kaj Bog hozhe, in tudi sa shtrafenge ne.

Kdo v' nepokori terdovratno ofstane?

Kdor ve, de je greschnik, in ve, de vse, kar je Bog po Jesusu storil, je le sato storil, de bi zhlovek svelizhan biti samogel, pa si ne persadeva se poboljšhati temuzh oterpnjen v' grehíh shivi.

Taki grešniki so bili Kajn, Farao, Šavl, Antioh, Judesh isdajavez in vezh takih, ki so pregrešno shiveli in nesrezhno umerli. „Ishite Gospoda, dokler se da najdi, klizhite ga, dokler je bliso. Naj sapuši hudobni svojo pot, in kervizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se ga bo usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpušhanja.“ Isa. 55, 6.

Od v' nebo vpijozhjih grehov.

Kteri so nebo vpijozhi grehi?

- 1) Radovoljni ubòj.
- 2) Mutašti ali šodonski greh.
- 3) Satiranje uboshzov, vdov in sirot.
- 4) Delavzam in najemnikom saflushik sadershevati ali utergovati.

Kdaj je zhlovek radovoljniga uboja kriv?

Radovoljniga uboja je zhlovek kriv, kadar s' premislkam, radovoljno in bres pravizhne oblasti svojiga blishnjiga umori ali sam ali pa skosi drugi. Tako je umoril Kajn Abelna, David Urijeta. 2. Kralj. 13. Jesabel Nabota, 3. Kralj 21. Judje Kristusa.

Sakaj se drugimu v' nebo vpijozhimu grehu mutašti ali šodonski pravi?

Sato, ker je tako grosin in Bogu toliko sopern, de se od njega she govoriti ne sme; šodonski pa sato, ker so ga šodomljani doper-

našhali, ktere je pa Bog savoljo tega strafhni-
ga greha tudi s' ognjem is nebes shtrafal. 1.
Mos. 19, 24.

Kdo je tretjiga v' nebo vpijozhiga greha kriv?

1) Kdor uboge satira. „Ne stori file ubi-
gimu sato, ker je ubog: tudi ne satiraj med
vratmi sodne hiške potrebniga. Sakaj Gospod
bo njegovo rezh sodil, in bo tiste stiskal, kateri
so njega stiskali.“ Prip. 22, 22. 23. „Prosh-
nja ubogiga bo is njegovih ust do Boga prishla,
in hitro se mu bo praviza sgodila. Šir. 21, 6.

2) Kdor vdove in sapushene otroke kakor
si bodi, satira. Vdovam in sirotam ne delaj te
shkode. Ako jih shkodjete, bodo k' meni vpili,
in jest bom njih vpitje uslišhal, in moj serd
se bo ushgal. 2. Mos. 22. 22. Kaj vdovine
solse ne tezhejo po njenih lizih, in njeno vpitje
zhes tega, kateri jih stiska? Ali is njenih liz
gredo gori v' nebese. Šir. 35, 18. 19.

*Kdo je zhetertiga v' nebo vpijozhiga greha
kriv?*

Kdor delovzam, najemnikam ali poslam
saflushek uterga ali pa od dne, do dne pla-
zhati odklada. „Glejte plazhilo od vas utergano
delavzam, kateri so vashe polje posheli, vpije,
in njih vpitje je do ushes Gospoda Šabaot,
prishlo.“ Jak. 5, 4. „Ne sadershuj saflusheniga
plazhila svojimu potrebnimu ubogimu bratu, sa-
kaj on je uboshin, in se is tega shivi, de ne
bo soper tebe k' Gospodu klizal, in de ne bo
tebi v' greh perpifano.“ 5. Mos. 24, 14. 15.

Sakaj se tem greham v' nebo vpijozhi pravi?

1) Sato, ker je v' f. pismu od v'faziga posebej rezhenó, de v' nebo po shtrafenge vpijejo.

2) Ker boshjo pravizo sosebno k' shtrafovanju filijo.

Od ptujih grehov.

Kteri so ptuji grehi?

1) V' greh svetovati. — Kdor v' kako delo svetuje, ki je soper ljubesen do Boga ali do blishnjiga, in zhe je storjeno, je kriv tega greha. Kajfesh je svetoval v' Jesufovo smert. Herodija je svoji hzheri svetovala, de naj si isvoli Janesovo glavo.

2) Greshiti velévati. — Kdor oblast ima sapovedovati, in sapové svojim podloshnim kako pregreshno rezh storiti, je tega greha kriv. David je sapovedal Joabu, de naj postavi Urijeta predej, kjer je boj nar hujshi, in naj ga popusti, de ga sovrashniki ubijejo, in de umerje. 2. Kralj 11, i5.

3) V' drugih greh pervoliti. — Kdor greh ravnotako hozhe ko drugi, v' hudobne naklepe drugih pervoli, ali v' karkoli si bodi, ki je soper boshjo sapoved ali soper dobro vest, je v'figa hudiga deleshin, kar se je sgodilo, s' njimi vred, ki so storili. Pilatush je v' Jesufovo smert pervolil. Š. Pavl pishe, de ne samo kteri hudo delajo, so smerti vredni, ampak tudi, kteri hudobnim pervolijo. Rim. 1, 29 — 32.

4) Druge v' greh napeljevati — Kdor druge

spodbada bodi si s' besedo, s' djanjem ali s' sapeljivim sunajnim obnašanjem, de se boshjimu imenu nezhašt godi, kako dolshnost opusti ali samudi, kako krivizo ali kar si bodi slabiga sgodi, se vdeleshi greha njih, ki so ga storili; on je ko hudoben duh, sapeljiviz. Jero-boam Israelski kralj je svojim podlošnim dva slata teleta moliti postavil. 3. Kralj. 12, 28.

5) Drugih grehe hvaliti. — Kdor druge slepi, de jim dopade, in sato njih slabo pregreshno shivljenje pravo imenuje, jih s' hvalo she predersnishe v' grehih stori, je nesramni perlisnjenz, in deleshin grehov hvaleniga. Takim Bog hudo shuga, in jim bo gorje. Gorje vam, kateri hudo dobro, in dobro hudo imenujete, kateri imate temo sa luzh, in luzh sa temo. Isa. 5, 20. „Gorje tem, kateri ljudem vsake starosti podglavje pokladajo; de love njih dushe.“ Ezech. 13, 18.

6) K' grehu molzhati. — Kakor je Pilatus molzhal, ker so Judje Jesufa po krivim k' smerti obsodili. Mat. 27.

7) Greh pregledati (grehov ne svari-ti). — Teh dveh grehov je vsak deleshen, kteriga flushba, stan pa ljubesen do blishnjiga veshe se hudimo vstavljati, pa is nemarnosti, mlazhnosti ali is strahu pred slabimi jesiki svojo dolshnost opusti. Heli je vedil, de se njegova finova hudobno in pohujshljivo vedeta, pa jih ni shtrafal. 1. Kralj. 3, 23.

8) Greha se deleshniga storiti. — Vdeleshi se grehov drugih, kadar v' greh pomaga, postavim: zhe tatém potuho daja, ukradene rezhi prodaja, i. t. d. od otrok in poslov rezhi

vsame, ki so jih staršem in gospodarjem ukrali, ishodilha slabih ljudi v' svoji hiši terpi, perlošnost slabim ljudem, hudo storiti, nakloni i. t. d. Taki ljudje so v' flushbi hudobniga duha, njegovi pomagavizi. Judesh pelje Jesufove sovrashnike ga lovit. Mat. 26.

9) Greh sagovarjati. — Tega greha je kriv, kateri je tako hudoben, de se sa greh poteguje, kakor de bi nizh hudiga v' njem ne bilo, de firavno je nar vezhi hudo na svetu. „Kdor hudobnimu perterdi, in pravizhniga pogubi, sta gnusoba pred Bogam.“ Prip. 17, 15.

Kdaj sploh smo ptujih grehov krivi ali deleshni?

Kadar smo krivi, de jih drugi storé, ali zhe jih od grehov ne odvernemo, ker smo jih dolshni in v' stanu odverniti.

Sakaj smo dolshni hudo odverniti, kolikor samoremo?

1) Is dolshne ljubeshni do Boga, ki se s' grehmi rasshali.

2) Is ljubeshni do blishnjiga, kateri skosi greh vezhno nefrezhen postane; ker je Bog slednimu sapovedal sa blishnjiga skerbeti. Šir. 17, 12.

3) Vezhkrat tudi is dolshnosti stanu, kakor gosposke, starshi, gospodarji in uzheniki.

Ko je greh nar vezhi hudo na svetu, is kteriga vse hudo na svetu in vezhno pogubljenje isvira, kdo naf bo od njega reshil?

Gnada boshja naf reshil od greha. Gnada boshja ali pomozh, ktero Bog greshniku sa-

voljo Jesufoviga saflushenja daje, budi, spodbada in daja mozh grešniku, greh sapustiti, pravizhno shiveti, tode grešnik more gnado boshjo radovoljno sprejeti, ji pokoren biti, si na vso mozh persadevati greh sapustiti, in svojo voljo boshji volji podvrezhi; tako bo refhen od grehov. „Jest nefrezhen zhlovek, kdo me bo refhil od telefa smerti? gnada boshja po Jesufu Kristufu Gospodu nafhim.“ Rim. 7, 25. „S' gnado boshjo pa fim, kar fim, in njegova gnada v' meni ni bila prasna, ampak fim vezh ko vfi drugi delal, ali ne jest sam, ampak gnada boshjo s' menoj.“ 1. Kor. 15, 10.

Drugi del kerfhanfke pravize: Štori dobro.

Kaj je dobro?

Dobro je vse, kar je po boshji volji, ali po boshji sapovedi.

Kaj je po boshji sapovedi?

Po boshji sapovedi so zhędnosti in dobre dela.

Kaj je kerfhanfska zhędnost sploh?

Kerfhanfska zhędnost sploh je dar, kteriga Bog dufhi s' polvezhejozho gnado daja, de zhloveshko voljo k' takim delam perpravno in nagnjeno stori, ktere so po postavi Jesufa Kristufa, in vezhniga shivljenja vredne. „Bog je kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filip. 2, 13.

Koliko je zhednost, ktere more kristjan v' djanji skasati?

Nektere so boshje kakor vera, upanje in ljubesen druge pa zhednosti sadershanja, ali djanjske.

Ali je zhlovek dolshan se v' treh boshjih zhednostih vaditi?

Dolshan je, ker v' tem obstoji shivljenje kristjana.

Kdaj je kristjan sosebnno dolshan tri boshje zhednosti obuditi?

- 1) Kakor hitro se pameti savé.
- 2) Vezhkrat v' shivljenji.
- 3) Kadar kak svet sakrament prejme.
- 4) Ob zhasu skushnjav soper te zhednosti.
- 5) Ob smertni nevarnosti in na smertni posteli.

Kako se da vera obuditi?

Vera se da tako obuditi: Moj Bog! verujem v' tebe praviga, shiviga Boga, ediniga v' natori, in trojniga v' pershonah: Ozheta, Šina, in s. Duha: verujem, de je Šin boshji, druga pershona v' sveti Trojizi sa naf zhlovek postal, terpel in umerl; de je tretji dan od smerti vstal, in de po svojim v' nebo odhodu sedi na desnizi Boga Ozheta, in bo prishel sodit shive in mertve: verujem, de je Jesus Kristus svete sakramente postavil, de nobedin bres vere in kersta, in po tem, kadar v' greh pada, bres pokore svelizhan ne bode: verujem, de je gnada boshja vsm potrebna: verujem tudi, de ti moj

Bog vse dobro s' dobrim, in vse hudo s' hudim plazhujesh, de nam nashe saflushenje samo skosi tvoje pomaga: verujem neumerjuzhnost zhloveshke dushe: verujem sadnizh tudi vse, kar si ti skosi svojo sveto katoljshko zerkev sapovedal verovati, in de sunaj nje nobedin svelizhan ne bode. Vse to pa sato verujem, ker si ti to rasodel, kateri si vezhna modrost in refniza, ki ne moresh ne goljfat, ne goljsan biti. V' ti in sa to katoljshko vero shelim shiveti in umreti. O moj Bog! poterdi me s' svojo gnado v' ti sveti veri.

Kako se da upanje obuditi?

Upanje se da tako obuditi: Moj Bog! terdno upam po saflushenji, terpljenji in smerti svojiga Gospoda in Svelizharja, Jesusa Kristusa sadobiti odpulhanje vsih svojih grehov: saupam s' tvojo gnado in pomozhjo tvojo voljo dopolniti, greha se varovati, in tako vezhno veselje in svelizhanje dosezhi. In vse to upam sato, ker si ti, moj Bog, to obljubil, kateri si vfigamogozhen, nefkonzhno dober in svest v' svojih obljubah. Moj Bog in Gospod! stori she vezhi to moje upanje.

Kako se da ljubesen obuditi?

Ljubesen se da tako obuditi: Ljubim te moj Bog! is zeliga serza, in zhes vse, sato ker si ti sam v' sebi nar vezhi, vse ljubezni in zhasni vredna dobrota in lepota. Is te ljubezni proti tebi je meni mozno shal savolja vsih grehov mojiga zeliga shivljenja; ker sim s' njimi, tebe svojiga Boga rasshalil: in sklenem od sdaj na dalej tebe svojiga Boga nikoli vezh rasshaliti,

tebi samimu shelim flushiti, tebi v' vſih rezheh dopaſti: ſvojiga bliſhnjiga hozhem ſavoljo tebe, kakor ſebe ljubiti, in tako ſhelim v' té ljubezni ſhiveti in umreti. O Bog! uſghi v' meni ogenj ſvoje ljubezni, de bom v' ſvojim ſerzu gorezho ljubesen do tvoje dobrote vedno ohranil. Amen.

Od djanſkih zhednoſt.

Ktere ſo poglavitne djanſke zhednoſti, ki jih gre kriſtjanu imeti?

Poglavitne zhednoſti ſo: 1) modroſt, 2) smer-noſt ali ſmaſnoſt, 3) praviza, 4) ſerzhnoſt. „Ako kdo pravizo ljubi: nje dela ſo nar vezhi zhed-noſti; ſakaj ona uzhi tresnoſt in raſumnoſt, pra-vizo in terdnoſt, ktere rezhi ſo ljudem v' ſhiv-ljenji k' nar vezhimu pridu.“ Mod. buk. 8, 7.

Kaj je kerſhanska modroſt?

Kerſhanska modroſt je zhednoſt, s' ktero kriſtjan k' ſvelizhanju perpravne pomozhi iſvoli in jih práv obrazha, in opuſti vſe, kar bi ga ſvelizhanje ſadobiti odvrazhevalo.

Kako ſe ſadershi modri kriſtjan?

Modri kriſtjan 1) nizh takiga ne ſtori, kar bi ga poſneji grevalo. „ſin, bres ſveta nizh ne ſtori, in ſtorjeno delo te ne bo grevalo.“ ſir. 32, 24.

2) ſkosi ſoperne ſgodbe ne bo smotljen, in ſe ne premenja; v' vſih okoljſhinah ſe ve tako ſadershati, de voljo boſhjo dopolni. „Mo-dri ni kakor zholn od viharja ſem ter tje me-

tan.“ Šir. 33, 2. „Bodite rasumni kakor ka-
zhe, in priprosti kakor golobje.“ Mat. 10, 16.

3) Modri nizzh pred ne govori in ne sto-
ri, de preudari, kaj bi utegnili is tega priti.
„Bratje, glejte, kako bi varno hodili, ne kakor
nespametni, ampak kakor pametni, odkupluj-
te zhaš, ker so dnevi hudi, nikar tedaj neum-
ni ne poſtanite, ampak saſtopite, kaj je volja
boſhja.“ Efesh. 5, 15 — 17.

4) Švoji laſtni modroſti ne upa. „Preden
kaj sazhneſh, poprej ſveſto oprafhuj, in preden
kaj ſtoriſh, poprej k' temu terden ſvet pojifhi.“
Šir. 37, 20.

5) Per vſih ſvojih delih preudari, kaj je
dobro, Bogu dopadljivo, in ga ſamore ſvelizha-
ti, ſato ſe ne ravna po ſvetu. „Ne verſite ſe po
tem ſvetu, ampak ſpremenite ſe ſkoſi ponov-
ljenje ſvojiga uma: de preudarite, ktera je do-
bra, dopadljiva in popolnoma volja boſhja.“
Rim. 12, 2.

6) Modri ſe le ſ' pametnimi tovarſhi pe-
zha. „Kdor ſe ſ' modrimi pezhha, bo moder,
kdor je pa neſpametnih prijatel, bo njim enak
poſtal.“ Prip. 13, 20.

Kaj je kerſhanska ſmernofť ali ſmaſnofť?

Kerſhanska ſmernofť je zhednofť, ſkoſi kte-
ro. kriſtjan vſe napzhno in greſhno nagnjenje v'
ſebi kroti in ſatira, in zhaſno blago in veſelje
vedno le ſ' mero vſhiva, in ſerza na - nje ne veſhe.

Ali je ta zhednofť kriſtjanu potrebna?

Slo potrebna mu je, ker njega po njego-
vi ſpazheni notori vſe ſtvari ſ' ſvojo ſapeljivo

gladkosti jo od ljubesni do Štvarnika odpeljujejo, in njegovo serze na se vlezhejo, in storé, de namest, de bi jih le is hvaleshnosti do Boga vsihval, jih vezhkrat bolj kakor Boga ljubi.

Kaj f. pismo od te zhednosti uzhi?

Š. pismo od te zhednosti uzhi, de ne sme mo mesu po njegovih sheljah strezhi, ne shelja mesa spolnovati, ampak po duhu shiveti, in se vfiga sdershati, kar posheljenje sdrashi, vse pa si persadjati, de bi ga loshej premagali, in vselej tresni in zhujezhi bili. „Glejte pa sami nase de vashe serza ne bodo preobleshene v' poshreshnosti in pijanosti in zhasnih skerbeh. Zhujte tedaj, in molite vsak zhas.“ Luk. 21, 34 — 36.

Kaj je kershanska praviza?

Kershanska praviza je zhednost, s' ktero kristjan is ljubesni do Boga vse dopolni, kar je Boga in blishnjimu dolshan.

Kaj f. pismo od pravize govori?

Š. pismo pravi: „Praviza ljudstvo povsdigne, in skosi pravizo bo kraljevi sedesh uterjen.“ Prip. 14, 34, in 16, 12. „Dajte zesarju, kar je zesarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.“ Mat. 22. 11. „Dajte vsm, kar jim gre: komur dazija, dazijo: komur zol, zol: komur strah, strah: komur zhas, zhas.“ Rim. 13, 7.

Kaj je kershanska serzhnost?

Kershanska serzhnost je zhednost, s' ktero kristjan is ljubesni boshje dobro delati sazhne in stori, zhe ravno sedershke in teshave prema-

gati more; blago in tudi shivljenje raji sgubi, kakor boshje sapovedi prelomi.

Kaj govori š. pismo od te zhednosti?

Š. pismo opominja, de se zhlovek nikogar ne sme bati, ampak de more v' dopernafhanji dobriga, in premagovanji hudiga serzhen biti.

„Ne bojite se tistih, ki telo umore, dushe pa ne morejo umoriti.“ Mat. 10, 28. „Hudobni beshi, ako ravno ga nobedin ne podi, pravizhni pa bo serzhen kakor lev bres strahu.“ Prip. 28, 1. „Kdo bo vam shkodoval, ako bote sa dobro uneti. Štrahovanja njih (*hudobnih*) se ne bojite, in ne dajte se motiti.“ 1. Pet. 3, 13. 14. To zhednost so stari Eleazar, sedem makabejskih bratov, 2. Makab. 6, 7. aposteljni in marterniki kristjanam v' sgled skasati.

Ktere zhednosti so sedmim poglavitnim graham nasproti?

1) Ponishnost napuhu, 2) Radodarnost lakomnosti, 3) Zhistost nezhistosti, 4) Ljubesen nevoshljivost, 5) Smernost shertju in samogoltnosti, 6) Poterpeshljivost jesi, 7) Gorezhnost ali aiser v' dobrim lenobi.

Kaj je ponishnost?

Ponishnost je zhednost, skosi ktero zhlovek od sebe in svojih lastnost tako sodi, kakor je, in ne gleda le svojih sosebnost, kakor napuhnjeni, in se savoljo njih ne povsdiguje zhes druge, ampak she bolj svoje napzhnosti in slabosti sposna, in se torej ponishuje?

Je prava ponishnost k' svelizhanju potrebna?

Prava ponishnost je tako potrebna, de bres nje ne bo nobedin svelizhan, ker je resniza vere, de bres gnade boshje zhlovek ne more svelizhan biti, Bog pa svojo gnado le ponishnim daje, prevsetnim se pa soper stavi. Jak. 4, 6. In Jesus pravi: „Ako ne bote postali, kakor otrozi (*ponishni*) ne pojdete v' nebeshko kraljestvo. Mat. 18, 3.

Sakaj she more zhlovek ponishen biti?

Zhlovek more pa tudi sato ponishen biti, ker ni drugiga, kakor prah in pepel, in sraven she greschnik, in kar dobriga nad seboj ima, je vse le dar boshje gnade, ne pa zhlovekova lastina. „Ako kdo od sebe meni, de je kaj ker nizh ni, sam sebe sapelje.“ Gal. 6, 3.

Kdo nas resnizhno ponishnost uzhi?

Jesus Kristus sam s' besedo in sadershanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest fim krotak in is serza ponishen.“ Mat. 11, 29. Jesus je sam sebe v' nizh storil, in podobo hlapza na-se vsel, med nevedne in greschnike prishel, zhe je ravno luzh sveta in svetnik svetnikov bil, vender sam sebi ni dopadel. Škrit, od sveta odlozhen, je shivel, in se je le takrat ozhitno pokasal, kadar se je sa zhasť svojiga Ozheta potegnil. Marijo prezhisto devizo med vfimi devizami fi je savoljo nje velike ponishnosti mater svolil. Lep isgled ponishnosti nam je tudi sveti Janes kerstnik dal, Mat. 3, 11. stotnik. Mat. 8. Peter v' zholni, Luk. 5. ozhitni greschnik, Luk. 18. in vezh drugih.

Kako se refnizhno ponishni sposna?

Še sposna: 1) saref ponishni je poterpeshljiv v' nadlogah, sopernostih, preganjanji, sovrashenji, in opravljanji, sa ref ponishni pravi v' takih okoljshinah: Grefhil fim, dobro je sa me, de fim ponishan.

2) Saref ponishni, kar dobriga nad seboj ima, sagerne kolikor je treba pred svetam, sato de ga drugi ne hvalijo, de bi nad hvalo dopadenja ne imel, in de bi tako njegovo dobro delo pred Bogam svoje vrednosti ne sgubilo. „Glejte, de svojih dobrih del ne delate pred ljudmi (njim k' videsu) fizer ne bote imeli plazhila per svojim Ozhetu.“ Mat. 6, 1.

3) Ponishni sakriva svoje napzhnosti in slabosti, pa ne sato, kakor de bi se sanizhevanja bal, ampak sato, de drugih ne pohujsha. On pokashe pa tudi svoje dobre dela ali zhednosti, tode le takrat, kadar je k' povikshanju boshje zhashti potrebno, savoljo lastne hvale pa nikoli. To storiti Jesus sam sapove. „Naj sveti vasha luzh pred ljudmi, de bodo vidili vashe dobre dela, in zhaslili Ozheta, ki je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

4) Ponishni sposna, de je grefhil, pa se ne sgovarja, ne jesi, zhe mu kdo njegove napzhnosti rasodene, ampak se veseli to slishati, kar ga ponishuje, in profi sa odpuhanje.

5) Ponishni malo govori, per delih ni sbiraven, je svojim vikshim rad in vselej pokoren, in do ljudi svoje enakosti ali slabshiga stanu postreshljiv in prijasen.

6) Ponishni nad drugimi le dobro, nad

leboj pa slabosti vidi, torej od drugih le dobro govori, in kadar hudiga dela nad blishnjim ne more sgovoriti, sgovarja njegovo misel, ali pa rezhe: morebiti se je prenaglil, Bog ve, kako velike so bile njegove skusfnjave, ali kaj bi bil she le jest v' takih okoljshinah storil, in le gnada boshja me je dosdaj pred takim greham obvarovala.

7) Ponishni is serza sa gnado boshjo profi.

Kaj je radodarnost?

Radodarnost je zhednost, ktera se v' djanji kashe, kadar zhlovek potrebnim ljudém rad, in kolikor uterpi, od svojiga da. „Dajte, in se vam bo dalo, dobro natlazhenó, verható mero.“ Luk. 6, 38. „Ne posabite pa dobrotljivosti in podarovanja: sakaj s' takimi darmi se Bogu per-kupimo.“ Heb. 13, 16. „Slehern daj ne s' shalostjo ali po sili, sakaj veseliga darovavza Bog ljubi.“ 2. Kor. 9, 6.

Kakshne so dolshnosti bogatiga zhloveka?

Šo te le:

1) Naj bo Bogu sa bogastvo hvaleshen, in naj ga sposna kakor dar njemu posojen, s' kterim je dolshan veliko dobriga storiti, ker bo mogel Bogu kdaj od svojiga bogastva odgovor dati. Vdova Tabita mu more biti sgled. Djan. apost. 9, 36 — 42.

2) Savoljo bogastva ne sme prevseten in neusmiljen biti. „Bogatim tega sveta sapovej, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na neobstojezhe bogastvo, ampak na shiviga Boga, kteri nam vsiga obilno k' vshivanju

da. De naj dobro store, bogatijo naj v' dobrih delih, radi naj podajo, s' drugimi naj delé, in naj si perpravljajo stanoviten saklad sa prihodno, de bodo dosegli vezhno shivljenje." 2. Tim. 6, 17 — 19.

Kaj je zhistost?

Zhistost je zhednost, ktera se v' djanji skashe, kadar se zhlovek vsiga prepovedaniga meseniga veselja v' mislih, besedah in djanji sdershi. „O kako lep je zhist rod, kteri se od zhednosti sveti! sakaj njegov spomin je vezhen, ker per Bogu in ljudeh hvalo ima. Buk. mod. 4, 1.

Je zhistost Bogu dopadljiva?

Zhistost je Bogu dopadljiva zhednost, in bres nje zhlovek ne pride v' nebesa.

Ta zhednost, pravijo sveti uzheniki zerkve, povikshta zhloveka zhes angele, sakaj angeli zhistost ohranijo bres vojske zhes skufhnjave, ker so zhisti duhovi, zhlovek se pa more sa njo vojfkovati. Jesus je veliko vrednost zhistosti vidno pokasal. Devizo vsih deviz, Marijo, si je mater svolil, in zhistiga Joshefa svojiga rednika.

Kaj je ljubesen?

Ljubesen je zhednost, skosi ktero se drugih dobriga in srezhe veselimo, in jim vse dobro voshimo in tudi storimo.

Kaj je smernost?

Smernost je zhednost, skosi ktero zhlovek napzhno posheljenje jedi in pijazhe v' sebi kroti, in s' mero vshiva.

Je sdershnoſt zhloveku k' velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je, sakaj pomaga mu k' sdravju, posebno pa mu prav pride, ker zhlovek ſvoje telo ſa ſtorjene grehe pokori, in ſafluſhene ſhtrafenge odvrazhuje, pa tudi pred prihodnimi grehi ſe varuje, ker ſvoje poſheljenje ſlabi, de ga toliko v' greh ne vlezhe, dela ſe vredniga gnade boſhje, bres ktere bi ſe ne mogel ne grehu ubraniti, in dobriga ſtoriti.

Kaj naj kristjan miſli, kadar ſe per kakim veſelji ſnajde?

Takrat naj na pravo in reſnizhno veſelje v' nebeſih miſli, ker ſvet ſ' vſim ſvojim veſeljem mine, in le ta, kateri boſhjo voljo ſtori, oſtane vekomaj. I. Jan. 2, 17.

Ktero veſelje more kristjanu nar vikſhi biti?

Voljo boſhjo dopolniti, more pervo in nar vikſhi veſelje kristjanu biti, kakor je Jeſuf govoril: Moja jed je, de ſtorim voljo tiſtiga, kateri me je poſlal, in de dopolnim njegovo delo. Jan. 4, 34.

Kaj je poterpeſhljivoſt?

Poterpeſhljivoſt je zhednoſt, ſkosi ktero zhlovek terpljenje in ſopernoſti v' voljo boſhjo vdane preterpi.

Ali poterpeſhljivoſt veliko pomaga?

Veliko pomaga:

1) Terpljenje polajſha. „Hvalimo ſe ſ' nadlogami, ker vemo, de nadloga poterpljenje perneſe, poterpljenje pa ſkuſhnjo, ſkuſhnja pa u-

panje, upanje pa ne oframoti. „Rim. 5, 3 — 5. „Nepoterpeshljiv bo neumnost dopernafhal.“ Prip. 14, 17.

2) Poterpeshljivost nashe saflushenje per Bogu poviksha, ker stori, de nadloge voljno poterpimo. „Menim, de terpljenje sdajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhasi, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

3) Škosi voljno terpljenje sa svoje grehe Bogu sadoštistorimo. „Tega, ki Gospod ljubi, ga pod shibo ima, tepe pa vsakiga otroka, kteriga sprejme.“ Heb. 12, 6. Rasbojnik na krishi je sposnal, de terpi, kar je saflushil. Luk. 23, 41.

Je poterpeshljivost tudi potrebna zhloveku, in kdaj posebno?

1) Tudi potrebna mu je, kadar na svojim blagi shkodo terpi. Takrat naj s' poterpeshljivim Jobam rezhe: „Nizh nisim na svet pernesel, kakor tudi nizh seboj ne ponešem. Gospod je dal, Gospod je vsel, kakor je Gospodu dopadlo, tako se je sgodilo; naj bo hvaljeno ime Gospodovo.“ Job. 1, 21.

2) V' bolesni. „Sin, ne sapusti sam sebe v' svoji bolesni, ampak profi Gospoda, in te bo osdravil. Odverni se od greha, poravnaj svoje delo in ozhišči svoje serze od vsiga greha.“ Šir. 38, 9. 10.

3) Kadar se mu zhes zhasi in poshtenje govori. Zhe je resnizhno, kar se govori, naj terpi kakor shtrafengo sa svoje napazhno sadershanje; zhe pa ni resnizhno, naj se veseli, de ima perloshnost sa Boga kaj terpeti, in si tako nebefa flushiti. „Šrezhni ste vi, kadar val bodo

kleli in preganjali, in vse hudo soper vas lashnji-
ve govorili savoljo mene: vefelite se sato, ker je
vashe plazhilo obilno v' nebesih.“ Mat. 5, 11. 12.

4) Kadar ga bres sadolshenja ljudje ne
spofштуjeje. Premagaj shelje ljudem dopasti, sa-
kaj sovrashniza je tvojiga svelizhanja, in rezi s'
f. Pavlam: „Ako bi ljudem dopadel, bi Kristu-
sov hlapez ne bil.“ Gal. 1, 10. Hvala ljudi
zhloveka pred Bogam nizh boljshiga ne stori.

5) Kadar ga sovrashniki preganjejo, in mu
krivizo in hudo delajo, kjer le morejo.

Takrat naj zhlovek ne misli na hudo, kar
se mu stori, ampak na to, de jim odpusti, jih
ljubi in jim dobro stori, kakor je Jesus sapo-
vedal in storil. „Vam pa povem, hudimu se ne
stavite, ampak kdorkoli te bo vdaril na tvoje
desno lize, temu pomoli she drugo. In kdor te
hozhe v' pravdo spraviti in tvojo suknojo vseti.
temu tudi plajsh pusti, (*rajshi, kakor de bi
se pravdal*).“ Mat. 5, 39. 40.

6) Kadar ima opraviti s' napuhnjenim in
v' sebe saljubljenim zhlovekam, ker prevsetni
hozhe, de bi vselej le njegova veljala. Prepri-
s' takim ljudem nikoli dobriga ne stori, she
dobre rezhi je boljshi molzhati, kadar se vidi,
de jih blishinj ne bo poterdil in gori vsel. „Svoje
usta fim obersdal, fim omolknil, in fim v' svoji
ponishnosti tudi dobro samolzhal.“ Pf. 38, 2. 3.

7) Kadar ima opraviti s' togotnim, jesnim
zhlovekam. Š. Duh pravi: „Ne delaј prijasnosti
s' jesi podvershenim zhlovekam, tudi se ne pe-
zhaj s' togotnim mosham, de se njegoviga sa-
dershanja ne nauzhish, in perloshnosti ne do-
bish svojo dusho pohujshati.“ Prip. 22, 24. 25.

„Sladka beseda veliko prijatlov napravi; in vtolashi sovrashnike, in dobriga zhloveka prijasen jesik obilno dobriga pernese.“ Šir. 6, 5.

8) Je treba poterpeshljivosti per nehvaleshnih, kterim se je dobro storilo. „V' svoji poterpeshljivosti bote svoje dushe ohranili.“ Luk. 21, 19.

9) V' dolshnostih svojiga stanu in v' vsakdanjih krishih.

Kaj je gorezhnost ali ajfer v' dobrim?

Je zhednost, skosi ktero kristjan vesel vse stori, kar boshjo zhaft in svelizhanje dushe sadene.

Kako se sposna kristjan, de ima ajfer k' dobrimu?

De 1) tak kristjan rad boshjo besedo poslusha, ne is navade, ampak is serzhne shelje, de bi sposnal in storil, kar je Bogu dopadljiviga, torej jo v' dobrim serzu ohrani.

2) Od boshjih rezhi rad in vesel govori.

3) Še tudi per drugih sa boshjo zhaft poshene.

4) V' molitvi svoji troshta in mozhi ishe, torej rad moli.

5) Veselje sveta in prasni pogovori so mu soperni, torej je le rad med poboshnimi.

6) Vsako dobro delo ga veseli, sato skerbi, kako bi samogel prav veliko dobriga storiti, vsak greh zherti, sato ga odverne, kjer in kakor ga po refnizi odverniti samore.

Je gorezhnost k' dobrimu potrebna?

Potrebna je, de premagujemo lenobo k'

dobrim, in postanemo sveti, ker naš je Bog k' svetoſti poklizzal. Efesh. 1, 4.

Ktere dolſhnoſti je Jeſuf Kriſtaſ poſebno perporozhil?

Le te: 1) Nar prej boſhjiga kraljeſtva in njegove pravize iſkati. 2) ſam ſebe ſatajiti. 3) ſvoj kriſh noſiti. 4) ſa Kriſtuſam hoditi. 5) Krotak in poniſhen biti. 6) ſovraſhniko ljubiti, dobro ſtoriti tem, kteri naſ ſovraſhijo, moliti ſa te, k' naſ ſhalijo in preganjejo.

Kaj ſe pravi boſhjiga kraljeſtva in njegove pravize iſkati?

Œe pravi: Jeſuſov nauk ſmiraj bolj ſpoſnovati, po njem na tanko ſhiveti, in tako boſhje ljubeti, gnaſe in vezhniſa ſvelizhanja ſe vredniſa delati.

To vidimo Jeſuſa ſtoriti, na ſvet je ſavoljo naſhiga odreſhenja in ſvelizhanja priſhel, uboſhno je ſhivel, preganjanje terpel, kervavi pot potil, ſ' ternjem kronan, kriſhan in umorjen bil. Vſe to je ſa naſ terpel, de bi mi v' boſhje kraljeſtvo priſhli. Zhe ſi je Kriſtuſ ſa naſhe ſvelizhanje toliko perſadjal, moremo tudi mi pred vſim drugim narprej boſhjiga kraljeſtva iſkati, in ſi vſe perſadjati, de ga ſado-bimo, ſakaj vſe druge je nam ſaſtonj, zhe ne-beſa ſgubimo.

Kaj ſe pravi ſam ſebe ſatajiti?

Œe pravi ſvoje greſhno nagnjenje ſatirati, huſo opuſtiti, zhe nam ſhe toliko dobizhka in veſelja obeta, in dobro ſtoriti, zhe je nam ſhe tako ſoperno. „Ako kdo hoſhe ſa menoſj priti,

naj sataji sam sebe.“ Luk. 9, 23. „Kteri so pa Kristufovi, so svoje meso krishali s' grehi in sheljami vred.“ Gal. 5, 24. Postavim, ko bi bil rasshaljen, nagnjenje te k' jesi fili, ti pa ne storish, kar natora, ampak kar Bog hozhe, se ne jesish, slabiga ne vofhish in ne govorish, labo perloshnost sapustish, takrat fi sam sebe satajil.

Je satajenje samiga sebe vsakterimu potrebno?

Vsakimu zhloveku, naj bo pravizhen, gresnik ali spokornik je potrebno.

Sakaj pravizhnimu?

Sato, ker nagnjenje k' hudimu smiraj tudi v' pravizhnim ostane, ktero zhe dalej mozhnejshi perhaja, zhe se mu nasproti ne stavi, in nar svetejshiga zhloveka v' velik greh sapelje. Shaloften sgled k' poterjenju te resnize so nam šavl, David, šalomon, Judesh Ishkarijot.

Sakaj gresniku?

Sato, de bi od Boga gnado sadobil, de bi se spreobernal, bres satajenja samiga sebe pa svojiga shivljenja spreoberniti ne more; on more vse sapustiti, kar mu je bilo perloshnost k' grehu, ali drugim k' pobujshanji. Zhe je ravno vse to teshko, se vender sgoditi more, ker bres tega ni resnizhniga poboljshanja, in ravno sato tudi svelizhanja ne.

Sakaj spokorniku?

Dokler je she greh delal, mu je bilo satajenje samiga sebe potrebno, de je gnado od Boga sadobil, sdaj mu je potrebno, de gnado boshjo ohrani. Zhe gresnik tudi greh sapusti,

pa nagnjenje k' hudim grešnikom ne sapsi, torej se more satajevati.

Š. Pavl je bil sa ref popolnoma spreobnjen, in ves Bogu vdan, in kakšen sgled satajenja samiga sebe daja vsem spokornikom, ker govori. „Tarem svoje telo, in ga v' lushnost devam.“ I. Kor. 9, 27.

Kaj je svoj krish nositi?

Svoj krish nositi je bolesen, uboshtvo, nefrezho in vřako sopernořt voljno in řanovitno terpeti.

So krishi kristjanam k' pridu?

Šo k' velikimu pridu:

1) Zhe krishe voljno terpimo, Bogu sa svoje grehe sadořtujemo.

2) Brumnish, pravizhnish in Bogu dopadljivish perhajamo. „Kakor slato v' ognji, tako řkufha Gospod řerza.“ Prip. 17, 3.

3) Ši vezhi krono v' nebesih řkosi voljno terpljenje saflushimo. Torej vdajmo se vselej v' voljo boshjo, naj poshlje Bog, karkoli hozhe zhes nař, de bomo po premaganih zlo majhnih nadlogah ředajniga řivljenja vredni vezhne nestrohljive krone. „Řdorne vsame řvojiga krisha, in ne hodi sa mano, ni mene vreden.“ Mat. 10, 38.

Kaj ře pravi sa Kristusam hoditi?

Še pravi, po njegovim sgledu řiveti; to je, vse nařhe miřli, řesede in djanje morejo řesufovim enake biti. „Řest řim luzh řveta, řdor

sa mano hodi, ne hodi po temi, ampak bo imel luzh shivljenja.“ Jan. 8, 12.

Kako nas Jesus Kristuf krotkost in ponishnost uzhi?

S' besedo in sadershanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotak in is serza ponishen.“ Mat. 11, 29. Polvaril je Jakoba in Janeasa, ker sta hotla oginj is nebef sprofiti, de bi bil poshgal mesto, v' ktero Jesusa niso hotli sprejeti. Kristuf poln krotkosti jima rezhe: „Ne vesta kteriga duha sta.“ Luk. 9, 55.

Sakaj smo dolshni sovrashnike ljubiti?

1) Ker so sovrashniki nashi ravno tako, ko mi, otrozi boshji, po podobi boshji stvarjeni, od Jesusa odresheni, in namenjeni sa nebefa.

2) Ker Jesus sapove sovrashnike ljubiti, in jim is serza odpustiti. „Ljubite tudi svoje neprijatle, storite dobro tem, kateri vas sovra-shijo, in molite sa te, kateri vas preganjejo in krivo dolshé, de bote otrozi svojiga Ozheta, kateri je v' nebefih.“ Mat. 5, 44. Kristuf je s. Petru rekel, de naj blishnjimu sedem desetkrat, to je vselej odpusti. Mat. 18, 21. 22.

3) De odpushtanje svojih grehov od Boga sadobimo. Kristuf nas to she v' ozhenashu uzhi, ker molimo po njegovi sapovedi: „Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpushtamo svojim dolshnikam.“ Mat. 6, 12. Ravno tako se to tudi is preglihe od hlapza vidi, ki je bil svojimu Gospodu deset tavshent talentov dnarjev dolshan. Ker Kristuf na sadnje pravi: Ravno tako bo tudi moj nebeshki Ozhe vam storil, ako ne bote

odpuščili vsakrteri svojimu bratu is svojih serz.“
Mat. 18, 23 — 35.

4) Moremo svoje sovrashnike ljubiti, de so nashe druge dobre dela Bogu dopadljive, sakaj tako dolgo, dokler sovrashnikov ne ljubimo, tudi nashe dobre dela Bogu dopasti ne morejo. Satorej pravi Kristuf: „Kadar svoj dar k' altarju pernefesh, in se tam spomnifsh, de tvoj brat kaj soper tebe ima, pusti ondi svoj dar, in pojdi popred se spraviti s' svojim bratom, in potlej pridi, in daruj svoj dar.“ Mat. 5, 23. Ako bote ljubili te, kateri vas ljubijo, kakshno plazhilo bote imeli? ali ne delajo tega tudi zolnarji. Mat. 5, 46.

5) Šmo dolshni sovrashnike ljubiti, de nebeshkiga Ozheta posnemamo, kateri pusti svoje sonze is-hajati zhes hude in dobre, in kateri desh poshilja zhes pravizhne in krivizhne. Mat. 5, 45. In rayno tako tudi vemo, de je Jesus she na krishi sa svoje sovrashnike molil. Luk. 23, 34.

Kaj naj storimo, de bomo loshej sovrashnike ljubili?

1) Še moremo varovati, de se v' svojih sodbah ne prenaglimo. in de si kakiga zhloveka sovrashnika ne mislimo, dokler se v' resnici ne preprizhamo, de nam shkodovati hozhe. Prava ljubesen, (*pravi f. Pavl*), ne misli huda. I. Kor. 13.

2) Moremo blishnjiga she sami pred seboj isgovarjati, de morebiti tako hudo ni mislil, ali de she zlo vedil ni, de nas bo to, kar je govoril ali storil, rasshalilo; ali de se je more-

biti prenaglil, ali pa še popolnoma is nevednosti storil. „Ozhe! odpusti jim, sej ne vedo, kaj delajo.“ Luk. 23, 34.

3) Še moremo spomniti, da nam tudi sovrashniki veliko k' dobrimu perpomorejo. Sakaj oni nam perloshnost dajo, da se bolj sami sebe sposnamo, ker nam marskaj ozhitajo, sa kar pred nismo vedili, in kar nam je lastna ljubesen smiram perkrivala. Šovrashniki nam dalej perloshnost dajo, da svojo lastno ljubesen premagamo, da pokoro delamo, da sa nebesa vezh storimo, in da se bolj v' poterpeshljivosti in v' ponishnosti vadimo. „Tistim, kateri Boga ljubijo, (*pravi f. Pavl*), vse k' dobrimu tekne.“ Rim. 8, 28.

4) Moremo sovrashnikom dobro storiti, da jih spet v' priyatle spreobrnemo. „Ako bo tvoj sovrashnik lazhen, nafiti ga, ako bo shejin, daj mu piti, sakaj tako bosh sherjavzo na njegovo glavo spravljal, in Gospod bo tebi povernil.“ Prip. 25, 21. 22.

Kaj gre še k' keršhanski pravizi?

K' keršhanski pravizi gre še tistih osem prelepih zhednost, ktere je Kristuf v' svoji pridigi na gori uzhil, in saveljo kterih je tiste, ki jih imajo, frezhne imenoval, in ktere se ravno sato svelizhanske zhednosti imenujejo.

Ktere so te svelizhanske zhednosti?

Te le: 1) Blagor ubogim v' duhu, ker njih je nebeshko kraljestvo.

2) Blagor krotkim, ker semljo bodo posedli.

3) Blagor shalostnim, ker potroshtani bodo.

4) Blagor jim, kateri so lazni in shejni pravize, ker naiteni bodo.

5) Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli.

6) Blagor jim, kateri so zhistiga serza, ker Boga bodo gledali.

7) Blagor mirnim, ker otrozi boshji bodo imenovani.

8) Blagor jim, kateri savolj pravize preganjanje terpe, ker njih je nebesko kraljestvo.

Kteri so ubogi v' duhu?

Ubogi v' duhu so: 1) tisti, kateri so ref uboshni, in kateri obogatiti ne shelé, in svoje uboshtvo s' voljo prenas'hajo.

Ubogi v' duhu so pa, 2) tudi lahko bogati in premoshni, kateri na to, kar imajo, svojiga serza ne navesujejo, in kateri so savoljo Boga vse svoje blago sgubiti perpravljeni, in ga ravno sato sebi in drugim v' svelizhanje obrazhajo. Taki ubogi v' duhu, desiravno bogati, so bili: Job, Abraham, kralj David, aposteljni in prvi kristjani, ki so se savoljo Kristusove vere vsmu bogastvu odpovedali. — Tisti mladenzh pa, kateri je Kristusa vprashal, kaj de naj stori, de bo nebesko kraljestvo dosegel, in kterimu je Kristus rekel, de naj vse svoje premoshenje proda, de naj denarje med uboge rasdeli, in de naj sa njim hodi, ni bil ubog v' duhu, sakaj shalostin je bil teh Kristusovih besedi ravno sato, ker je bolj svoje premoshenje ljubil, kakor pa de bi bil sa Kristusam hodil.

Ali je stan ubogih sanizhljiv stan?

Stan ubogih ni sanizhljiv, kar 1) she lahko is tega sklenemo, ker si ga je bil Jesus sam isvolil; ako ravno je stvarnik vsih rezhi, kralj nebes in semlje, je le vender smiram od svojiga rojstva noter do sadnjiga sdihleja v' uboshtvi shivel, in tudi uboshne aposteljne in uzhenze imel.

Stan ubogih 2) ni sanizhljiv, ker je Jesus uboge posebno ljubil. Ko so bili Janesovi uzhenzi Jesusa vprashat prishli, kdo de je, zhe je on Mesija sveta, ali de naj drugiga zhakajo? jim je tako odgovoril: Pojte in povejte Janesu: Slepi vidijo, glubi slishijo, kruljevi hodijo, in ubogim se evangeli osnanuje.

3) Uboshtvo pelje k' popolnamaſti, kakor je Kristuf mladenzhu povedal rekozh: „Ako hozheſh popolnama biti, pojdi, prodaj, kar imaſh, in daj ubogim, in boſh saklad v' nebesih imel.“ Mat. 19, 21.

4) Uboshtvo je lahko nar lepſhi pokora. Zhe zhlovek svoje uboshtvo s' voljo prenaſha, si s' njim lahko vezhno nebeshko veselje saflushi.

5) Uboshtvo zhloveka marſkakih hudob obvarje, in mu perloſhnoſt da bolj na Boga miſliti, in svojiga serza na poſvetne rezhi ne navesovati.

Kteri ſe imenujejo krotki?

Tiſti, kteri ſe ne raserdé, zhe jih kdo shali, kteri hudo s' hudim ne vrazhujejo, ampak vse voljno preterpé, in v' miri svoje duſhe oſtanejo.

Je krotkoſt kriſtjanu potrebna?

Krotkoſt je kriſtjanu potrebna, sato, ker

ga malopridni, nevkretni in svojoglavni ljudje vezhkrat shaliyo, in ker vezhkrat med takimi shiveti more. Jesus je svojim apostelnjam rekel: „Poshljem vas, kakor ovze v' fredo volkov.“ Mat. 10, 16.

Sakaj tedaj Kristus krotke frezhne imenuje?

Sato, ker so v' reznizi frezhni, sakaj njih ferzé 1) nobeniga takiga nepokoja nima, kteri-ga jesen zhlovek obzhuti.

2) Ker to malo, kar imajo, v' lepim mi-ru vshivajo.

3) Ker bodo Gospodove dobrote v' deshe-li shivih (*to je v' nebesih*) vidili.

Ktere shalofne Kristus frezhne imenuje?

1) Tiste, kteri zhes svoje ne le samo smertne ampak tudi majhne grehe shalujejo.

2) Kteri so savoljo svojih, s' grehi pomnoshenih, hudih sheljá shalofni.

3) Kteri savoljo pomankljivosti per svojih dobrih delih shalujeja, ker jih niso vselej is zhisle ljubesni do Boga dopernashali.

4) Kteri savoljo velikih skufhnjav in pre-greshnih nevarnost, v' kterih se snajdejo, sdi-hujejo, in she vsi po nebesih hrepéné.

5) Kteri nad grehi drugih shalujejo.

Sakaj more zhlovek nad svojimi smertnimi grehi shalovati?

Sato, ker je smerten greh sa zhloveka nar vezhi hudo; ker s' smertnim graham sgubi gna-do boshjo, boshjo prijasnost, pravizo do ne-

beshkiga kraljestva, in se vezhniga pogubljenja vredniga stori.

Sakaj more zhlovek tudi zhes svoje majhine grehe shalovati?

Sato, ker tudi majhini grehi Boga shaliyo, in ker ga tudi majhini grehi od boshje ljubesni odvrazhejo, de Boga tako ne ljubi, kakor ga je dolshan ljubiti.

Kteri se imenujejo lazhni in shejni pravize?

Tiski, kteri po resnizah in po brumnim shivljenji ravno tako hrepene, kakor lazhni po jedi in shejni po pijazhi hrepene. Taki, defiravno so pravizhni, si persadevajo, de bi she pravizhnishi bili, in njih persadevanje ni sahtonj, ker sadobé, kar shele.

Kdaj je kristjan milostljiv?

Takrat, kadar svojimu blishnjimu v' duhni in telesnih potrebah pomaga. To se sgodi, zhe blishnjimu kaj k' brumnosti perpomore, zhe pohujshanje odvrazha, nevedniga poduzhi, mu kak dober svet da, in ga na dobro opominja. Ravno tako tudi na telefonu, zhe ga nesre zhe varuje in mu k' srezhi pomaga.

Komu je kristjan milost skasati dolshan?

Vsakinu zhloveku bres raslozhka, kakor je tudi nebeshki Ozhe proti vsm, proti dobrim in hudobnim milostljiv. „Semlja je polna Gospodoviga usmiljenja.“ Psalm 118, 64.

Satorej more:

1) S' ubogimi prijasno govoriti, jih v'

nadlogah tolashiti, in jim po svojim premoshe-
nji pomagati.

2) Usmiljen proti grešnikom biti, jih sa-
volj njih shviljenja ne sovrashiti, ker so le usmi-
ljenja in objokovanja vredni. Špomniti se mo-
re, de bi morebiti on she hudobnišhi bil, zhe
bi v' ravno takih okolshinah bil, in zhe bi ga
Bog s' svojo gnado ne podpiral.

3) Usmiljen biti proti svojim sovrashni-
kam jim is serza odpuštiti, se s' njimi spraviti,
in sa-nje moliti.

4) Usmiljen biti proti svojim vikshim, sa-
kaj tudi vikshi so mnogim slabostim podvershe-
ni, tudi oni se lahko v' kaki rezhi pregreshe.
Torej je dolshnost s' njimi poterpljenje imeti,
jih sgovarjati, njih prestopke sakrivati, in se
nikoli predersniti jim savoljo tega nepokorshi-
no skasati.

5) Usmiljen biti proti podloshnim, ker
imajo po besedah svetiga pisma tudi oni Gospo-
da v' nebesih, kateri na stan nobeniga ne gleda.
Efesh. 6, 4,

6) Usmiljen biti tudi proti mertvim, sa-nje
moliti, in druge dobre dela sa-nje Bogu ofrati.

Ktere imenuje Kristus zhistiga serza?

Tiste, kateri niso le v' svojim sunænim sa-
dershanji zhisti, ampak tudi v' svojih mislih
in v' svojih sheljah. Taki she na tem svetu
Boga bolj sposnajo, in v' nebesih ga bodo ve-
komaj od oblizhja do oblizhja gledali, in ve-
komaj vshivali.

Ktere imenuje Kristus mirne?

Tiste, kateri blishnjimu radi odjenjejo in se s' njim spravijo, in tudi rajši krivizo terpé, kakor de bi jo delali.

Koliko sort je pravi mir?

Pravi mir je trojni, mir s' Bogam, sam s' seboj, in s' svojim blishnjim.

Kdaj ima zhlovek mir s' Bogam?

Takrat, kadar po njegovi sveti volji, to je, po njegovih s. sapovedih shiví, sakaj greh mir med Bogam in zhlovekam vselej rasdere.

Kdaj je zhlovek v' miri sam s' seboj?

Takrat, kadar je njegova vest mirna, in mu nizh hudiga ne ozhita. „Tisti, kateri tvojo postavo ljubijo, imajo velik mir, in nizh jih ne pohujsha. Psalm 118, 165.

Kdaj ima zhlovek mir s' blishnjim?

Kadar s' njim prijasno, sloshno shivi, in se ne prepira, ampak njegove slabosti s' ljubeshnijo prenassha.

Kaj more kristjan storiti, de v' miri s' blishnjim shivi?

More vse opustiti, kar ljubesen do blishnjiga smanjshuje, in vse storiti, kar ljubesen do blishnjiga ohrani. V' to je pa posebno ponishnost, krotkost, poterpeshljivost in persaneshljivost potrebna.

Kdaj je mir goljufen?

Takrat, kadar zhlovek svojimu posheljenju

in svojimu nagnjenju pervoli, in svojo vest tako sadušhi, de v' nji nobeniga nepokoja ne zhuti. „Sa hudobne ni miru, pravi Gospod po pre-roku.“ Isaija. 48, 22.

Kaj se pravi savoljo pravize preganjan biti?

Se pravi, savoljo Boga, savoljo njegovih svetih rezniz, ali savoljo brumniga shivljenja kake sopernošti preštati. Takim Kristuf posebno plazhilo obeta rekozh: „Veselite se, in od veselja poskakujte, sakaj vashe plazhilo je obilno v' nebesih. Mat. 5, 12. In sveti Peter pravi: „Ako bote savoljo Kristusoviga imena sašramo-vani, bote frezhni, sakaj nad vami pozhiva, kar je hvale, zhasti in mozhi boshje, in njegovi duh.“ 1. Petr. 4, 14.

Od dobrih del in njih saflushenja.

Kaj je dobro delo kristjana?

Je tako djanje, ktero je Bogu prijetno, in ktero zhloveku v' svelizhanje flushi.

So dobre dela v' svelizhanje potrebne?

Potrebne so: 1) sato, ker je zhlovek she sato stvarjen? de bi s' dobrimi deli Bogu flushil, in si nebefa saflushil. „Blagor mertvim, kateri v' Gospodu umerjo, sakaj njih dela gre-do sa njimi.“ Škriv. rasod. 14, 13.

2) Ker je vera bres dobrih del rayno ta-ko mertva, kakor truplo bres dušhe. Jak. 2, 20 — 26.

Kaj s' dobrimi deli sadobimo?

1) Dobre dela gnado boshja v' zhloveku mozhnejshi store, in ga k' popolnamasti peljejo. „Vidish (*pravi f. Jakop od Abrahama*) de je vera s' njegovimi deli delala, in is del je vera popolnoma postala.“ Jak. 2, 22.

2) Beg je takim, kateri dobro delajo, vezhno plazhilo obljudil. „Tisti, kateri so dobro storili, bodo prishli (is svojih grobov) k' shivljenju, ti pa, kateri so hudo delali, k' obsojenju.“ Jan. 5, 29. „Kdor stori voljo mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih, tisti pojde v' nebesko kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

Samore zhlovek is svoje lastne mozhi dobre dela delati?

Dobrih del, kakorshne so k' svelizhanju potrebne, in per Bogu saflushenja vredne, zhlovek is svoje lastne mozhi ne more delati, temuzh le s' gnado boshjo. „Ne kakor is sebe, ampak nasha mozh je is Boga.“ 2. Kor. 3, 5.

Kako se morejo dobre dela opravljati?

1) V' stanu gnade boshje, 2) radovoljno, 3) ne is sgolj natornih in nezhimernih nagibkov; postavim ne savoljo hvale ljudi, ali savoljo kakiga zhasniga dobizhka, ampak le savoljo Boga.

Fariseji so bili per vsih svojih dobrih delih, per vsih svojih dolgih molitvah, in ojsrih postih gnusoba pred Bogam, sato, ker so vse to le savoljo ljudi pozheli, de bi jih bili hvallili. Satorej pravi Kristuf: „Povem vam, ako vasha praviza ne bo obilnishhi, kakor pismarjov

in farisejov, ne pojdete v' nebesko kraljestvo.“
Mat. 5, 20.

Ktere so nar imenitnihi dobre dela?

Nar imenitnihi dobre dela so: molitev, pošt in ubogajme dajati. „Boljši je molitev s' poštam in almoshno, kakor saloge slata spravljati.“ Tob. 12, 18.

Kaj sapopade v' sebi molitev?

Molitev v' sebi sapopade vse bogabojezhe premišljevanje, vsak dober sklep, vsako lepo djanje, ki se Bogu k' zhašči štori, in s' besedo vse, kar se savoljo Boga pozhne. „Molitev bres prenehanja.“ 1. Tef. 5, 15.

Kaj sapopade v' sebi pošt?

Pošt ne sapopade le samo tega, de se zhlovek po sapovedi katoliške zerkve ob sapovedanih poštnih dnevih v' jedi in pijazhi kaj perterga, ampak sapopade vse, kar zhlovek svojimu posheljenju nasproti štori. Pošt je, zhe zhlovek svoje hudo nagnjenje krotí, svoje pozhutke satira, si marskako posvetno dopušheno veselje odrezhe, in druge take spokorne dela dopernasha.

Kaj je almoshna?

Vsaka dobrota, ktera se blishnjimu ali na truplu ali na dushi škashe.

Ali je ubogajme dajati sapovedano, ali je le svetovano?

Ubogajme dajati je sapovedano, torej dolshnost ker:

1) Nam to Bog she v' starim in tudi v' novim testamentu velevala. „Šin, ne odtegni mu daru, in ne odverni svojih ozhi od ubogiga, ne sanizhuj lazhniga, in ne rasshali ubogiga v' njegovi potrebi, ne shali revniga serza, in potreb-nimu ne odlashaj daru dati.“ Šir. 4, 1 — 6. „Dajte ubogajme od tega, kar imate.“ Luk. 11, 41.

2) Ker smo blishnjiga tako, kakor sami sebe ljubiti dolshni, ljubesen pa se more v' djanji skasati. „Ako bi kdo premoshenje tega sveta imel, in bi vidil svojiga brata, de je v' potrebi, in bi svoje serze pred njim saperl, kako prebiva boshja ljubesen v' njem? — Ne ljubimo s' besedo, tudi ne s' jesikam, ampak v' djanji in v' refnizi.“ I. Jan. 3, 17. 18.

3) Ker Kristuf tistim, kateri ubogajme ne dajejo, vezhno gorje shuga rekozh: „Poberite se prekleti v' vezhni oginj, kateri je hudizhu in njegovim angelam perpravljen. Sakaj jest sim bil lazhen, in me niste nasitili, jest sim bil she-jin, in me niste napojili, jest sim bil ptuj, in me niste pod streho vseli, jest sim bil nag, in me niste oblekli, i. t. d. Mat. 25, 41 — 46.

4) Is hvaleshnoſti proti Bogu, ktero nar bolj s' tem skashemo, zhe smo tako, kakor je on nam dober, tudi mi drugim, njegovim otrokam, dobri. Vse kar revnim storimo, je po besedah samiga Jesusa ravno tako, kakor, de bi bili njemu storili. Mat. 25, 40.

Ali ſo le bogati ubogajme dajati dolshni?

Vſak je ubogajme dajati dolshan, kolikor uterpi. „Kakor boſh premogel, tako bodi uſmi-ljen; zhe boſh veliko imel, obilno dajaj, zhe

bosh malo imel, glej de tudi malo rad podelish.“ Tob. 4, 8. 9.

Po kateri versti se more ubogajme dajati, kadar zhlovek ne more vsim kaj?

Tistim, kterim je vezhi fila, se more dati pred, kakor drugim, svoji uboshni shlahti pred kakor ptujim, brumnim pred kakor pregresnim, bolnim pred kakor sdravim, delavnim pred kakor sanikernim, domazhim pred kakor nesnanim.

Ali je ubogajme deliti zhloveku k' velikim pridu?

K' velikim pridu mu je, sakaj zhe ubogajme daje sadobi: 1) odpushtanje grehov, gnado boshjo in vezhno shivljenje. „Almoshna od smerti reshi, in ona je, ktera grehe sbrishe, in pomaga najti milost in vezhno shivljenje.“ Tob. 12, 9. „Blagor temu, kteri se ubogiga in fromaka usnili, Gospod ga bo ob hudim dnevu obvaroval, in ga bo na semlji frezhniga storil. Psalm 40, 1. 2. Dajte ubogajme od tega, kar imate, in vse vam bo zhisto. Luk. 11, 41. Korneli je bil savoljo almoshne gnado prave vere in svelizhanja dosegl. Torej mu je rekel angel: „Tvoje molitve in almoshne so prishle v' spomin pred Bogam.“ Apost. djan. 10, 4.

Kako se more ubogajme dajati?

Ubogajme se more dajati: 1) Is ljubesni. 2) Od svojiga premoshenja. 3) S' veseljem, bres godernjanja in ozhitanja. 4) Ne savoljo hvale ali savoljo kakiga drugiga zhasniga dobizhka. 5) Po pameti, to je, de je potrebam

ubogiga permerjeno. „Kadar ubogajme dajesh, ne trobi pred seboj, kakor hinavzi delajo, de bi bili hvaljeni. Gotovo vam povem, oni so prejeli svoje plazhilo. Kadar ubogajme dajesh, naj ne vé tvoja leviza, kaj dela tvoja desniza, de bo tvoja almoshna na skrivnim, in tvoj Ozhe, kateri na skrivnim vidi, ti bo povernil.“ Mat. 6, 2.

Ktere so telefne dobre dela?

Te le: 1) Lazhne nasititi. „Lomi lazhnemu svoj kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v' svojo hisho.“ Jes. 58, 7.

2) Shejne napojiti. „Kdorkoli bo piti dal komu is tih majhnih en kosarz mersle vode v' imenu uzhenza, resnizhno vam povem, de ne bo sgubil svojiga plazhila. Mat. 10, 42.

3) Popotne prenozhevati. Tako je delal Abraham, Lot. Mos. 18 in 19.

4) Nage oblezhi. „Kader nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa.“ Isa. 58, 7. „Kdor ima dve suknji, naj da eno temu, kateri nobene nima.“ Luk. 3, 11.

5) Bolnike obiskovati. „Ne bodi len bolnika obiskati, sakaj s' tem bosh v' ljubesni poterjen.“ Šir. 7, 39.

6) Jetnike reshiti. „Šim bil vjet, in ste k' meni prishli.“ Mat. 25, 36.

7) Merlizhe pokopovati.

Je sadoſti, zhe je bolniki le obishejo?

To ſhe ni ſadoſti, ampak bolnike je treba tolashiti, jih k' voljnemu poterpljenju opomi-

njevati, de naj se v' boshjo voljo vdajo, in de naj svoje teshave v' duhu pokore prenašhajo. Per bolnikih se je varovati posvetnih pogovorov in vfiga, kar bolnika od Boga odvrazha.

Je merlizhe pokopovati dobro delo?

Dobro delo je, zhe se is prave kershanske ljubesni sgodi.

Kako nam je Bog to rasodel?

Po angelu Rafajelu, kteri je Tobiju tako govoril: „Kadar si s' s'olsami molil, in mertve po dnevi v' svoji hifhi perkrival, po nozhi pa pokopoval, sim jest tvojo molitev pred Gospoda nosil.“ Tob. 12, 12.

Kaj more kristjan storiti, kadar mertviga k' grobu spremlja?

More sa njegovo dusho moliti, in sraven tudi na svojo smert in na nesnano uro misliti, ktera bo tudi njega is sveta vsela, sato de ga ne bo neperpravljeniga najdla.

Bo dobro tem sodni dan, kteri telefne dobre dela dopernashajo?

Dobro in lahko jim bo, sakaj pravizhni sodnik jim porezhe: Pridite, vi ljubi mojiga Ozhetta, in prejmite kraljestvo od sazhetka sveta vam perpravljeno. Sakaj lazhen sim bil, in vi ste me nasitili. — Resnizhno vam povem, karkoli ste storili nar manjshimu mojih bratov, to ste meni storili.“ Mat. 25, 34 — 29.

Kako bo pa neusmiljenim sodni dan?

Štrahno hudo jim bo, ker jim boshji sod-

nik porezhe: Poberiti se spred mene, vi pre-kleti, v' vezhni oginj, ki je hudizhu in vsm njegovim angelam perpravljen. Sakaj jest sim bil lazhen, in me niste nasitili. — Resnizhno vam povem, karkoli niste storili enimu smed teh nar manjshih, meni niste storili. Mat. 25, 41 — 45.

Je sadoſti le sa truplo blishnjiga ſkerbeti?

To ſhe ni sadoſti, ampak ſhe bolj, kakor sa truplo, ſe more tudi sa njegovo duſho ſkerbeti.

Ktere ſo duhovne dela miloſti?

2) Greſhnike ſvariti. 2) Nevedne uzhiti. 3) Tem kteri dvomijo ali zvibljajo dober ſvet dati. 4) Shaloſtne troſhtati. 5) Krivizo voljno terpeti. 6) Tem, kteri naſ raſſhalijo, is ſerza odpuſtiti. 7) Sa shive in sa mertve Boga profiti.

Ali je greſhnike ſvariti dobro delo?

To je prav dobro delo, ker ſe s' tem blishinj vezhkrat is poti pogubljenja na pot ſvelizhanja perpelje. „Bratje! ako bo kdo od kakiga greha prenaſljen, takiga vi, kteri ſte duhovni, poduzhite v' duhu krotkoſti.“ Gal. 6, 1. „Bratje moji! ako bo kdo med vami od reſni-ze ſaſhel, in ga bo kdo naſaj vernil, naj vé, de kdor greſhnika verne od njegove krive poti, reſhi njegovo duſho od ſmerti, in pokrije veliko ſhtevelo grehov.“ Jak. 5, 9. 10.

Kako more kriſtjan ſvojiga blishnjiga ſvariti?

ſvariti ga more vſelej s' ljubeshnijo in s' krotkoſtjo, ob pravim zhaſu in na pravim kraji, in more tudi po ſvarjenji s' njim prijaſen biti.

Tako je Natan Davida. 2. Kralj. 12, 7. Elija Judovsko ljudstvo. 3. Kralj. 18, 22. Janes kerstnik Herodesha. Mat. 14, 4. sveti Štefan Jude svaril. Apost. djan. 7, 51.

Švariti torej ga ne sme nikoli is jese, ali nevošhljivosti, in tudi ne, zhe preprizhan ni, de je blishinj refnizhno tega kriv, kar je obdolshen. Švariti ga ne smé takrat, kadar ni blishinj svarjenja poslušhati perpravljen, ne v' prizho drugih, de ga she bolj ne rasferdi in ne rasshali, tudi ne smiram eno sa drugim in preterdo, sakaj tako svarjenje nikoli dobriga ne stori. In kar se she posebno posabiti ne sme, je, de kdor s' pridam svariti hozhe, naj svarjenje s' molitvijo sklene, „Štarshiga ne smerjaj, ampak profi ga kakor ozheta, mlajshe kakor brate, stare shene kakor matere, mlade dekleta kakor sestire v' vfi zhiftošti.“ 1. Tim. 5, 1. 2.

Kako se pa more svarjeni zhlovek sadershati?

Naj ponishno, krotko in poterpeshljivo svarjenje poslušha, in naj ga na-se vsame. „Rasumen in poduzhen mosh ne bo godernjal, kadar bo svarjen.“ Šir. 10, 28. „Kako dobro je na posvarjenje pokasati spokorjenje, sakaj tako bosh radovoljnimu grehu ubeshal.“ Šir. 20, 4.

Ali so le duhovni druge uzhati dolshni?

Ne le duhovni, ampak vsakteri po perloshnosti, posebno pa starshi svoje otroke, gospodarji in gospodinje svoje podloshne, uzheniki svoje uzhenze i. t. d.

Kadar je zhlovek v' kakim zvilu, koga more sa svet vprashati?

Vprashati more pametniga, sastopniga in

brumniga zhloveka, ne pa perlisnjenja, kateri tako govori, kakor vidi, de zhlovek rad ima. „Imej veliko takih, kateri bodo s' teboj mirni; ali smed tavshent imej le eniga svetovavza.“ Šir. 6, 6. „Norzu se njegova pot prava sdi, kdor pa je moder, sveta poslušha.“ Prip. 12, 15.

Na kaj more svetovaviz per svetvanji gledati?

Vselej na zhašt boshjo in na svelizhanje svojiga blishnjiga. Zhe mu sam svetovati ne ve, naj mu to odkrito pove, de ga ne sapelja, in naj mu koga drugiga nasvetuje.

Kako se morejo shaloftni tolashiti?

Še morejo vselej s' ljubesnjivo besedo in s' kerfhanfskimi resnizami, ne pa s' nezhimernimi, posvetnimi rezhmi, in s' prasnim upanjem troshtati, in jim, zhe njih shaloft is pomanjkajna isvira, pomagati. Opominjati jih je treba, de naj se v' boshjo voljo vdajo, bres ktere se nizh ne sgodi, in bres ktere she laf is nashe glave ne pade. Špomniti jih je, kaj je Kristuf nedolshno jagnje terpel, in de naj torej tudi oni s' voljo terpe, ker so greslniki, in de naj pomislijo, de jih bo terpljenje v' nebeslho veselje perpeljalo.

Kako se more shaloften zhlovek sam tolashiti?

Tolashiti se more: 1) s' molitvijo. „Je kdo med vami shaloften, naj moli.“ Jak. 5, 13.

2) Naj se špomni, de je Bog per njem, in de vse dobro vé, kako se mu godi. Jest se špomnim Boga, in to me rasveseli.“ Pfl. 76, 4.

3) Ne sme na zhasne rezhi, na zhasno terp-

ljenje tolkanj gledati, in naj misli, de terpljenje ni ravno tako hudo, kakor si ga lastna ljubesen misli.

4) More premisliti, de vse zhasne teshave in nadloge le nekej zhasa terpe, in se vse zhasno terpljenje, brumnih v' nebefih v' veselje spreoberne.

5) Zhe si je zhlovek svoje shalosti sam kriv, naj jo nosi v' duhu pokore, in naj se v' prihodno varuje takih rezhi, ktere shalost perneso.

Ali tisti, kteri krivizo s' voljo terpi, svojimu blishnjimu milost skashe?

Skashe mu jo, ker ga jese in vezh grehov obvaruje, kar bi se ne sgodilo, zhe bi goder-njal, se jesil, hudo s' hudim povrazheval in ga toshil. „Eden drugiga butaro nosite, tako bošče Kristusovo postavo dopolnili.“ Gal. 6, 2.

Kdaj kristjan shesto duhovno delo usmiljenja svojimu blishnjimu skashe?

Zhe mu, kadar ga rasshali, is serza odpusti, mu dobro stori, sa njega moli, in si vse persadene, de si ga spet v' priyatla spreoberne. Tako zhlovek svojimu blishnjimu veliko dobroto skashe, ker sovrashtvo vstavi, ktero bi morebiti she dolgo zhasa terpelo.

Kaj je pa storiti tistim, kteri blishnjimu nobeniga do sdaj imenovaniga dobriga dela skasati ne morejo?

Taki naj pa sa ivojiga blishnjiga, posebno pa sa terdovratne gresfnike, molijo, ker jim Bog vse to lahko dodeli, kar bi jim oni radi

storili. Molite eden sa drugiga, de bote ohranjeni, sakaj stanovitna molitev pravizhniga veliko samore.“ Jak. 5, 16. Tako je Abraham profil sa šodomljane. I. Mos. 18, 23. Mojsel sa Israelze. 2. Mos. 32, 11.

Ali smo le sa shive moliti dolshni?

Ne le sa shive, ampak tudi sa mertve, ki so morebiti v' vizah. She v' starim testamentu se bere, de je Juda Makabej v' Jerusalemu dnarjev poslal, de so se darovi sa mertve opravljali. 2. Mak. 12, 43.

Od evangelskih svetov.

Kaj so evangelski sveti?

Šo take dobre dela, ktere same na sebi k' svelizhanju niso potrebne, ktero so pa le vender od Jesusa Kristusa ljudem po samim svetovane, pa ne sapovedane.

Zhemu pa so evangelski sveti?

De zhlovek loshej bolj popolnoma shivi, in se svelizhanja vredniga stori.

Kteri so evangelski sveti?

Leti trije: 1) Radovoljno uboshtvo. 2) Vedno divishtvo. 3) Vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem.

Per kteri perloshnosti je Kristus od radovoljniga uboshtva govoril?

Takrat, ko ga je mladenzh vprashal, kaj de naj stori, de bo nebeshko kraljestvo dosegel.

Kakšen je bil ta pogovor?

Kristuf mu rezhe: Mladenzh, zhe hozhesfh v' shivljenje iti, spolnuj sapovedi. Mladenzh ga vprasha: ktere? Kristuf odgovori: Ne vbijaj, ne presheshtevaj, ne kradi, ne prizhaj po krivim, sposhtuj ozheta svojiga in mater svojo, in ljubi svojiga blishnjiga kakor sam sebe. Mladenzh mu rezhe: Vse to sim spolnoval she od svoje mladosti, kaj mi pa she manjka? Jesus mu pove: Ako hozhesfh popolnoma biti, pojdi, prodaj, kar imash, in daj ubogim, in bosh saklad v' nebesih imel, in potlej pridi, ter hodi sa mano. Mat. 19, 16 — 22.

Kako s. pismo vedno devishtvo perporozha?

Jesus hvali tiste, kateri savoljo nebesfhkiga kraljestva v' devisfhkim stanu ostanejo. Mat. 19, 9 — 12. S. Pavl od devishtva v' I. Kor. 7, 7 — 40. Tako govori: „Shelim de bi vi vfi tako bili, kakor sim jest, ali vsak ima lasten dar od Boga, eden fizer tako, eden pa tako. — „Od deviz nimam Gospodoviga povelja, svet pa dam, ker sim od Gospoda milost prejel, de naj bom svest. Satorej menim, de je to dobro savoljo sdanje nadloge, ker je zhloveku dobro tako biti. — Zhe pa kdo v' svojim serzu terdno sklene, in ni permoran, in je gospodar svoje volje, in v' svojim serzu sklene svojo devizo tako ohraniti, prav stori. — Boljsfi pa bo sa njo, ako bo po mojim svetu tako ostala; menim pa, de imam tudi jest Duha boshjiga.

Kaj je vedno devishtvo?

Je radovoljno Bogu storjena obljuba vedno

zhisto shiveti, in v' sakonski stan nikoli ne stopiti sato, de se bolj popolnoma in bolj sveto na dushi in na telesu shivi. „Deviza misli, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu. Ktera je pa omoshena, misli kar je tega sveta, kako bi moshu dopadla.“ I. Kor. 7, 34.

Kaj je mati katoljshka zerkev od devishki-ga stanu vselej mislila?

Mati katoljshka zerkev je devishki stan vselej sa bolj shlahtni, kakor sakonski stan, imela, pa sato je vender sakonski stan zhasila. V' devishkim stanu se loshej, kakor v' sakonskim, Bogu flushi. Š. Janes pravi od deviz v' skriv. rasod. 14, 1 — 5., de v' nebeshkim kraljestvu sa Jagnjetam hodiyo, in novo pesem poejo, ktere nobeden drugi peti ne more.

Kakshni morejo biti, kteri hozhejo v' vednim devishstvu ostati?

Morejo 1) sa dar zhistosti Boga profiti: „Ker sim vedil, de ne morem drugazhi sdershen biti, kakor zhe mi Bog da, — sim pred Gospoda stopil in ga profil.“ Buk. mod. 8, 21.

2) Morejo biti ponishni in framoshljivi v' besedah in v' vsm svojim sadershanji.

3) Bres potrebe v' drushino drugiga spola ne hoditi, in Marijo devizo posnemati, ktera se je bila she zlo angela ustrashila.

4) Šamoto in molzhezhnost ljubiti.

5) Delavno in spokorno shiveti. Smiram kaj delaj, de te hudizh nikoli bres dela ne najde, (pravi sveti Hieronim v' listu do Hilarijona).

6) Svoje truplo v' zhaſti imeti, in ſe ponishno noſiti.

7) Ne ſmejo ſheleti, de bi jih drugi vidili, in de bi drugimu ſpolu dopadli.

8) Morejo v' jedi in pijazhi ſmerni biti. Šit trebuh, je ſijavniza nezhiſtoſti, (pravi ſveti Hieronim, v' liſtu do Nepoziana).

Sakaj je devizam ponishnoſt potrebna?

Sato, ker je ponishnoſt korenina vſih zhednoſt, in ker ravno sato Bogu bolj dopade ponishna ſhena, kakor pa prevſetna deviza. Bog, pravi ſ. piſmo ſe prevſetnim ſoperſtavi, in le ponishnim dodeluje ſvojo gnado.

Kaj je vedna pokorſhina pod kakim duhovnim poglavarjem?

To, kadar ſe kdo ſvoji volji popolnoma odpové, in ſe ſavoljo Boga, to je, de bi bolj popolnoma bil, kakimu duhovnemu poglavarju podverſhe, in njegovo povelje s' ponishnim ſerzam ſpolnuje. Leta evangeliſki ſvet vſi tiſti naſe vſamejo, kateri v' kaki kloſhterſki ſtan ſtopijo.

Kaj je ſploh miſliti od evangeliſkih ſvetov?

To je miſliti, de ſo evangeliſki ſveti prav dobri, de kriſtjanu, kateri ſe jih ſveſto poprime, veliko k' ſvelizhanju pomagajo, ker ga k' vikſhi popolnamaiſti napeljujejo, in ga v' ſkuſhnjavah mozhnejſhiga, in v' boſhjih ozheh bolj prijetniga, in vezhi plazhila vredniga delajo. Kriſtus pravi: „ſledni, kateri bo ſapuſtil hiſho, ali brate, ali ſeſtre, ali ozheta, ali mater, ali ſheno, ali otroke, ali njive ſavoljo mojiga ime-

na, bo samošto prejel, in vezhno shivljenje do-
legel. Mat. 19, 10 — 25.

Od shtirih poslednjih rezhi.

Ktere so shtiri poslednje rezhi?

Štiri poslednje rezhi so: Šmert, sodba, pekeli in nebese. „Per vsih svojih delih spomni se svojih poslednjih rezhi, in ne boš nikdar gresil. Šir. 7, 40.

Od smerti.

Kaj je smert?

Šmert je lozhitev dushe od telefa.

Ali morejo vsi ljudje umreti?

Vsi morejo umreti. „Ti si prah, in v' prah se boš povernil.“ I, Mos. 3, 19.

Od kod pride, de vsi ljudje umreti morejo?

De vsi ljudje umreti morejo, pride od porbaniga greha. Zhe bi Adam ne bil gresil, bi bili tudi na telefu neumerjoshzi ostali. Šmert je plazhilo greha. Sakaj Bog je zhloveka neumerjoshiga vstvaril, in ga je po svoji podobi storil. Po hudizhevi nevoshljivosti pa je smert na svet prishla. Buk. mod. 2, 24.

Ali vemo, kdaj in kako bomo umerli?

Tega ne vemo, to le sam Bog vé: „Šin zhlovekov bo prishel ob uri sa ktero ne veste,

pravi Jezus. " Mat. 24, 42. Prilika od 10 deviz. Mat. 25, 1. in od hlapza. Luk. 12, 43.

Kaj naš to uzhi, ko ne vemo, kdaj in kako bomo umerli?

To naš uzhi, de naj se vsak k' smerti skerbnno in vedno perpravlja tako, de s' f. Pavlam lahko porezhe: „Tek sim dokonzhal, vero ohranil, meni je perpravljena krona pravize, katero mi bo Bog dal, pravizhni sodnik, in ne le samo meni ampak vsem, kateri s' veseljem dneva njegoviga prihoda zhakajo. 2. Tim. 4, 78.

Kako se more zhlovek k' smerti perpravljati?

Tako: 1) Ker vemo, de naš bo smert od sveta lozhila, se moremo she pred v' shivljenji vezhkrat v' duhu od sveta lozhiti, kakor nam sveti Pavl perporozha rekozh: „Zhaf je kratek, kateri svet vshivajo, naj bodo, kakor bi ga ne vshivali, sakaj podoba tega sveta prejde.“ I. Kor. 7, 27 — 31.

2) Ker vemo, de se bomo ob smerti od svojiga telefa lozhili, mu ne smemo vfiga pervoliti, kar posheli, in mu prevezh strezhi, de nam ne bo na sadnje lozhitev od njega preteshka.

3) Ko vemo, de naš bo smert od nashih starshiev: od nashe shlahite ali sorodovine, in od vsih nashih priyatlov in snanzov lozhila, se na nje prevezh navesovati ne smemo, ljubesen do njih naj ne bo vezhi, kakor ljubesen boshjo voljo spolniti. „Kdor svojiga ozheta, svojo mater, svoje brate in sestre bolj ljubi ko mene, mene ni vreden pravi Kristus.“ Mat. 10, 37.

4) Ker se po smerti ni vezh mozh spreobniti in se spokoriti, in ker po besedah s. pisma drevo tako obleshi, kakor pade, si persadevajmo, de naš smert v' grehih ne dobi. satorej nikar pokore ne odlashtajmo, in shivimo tako, de naš smert, naj pride, kadar hozhe, nikoli neperpravljenih ne najde.

5) Bodimo vedno ravno tako v' shivljenji kakor v' smerti v' boshjo voljo vdani, in dajmo s' smertjo Bogu radovoljno sadnji ofer, kteriga, od naš imeti hozhe savoljo svojih grehov.

Ali je prav odlashtati, se ob zhasu bolesni she le k' smerti perpravljati?

Ni prav 1) ker zhas bolesni ni perpravni savoljo telesnih slabost in smote zhasnih skerbi se k' smerti prav perpravljati.

2) Je zhas bolesni vezhkrat prekratek, de bi velik gresnik samogel vse poravnati, in se flosi refnizhno spreobernjenje s' Bogam spraviti.

3) Ker ne vemo, kako homo umerli, ali na naglim bres vse bolesni, ali po dolgi bolesni.

Kakshna je smert pravizhnih?

Smert pravizhnih je frezhna. Sveto pismo pravi: „Draga je pred ozhmi Gospoda smert njegovih svetnikov. Psalm 115, 15. — Sa pravizhne je smert veliko veselje, ker takrat sapusti dolino sols, in je v' nebesa vset, ker sgu-bi zhasno premoshenje, pa nebeshke dobrote doseshe, ker se fizer od ozheta, od matere, od bratov, od sester in od prijatlov lozhi, tode namesti njih nebeshkiga Ozheta, Jesusa Kristusa, s. Duha dobi, in pride is drushine gresh-

nikov v' drushino svetnikov in svetniz. Sa pravizhniga je smert konz terpljenja in sazhetek vezhniga veselja, konz skufhnjav in pregreshnih nevarnost, in sazhetek vezhniga miru, in prave zhiste koshje ljubeshi.

Kakshna je smert greshnikov?

Smert greshnikov je filno strashna. „Smert greshnikov je prav huda.“ Pf. 53, 22.

Sakaj je smert greshnikova strashna?

Smert greshnikova je strashna, 1) ker mu vezhi del neprevideno pride, in ga neperpravljeniga najde, kakor je gospodar v' s. evangelji hlapza najdel, kteri je v' svojim serzu rekel: Moj gospodar odlasha priti. „Norez to nozh bodo tvojo dusho od tebe terjali, kar si pa ukup spravil, zhigavo bo.“ Luk. 12, 20.

2) Je strashna smert sa greshnika, ker popred v' sdravji nikoli na-njo ni mislil; in zhe mu je tudi v' zhasu na misel prishla, si jo je bersh spet is glave isbil.

3) Je strashna, ker vidi, de se od sveta lozhiti more, kteriga je tolikanj ljubil; od svojiga blaga, na kteriga se je tolikanj sanashal, in ga s' toliko skerbjjo vkup spravljaj; od prijatlov in snanzov, smed kterih ga nobedin pred sodni stol boshji ne spremi, in mu nizh pomagati ne more.

4) Je strashna, ker mu vest toliko shtevilo strashnih grehov ozhita, in ko ve, de ga po smerti drugiga ne zhaka, kakor vezhno pogubljenje.

Ali se ne samore grešnik ob zhasu smerti resnizhno spreobrniti?

Bogu je vse mogozhe, on ga samore naglo spreobrniti, kakor se je s' desnim rasbojnikom sgodilo; ali to bi bila posebno velika gnada, na katero se nehvaleshni grešnik ne sme sanafhati.

Od sodbe.

Kaj nam je od sodbe vediti?

To, de bo Jesus dusho vsakiga zhloveka prezej po smerti vsako posebej, konz sveta pa vse skupej dusho in telo sodil. Š. pismo per-poveduje, de sta bila Lazar in bogatin prezej po smerti obsojena. Lazarjevo dusho so angeli v' Abrahamovo narozhje nesli, dusha bogatina pa je bila v' pekel sakopana. Luk. 16, 22. Š. Pavl pravi: Zhlovekam je postavljeno enkrat umreti, potem pa je sodba. Heb. 9, 27.

Jesus naf od sodbe v' prilikah od saupanih talentov Mat. 25, 14. od hishnika Luk. 16, 1. prav sastopno poduzhi, in s. Pavl v' perglichi od setve. Gat. 6, 9.

Po kterih rezheh bo Jesus vsakiga zhloveka sodil?

Jesus bo vsakiga zhloveka po vsih njegovih mislih, sheljah, besedah in po vsm njegovim djanji in nehanji sodil, in vsakimu, kakor si bo saflushil, ali plazhilo ali shtrafengo odlozhil.

„Sakaj vsi se moremo pred Kristusovim sodnim stolam pokasati, de vsak prejme, kakor je delal v' svojim telesu ali dobro ali hudo.“ 2. Kor. 5, 10.

Kaj naf misel na posebno sodbo uzhi?

Uzhi naf, 1) de naj fi persadevamo lepo, po Kristusovih naukih shiveti, ker naf ne bo sodil tako, kakor ljudje mislijo ali govoré, ampak po svoji sveti besedi in po svojih sapovedih. „Beseda, ktero fim vam govoril, bo zhloveka sodila poslednji dan.“ Jan. 12, 48. „Do smerti ne jenjaj v' dobrim raſti, sakaj boshje plazhilo vekomaj ofſtane.“ Šir. 18, 22.

2) De naj se takrat, kadar naf ljudje po krivim sodijo, ali kadar se nam tukej na svetu hudo godi, s' tém tolashimo, de se bo per boshji sodbi praviza ſkasala, in de nam bo tamkej v' frezhni vezhnoſti vſe terpljenje v' veſelje ſaleglo.

Kam je duſha per poſebni ſodbi obſojena?

Kamor fi je ſaſluſhila, ali v' vize, v' pekel, ali pa v' nebefa.

Kaj ſo vize?

Vize ſe imenujejo tiſti kraj, kjer duſhe zhaſne ſhtrafenge ſa ſvoje odpuſhene grehe terpe, kterih ſe v' ſhivljenji ſhe niſo ſadoſti ſpokorile.

Kakſhne ſhtrafenge terpe duſhe v' vizah?

Duſhe v' vizah poſebno ſato veliko terpe, ker Boga gledati in ga vekomaj vſhivati vſe hrepené, in ga le vender ne morejo, ſravin tega imajo pa tudi ſhe veliko terpljenje, ki jim ga je boshja praviza perſodila.

Ali ſe more kaj duſham v' vizah pomagati?

Pomaga ſe jim in ſizer: s' daritvijo ſ. maſhe, s' molitvijo, in s' drugimi dobrimi deli. „Juda Makabej, pravi ſveto piſmo, je dvanajſt

lavshent drahem srebra v' Jerusalem poslal, de bi bil sa mertve dar opravljen, ker je dobro in verno od vstajenja mislil. 2. Mak. 12, 43.

Smo dolshni dufham v' vizah pomagati?

Dolshni smo sploh vsm dufham v' vizah pomagati she is ljubeshni, s' ktero smo s' njimi sklenjeni; posebno pa smo to svojim starshem, bratam in sestram, prijatlam in dobrotnikam is hvaleshnofti storiti dolshni.

Doklej ostanejo dufhe mertvih v' vizah?

Tega vediti ne moremo, toliko se lahko rezhe, de dufhe so ali dalej ali manj zhasa v' vizah, kakor so Boga bolj ali manj rasshalile; kakor so ali vezh ali manj v' shivljenji pokore storile, in kakor jim verni kristjani na semlji ali bolj ali manj na pomozh pridejo.

Ali dufhe v' vizah voljno terpe?

Dufhe v' vizah so volji boshji vse vdane in voljno terpe, ker sposnajo, de je po pravizi.

Kaj naj se is premishlevanje terpljenja v' vizah uzhimo?

De se moremo vsakiga she tako majhniga greha varovati, ker ga praviza boshja shtrafati more, in zhe smo ga storili, ga na tem svetu shtrasujmo, de ne bomo v' vizah terpeli, in od gledanja oblihja boshjiga sadershevani.

Sakaj bo Bog konz sveta vse ljudi she enkrat sodil?

Sato, 1) de bo dufha s' svojim telesam sojena in plazhilo ali shtrafengo s' njim prejela, ker je s' telesam vred dobro ali hudo delala.

2) De se bo boshja praviza, modrost in previdnost pred vsim ljudem ozhitno pokasala, ko bo vsak po svojih delih plazhilo ali fhtra-fengo prejel.

Pravizhni bodo preprizhani, kako potrebne so jim bile nadloge, ktere so jih na svetu vezhkrat stiskale, in kako nizh je bila frezha hudobnih, ki so jo na svetu vshivali.

3) De bodo pravizhni ozhitno od hudobnih lozheni, kterih svet vezhkrat ni posnal, in dostikrat tudi savoljo njih brumnosti she savidil, sovrashil, in preganjal. „Tedej bodo pravizhni s' veliko serzhnostjo soper te stali, kteri so jih stiskali, in njih dela odvseli. Kadar bodo hudobni to vidili, bodo od grosniga strahu vsi prepadeni, in se bodo sazhudili, kako so uni tako naglo in zhes vse upanje svelizhanje dosegli. Tukej bodo sami per sebi rekli, ker se bodo krali in od duha britkosti sdihovali: Ti so tisti, kterim smo se mi nekdej posmehovali, in jih v' saframljiv pogovor imeli. Mi neumni smo njih shivljenje sa nespamet imeli, in njih konz sa nezhasht. Poglej kako so sdaj pershteti med boshje otroke, in njih odlozhik je med svetniki. Pravizhni pa bodo vekomaj shiveli, in per Gospodu je njih plazhilo, in Narvikshi sa-nje fkerbi, sato bodo prejeli zhashtljivo kraljestvo in lepo krono is Gospodove roke: sakaj on jih bo s' svojo defnizo pokrtil, in s' svojo sveto roko branil.“ Buk. modrost. 5, 1 — 17.

Ali je snano, kdaj bo sodni dan?

To nikomur ni snano, le sam Bog vé. Š. Peter od tega dneva tako govori: „Prishel bo pa dan Gospodov, kakor tat, ob kterim bodo

nebesa s' velikim pokanjem prešlè, in elementi se bodo od vrozhine raspuštili, semlja pa in stvari, ktere so v' nji, bodo sgorele. Ker ima tedaj vse to rasdjano biti, kakšni morete vi biti v' svetim in brumnim sadershanji? s' sheljnim zhakanjem hrepenite po prihodu Gospodoviga dneva, ob katerim bodo nebesa gorele, in se rasfule, in elementi od vrozhine ognja se raspuštili.“ 2. Pet. 3, 10 — 12.

Od pekla.

Kaj je pekel?

Pekel je kraj, kjer pogubljeni vezhne shtrafenge terpé.

Kakšne so peklenške shtrafenge?

1) Poguljeni so spred boshjiga oblizhja vekomaj pahnjeni. „Poberite se stran vi prekleti v' vezhni oginj, kateri je hudizhu in njegovim angelam perpravljen.“ Mat. 25, 41. „Med vami, in med nami je velik prepad postavljen, de ti, kateri hozhjo od tod k' vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“ Luk. 16, 26.

2) Bodo v' vezhnim ognji goréli, v' grošno temo bodo pahnjeni, kjer bo tulenje in shkripanje s' sobmi; huda vest jih bo neprenehama pekla, ker bodo vedno sposnali, de so sami te nésrezhe krivi, in vse nar strashnej terpljenje bodo na dushi in na telesu vse vezhne zhase imeli, bres de bi si upanje delati mogli, de bi jim kdaj njih terpljenje smanjshano, ali de bi kdaj refsheni bili. §. písmo te refnize s'

temi besedami poterdi. „Njih zherva ne bo konz, in oginj ne pogasne.“ Mark. 9, 47. „Otrozi tega kraljestva bodo venkaj pahnjeni v' unajno temo, ondi bo jokanje in shkripanje s' sobmi.“ Mat. 8, 12. Bogati mosh v' peklu tako govori: „Ozhe Abraham! usmili se me, in poshli Lázarja, de pomozhi konz svojiga persta v' vodo, in ohladí moj jesik, ker grosovitno terpim v' tem plemenu.“ Luk. 16, 24.

Kaj naj premishljevanje peklenškiga terpljenja per nas opravi?

Leto premishljevanje naj nas opomni, kako strashno je pasti v' roke pravizhniga Boga, in kako skerbno naj se greha varujmo in si persadevajmo, de bi se tukej spokorili in rasshaleni pravizi boshji sadošti storili. „Strashno je pasti v' roke shiviga Boga.“ Heb. 10, 31.

Od nebes.

Kaj so nebesa?

Nbesa so tisti frezhni kraj svetnikov, kjer se Bog svojim flushabnikom od oblizhja do oblizhja rasodeva, in kjer je on sam njih neškonzhno plazhilo.

Je nebeshko veselje veliko?

Nbeshko veselje je neisrezhenno veliko. „Okó ni vidilo, uho ni slishalo, tudi v' serze zhlovekovo ni prishlo, kar je Bog tem, kateri njega ljubijo, perpravil. 1. Kor. 13, 12.

Kakšhno je nebeshko veselje?

1) Isvoljeni boshji bodo Boga od oblizhja v' oblizhje, kakor je sam na sebi, vekomaj gledali, ga ljubili in vshivali. „Sdaj vidimo skosi serkalo, kakor v' megli; takrat pa bomo vidili od oblizhja v' oblizhje. Sdaj sposnam le nekoliko, takrat pa bom sposnal, kakor fim bil sam sposnan.“ 1. Kor. 13. 12.

2) Bodo vse, kar si je mogozhe dobriga misliti, ali sheleti, na telefonu in na dushi vekomaj imeli.

„Hvaljen bodi Bog, in Ozhe Gospoda nashiga, Jesusa Kristusa, kateri nas je po svojim velikim usmiljenji prerodil k' shivimu upanju skosi ustajenje Jesusa Kristusa od mertvih, k' nestrohlivim deleshu v' nebesih, perhranjeno sa vas.“ 1. Pet. 1, 4 — 4.

3) Ne bodo nobeniga tudi nar manjšhiga slega ne na dushi, in ne na telefonu imeli.

„Jagnje, ktero je v' fredi trona, jih bo vodilo, in peljalo k' studenzu shive vode, in Bog bo sbrisal vse solse od njih ozhi.“ Škriv. ras. 7, 17. „Bog bo sbrisal vse solse od njih ozhi, in smerti ne bo vezh, tudi ne shalovanja, ne vpitja in bolezhine ne bo vezh, ker je prvo minilo.“ Škriv. ras. 21, 4.

4) Bodo v' drushini svoljenih svetnikov, angelov in tudi svojih, ki so v' gnadi boshji umerli.

Ali so kaki raslozhki v' nebeshkim veselji?

Šo, sakaj kdor je vezh dobriga storil, bo tudi vezhi plazhilo v' nebesih prejel. „Kdor sko-

po seje, pravi f. Pavl, bo tudi škopo shel: Kdor obilno seje, bo tudi obilno shel.“ 2. Kor. 11, 6.

Kaj se is premišljevanja nebeshkiga veselja uzhimo?

1) Še uzhimo, de naj vse krishe in teshave, ki naš na svetu sadenejo, poterpeshljivo preterpimo, ker vsi niso nizh proti veselju, katero je isvoljenim v' nebesih perpravljeno. „Terpljenje sdajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhasi, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

2) De se vse zhasno veselje s' nebeshkim veseljem permeriti ne more. — Vse zhasno veselje zhloveshkiga serza nikoli popolnoma nafititi ne more, sakaj sa Boga je stvarjeno, pravi f. Avgufhtin, in ravno sato je tako dolgo nepokojno, dokler v' tebi, o Gospod! pokoja ne najde. Vse zhasno veselje le malo zhasa terpi, vse je od danš do jutri, nebeshko veselje pa bo vekomaj terpelo; isvoljeni boshji bodo vekomaj nesapopadljive nebeshke sladkosti vshivali, in vender se nikoli ne bodo navelizhali.

3) De stanovitno dobro delajmo, zhe naš tudi she tako teshko stane. „Kadar pa dobro delamo, nikar se ne utrudimo, sakaj ob svojim zhasu bomo shéli, ako se ne utrudimo.“ Gal. 6, 9.

.
.
-
-
o
-
-
.
n
-
-
i
-
e
,
o
j
n

f
e-
n
9.

